

Επαναπροσδιορίζοντας
την πόλη

Στρατηγική Ανθεκτικότητας της Αθήνας για το 2030

PIONEERED BY THE
ROCKEFELLER FOUNDATION

100 RESILIENT CITIES

► Πίνακας Περιεχομένων

Συνοπτική Παρουσίαση	4
Επιστολή Δημάρχου Αθηναίων	7
Επιστολή Προέδρου των 100 Ανθεκτικών Πόλεων	8
Επιστολή Επικεφαλής Αστικής Ανθεκτικότητας	9
Εισαγωγή	10
Γιατί μια Στρατηγική Ανθεκτικότητας;	12
Αστική Ανθεκτικότητα και οι 100 Ανθεκτικές Πόλεις	13
Σχετικά με τις 100 Ανθεκτικές Πόλεις (100RC)	14
Πλαίσιο Αστικής Ανθεκτικότητας	15
Προσδιορίζοντας την Αθήνα	16
Σύγχρονη Αθήνα: μια Σύντομη Γενεαλογία της Πόλης	18
Αθήνα, ο Πρώτος Δήμος της Χώρας	20
Ανάλυση SWOT	22
Ορόσημα της Πόλης της Αθήνας	24
Οι Μεγάλες Προκλήσεις της Αθήνας	28
Στρατηγική Ανθεκτικότητας:	30
Πυλώνες, Στόχοι και Δράσεις	32
Ένα Όραμα για την Αθήνα	34
Συνδιαμορφώνοντας την Στρατηγική Ανθεκτικότητας	36
Ανθεκτική Αθήνα: 14 Μήνες Εργασιών	38
Διεθνείς Συναντήσεις και Πεδία Ευκαιριών	40
Πυλώνες	42
1. Προσπή Πόλη	44
2. Πράσινη Πόλη	46
3. Προνοητική Πόλη	80
4. Ζωντανή Πόλη	128
Ένα Επιχειρησιακό Σχέδιο για την Ανθεκτικότητα	158
Εμπλεκόμενοι και Υλοποίηση	196
Σχέδιο Παρακολούθησης και Αξιολόγησης (Δείκτες)	199
Καλές Πρακτικές από Άλλες Πόλεις	206
Συνεργασία με Εταίρους του Δικτύου 100RC	208
Ευρετήριο Όρων	210
Ευχαριστίες	212
Παράρτημα	214

Συνοπτική Παρουσίαση

Συνοπτική Παρουσίαση

Συνοπτική Παρουσίαση

Ο δήμος Αθηναίων, μία ιστορική πρωτεύουσα της Ευρώπης, μια πόλη σχεδόν 700.000 κατοίκων, αντιμετωπίζει από το 2009 μια σοβαρή κοινωνική και οικονομική κρίση. Μέσα από συντονισμένες προσπάθειες, η Αθήνα κατάφερε να επιβιώσει, να προσαρμοστεί και να μεταμορφωθεί σε μια πιο δημιουργική και αλληλέγγυα πόλη. Οι προκλήσεις είναι ακόμα τεράστιες και η προσπάθεια του δήμου συνεχίζεται. Το 2016, με τη συνδρομή και τις γνώσεις εκανοντάδων εταίρων, από ειδήμονες και ακαδημαϊκούς μέχρι μετανάστες και άστεγους, η πόλη σχεδίασε τη Στρατηγική Ανθεκτικότητάς της. Η Στρατηγική αποτελεί ένα σύνολο απτών δράσεων που βασίζονται και αξιοποιούν τα στοιχεία της πόλης που κάνουν πόλη μας πιο δυνατή: τα επίσημα και ανεπίσημα δίκτυα και οι συνέργειες που αναπτύσσει. Η Στρατηγική Ανθεκτικότητας της Αθήνας προσφέρει μία νέα προσέγγιση και ολοκληρωμένα προγράμματα προετοιμασίας και προστασίας των πιο αδύναμων πληθυσμών από μελλοντικές κρίσεις και χρόνιες πιέσεις που η πόλη θα αντιμετωπίσει.

Η ενίσχυση της ανθεκτικότητας της πόλης συνδέεται άρρηκτα με τη δημιουργία νέων και την αναζωογόνηση υφιστάμενων ανοιχτών και πράσινων δημόσιων χώρων. Αυτό αποτελεί προτεραιότητα ζωτικής σημασίας για μια πυκνοκατοικημένη πόλη, που απειλείται τόσο από έντονες θερμοκρασίες (κλιματική αλλαγή) όσο και από σεισμούς. Η πόλη χρειάζεται να γίνει πιο προνοητική, μεταμορφώνοντας τις προκλήσεις της σε πόρους (ενέργεια και απορρίματα, κενά κτίρια, νεοαφιχθέντες, πρόσφυγες και μετανάστες). Με αυτούς τους πόρους, θα αναπτύξει νέες ικανότητες και μορφές οικονομίας, οι οποίες μαζί με τον τουρισμό και τον δημιουργικό τομέα θα διαμορφώσουν το μέλλον της πόλης. Η Αθήνα, ακόμη, θα ενδυναμώσει την διακυβέρνηση της, αυξάνοντας το επίπεδο διαφάνειας και λογοδοσίας, δημιουργώντας νέα κανάλια επικοινωνίας, ψηφιακή πολιτική και στρατηγικές καινοτομίας.

Αυτή η στρατηγική βασίζεται σε τρία διαφορετικά κείμενα που έχουν παραχθεί παράλληλα. Το ένα αφορά στην παγκόσμια μετανάστευση, το δεύτερο είναι το Σχέδιο Δράσης για την Κλιματική Αλλαγή και το τρίτο είναι ένα σύνολο προτάσεων με θέμα την κοινωνική δικαιοσύνη σε υποβαθμισμένες γειτονιές της Αθήνας. Η μέχρι τώρα πορεία του προγράμματος «Ανθεκτική Αθήνα» βρίσκεται σε συνεχή διάλογο με τα υπάρχοντα επιχειρησιακά και στρατηγικά σχέδια της πόλης.

Η «Στρατηγική Ανθεκτικότητας για το 2030» στοχεύει στην δημιουργία μια πόλης που είναι Προσιτή, Πράσινη, Προνοητική και Ζωντανή μέσα από 65 δράσεις και 53 υπο-δράσεις. Κάθε πυλώνας αναλύεται σε συγκεκριμένους στόχους μέσα από τους οποίους ο δήμος θα είναι σε θέση να αποτιμήσει την πρόοδο του με συγκεκριμένους δείκτες:

Προσιτή πόλη

Προωθούμε τη διαφάνεια και την υπευθυνότητα. Βελτιώνουμε και απλουστεύουμε τις δημοτικές διαδικασίες. Καλλιεργούμε τη συνεργασία και το αίσθημα ευθύνης

Πράσινη πόλη

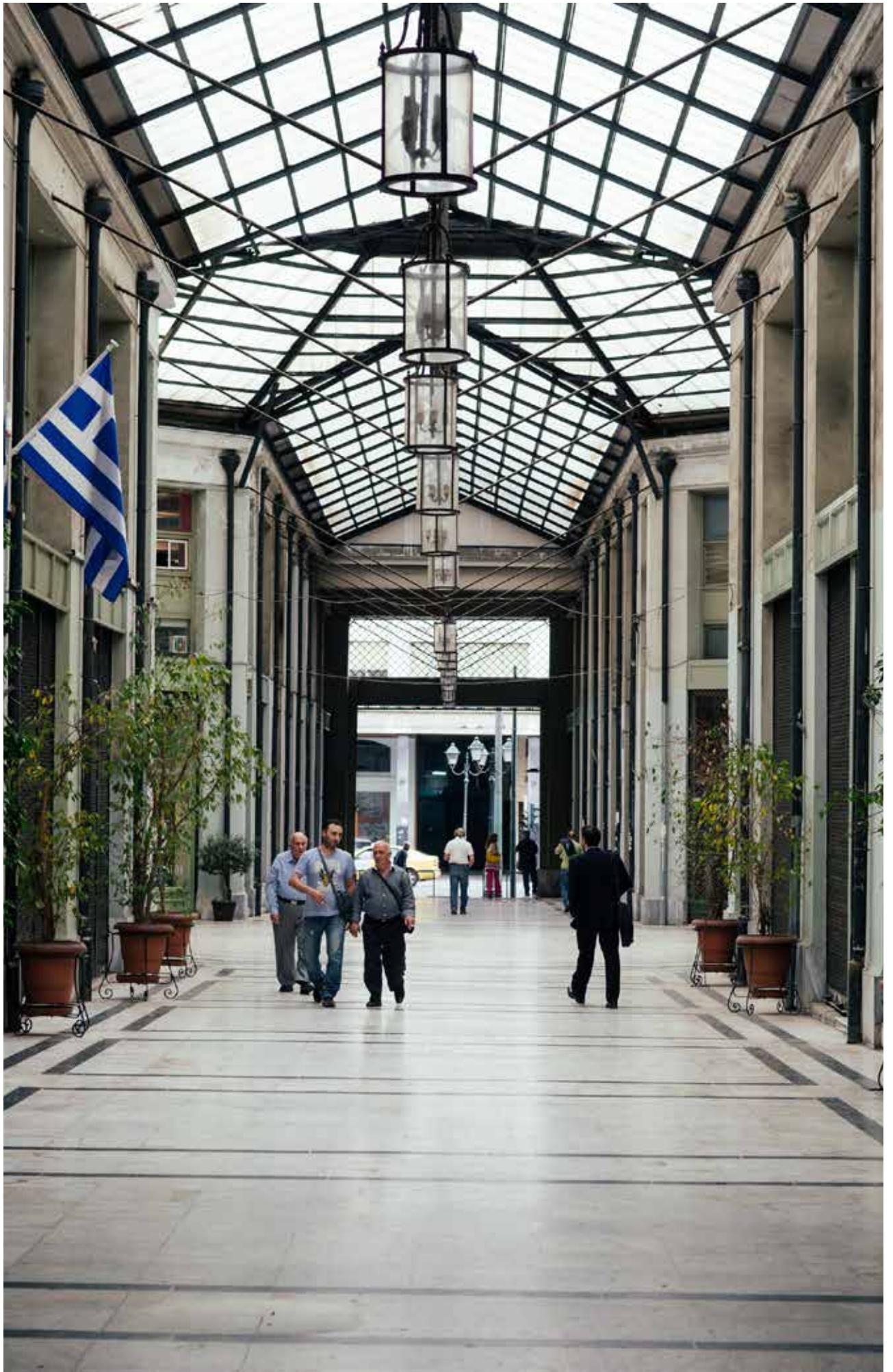
Υποστηρίζουμε περιβαλλοντικές υποδομές μέσα στον αστικό ιστό. Αξιοποιούμε αποτελεσματικά τα απόβλητά μας. Προωθούμε τη βιώσιμη κινητικότητα και συν-δημιουργούμε δημόσιους χώρους. Υποστηρίζουμε μία βιώσιμη διατροφική πολιτική. Υποστηρίζουμε μία βιώσιμη και δίκαιη ενεργειακή πολιτική.

Προνοητική πόλη

Ενισχύουμε τον προγραμματισμό ενόψει σοβαρών κρίσεων. Υποστηρίζουμε τη δημόσια διοίκηση και ενισχύουμε το ρόλο των τοπικών κοινοτήτων. Υποστηρίζουμε συνεργασίες σε τοπικό επίπεδο

Ζωντανή πόλη

Ενισχύουμε την ταυτότητα του δήμου. Μεγιστοποιούμε τους πόρους της πόλης και υποστηρίζουμε την απασχόληση.

Επιστολή Γιώργου Καμίνη, Δημάρχου Αθηναίων

Γιώργος Καμίνης
Δήμαρχος Αθηναίων

Αγαπητοί φίλοι,

Σας παρουσιάζω με μεγάλη χαρά τη Στρατηγική Ανθεκτικότητας της Αθήνας, ένα ολοκληρωμένο και συνεκτικό σχέδιο με μετρήσιμους στόχους και ιεραρχημένες δράσεις, που ολοκληρώνεται το 2030, αναδεικνύοντας ένα νέο τρόπο αντίληψης για μία πόλη εύρωστη, ευέλικτη και χωρίς αποκλεισμούς.

Η Στρατηγική διαμορφώθηκε σε μια παράλληλη διαδικασία μαζί με πόλεις από όλο τον κόσμο, και με την καθοδήγηση του διεθνούς δικτύου των 100 Ανθεκτικών Πόλεων του Ιδρύματος Rockefeller. Επιπροσθέτως, σχεδιάστηκε με τη συνδρομή πολλών και διαφορετικών εταίρων της Αθήνας που προέρχονται από τον ακαδημαϊκό κόσμο, από τον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα καθώς και από την Κοινωνία των Πολιτών.

Προσφέρει έναν δυναμικό οδικό χάρτη υλοποίησης, ο οποίος σε συνάρτηση με τις στρατηγικές και τα σχέδια δράσης που ήδη διαθέτει η πόλη, συμπληρώνει τις τωρινές μας ενέργειες, ενώ παράλληλα προσδιορίζει μελλοντικές προκλήσεις που θα αντιμετωπίσει η πόλη, υποδεικνύοντας και τις αντίστοιχες λύσεις. Το σχέδιο αναγνωρίζει ότι στον σχεδιασμό και την υλοποίηση μακροχρόνιων παρεμβάσεων που θα οικοδομήσουν την ανθεκτικότητα μιας μητροπολιτικής πρωτεύουσας είναι απαραίτητη η συμβολή και η συμμετοχή όλων.

Άλλωστε, το «κλειδί» για την ανθεκτικότητα μιας πόλης είναι οι κάτοικοί της. Η προσαρμοστικότητα αλλά και η αντοχή που επιδεικνύουν στις καταστροφές.

Χάρη στη συνδρομή των Αθηναίων, κατορθώσαμε να υποστηρίξουμε τις πιο ευάλωτες ομάδες πληθυσμού κατά την διάρκεια των τελευταίων επτά χρόνων της οικονομικής ύφεσης, όπως και των πρόσφατων προσφυγικών ροών. Οι ευρύτατες συνεργασίες και συνέργειες με τοπικά και διεθνή δίκτυα, οργανώσεις και θεσμούς συνετέλεσαν στο να κρατηθεί η πόλη όρθια.

Η Στρατηγική Ανθεκτικότητας της Αθήνας αποτελεί ένα μακρόπτυνο στρατηγικό σχέδιο που στοχεύει στην οικοδόμηση

μιας πόλης δυναμικής, προσιτής, πράσινης, ανοικτής στους πολίτες, φιλόξενης για τους επισκέπτες. Μια ευρωπαϊκή πρωτεύουσα που αντιμετωπίζει τα στοιχήματα του παρόντος αλλά ετοιμάζεται με σοβαρότητα και μεθόδους σύγχρονες για τις προκλήσεις του μέλλοντος.

Η δημιουργία μιας Ανθεκτικής Αθήνας προϋποθέτει μακρόχρονη και συστηματική προσπάθεια, που πρέπει όλοι να υποστηρίξουμε ενεργά και έμπρακτα, ξεκινώντας από σήμερα.

Επιστολή Michael Berkowitz, Πρόεδρου των 100 Ανθεκτικών Πόλεων

Michael Berkowitz
Πρόεδρου 100 Resilient Cities

Εκ μέρους της οικογένειας των 100 Ανθεκτικών Πόλεων, συγχαίρω την πόλη της Αθήνας, τον Δήμαρχο Γιώργο Καμίνη και την Επικεφαλής Αστικής Ανθεκτικότητας Ελένη Μυριβήλη για την ολοκλήρωση της Στρατηγικής Ανθεκτικότητας της Αθήνας για το 2030 «Έπαναπροσδιορίζοντας την πόλη», ένα ορόσημο τόσο για την Αθήνα όσο και για τη συνεργασία με τις 100 Ανθεκτικές Πόλεις.

Μία πόλη με αρχαία και πολυσήμαντη ιστορία, η Αθήνα βρίσκεται σήμερα σε ένα σταυροδρόμι σημαντικών προκλήσεων και ευκαιριών. Μέσα στην πάροδο των χρόνων, η πόλη έχει βιώσει σημαντικές μεταλλάξεις – από την αρχαιότητα ως λίκνο της δημοκρατίας και του δυτικού πολιτισμού σε μια μικρή κωμόπολη, της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, 5.000 κατοίκων το 19ο αι., έως σήμερα, μία δυναμική και πυκνοκατοικημένη μητρόπολη.

Η Αθήνα, συνεχίζοντας τη διαχείριση της οικονομικής κρίσης και των μέτρων λιτότητας αλλά της απότομης εισροής των μεταναστευτικών και προσφυγικών ρευμάτων, βρίσκεται σε θέση να διαμορφώσει το μέλλον της δημιουργώντας ευκαιρίες εκεί που οι σημερινές προσκλήσεις το επιτάσσουν. Η παρούσα Στρατηγική παρέχει ένα συνεκτικό πλέγμα δράσεων που στόχο έχουν να οδηγήσουν την Αθήνα όχι μόνο στην ανάκαμψη αλλά και στην ευμάρεια.

Με την Στρατηγική, η πόλη έχει μπει σε μία πορεία ουσιαστικής οικοδόμησης της ανθεκτικότητάς της μέσα από σχέδια που αφορούν ολόκληρο το αστικό οικοσύστημα. Η Στρατηγική αποσκοπεί στη συνεκτική αντιμετώπιση των χρόνιων πιέσεων, όπως οι συνέπειες της κλιματικής αλλαγής, η αστερία και η μακροχρόνια ανεργία, ως μέσο πρόληψης και ορθότερης διαχείρισης των συνεπειών των αιφνίδιων πιθανών κρίσεων όπως οι κοινωνικές αναταραχές ή οι σεισμοί όταν αυτοί συμβαίνουν.

Η πόλη βρίσκεται στην προμετωπίδα πολλών εκ των προκλήσεων που αντιμετωπίζει τόσο η Ευρώπη όσο και ο υπόλοιπος πλανήτης. Υλοποιώντας την Στρατηγική που εμπεριέχει ολοκληρωμένες διατομεακές λύσεις, μπορεί να αποτελέσει πρότυπο για άλλες πόλεις. Οι τέσσερις πυλώνες της Στρατηγικής – Προστή, Πράσινη, Προνοητική και Ζωντανή Πόλη – διαμορφώνουν ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο παρεμβάσεων με αφετηρία τη μεγιστοποίηση των υπαρχόντων φυσικών και

ανθρωπίνων πόρων της πόλης και στόχο την παροχή λύσεων με πολλαπλά θετικά αποτελέσματα με επίκεντρο τον πολίτη. Όπως παραδείγματος χάριν η αξιοποίηση εγκαταλειμμένων κτιρίων για την στέγαση ευάλωτων πληθυσμών, ή η δημιουργία πράσινων και πολιτιστικών διαδρόμων με στόχο την ανάκτηση του απαραίτητου πράσινου χώρου, τη μείωση του θορύβου και τον μετριασμό της Αστικής Θερμικής Νησίδας αλλά και την ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής.

Η Στρατηγική αποτελεί ένα φιλόδοξο αλλά ρεαλιστικό πρόγραμμα και αντανακλά την ποικιλομορφία των φωνών και κοινοτήτων που συμμετέχουν στο σχεδιασμό της μέσω της προσήλωσης και της συστηματικής δουλειάς της Επικεφαλής Αστικής Ανθεκτικότητας, Ελένης Μυριβήλη και της ομάδας της. Αντανακλά επίσης τον ενεργό ρόλο που η Αθήνα έχει ήδη διαδραματίσει στο δίκτυο μας, μεταξύ άλλων έχοντας φιλοξενήσει και αναλάβει ηγετικό ρόλο στο παγκόσμιο πρόγραμμα πόλεων του 100RC με θέμα τη μετανάστευση, που πραγματοποιήθηκε πέρυσι. Οι συνέργειες που διαμορφώθηκαν κατά τη συνάντηση αυτή συνεχίζουν να επηρεάζουν σημαντικές δράσεις και πολιτικές.

Η Στρατηγική αντανακλά μήνες προσπαθειών και ακούραστης ηγεσίας, αλλά εν τοις πράγμασι είναι μόνο η αρχή καθώς η πόλη τώρα καλείται να ξεκινήσει την υλοποίηση της. 'Οντας ενθουσιασμένοι που η Αθήνα συνεχίζει να γεφυρώνει το πλούσιο παρελθόν της με τα σημαντικά ζητήματα του παρόντος, θα συνεχίσουμε να στηρίζουμε την πόλη στο επόμενο στάδιο της συνεργασίας. Η υλοποίηση αυτής της πρωτοποριακής Στρατηγικής θα συμβάλει στη διασφάλιση της Αθήνας στο μέλλον και θα προωθήσει την ενίσχυση της ανθεκτικότητας παγκοσμίως.

Επιστολή Καθ. Ελένης Μυριβήλη, Επικεφαλής Αστικής Ανθεκτικότητας

Καθ. Ελένη Μυριβήλη
Επικεφαλής Αστικής Ανθεκτικότητας
Δημοτική Σύμβουλος Δήμου Αθηναίων

Η Στρατηγική Ανθεκτικότητας της Αθήνας σηματοδοτεί ένα ορόσημο για την πόλη. Είναι μια Στρατηγική βασισμένη σε διεθνή πρότυπα που προτείνει νέους τρόπους με τους οποίους η πόλη μας θα μπορέσει να αντιμετωπίσει τις χρόνιες πλέσεις και τις απρόσμενες κρίσεις που ενδέχεται να την απειλήσουν στο μέλλον. Οι πόλεις σήμερα διαδραματίζουν όλο και σημαντικότερο ρόλο παγκοσμίως. Καλούνται να αντιμετωπίσουν τεράστια προβλήματα τα οποία αυξάνονται και επικεντρώνονται όλο και περισσότερο σε αυτές. Στις πόλεις όμως παράγονται και οι πιο καινοτόμες και σύγχρονες λύσεις. Στην Αθήνα, τα παλιά εργαλεία και οι ικανότητες που είχε αναπτύξει η πόλη, δεν ανταποκρίνονταν πια στις απαιτήσεις που υπάρχουν. Τα τελευταία χρόνια η πόλη βρίσκεται σε συνεχή εγρήγορση και προτείνει λύσεις για όλο και μεγαλύτερα προβλήματα.

Οι πόροι και τα χρήματα είναι και θα είναι λιγοστά. Άρα πρέπει να τα επενδύσουμε με τέτοιο τρόπο ώστε να λύνουν συνδυαστικά πολλά προβλήματα, όχι μόνο για το παρόν αλλά και για το μέλλον. Η ανθεκτικότητα της πόλης συνδέεται άρρηκτα με τη ικανότητα της να έχει ευελιξία στον επαναπροσδιορισμό των στόχων της, στους τρόπους προσέγγισης καταστάσεων, και στην ικανότητα ανάπτυξης διαδικασιών, δεξιοτήτων και συνεργασιών που θα την κάνουν πιο δυνατή. Η Αθήνα έχει επιβιώσει και εξακολουθεί να προσαρμόζεται σε πολλές αντιξότητες. Ωστόσο, πρέπει να μάθει να μεγιστοποιεί τις δυνατότητες της καλύτερα και να αντιμετωπίζει τις προκλήσεις της ως ευκαιρίες.

Αυτή η Στρατηγική Ανθεκτικότητας συν-δημιουργήθηκε μέσα από συνεργασίες και πολλές συζητήσεις με εκατοντάδες ανθρώπους και οργανισμούς της πόλης. Η ανθεκτικότητα της Αθήνας εξαρτάται και θα εξαρτάται όλο και περισσότερο από την ικανότητα της να αναπτύσσει συνέργειες και να ανοίγει κανάλια επικοινωνίας τόσο ανάμεσα σε διοικητικά τμήματα και επίπεδα διακυβέρνησης, όσα και με τον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα, την κοινωνία των πολιτών και τα πανεπιστημιακά ιδρύματα. Αυτοί οι δεσμοί ανοίγουν δυνατότητες δημιουργίας, καινοτομίας, ενεργοποίησης και δράσης. Χάρη στη βοήθεια, τη γνώση, την διορατικότητα και την αφοσίωση πολλών Αθηναίων, καταφέραμε να σχεδιάσουμε από κοινού συγκεκριμένους στόχους και σαφή, ρεαλιστικά βήματα για την υλοποίηση αυτού του σχεδίου δράσεων. Ευχαριστούμε ειλικρινά όλους εσάς για τη συνδρομή και τις προτάσεις σας.

Αλλά ο σχεδιασμός και η δράση έχουν αποσπασματικά και μη ωφέλιμα αποτελέσματα αν δεν υπάρχει σαφές όραμα. Η Στρατηγική αυτή διατυπώνει ένα συνεκτικό όραμα για την Αθήνα του 2030: μια πόλη ανοιχτή στους πολίτες, πράσινη, προετοιμασμένη για τις προκλήσεις του μέλλοντος, αλλά επίσης ζωντανή και συναρπαστική.

Όλοι αυτοί οι στόχοι μπορούν να επιτευχθούν μέσα από πολιτικές που αναδεικνύουν και ενδυναμώνουν τον ρόλο της τοπικής αυτοδιοίκησης προσφέροντάς της δικαιωματικά ηγετικό ρόλο στις υπηρεσίες οικονομικής ανάπτυξης και απασχόλησης, κοινωνικής πρόνοιας και περιβαλλοντικής προσαρμογής και ανθεκτικότητας, καθώς και σε λύσεις καθαρής τεχνολογίας και τεχνολογικής καινοτομίας.

Από μόνη της η στρατηγική αυτή είναι ένα πρώτο βήμα. Η δημοσιοποίηση και η διάχυση, η συνεχής διαμόρφωσή της με τους αντιπροσώπους του δήμου και τους εταίρους μας και η προσέλκυση ατόμων και οργανώσεων ώστε να συμμετέχουν ενεργά στην υλοποίησή της θα την διατηρήσει ζωντανή και πάντοτε επίκαιρη.

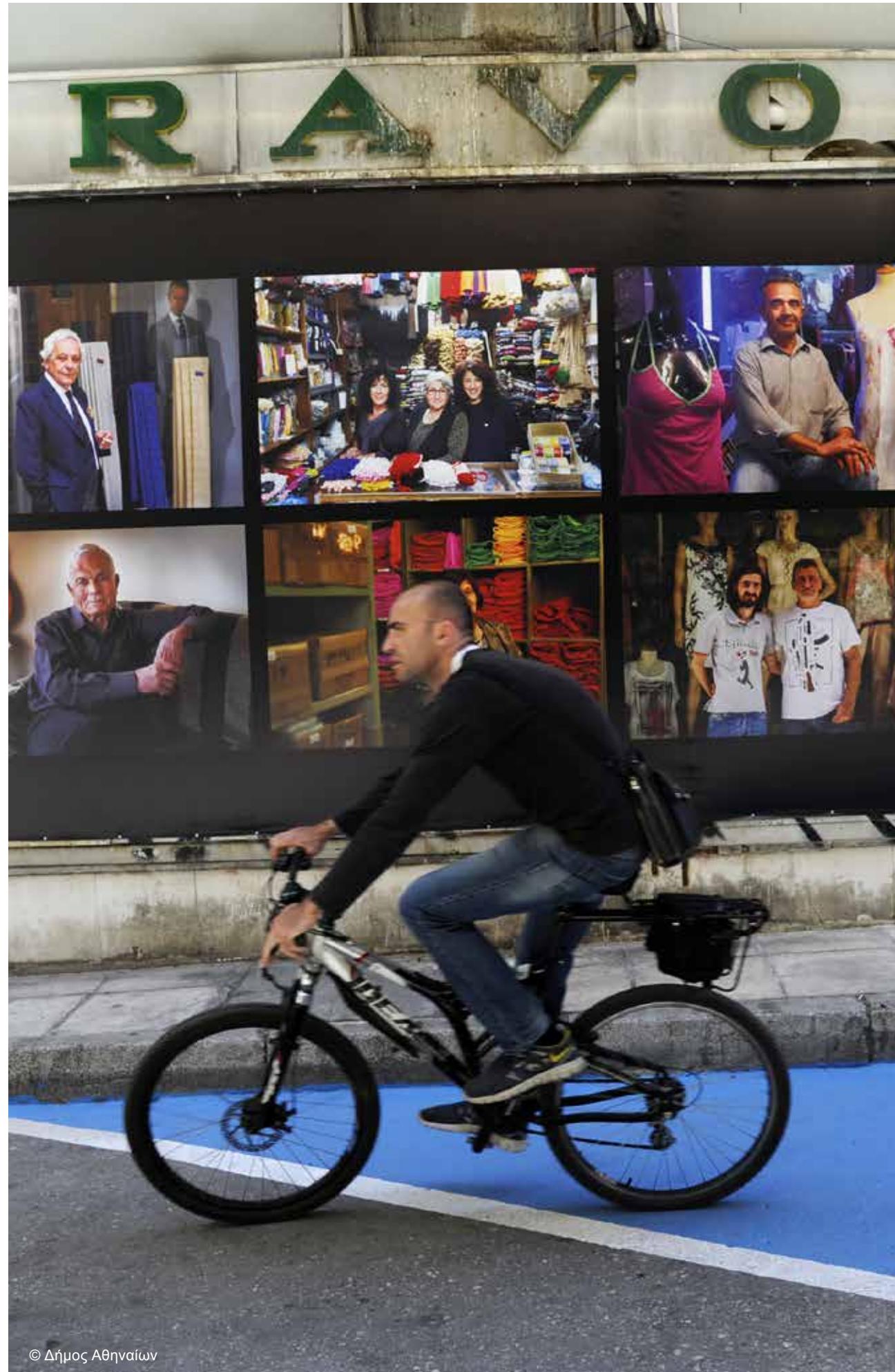
Ανοιχτή Πρόσκληση

Η πρόσκληση αυτή απευθύνεται σε όλους όσοι επιθυμούν να συμβάλλουν στην προστασία αλλά και στη βελτίωση της ζωής όλων των κατοίκων της Αθήνας. Βοηθείστε μας να δυναμώσουμε την πόλη καθώς προετοιμάζεται για το μέλλον.

Προσκαλούμε τους πολίτες, τις κοινότητες, θεσμούς και ιδιωτικές επιχειρήσεις να μας υποδειξουν νέους τρόπους προσέγγισης και δράσης που θα υποστηρίξουν την πόλη μας. Μίλήστε μας για έργα που μπορούν να την μεταμορφώσουν, δουλέψτε μαζί μας στην υλοποίηση δράσεων ανθεκτικότητας που σας εμπνέουν.

Ανθεκτικότητα σημαίνει το να είσαι προετοιμασμένος και έτοιμος για την αλλαγή και την μεταμόρφωση. Η στρατηγική αυτή δεν είναι στάσιμη: ο κόσμος μας αλλάζει υπερβολικά γρήγορα. Η στρατηγική μας δεν είναι τίποτα άλλο παρά ένα πλαίσιο που αναδεικνύει και συγχρόνως ενσωματώνει την λογική της ανθεκτικότητας στην χάραξη πολιτικής. Σε αυτήν την προσπάθεια είμαστε όλοι μαζί.

Εισαγωγή

Γιατί μια Στρατηγική Ανθεκτικότητας;

Η Αθήνα, όπως πολλές πόλεις σε ολόκληρο τον κόσμο, βρίσκεται στην διαδικασία της προσαρμογής στις προκλήσεις του 21ου αιώνα. Οι σύγχρονες οικονομίες αλλάζουν άρδην τα ισχύοντα στοις παγκόσμιες αγορές και στην απασχόληση. Ταυτόχρονα, οι επιδράσεις της κλιματικής αλλαγής γίνονται ολοένα πιο αισθητές, οι ανισότητες, κοινωνικές, εθνικές και υγείας, βαθαίνουν συνεχώς, οι πόροι ελαττώνονται ενώ η κατανάλωση αυξάνεται και ο αυταρχισμός και/ή τα εθνοτικά, κοινωνικά και εθνικά κινήματα εντείνονται. Οι αστικές κοινότητες και οικονομίες πρέπει να αναπτύξουν εργαλεία και δεξιότητες που θα τις βοηθήσουν να επιβιώσουν, να προσαρμοστούν και να ευδοκιμήσουν παρά τις πολλαπλές και απρόβλεπτες αναταραχές.

Η Αθήνα έχει βιώσει, στο πρόσφατο παρελθόν, μεγάλες προκλήσεις και καταστροφές που αποκάλυψαν τις αδυναμίες της πόλης και τις μακροχρόνιες πιέσεις που κρύβονται κάτω από αυτές. Η κοινωνική και οικονομική κρίση αποκάλυψε πολλές ανεπάρκειες και κακώς κείμενα. Αποκάλυψε όμως και τα δυνατά της σημεία, τους κρυφούς πόρους και τα ταλέντα της. Το ερώτημα είναι, αν η Αθήνα θα καταφέρει να μεγιστοποιήσει τις δυνάμεις της αλλά και να σκεφτεί διαφορετικά, να δημιουργήσει με τρόπο προνοητικό συστήματα ανθεκτικά και ανοικτά προς τους πολίτες, ικανά να αντιμετωπίζουν τις σημερινές δυσκολίες και ανεπάρκειες αλλά και να μεταμορφώσουν την πόλη σε μια δυνατή και επιτυχμένη κοινότητα.

Οι πιο ευάλωτες πληθυσμιακές ομάδες έχουν υποστεί σοβαρό πλήγμα από την συνεχή μείωση των εισοδημάτων, τον αυξανόμενο προσωπικό δανεισμό και τους υψηλούς φόρους σε συνδυασμό με τα μέτρα λιτότητας που έφεραν περικοπές στις κοινωνικές υπηρεσίες. Πρωτοφανή επίπεδα ανεργίας, ένδειας και αστεγίας εμφανίστηκαν στην πόλη αποκαλύπτοντας την έλλειψη ετοιμότητας, αλλά και, την απόλυτη ανάγκη δημιουργίας συστημάτων ικανών να καλύπτουν τις βασικές ανάγκες των πιο εκτεθειμένων συμπολιτών μας. Ο δήμος Αθηναίων στάθηκε στο ύψος των περιστάσεων: Συμπράξαμε με Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις και τον ιδιωτικό τομέα και ξεκινήσαμε την οικοδόμηση ενός στιβαρού συστήματος κοινωνικών υπηρεσιών καθώς και ενός ορθολογικού συστήματος συλλογής δεδομένων και εφοδίασμού. Στο μέλλον, οι συμπράξεις αυτές αλλά και η ανάπτυξη συστημάτων συλλογής και χρήσης δεδομένων πρέπει να αναβαθμιστούν και να εφαρμοστούν οριζόντια στην δημοτική διακυβέρνηση. Η πόλη μας πρέπει να γίνει μια πόλη ανοικτή και δυναμική που λαμβάνει αποφάσεις και σχεδιάζει πολιτικές βασιζόμενη σε μετρήσιμα δεδομένα, στην διαφάνεια και την υπευθυνότητα.

Η κλιματική αλλαγή αυξάνει τον κίνδυνο ακραίων φαινομένων με αποτέλεσμα να κλονίζονται πολλές από τις θεωρίες πάνω στις οποίες στηρίζονται τα σχέδια και η ανάπτυξη της πόλης μας. Ας πάρουμε για παράδειγμα το δημόρευο περιβάλλον της πόλης: τα υφιστάμενα κτίρια δεν διαθέτουν επαρκή ενεργειακή και περιβαλλοντική προστασία των κτιρίων, και άλλων αστικών έργων υποδομής, έχει συμβάλλει στην αύξηση του φαινομένου της αστικής θερμικής νησίδας, στην κοινωνική και οικονομική παρακμή και την ερήμωση του κέντρου της πόλης, στην κοινωνικοοικονομική συμπίεση των χαμηλότερων εισοδημάτων, καθώς και στην ενεργειακή ένδεια που φτάνει σήμερα έως και το 23% των Αθηναίων

Το Σχέδιο Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή και το Σχέδιο Δράσης για τη Μείωση Εκπομπών Αερίων του Θερμοκηπίου, αποτέλεσμα της συνεργασίας με το Δίκτυο C40 Cities, συνιστούν αναπόσπατο μέρος της Στρατηγικής Ανθεκτικότητας της Αθήνας. Τα σχέδια αυτά περιγράφουν συνοπτικά συγκεκριμένα βήματα βελτίωσης της ποιότητας ζωής στην πόλη παρά τις

ολοένα αυξανόμενες θερμοκρασίες, τις πλημμύρες και την ατμοσφαιρική ρύπανση. Η ανθεκτικότητα απέναντι στην κλιματική αλλαγή πρέπει να παίζει κυρίαρχο ρόλο σε όλες τις δημοτικές αποφάσεις και πολιτικές. Θα πρέπει να ενσωματωθεί στην οικονομική λογική και τα αντανακλαστικά της δημοτικής διοίκησης.

Άλλα παραδείγματα προκλήσεων που αντιμετωπίζει η Αθήνα είναι:

- Η μείωση και η γήρανση του πληθυσμού
- Η αυξημένη εισροή προσφύγων
- Οι γηρασμένες υποδομές
- Η απειλή των σεισμών
- Οι κοινωνικές αναταραχές
- Η αποσπασματική κυβερνητική δομή και οι αλληλεπικαλύψεις δικαιοδοσίας

Η Στρατηγική Ανθεκτικότητας ανοίγει τον δρόμο για μια πόλη που προνοεί προτείνοντας μια σειρά συγκεκριμένων δράσεων που αντιμετωπίζουν ζητήματα συντήρησης, ασφάλειας, λογοδοσίας και υπευθυνότητας αλλά που επίσης οργανώνουν εύρωστες διαδικασίες αντιμετώπισης και διαχείρισης κρίσεων.

Το πέρασμα από την πόλη μας προσφυγικών ροών μεγάλης κλίμακας, σε βαθμό που οι πληθυσμοί τους το 2015 και 2016 ξεπέρασαν σε πλήθος τον αριθμό των Αθηναίων, αύξησε τις πιέσεις που δέχονται οι κοινωνικές υπηρεσίες αλλά και άλλες υποδομές της πόλης. Οι ροές αυτές αύξησαν την πίεση στο σύστημα διαχείρισης αποβλήτων της πόλης, την ζήτηση για κοινωνική κατοικία ενώ παράλληλα έφεραν στο φως την απουσία ενεργών προγραμάτων ενσωμάτωσης. Πάρολα αυτά, η πόλη έχει αρχίσει να συνειδητοποιεί ότι οι πρόσφυγες προσφέρουν μια μεγάλη ευκαιρία στην πόλη που αντιμετωπίζει μείωση και γήρανση του πληθυσμού της.

Οι περικοπές εξαιτίας της λιτότητας σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης και συνεπώς και των δυνατοτήτων υλοποίησης δημοσίων έργων, ανέδειξαν την γήρανση των υποδομών αλλά και την αναγκαιότητα δημιουργίας στιβαρών προγραμάτων συντήρησης και μακροπρόθεσμου ολοκληρωμένου σχεδιασμού.

Ο σεισμός που έπληξε την Αθήνα το 1999 ανέδειξε την τρωτότητα της πόλης απέναντι σε αυτού του είδους την καταστροφή. Η πρόκληση είναι μεγάλη καθώς η Ελλάδα κατατάσσεται στην 6η θέση παγκοσμίως από πλευράς σεισμικής δραστηριότητας. Μια σειρά δράσεων της Στρατηγικής Ανθεκτικότητας στοχεύουν με ολοκληρωμένο και προορατικό τρόπο το δομημένο περιβάλλον της πόλης συνδέοντας τις υφιστάμενες αδυναμίες με την δυναμική ανάπτυξη και με έργα αστικού επανασχεδιασμού.

Οι κοινωνικές αναταραχές έχουν επίσης τροποποιήσει το αστικό τοπίο της πόλης ενώσαν διαρκεί η οικονομική κρίση. Υφίσταται, συνεπώς, εδώ και καιρό ανάγκη για νέες προοπτικές ικανές να διατηρήσουν την πόλη ασφαλή.

Τέλος, αρκετά μακροχρόνια προβλήματα που αντιμετωπίζει η Αθήναι αφορούν στον πολεοδομικό σχεδιασμό, τις δημόσιες συγκοινωνίες και την κινητικότητα, την ποιότητα του αέρα και τις πράσινες και γαλάζιες υποδομές της πόλης και έχουν μεγάλη σημασία για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση της στρατηγικής ανθεκτικότητας σε μητροπολιτική κλίμακα.

Η Στρατηγική Ανθεκτικότητας της Αθήνας περιλαμβάνει μια σειρά διακριτών αλλά και αλληλενδετών δράσεων με σαφές όραμα για την αντιμετώπιση των αιφνίδιων κρίσεων και χρόνιων πιέσεων που αντιμετωπίζει ή ενδέχεται να αντιμετωπίσει η πόλη μας. Η Στρατηγική συνδέει νέες δράσεις ανθεκτικότητας με υφιστάμενα προγράμματα του δήμου Αθηναίων ενώ στηρίζεται σε μεγάλο βαθμό στις κοινότητες της πόλης που έχουν αποδείξει την αποτελεσματικότητα και την ανθεκτικότητά τους σε δύσκολους καιρούς.

Αστική Ανθεκτικότητα και οι 100 Ανθεκτικές Πόλεις

Η πρωτοβουλία «100 Ανθεκτικές Πόλεις» του Ιδρύματος Rockefeller δημιουργήθηκε με στόχο την ανταπόκριση στις προκλήσεις της παγκοσμιοποίησης, των έντονων ρυθμών αστικοποίησης και της κλιματικής αλλαγής που αναδεικνύονται στα καίρια ζητήματα του 21ου αιώνα.

Ορισμός της Αστικής Ανθεκτικότητας

Αστική ανθεκτικότητα είναι η ικανότητα κατοίκων, κοινοτήτων, θεσμών, επιχειρήσεων και δομών μιας πόλης να επιβιώνουν, να προσαρμόζονται και να εξελίσσονται ανεξάρτητα από τις χρόνιες πιέσεις και τις καταστάσεις έκτακτης ανάγκης που τυχόν αντιμετωπίζουν. (Πλαίσιο Αστικής Ανθεκτικότητας, Arup/Rockefeller Foundation 2014).

Καθώς οι πόλεις μεγαλώνουν, οι πιθανές συνέπειες απροσδόκητων γεγονότων είναι όλο και πιο πιθανές. Οι πόλεις επίσης πολλαπλασιάζονται, ενώ ταυτόχρονα αλληλοεξαρτώνται με αποτέλεσμα, οι

επιδράσεις των γεγονότων σε ένα σημείο να μπορούν να γίνουν αισθητές σε όλο τον πλανήτη. Εν τω μεταξύ, η κλιματική αλλαγή αύξησε την πιθανότητα πολλών καταστροφικών γεγονότων.

Χρόνιες Πιέσεις

Προκλήσεις που αποδυναμώνουν τον ιστό μιας πόλης σε ημερήσια ή κυκλική βάση. Παραδείγματα περιλαμβάνουν την αύξηση της στάθμης της θάλασσας, την ανεργία και τη βαθύτερη κοινωνική ανισότητα.

Αιφνίδιες και Απρόσμενες Κρίσεις

Ξαφνικά γεγονότα που απειλούν μια πόλη. Παραδείγματα περιλαμβάνουν τους σεισμούς, τα κύματα καύσωνα και το ηλεκτρονικό έγκλημα.

Σχετικά με τις 100 Ανθεκτικές Πόλεις (100RC)

Οι 100 Ανθεκτικές Πόλεις, μια πρωτοβουλία του Ιδρύματος Rockefeller (100RC), έχει σκοπό να υποστηρίξει εκατό πόλεις ανά τον κόσμο ώστε να γίνουν πιο ανθεκτικές απέναντι στις φυσικές, κοινωνικές και οικονομικές προκλήσεις του 21ου αιώνα: έξαρση της αστυφιλίας, της κλιματικής αλλαγής και της παγκοσμιοποίησης.

Το πρόγραμμα «100 Resilient Cities» υποστηρίζει την υιοθέτηση και ενσωμάτωση της αστικής ανθεκτικότητας, τόσο ως προς απρόσμενες κρίσεις όπως είναι οι σεισμοί, πλημμύρες, επιδημίες κτλ., όσο και προς χρόνιες πιέσεις – (όπως είναι η οικονομική ύφεση και η ανεργία, ένα αναπτοτελεσματικό σύστημα δημόσιων μεταφορών ή ύδρευσης), που εξασθενούν τον αστικό ιστό, μέρα με τη μέρα ή σε περιοδική βάση. Αντιμετωπίζοντας απρόσμενες κρίσεις και χρόνιες πιέσεις, η πόλη αντιδρά καλύτερα σε ανεπιθύμητα συμβάντα και εμφανίζεται περισσότερο ικανή να προσφέρει, τουλάχιστον, τις βασικές παροχές και αστικές λειτουργίες για όλους, σε καλούς και κακούς καιρούς. Στις πόλεις που έχουν επιλεγεί και συμμετέχουν στο δίκτυο 100RC παρέχονται πόροι ώστε να καταρτίσουν έναν οδικό χάρτη προς την ανθεκτικότητα. Ειδικότερα τους παρέχεται υποστήριξη ως προς τέσσερις διαφορετικούς άξονες:

1. Οικονομική και υλικοτεχνική στήριξη για τη θέσπιση μίας νέας, καινοτόμου θέσης στην δημοτική διακυβέρνηση, και ειδικότερα την πρόσληψη του/της Επικεφαλής Αστικής Ανθεκτικότητας, ο/η οποίος/α θα ηγηθεί του εγχειρήματος για την υποστήριξη της ανθεκτικότητας του κάθε δήμου.
2. Υποστήριξη από εμπειρογνώμονες με στόχο την ανάπτυξη στιβαρής στρατηγικής ανθεκτικότητας.
3. Πρόσβαση σε εργαλεία, παρόχους υπηρεσιών και εταίρους από τον ιδιωτικό, δημόσιο και μη-κερδοσκοπικό τομέα, οι οποίοι είναι σε θέση να βοηθήσουν τις πόλεις να αναπτύξουν και να εφαρμόσουν στρατηγικές αστικής ανθεκτικότητας.
4. Συμμετοχή στο παγκόσμιο δίκτυο 100 πόλεων-μελών που μπορούν να μάθουν και να βοηθήσουν η μία την άλλη.

Μέσα από αυτές τις παροχές το 100RC αποσκοπεί όχι μόνο στο να βοηθήσει συγκεκριμένες πόλεις να γίνουν πιο ανθεκτικές, αλλά και στο να δώσει εναύσματα και να διευκολύνει σε παγκόσμιο επίπεδο πρακτικές ανάπτυξης της αστικής ανθεκτικότητας.

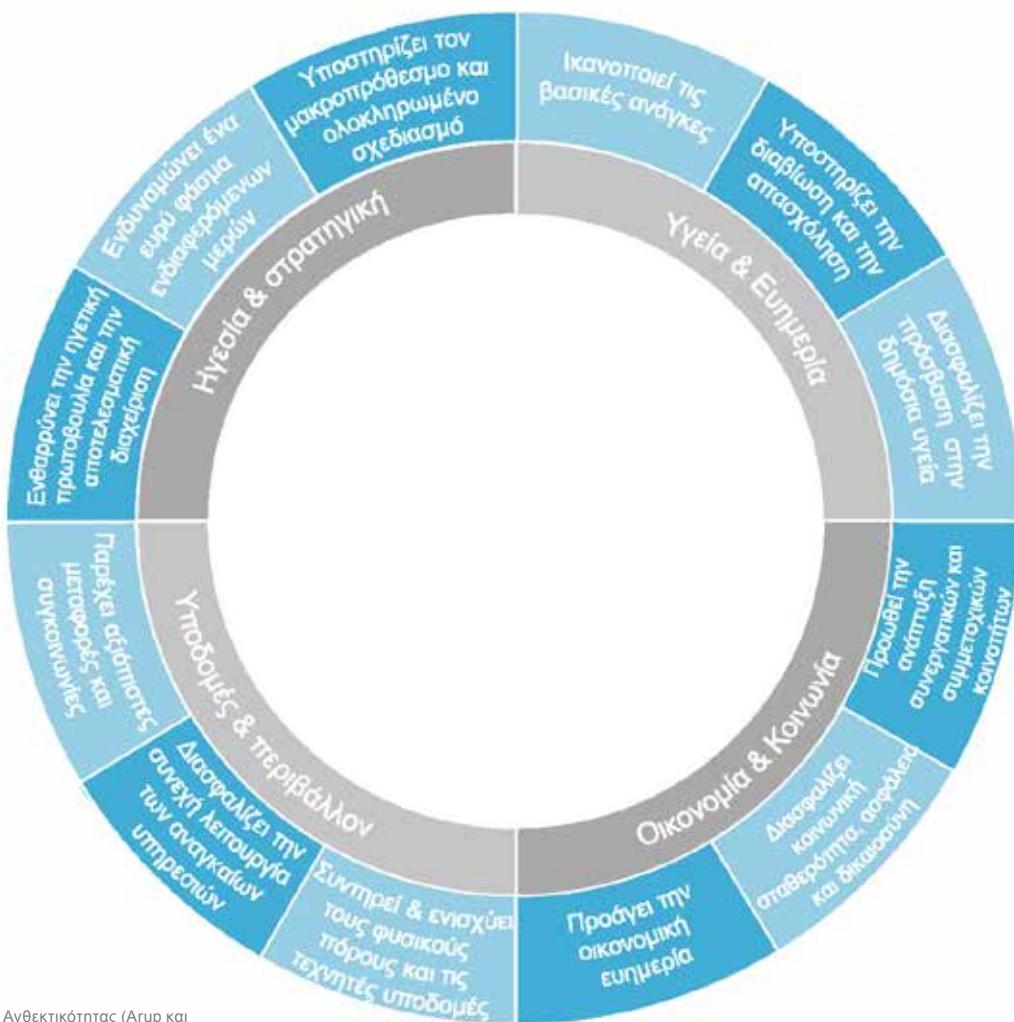

Το Δίκτυο των 100 Ανθεκτικών Πόλεων

Πλαίσιο Αστικής Ανθεκτικότητας

Το Πλαίσιο Αστικής Ανθεκτικότητας (ΠΑΑ) είναι ένα μοναδικό εργαλείο που αναπτύχθηκε από την Arup μέσα από εκτενή έρευνα των λειτουργιών πολλών και διαφορετικών πόλεων με την υποστήριξη του ιδρύματος Rockefeller. Παρέχει ένα

πρίσμα μέσα από το οποίο μπορεί να γίνει κατανοητή τόσο η πολυπλοκότητα των λειτουργιών των σύγχρονων πόλεων, όσο και οι άξονες ανάπτυξης που συμβάλλουν στην ανθεκτικότητά τους.

Πλαίσιο Αστικής Ανθεκτικότητας (Arup και
Ίδρυμα Rockefeller, 2014)

Ιδιότητες Ανθεκτικότητας

Μια ανθεκτική πόλη διαθέτει επίσης επτά ιδιότητες που θα πρέπει να χαρακτηρίζουν τον τρόπο λειτουργίας μιας πόλης αλλά και κάθε συστήματος, υπηρεσίας ή φυσικών ή άλλων πόρων της πόλης. Τα ανθεκτικά συστήματα αντιστέκονται, ανταποκρίνονται και προσαρμόζονται καλύτερα σε κρίσεις και πιέσεις γιατί έχουν τις εξής ιδιότητες:

Είναι αναστοχαστικά	Είναι ευρηματικά	Είναι συμμετοχικά	Είναι ολοκληρωμένα	Είναι εύρωστα	Είναι πλεονασματικά	Είναι ευέλικτα
 <p>χρησιμοποιούν την υφιστάμενη εμπειρία για να τεκμηριώσουν μελλοντικές αποφάσεις</p>	 <p>αναγνωρίζουν εναλλακτικούς τρόπους εκμετάλλευσης των πόρων</p>	 <p>δίνουν προτεραιότητα στην ευρεία διαβούλευση ώστε να δημιουργήσουν αίσθημα κοινής συμμετοχής στις αποφάσεις</p>	 <p>αποτελούνται από πολλά διαφορετικά συστήματα και θεσμούς</p>	 <p>καλοσχεδιασμένα, με καλή διάρθρωση και διαχείριση</p>	 <p>διαθέτουν εφεδρικές δυνατότητες που έχουν δημιουργηθεί αποκλειστικά και μόνον για την αντιμετώπιση διαταραχών</p>	 <p>είναι πρόθυμα και ικανά να υιοθετούν εναλλακτικές στρατηγικές για να μπορέσουν να ανταποκριθούν στην αλλαγή των συνθηκών.</p>

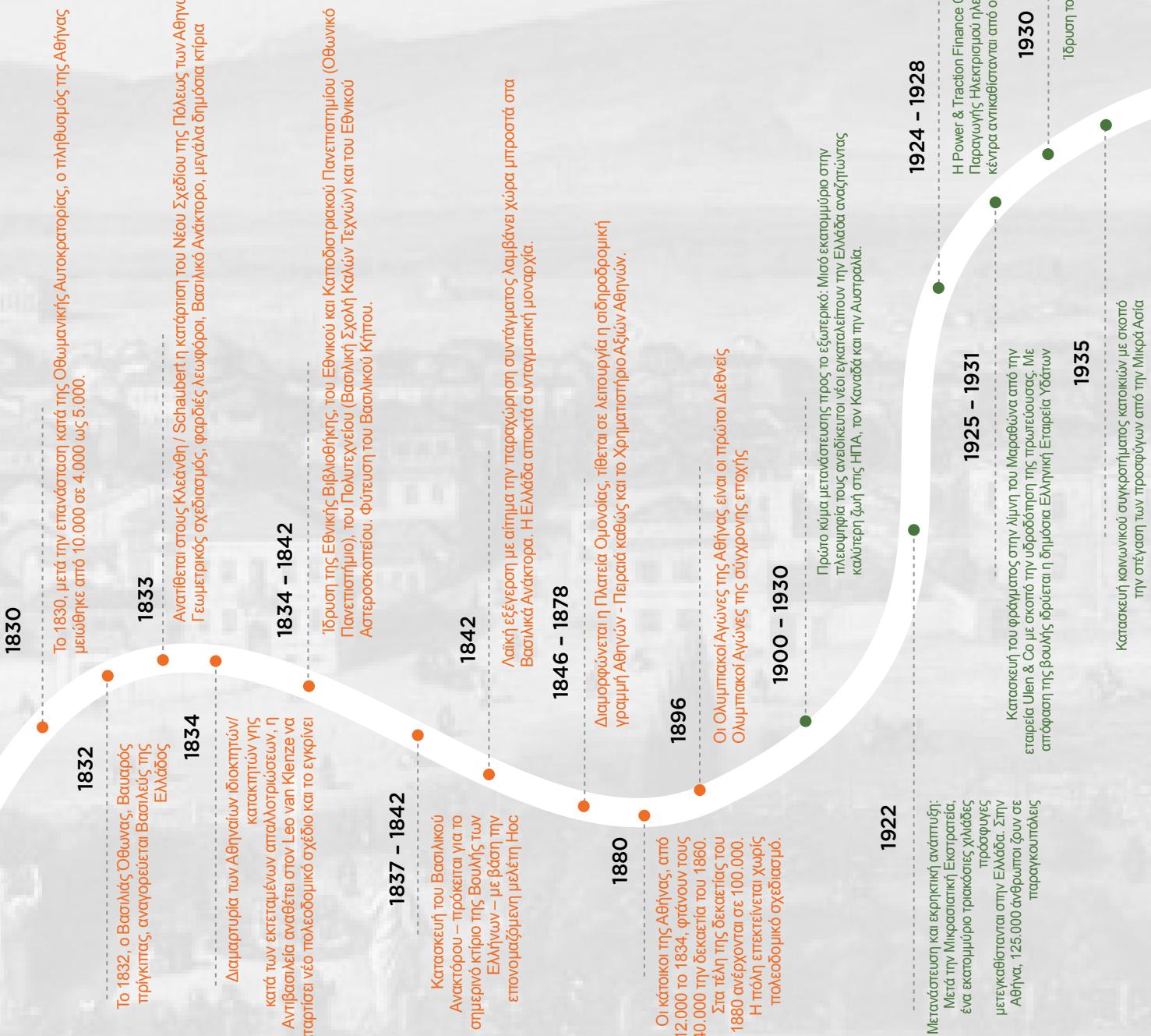
Προσδιορίζοντας την Αθήνα

© Δήμος Αθηναίων

Σύγχρονη Αθήνα: μια Σύντομη Γενεολογία της Πόλης

Η πόλη των Αθηνών, η περιοχή πάνω και γύρω από τον λόφο της Ακρόπολης, κατοικείται χωρίς διακοπή για περισσότερα από 7.000 χρόνια.

1940

Στη διάρκεια της Ναζιστικής Καποχής, συνθήκες λιμού που προκλήθηκαν από την πολιτική των δυνάμεων καποχής έχουν σαν αποτέλεσμα χλιδές. Στην διάρκεια της τροπικής καποχής, λιμός και σφαγές προκαλούν επανατόνδης χλιδές θυμάτων. Εκτεταμένες καταστροφές σε διεξιτης υποδομές της χώρας. Ετος Εθνικής Αντίστασης

1944

Οι Γερμανοί εγκαταλείπουν την Αθήνα. Ακολουθούν τα Δεκεμβριανά.

1946-1949

Εμφύλιος Πόλεμος

1944

Ο ρανδάτια αναπτυσσόμενος καποκευστικός τομέας επεκτείνει με φρεγήρες ρύματα στα ανωρά της πόλης. Μετά το τέλος του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου, ο πληθυσμός της Αθήνας παρουσιάζει επήιση αύξηση 8% και τριπλασιάζεται μέσα σε χρονικό διάστημα 30 ετών. Το 1/3 των κατοικών της Ελλάδας κατοικεί τώρα στην Εδεσφορής έκτασης της χώρας.

1947

Δεύτερο κύμα μεταναστευτικής 1.289.845 διαθέρωτων από την Ελλάδα ως οικονομικοί μετανάστες μετά τις καταστροφές του B 'Πλακοστόμου Πολέμου και το του εμφύλιου

1973

Στις 17 Νοεμβρίου, η εξέγερση του Γούλουτσεύδη, προκαλεί μια σερά αντιρρήσεων αι σημείο του Ιουλίου του 1974, που υπό την πίεση της τουρκικής εισβολής στην Κύπρο, αισαρέπουν τη στρατιωτική χώντρα

1974

Την 21η Απριλίου το πραξικόπεμπτα των συνταγματαρχών, αποτελεί αφετηρία στην επαναπούληση της δημοκατορίας.

1980-1990

Συνέπειες της Τοχείας Αστικοποίησης. Ο πληθυσμός αυξάνεται σε 885.000 κατοίκους το 1981, με πυκνότητα 23.000 / m²

1981

Οι βουλευτικές εκλογές του Νοεμβρίου επανιδρύουν τη Δημοκρατία και με το δημοψήφισμα του Δεκεμβρίου καταρρέει τη μοναρχία και δρύεται την Τρίτη Ελληνική Δημοκρατία

1987

Ενας σοβαρός καύσωνας στην Αθήνα διαρκεί 10 ημέρες και προκαλεί το θανάτο 200 πολιτών

1999

Η Αθήνα αφύπαττα νέο σετού (κλίμακα 5.9 Richter) προκαλώντας 138 θανάτους

2004

Η Αθήνα φιλοξενεί τους Ολυμπιακούς Αγώνες Νέας Υποδομής (αεροδρόμιο, Απτική οδός κλπ)

2009-2017

Η Αιγαίνουμική καΐρη σημειώνει μέτρα λιπότητας που οδηγούν σε σκληρή ψευτηρί και υψηλή ανεργία

2015

Μετανάστευση και εισερχόμενες ροές Προσφύγων Μεγάλης Κλίμακας

Η θέα του Συντάγματος από το Παλάτι (1845)

Πηγή: Καλλιβρετάκης Λ (2015). Σχεδιάζοντας την Αθήνα τον 19ο αιώνα , Athens Social Atlas

Αθήνα, ο Πρώτος Δήμος της Χώρας

Ελλάδα

11 εκατομμύρια

Επίπεδα Διακυβέρνησης

7 Αποκεντρωμένες Διοικήσεις

Γενικοί Γραμματείς
Διορίζονται από το Υπουργείο
Εσωτερικών

13 Περιφέρειες

Περιφερειάρχες
Εκλέγονται κάθε 5 χρόνια

325 Δήμοι

Δήμαρχοι
Εκλέγονται κάθε 5 χρόνια

Αθήνα – Αττική

3,5 εκατομμύρια

66 δήμοι

Ενδεικτικοί Μηροπολιτικοί Θεσμοί

- Περιφερειακή Ένωση Δήμων Αττικής (ΠΕΔΑ): περιλαμβάνει και τους 66 δήμους της περιφέρειας Αττικής
- Οργανισμός Ρυθμιστικού Σχεδίου και Προστασίας Περιβάλλοντος Αττικής (ΟΡΣΑ) – απορροφήθηκε από το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής τον Οκτώβριο 2014
- Οργανισμός Αστικών Συγκοινωνιών Αθηνών (ΟΑΣΑ): εξυπηρετεί 52 δήμους
- Τέσσερις «μητροπολιτικές επιτροπές» εντός της Περιφέρειας Αττικής
- Ειδικός Διαβαθμιδικός Σύνδεσμος Νομού Αττικής (ΕΔΣΝΑ): Φορέας Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων Αττικής

Δήμος Αθηναίων
 0.66 εκατομμύρια

Ανάλυση SWOT

Δυνατά Σημεία

Υψηλό μορφωτικό επίπεδο

Υψηλό βιοτικό επίπεδο

Ισχυρό τουριστικό προϊόν

Υποδομές για την ανάπτυξη καινοτόμων κλάδων (δημιουργική, έξυπνη οικονομία)

Μεγάλη συγκέντρωση φορέων κοινωνικής αλληλεγγύης
Τεχνογνωσία και εμπειρία των κοινωνικών υπηρεσιών του Δήμου
Αθηναίων

Περιοχές ιδιαίτερης φυσικής ομορφιάς που συνδέονται με χώρους
υψηλής ιστορικής σημασίας
Ποικιλομορφία χρήσεων γης
Άτυπες πρωτοβουλίες πολιτών με τοπικό χαρακτήρα

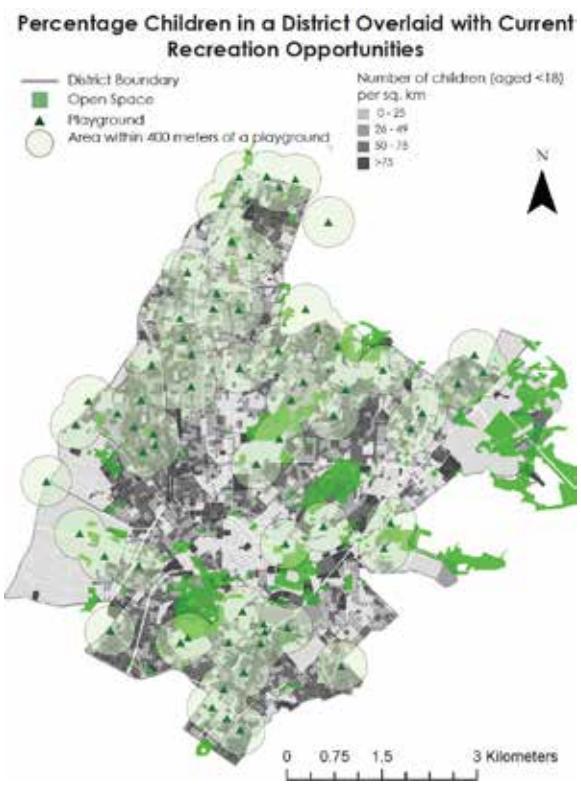
Ευκαιρίες

Ενίσχυση κλάδων με δυναμική ανάπτυξης μέσα από τη δημιουργία clusters έντασης γνώσης και δημιουργίας, νέων τεχνολογιών και καινοτομίας

Αναβάθμιση επιτελικών και επιχειρησιακών ικανοτήτων των κοινωνικών υπηρεσιών του Δήμου

Δημιουργία περιοχών με αστικό «πράσινο» και «μπλε»
Κενό οικιστικό απόθεμα προς αξιολόγηση

Δυνατότητα αξιοποίησης της πολυλειτουργικής και πολυπολιτισμικής φυσιογνωμίας της πόλης με έμφαση σε ειδικές μορφές τουρισμού
Χρήση και περαιτέρω ανάπτυξη των ανοικτών δεδομένων για την πρόληψη των κρίσεων

Source: City of Athens
Prepared by Bloomberg Associates and the Athens Office of Resilience and Sustainability

Sources: Athens National Observatory, City of Athens
Prepared by Bloomberg Associates and the Athens Office of Resilience and Sustainability

Αδύνατα Σημεία

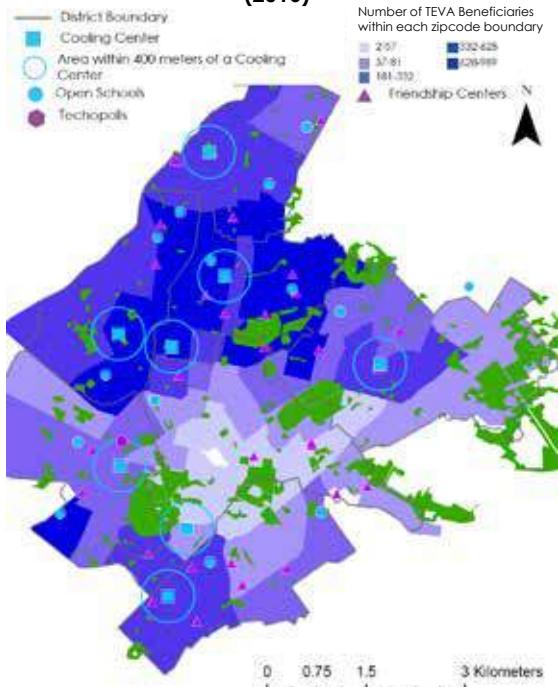
Μείωση Πληθυσμού και μαζική φυγή νέων υψηλού μορφωτικού επιππέδου
Υψηλός Δείκτης Γήρανσης
Μείωση Εισοδημάτων
Συρρίκνωση κύκλου εργασιών επιχειρήσεων
Συρρίκνωση Εμπορικής Δραστηριότητας και Μεταποίησης
Υψηλά ποσοστά ανεργίας, φτώχειας και «ακραίας φτώχειας»
Αύξηση αστέγων
Μη συστηματική καταγραφή των επιπτώσεων στο κοινωνικό πεδίο
Κόμβος Μεταναστών/ Προσφύγων
Ελλιπές και κατακερματισμένο αστικό πράσινο
Γερασμένο κτιριακό απόθεμα, πληθώρα εγκαταλειμμένων κτιρίων
Μεγάλη πληθυσμιακή πυκνότητα

Απειλές

Μείωση παραγωγικότητας λόγω υψηλού δείκτη γήρανσης
Συνεχίζομενη μείωση πληθυσμού και μαζική φυγή νέων υψηλού μορφωτικού επιππέδου
Συνέχιση υφεσιακών τάσεων και περαιτέρω συρρίκνωση της οικονομικής δραστηριότητας-
Μεταβαλλόμενες μακροοικονομικές τάσεις
Παραμονή της ανεργίας σε υψηλά επίπεδα
Διάρρηξη κοινωνικού ιστού και παγίωση κοινωνικού αποκλεισμού- έλλειψη κοινωνικής συνοχής
Αύξηση παραβατικότητας και ποικίλων μορφών βίας
Εγκλωβισμός προσφυγικών ροών
Εγκατάλειψη/ πλημμελής συντήρηση του αστικού πρασίνου
Σεισμοί
Καύσωνες
Τρομοκρατικές επιθέσεις
Περαιτέρω υποβάθμιση οικιστικού αποθέματος και δημόσιων χώρων
Αύξηση ρύπων από καύση ξυλείας για θέρμανση

Incidence of Low-Income Households in Athens

(2016)

*TEVA beneficiaries earn up to €3,000/year for an individual or up to €6,000/year per household.
Sources: City of Athens
Prepared by Bloomberg Associates and the Athens Office of Resilience and Sustainability

Εικόνα 7: Οι πλέον πυκνοκατοικημένες περιοχές είναι εκείνες με τον μεγαλύτερο αριθμό παιδιών και τον μικρότερο αριθμό ανοικτών πρασίνων χώρων. Οι περιοχές αυτές επηρεάζονται ιδιαίτερα από τους καύσωνες και το φαινόμενο της αστικής θερμικής νησίδας ενώ παράλληλα συγκεντρώνουν τα μεγαλύτερα ποσοστά ατόμων που ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας.

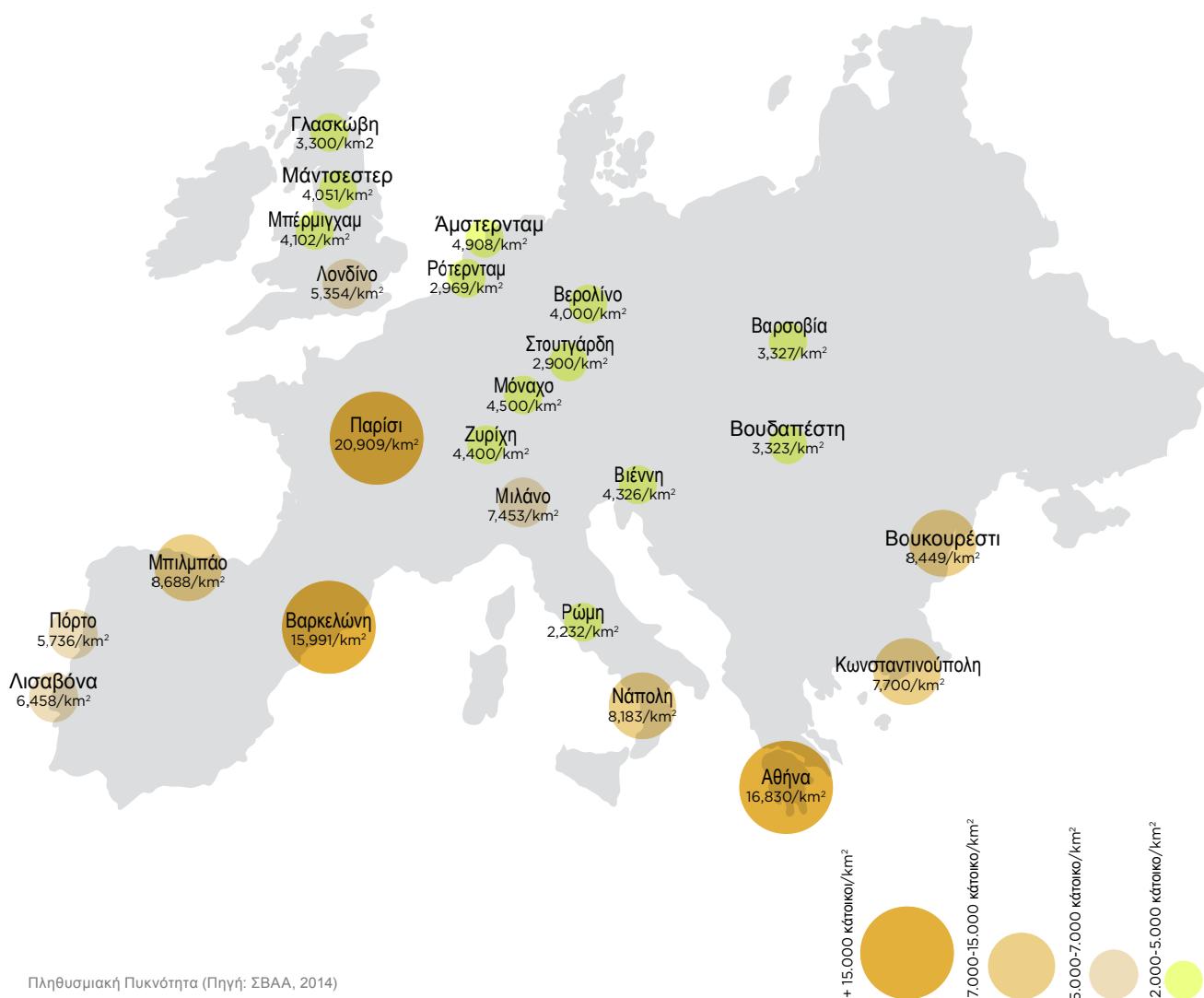
Ορόσημα της Πόλης της Αθήνας

1. Μια Πόλη Που Αναπτύσσεται Ραγδαία

Η μητροπολιτική περιοχή της Αθήνας καλύπτει σήμερα μια έκταση 2.929 τ.χλμ. με πληθυσμό 3,8 εκατομμυρίων κατοίκων. Η πόλη της Αθήνας μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο διήλθε μια περίοδο εκσυγχρονισμού με ρυθμούς ανάπτυξης που έφταναν το 8% ετησίως. Μεταξύ του 1951 και του 1981 ο πληθυσμός της ευρύτερης αστικής περιοχής υπερδιπλασιάστηκε, από 1.379.000 έφτασε τους 3,027,090 κατοίκους.

Η οικονομική ανάπτυξη και η ένταξη της χώρας στην Ε.Ε.(ότε ΕΟΚ) το 1981 έφεραν νέες επενδύσεις και χρηματοροές που αύξησαν το βιοτικό επίπεδο. Μαζική και χωρίς αστικό σχεδιασμό κατασκευή νέων κατοικιών αλλάζει γρήγορα το πρόσωπο της Αθήνας, επιβάλλοντας έναν σύγχρονο, πυκνά δομημένο και άναρχο χαρακτήρα στην πόλη. Αναπτύσσονται νέες υποδομές, όπως οι δημόσιες συγκοινωνίες, ενώ ο αστικός ιστός αναπτύσσεται με βάση τον πολλαπλασιασμό των πολυώροφων πολυκατοικιών. Η απόκτηση ιδιόκτητης κατοικίας γίνεται ένα από τα σημαντικότερα στοιχεία ταυτότητας της νεοσύστατης μεσαίας τάξης.

Πληθυσμιακή Πυκνότητα

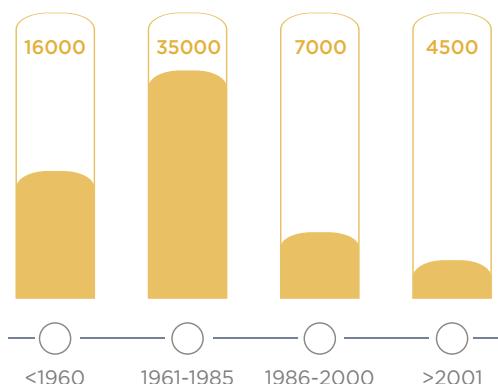

Ο νέος αστικός τρόπος ζωής εξαίρει την νεωτερικότητα, την υγειεινή και τις σύγχρονες, ανέσεις όπως η κεντρική θέρμανση, αλλά επιτυγχάνει και την κοινωνική ενσωμάτωση. Η τυπολογία της «πολυκατοικίας» είναι το στοιχείο που καθιστά δυνατή την μικτή χρήση (οικιστική και εμπορική) όπως και την κάθετη διαστρωμάτωση των κοινωνικών τάξεων και των εθνικών ταυτοτήτων. Με αυτό τον τρόπο η Αθήνα αποφεύγει την δημιουργία αστικών «γκέτο». Παράλληλα όμως, οι πολυκατοικίες είναι ιδιοκτησιακά εντυπωσιακά κατακερματισμένες.

Χαρακτηριστικό είναι ότι εντοπίζονται συγκροτήματα στο κέντρο της πόλης με πάνω από 500 ιδιοκτήτες. Στις αρχές της δεκαετίας του 80, η πίεση της αστικής συμφόρησης, της κυκλοφορίας, του θορύβου και της ατμοσφαιρικής ρύπανσης οδήγησε σε μαζική έξοδο των αστών από την πόλη και στην μετακίνηση τους προς τα προάστια. Παρόλα αυτά η Αθήνα έχει παραμείνει ένας από τους πιο πυκνοκατοικημένους δήμους του αναπτυγμένου κόσμου.

Έτος Κατασκευής Κτιρίων στην Πόλη της Αθήνας

Αριθμός κτιρίων

Τίτλος: Παλαιότητα των κτιρίων του Δήμου, ΕΛΣΤΑΤ 2011 (Ελληνική Στατιστική Αρχή) Άξονας χ: Έτος Κατασκευής // Άξονας ψ: Αριθμός Κτιρίων]

Το πρώτο χωροταξικό σχέδιο με μητροπολιτικό εύρος και όραμα υιοθετήθηκε το 1985. Ο Οργανισμός Ρυθμιστικού Σχεδίου και Προστασίας Περιβάλλοντος Αθήνας (ΟΡΣΑ) δημιουργήθηκε με σκοπό την επίβλεψη της υλοποίησης του σχεδίου αυτού. Το χωροταξικό σχέδιο αποτέλεσε αφετηρία μιας φιλόδοξης προσπάθειας για την ανάσχεση της άναρχης δόμησης, τον περιορισμό των κοινωνικών ανισοτήτων και την βελτίωση του περιβάλλοντος με θεσμικές και κανονιστικές παρεμβάσεις. Παρόλα αυτά, η επιλογή της Αθήνας ως διοργανώτρια πόλη των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 οδήγησε σε παράκαμψη του μητροπολιτικού χωροταξικού σχεδίου για την άμεση κατασκευή των αναγκαίων μεγάλων έργων υποδομής. Οι εξελίξεις αυτές μεταμορφώνουν την μητροπολιτική περιοχή, προάγουν την επέκταση της αστικής δόμησης και αυξάνουν την εξάρτηση από το αυτοκίνητο. Οι Ολυμπιακοί Αγώνες αποτέλεσαν μια χαμένη ευκαιρία να υιοθετηθεί ένα μακροπρόθεσμο μητροπολιτικό στρατηγικό σχέδιο. Μια δεκαετία μετά, η συζήτηση σχετικά με την μητροπολιτική διακυβέρνηση της Αθήνας έχει οδηγηθεί σε αδιέξοδο.

Ελλείψει ολοκληρωμένου σχεδιασμού, η πίεση στο φυσικό περιβάλλον αυξήθηκε σημαντικά. Η μαζική και άναρχη δόμηση και το ταχέως αναπτυσσόμενο οδικό δίκτυο οδήγησαν στην εξάντληση του περιαστικού πράσινου και την κάλυψη των υδάτινων πόρων του λεκανοπεδίου της Αττικής, συμπεριλαμβανομένων και των δύο ποταμών της. Αυτό συνέβαλε άμεσα στην αύξηση των θερμοκρασιών και σε επαναλαμβανόμενα πλημμυρικά φαινόμενα καθώς και στην αύξηση του κινδύνου καταστροφών από σεισμό.

Χρήσεις Γης και Ανεξέλεγκτη Κάλυψη του Εδάφους

Ανεξέλεγκτη Τοιμεντοποίηση
Πυκνοδομμένος Αστικός Χώρος στην Αττική (ποσοστό επί της συνολικής έκτασης)

Δεν υπάρχει χώμα

Ειδικά στην Αθήνα, πάνω από το 80% της συνολικής έκτασης αποτελείται από αδιαπέρατες επιφάνειες για τα ύδατα (κτίρια, δρόμοι, πλακόστρωτα, έργα υποδομής, κλπ)

Ποσοστό Πολυκατοικιών σε Σχέση με τις Μονοκατοικίες

Ορόσημα της Πόλης της Αθήνας

2. Τα Χρόνια της Κοινωνικοοικονομικής Κρίσης

Η παγκόσμια χρηματοοικονομική κρίση των ετών 2007-2008 αποκάλυψε τις αδυναμίες της Ελληνικής οικονομίας και την επίπλαστη ευημερία που στηριζόταν στον υπέρογκο δανεισμό. Ο υποχρεωτικός δανεισμός της χώρας εξαπλίστηκε σε περισσότερες βάσεις και σε μεγαλύτερη βαθμό από την αρχική επιβολή μιας σειράς δημοσιονομικών μέτρων από τους διεθνείς οργανισμούς δανεισμού (Ευρωπαϊκή Ένωση, Κεντρική Ευρωπαϊκή Τράπεζα και Διεθνές Νομισματικό Ταμείο). Τα μέτρα λιτότητας που επιβλήθηκαν το 2010 οδήγησαν σε μεγάλη ύφεση και υψηλά ποσοστά ανεργίας. Από το 2010 ως το 2015, οι Έλληνες απώλεσαν το 33% της αγοραστικής τους δύναμης και το 25% του εισοδήματός τους.

Αρχίζει να σημειώνεται περαιτέρω μείωση του πληθυσμού με φαινόμενα νέου κύματος Ελλήνων οικονομικών μεταναστών σε χώρες κυρίως της Ευρώπης. Ο κατασκευαστικός τομέας, ήδη σε πτωτική πορεία μετά τους Ολυμπιακούς Αγώνες, παρουσίασε

τεράστια ποσοστά ύφεσης συγκριτικά με άλλους παραγωγικούς κλάδους. Χιλιάδες νεόχριστα διαμερίσματα παραμένουν ακατοίκητα. Οι αναπαλαιώσεις σταματούν. Ο ενυπόθηκος δανεισμός και η νέα φορολογία ακίνητης περιουσίας πλήγτηκαν την ιδιοκτησία ακίνητης περιουσίας. Ο αριθμός των αστέγων αυξάνεται ενώ παράλληλα διογκώνεται η επισιτιστική και η ενεργειακή ένδεια. Οι μετανάστες που μένουν στην Αθήνα δεν καταφέρνουν να βρουν δουλειές και περιθωριοποιούνται ακόμα περισσότερο ενώ η απόγνωσή τους μεγαλώνει. Ταυτόχρονα παρατηρούμε αύξηση της δύναμη του φασιστικού κόρματος "Χρυσή Αυγή" και του αριθμού των εγκλημάτων μίσους. Για να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις αυτές, ο δήμος Αθηναίων δημιουργεί δίκτυα που υποστηρίζουν και συνδέουν την κοινωνία των πολιτών με τον δημόσιο αλλά και τον ιδιωτικό τομέα, καταφέρνοντας έτσι να προσφέρει την αναγκαία στήριξη στους πιο ευάλωτους πληθυσμούς της πόλης.

Δράσεις Κοινωνικής Πολιτικής της Πόλης:

- Κάλυψη καθημερινών γευμάτων για 1400 άτομα
- Κέντρο Υποδοχής & Αλληλεγγύης Δήμου Αθηναίων: κοινωνικό παντοπωλείο, κοινωνικό φαρμακείο, κοινωνικό πλυντήριο, ψυχολογική και νομική υποστήριξη, για 26.000 αφελούμενους
- 46.468 Κουπόνια Τροφίμων χρηματοδότησης ΕΟΧ: 9.000 αφελούμενοι
- 10.000 οικογένειες λαμβάνουν μηνιαίως καλάθι τροφίμων
- 35.000 κάτοικοι με Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα 2017
- 5000 ηλικιωμένοι είναι μέλη στις Λέσχες Φιλίας
- 15.000 κάτοικοι λαμβάνουν κοινωνικές παροχές
- 50 οικογένειες φιλοξενούνται στα διαμερίσματα κοινωνικής κατοικίας
- 20 γυναίκες φιλοξενούνται στον κέντρο στήριξης κακοποιημένων γυναικών
- 58.000 επισκέψεις ανά έτος στα 6 Δημοτικά Ιατρεία

3. Ευκαιρίες σε Δύσκολους Καιρούς

Η οξύτατη κοινωνικοοικονομική κρίση έφερε, ωστόσο, στο φως δυνάμεις αλληλεγγύης και δημιουργικότητας της Ελληνικής κοινωνίας. Η κρίση ανέπτυξε τις δυνάμεις και τα αντανακλαστικά της κοινωνίας των πολιτών. Ιδρύματα, φορείς και οργανώσεις όπως και άτυπες ομάδες πολιτών παρέχουν υπηρεσίες που συνεισφέρουν στη βελτίωση της ποιότητας ζωής της πόλης.

Πρωτοβουλίες του Δήμου και Θεσμικές Αλλαγές Βασισμένες στη Συμμετοχή των Πολιτών

- συνΑθηνά
- Ανοιχτά Σχολεία του δήμου Αθηναίων
- Εμπορικό Τρίγωνο
- Στρατηγική Ανθεκτικότητας της Αθήνας
- Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας
- Διάσκεψη του Δημάρχου
- Συμμετοχικός Προϋπολογισμός
- Συμμετοχικές Διαδικασίες για το σχέδιο Διαχείρισης των Αποβλήτων

Τα τμήματα της οικονομίας που συνέχισαν να αναπτύσσονται κατά την διάρκεια της κρίσης είναι ο τουρισμός και ο πολιτισμός. Η Αθήνα αρχίζει να αναζητά την νέα της ταυτότητα ενώ ταυτόχρονα οι επισκέπτες αρχίζουν να ενδιαφέρονται και για άλλα στοιχεία της πόλης, πέρα από τα κλασσικά της μνημεία και τα ιστορικά της ορόσημα. Νέα αξιοθέατα, όπως το νέο Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης (ΕΜΣΤ) αλλά και το Κέντρο Πολιτισμού του Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος λαμβάνουν την προσοχή που τους αξίζει.

Εξίσου σημαντική είναι και η πρόσφατη ανάπτυξη της δημιουργικής οικονομίας. Παρά το γεγονός ότι πολλοί νέοι φεύγουν από τη χώρα λόγω της κρίσης, σημαντικός αριθμός Αθηναίων με μόρφωση και ταλέντο δημιουργούν νέα πεδία ανάπτυξης της οικονομίας της πόλης. Παρά την κρίση, ο τομέας του πολιτισμού και ο τομέας της δημιουργικής οικονομίας φαίνεται να ανακάμπτουν συνεισφέροντας με περίπου 5% στο ΑΕΠ της Περιφέρειας Αττικής.

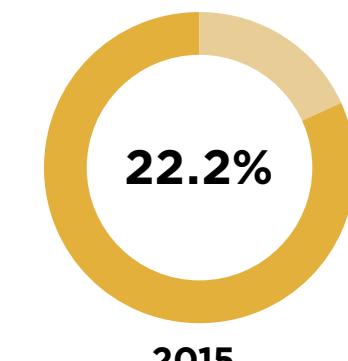
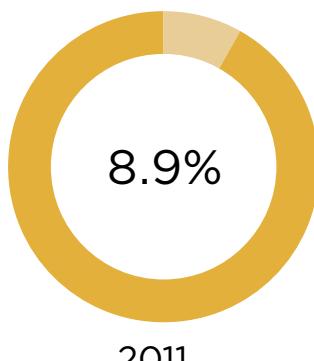
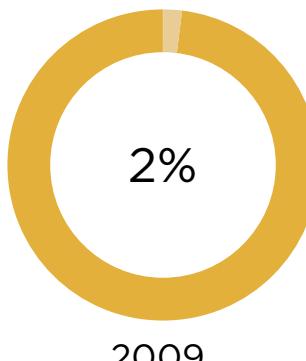
4. Αλλαγές Ανθρωπογεωγραφίας

Μετά την κατάρρευση του ανατολικού μπλοκ το 1989, η Αθήνα δέχτηκε μαζική εισροή οικονομικών μεταναστών από τα Βαλκάνια, την Ανατολική Ευρώπη αλλά και χώρες της Ασίας και της Αφρικής, καταγράφοντας ειδικά το 1991 μια αύξηση του 463,91% που τα επόμενα χρόνια έπεσε σε μονοψήφια νούμερα. Σε συνάρτηση με τη φυγή των Αθηναίων προς τα πρόστια και τη δημιουργία μεγάλου αριθμού κενών διαμερισμάτων στο κέντρο της πόλης, οι νεο-αφιχθέντες πληθυσμοί νοικιάζουν ισόγεια ή υπόγεια παλαιών πολυκατοικιών αλλάζοντας για πρώτη φορά τα μέχρι τότε ομοιογενή εθνικά χαρακτηριστικά της πόλης.

Ξεκινώντας από το 2014 αλλά και με μεγαλύτερη ένταση το 2015, ένα εκατομμύριο πρόσφυγες έφθασαν στην Αθήνα συνεχίζοντας το μακρύ ταξίδι τους προς άλλες ευρωπαϊκές χώρες, ενώ παράλληλα η Ελλάδα διένυε την 6η συνεχή χρονιά οικονομικής κρίσης. Μέσα σε λίγες εβδομάδες, οι πλατείες και τα πάρκα της πόλης έγιναν γρήγορα το ανεπίσημο σημείο συνάντησης και προσωρινό σπίτι για χιλιάδες πρόσφυγες. Η κατάσταση ήταν κρίσιμη για την πόλη η οποία δεν διέθεται κατάλληλες υποδομές ή προηγούμενη εμπειρία τέτοιων φαινομένων. Η Αθήνα βρέθηκε ξαφνικά στο προσκήνιο της μεγαλύτερης προσφυγικής ροής στην Ευρώπη από τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο. Σήμερα περίπου 20.000 μετανάστες και πρόσφυγες ζουν στο δήμο Αθηναίων, συμβάλλοντας σε μία αύξηση του πληθυσμού της πόλης κατά 5%.

Η κεντρική κυβέρνηση έχει κρατήσει τον έλεγχο των σημαντικότερων εξουσιών και δικαιοδοσιών με αποτέλεσμα η τοπική αυτοδιοίκηση να μειονεκτεί. Οι περιφέρειες και οι δήμοι στηρίζονται σε κρατικούς πόρους και σε χρηματοδοτήσεις από την ΕΕ. Παρότι υφίστανται ορισμένοι μάλλον ανίσχυροι μηχανισμοί μητροπολιτικού συντονισμού και σχεδιασμού, οι τελευταίοι πρέπει να αντιπαρέλθουν μεγάλους, τόσο θεσμικούς, όσο και επιχειρησιακούς περιορισμούς.

Ποσοστό του Πληθυσμού της Ελλάδας που Ζει κάτω από το Όριο της Φτώχειας

5. Το Ζήτημα της Μητροπολιτικής Διακυβέρνησης σε μια Χώρα με Συγκεντρωτική Κεντρική Εξουσία

Η τελευταία προσπάθεια απλούστευσης και αποκέντρωσης του σύνθετου συστήματος αρμοδιοτήτων στην τοπική αυτοδιοίκηση ήταν η μεταρρύθμιση Καλλικράτης το 2011 με την οποία οι δήμοι μειώθηκαν από 1034 σε 325. Η μεταρρύθμιση αυτή απέτυχε ωστόσο να τροποποιήσει ουσιαστικά τον καταμερισμό των δημοσιονομικών πόρων τόσο οριζόντια, όσο και εντός των διαφόρων επιπέδων διακυβέρνησης.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η μεγάλη πρόκληση της βελτίωσης των δημοσίων συγκοινωνιών. Το 2011, η Ελληνική κυβέρνηση προχώρησε σε συγχώνευση πολλών από τις εταιρείες συγκοινωνιών απλουστεύοντας το σύστημα διαχείρισης των συγκοινωνιών στην μητροπολιτική περιοχή της Αθήνας και δημιουργώντας τον ΟΑΣΑ. Ο ΟΑΣΑ υπάγεται στο Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και δεν έχει κανενάς έιδους συντονισμό με τις τοπικές ή περιφερειακές αρχές όσον αφορά τον σχεδιασμό αστικής κινητικότητας.

Στην Αττική, όπως και στην υπόλοιπη Ελλάδα, υπάρχουν περιοχές 'ανεπίσημης' οικιστικής ανάπτυξης, οι οποίες συνήθως ενσωματώνονται εκ των υστέρων στο επίσημο πολεοδομικό σχέδιο της κάθε πόλης, εφαρμόζοντας μια λογική συνεχούς «πτρόσθεσης». Η ανεξέλεγκτη ανάπτυξη προκαλεί εξάρτηση από το αυτοκίνητο, κυκλοφοριακή συμφόρηση, ατμοσφαιρική ρύπανση και υποβάθμισμα του περιβάλλοντος. Σύμφωνα με μια έκθεση του ΟΟΣΑ το 2015, παρά τις όποιες προσπάθειες προώθησης της αστικής ανάπτυξης, παραμένει μια σειρά διαρθρωτικών προκλήσεων και ειδικότερα:

- Χάσμα ανάμεσα στον σχεδιασμό και στην εφαρμογή των σχεδίων,
- Χάσμα ανάμεσα στον χωροταξικό και στον κοινωνικοοικονομικό σχεδιασμό,
- Μη ολοκληρωμένη ανάπτυξη βασικών εργαλείων διαχείρισης των χρήσεων γης,
- Απουσία συμμετοχικού σχεδιασμού.

Ως εκ τούτου, αν επιθυμούμε να προάγουμε την ανθεκτικότητα στην Αθήνα, είναι απαραίτητη μια σειρά μεταρρυθμίσεων στην μητροπολιτική διακυβέρνηση καθώς και ένα προσεκτικά μελετημένο πρόγραμμα οικονομικής ανάπτυξης και διαχείρισης. Η κινητοποίηση των ενδιαφερόμενων εταίρων πρέπει να εστιάσει στην δημιουργία ενός κοινού συνόλου πολιτικών προτεραιοτήτων με σκοπό την δημιουργία μιας Αθήνας Ανοιχτής στους πολίτες, Πράσινης και Προνοητικής, μιας Ζωντανής πόλης.

Οι Μεγάλες Προκλήσεις της Αθήνας

Το ταξίδι της ανθεκτικότητας σε κάθε πόλη αρχίζει με μια γρήγορη διάγνωση που αποτυπώνει τις σημαντικές προκλήσεις της. Μετά από αρκετούς μήνες συνεντεύξεων και συνεργασιών με εκπροσώπους από διάφορες κοινότητες, συμπεριλαμβανομένων της ακαδημαϊκής και της διοικητικής όπως και εμπειρογνωμόνων σε φυσικές και ανθρωπογενείς καταστροφές, η Ομάδα της Ανθεκτικής Αθήνας έδωσε προτεραιότητα στις ακόλουθες κρίσεις ως τις πιο σημαντικές για την πόλη μας.

Απρόσμενες και Μεγάλες Κρίσεις

Κρίση #1: Σεισμοί

Πάνω από το 30% των κτιρίων της πόλης κατασκευάστηκαν πριν από τον πρώτο Οικοδομικό Κανονισμό Αντισεισμικής Προστασίας, γεγονός που συνιστά σοβαρό έλλειμμα σε μια χώρα που κατατάσσεται στην έκτη θέση παγκοσμίως όσον αφορά τη σεισμική δραστηριότητα. Η Αθήνα είναι πικνοκατοικημένη με στενούς δρόμους και περιορισμένους δημόσιους χώρους. Το κτιριακό απόθεμα αποτελεί μεγάλο ποσοστό των γηρασμένων υποδομών (μικρό μέρος του μόνο έχει αξιολογηθεί και ενισχυθεί αντισεισμικά). Η πόλη δεν είναι έτοιμη να αντιμετωπίσει ένα σοβαρό σεισμό.

Ο σεισμός της 7ης Σεπτεμβρίου 1999 της Αττικής

• 138 θάνατοι

- 74.053 κατοικίες καταστράφηκαν ολοσχερώς ή εν μέρει (επηρεάστηκαν συνολικά 209.842 άτομα)
- 8.388 επιχειρήσεις καταστράφηκαν ολοσχερώς ή εν μέρει (850 έκλεισαν μόνιμα)

Κρίση #2: Κρίσεις που Οφείλονται στην Κλιματική Αλλαγή (Καύσωνες, πλημμύρες, ατμοσφαιρική ρύπανση)

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της υφιστάμενης και σημαντικής έρευνας για τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στην πόλη μας, οι πολύ υψηλές θερμοκρασίες αναμένεται να αποτελέσουν στο μέλλον συχνό φαινόμενο για την Αθήνα. Ειδικότερα προβλέπεται ότι από το 2021 ως το 2050, οι μέσες καλοκαιρινές θερμοκρασίες θα αυξηθούν κατά 2°C, ενώ από το 2071 ως το 2100 αναμένεται να έχουν αυξηθεί μέχρι και 4°C. Ήδη παρατηρείται σταδιακή αύξηση της διάρκειας και των τιμών των υψηλών θερμοκρασιών στην πόλη, καθώς επίσης και της συχνότητας και της έντασης φαινομένων όπως ο καύσωνας, οι πλημμύρες και η κακή ποιότητα του αέρα. Το φαινόμενο της Αστικής Θερμικής Νησίδας, σε συνδυασμό με τις ολοένα και αυξανόμενες θερμοκρασίες, δημιουργεί μεγάλες θερμοκρασιακές διαφορές της τάξης των 6°C, 7°C ή ακόμα και 10°C μεταξύ του κέντρου της πόλης και των προαστίων. Για το φαινόμενο αυτό ευθύνονται κυρίως η πυκνότητα δόμησης, και η κακή ποιότητα του δομημένου αστικού ιστού, σε συνδυασμό με την αυξημένη χρήση κλιματιστικών και την απουσία πράσινων ανοικτών χώρων.

Κάθε Φορά που Αυξάνεται η Θερμοκρασία στην Αθήνα κατά 1°C

- Αύξηση των ποσοστών θνησιμότητας κατά **5,2%** για την περίοδο 2000-2012 (ανά βαθμό αύξησης για μέγιστη ημερήσια θερμοκρασία >31,5°C)
- **6%** αύξηση του νέφους ανά βαθμό αύξησης για μέγιστη ημερήσια θερμοκρασία >22°C (συσχετισμός με άσθμα και αναπνευστικές νόσους)
- **10%** μείωση των πωλήσεων στις πόλεις ανά βαθμό αύξησης θερμοκρασίας (έχουμε ενδείξεις ότι ισχύει για την Αθήνα για κάθε βαθμό με μέγιστη ημερήσια θερμοκρασία >34°C)
- **4,1%** αύξηση της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας στην πόλη ανά βαθμό αύξησης της θερμοκρασίας

Τον Ιούλιο 1987 ένα θανατηφόρο κύμα καύσωνα που διήρκεσε σχεδόν 10 ημέρες έπληξε την Αθήνα

- Προκάλεσε περισσότερους από 2.000 θανάτους στην πόλη
- Μέγιστη ημερήσια θερμοκρασία = **41-44°C**, μέγιστη νυχτερινή θερμοκρασία >28°C (για 10 ολόκληρες ημέρες)
- Στα νοσοκομεία καταγράφηκαν **2960** εισαγωγές λόγω ζέστης

Κρίση #3: Κοινωνική Αναταραχή

Οι διαδηλώσεις στην Αθήνα είναι μέρος της καθημερινότητας μας. Αποτελούν μια από τις κύριες πολιτικές εκφράσεις των ανθρώπων της πόλης και οργανώνονται από συνδικαλιστικές ενώσεις, πολιτικά κόμματα, αντιεξουσιαστικές και φοιτητικές ομάδες καθώς και άλλους συλλογικούς και παραγωγικούς φορείς. Παρότι το μέγεθος και η ένταση των διαδηλώσεων δεν είναι πάντοτε η ίδια, διεξάγονται πάντα στο κέντρο της πόλης. Σε κάποιες περιπτώσεις εξελίσσονται σε βίαιες εξεγέρσεις που διάρκοινος αρκετές ημέρες. Τα τελευταία χρόνια παραπορύουνται επίσης κρούσματα βίας που απορρέουν από διάφορες πολιτικές και κοινωνικές ομάδες της πόλης. Αυτές οι βίαιες εκρήξεις αποτελούν σύμπτωμα μιάς πόλης που για επτά χρόνια τώρα αντιμετωπίζει σφοδρές οικονομικές και κοινωνικές πτίσεις. Ασκούν ώμας κατά γενική παραδοχή σημαντική πίεση στις καθημερινές λειτουργίες της πόλης, αλλά και στα συστήματα εφοδιασμού και τις υποδομές της.

Πέντε Χρόνια Διαδηλώσεων και Επεισοδίων

Στη διάρκεια μεταξύ 2011-2015, σε όλη την Ελλάδα οργανώθηκαν συνολικά 27.103 διαδηλώσεις και επεισόδια.

Ζημιές σε επιχειρήσεις

28-29 Ιουνίου 2011 35 επιχειρήσεις Κόστος **500.000€**

19-20 Οκτωβρίου 2011: 62 επιχειρήσεις Κόστος

400.000€

12 Φεβρουαρίου 2012: 200 επιχειρήσεις Κόστος **70**

εκατ.€

Συνεργεία του Δήμου Αθηναίων περισυνέλεξαν

12 Φεβρουαρίου 2012: **40 τόνους** σπασμένο

μάρμαρο και πέτρες

6 Δεκεμβρίου 2014: **50 τόνους** πέτρες

Κρίση #4: Ηλεκτρονικό Έγκλημα

Το ηλεκτρονικό έγκλημα όπως και διεθνώς αποτελεί ανερχόμενη κρίση για την Ελλάδα. Ο δήμος Αθηναίων βρίσκεται στο επίκεντρο πολλών διαδικασιών λήψης επιχειρησιακών αποφάσεων ενώ ταυτόχρονα φιλοξενεί μεγάλο αριθμό κρίσιμων υποδομών και δικτύων κοινής ωφέλειας. Ως εκ τούτου συνιστά στόχο υψηλού κινδύνου όσον αφορά το ηλεκτρονικό έγκλημα. Σύμφωνα με την Εθνική Υπηρεσία Πληροφοριών και ειδικότερα την Εθνική Αρχή Αντιμετώπισης Ηλεκτρονικών Επιθέσεων (ΔΔΗΕ), το έτος 2016 ήταν ένα από τα χειρότερα όσον αφορά στο ηλεκτρονικό έγκλημα και τις ηλεκτρονικές επιθέσεις τόσο στην Ελλάδα, όσο και στον κόσμο. Οι επιθέσεις αυτές είναι προηγμένες, πολυσύνθετες και στοχεύουν κυρίως κρατικές βάσεις δεδομένων και δικτυακούς τόπους. Ο δήμος Αθηναίων συνεργάζεται στενά με τις αρμόδιες υπηρεσίες με σκοπό την προετοιμασία ενάς ολοκληρωμένου σχεδίου αποτροπής των επιθέσεων στον κυβερνοχώρο. Το Ελληνικό Κέντρο για το Κυβερνοέγκλημα είναι τμήμα μιας αναδυόμενης συντονισμένης πανευρωπαϊκής προσπάθειας και έχει την δυνατότητα να βελτιώσει σημαντικά την εκπαίδευση και την έρευνα στο πεδίο του ηλεκτρονικού εγκλήματος.

Πίεση #2: Γηρασμένες Υποδομές

Πολλά κτήρια της Αθήνας είναι εξαιρετικά χαμηλής ποιότητας, δεν είναι ασφαλή και φυσικά δεν έχουν επαρκή ενεργειακή αποδοτικότητα. Δεν συμμορφώνονται με τις κανονιστικές οδηγίες του Νέου Οικοδομικού Κανονισμού ενώ οι αυξανόμενες ενεργειακές τους ανάγκες διογκώνουν τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου της πόλης αλλά και τα ποσοστά ενεργειακής ένδειας. Εκτός του κτιριακού δυναμικού, όλες οι υποδομές της Αθήνας πάσχουν από έλλειψη κατάλληλης συντήρησης, απουσία προορατικού, μακροπρόθεσμου σχεδιασμού, έλλειψη σχετικών δεδομένων και απουσία πολιτικών που βασίζονται σε αυτά. Η οικονομική ύφεση (οι κρατικές επιχορηγήσεις στους ΟΤΑ έχουν μειωθεί κατά 60% από το 2011 μέχρι σήμερα) έχει διογκώσει το πρόβλημα: οι δρόμοι, τα πεζοδρόμια, τα πάρκα, οι παιδικές χαρές, οι προσόψεις, οι κάδοι απορριμάτων της πόλης μας και άλλα πολλά, βρίσκονται σε κακή κατάσταση.

Πίεση #3: Μεταναστευτικές και Προσφυγικές Ροές Μεγάλης Κλίμακας

Στο τέλος του 2016 είχαν καταγραφεί ως διαβιούντες στην Ελλάδα περίπου 60.000 νεοαφιχθέντες πρόσφυγες και μετανάστες. Περίπου 20.000 εξ αυτών ζουν σήμερα στην Αθήνα: οι μισοί είναι Σύριοι και οι υπόλοιποι είναι Αφγανοί, Παλαιστίνιοι, Ιρανοί και Κούρδοι. Η πλειοψηφία τους (σχεδόν 97%) έφτασε μέσω Τουρκίας ενώ μόλις το 8% θέλει να παραμείνει στην Ελλάδα. Από το 2015 μέχρι σήμερα, πάνω από ένα εκατομμύριο άνθρωποι πέρασαν από την ελληνική επικράτεια αναζητώντας μια καλύτερη και ασφαλέστερη ζωή στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η αρχικά αιφνίδια κρίση μετατράπηκε σε χρόνια πίεση για τις διάφορες συνοικίες και τα συστήματα της πόλης που παλεύουν ήδη με την ανεργία, τη φτώχεια, τις οικονομικές περικοπές και τις γηρασμένες υποδομές.

Η Συμπεριφορά των Ελλήνων στο Διαδίκτυο

Σύμφωνα με την Eurostat, το 2014, το **49%** των Ελλήνων χρησιμοποιούσε το διαδίκτυο σε καθημερινή βάση ενώ το 2005 το ίδιο ποσοστό ήταν μόλις **11%**. Οι Έλληνες χρήστες του διαδικτύου έχουν το χαμηλότερο επίπεδο εμπιστοσύνης (**37%**) (Ευρωβαρόμετρο 390 / Κύμα EB77.2 – TNS Opinion & Social) κατά την χρήση του διαδικτύου για ενέργειες όπως ηλεκτρονικές τραπεζικές συναλλαγές, ηλεκτρονικές αγορές. Πολύ υψηλό ποσοστό (**81%**) πιστεύουν ότι τα προσωπικά στοιχεία τους που καταχωρούνται ηλεκτρονικά δεν διαφυλάσσονται από τις αρμόδιες αρχές.

Χρόνιες Πιέσεις

Πίεση #1: Μακροοικονομικές Συνθήκες Ύφεσης

Από το 2009 μέχρι σήμερα η Ελλάδα βρίσκεται σε οικονομική κρίση, με μακροοικονομικές συνθήκες ύφεσης και μεγάλες περικοπές σε κοινωνικές και δημόσιες υπηρεσίες. Η χειρότερη συνέπεια της κρίσης είναι η υψηλή ανεργία. Σύμφωνα με την Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία, τον Ιανουάριο του 2017 το ποσοστό ανεργίας στην περιφέρεια Αττικής ήταν 22,7%.

Σε μια οικονομία που έχει υποχωρήσει κατά 25% από την αρχή της κρίσης, παρατηρούμε αυξανόμενα επίπεδα ακραίας φτώχιας όπως και αστεγίας, μια και έχουμε υψηλά επίπεδα ανεργίας μαζί με αύξηση των φόρων και των ιδιωτικών χρεών (222 δισεκατομμύρια ευρώ το 2016). Πολλοί Αθηναίοι αντιμετωπίζουν σήμερα την αδυναμία να εξυπηρετήσουν τα δάνεια τους (31,75% του συνόλου των στεγαστικών δανείων) καθώς και την απειλή κατασχέσεων πρώτης κατοικίας.

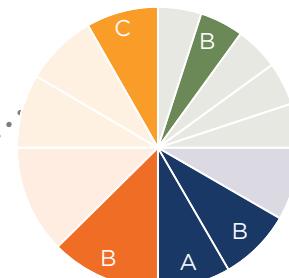
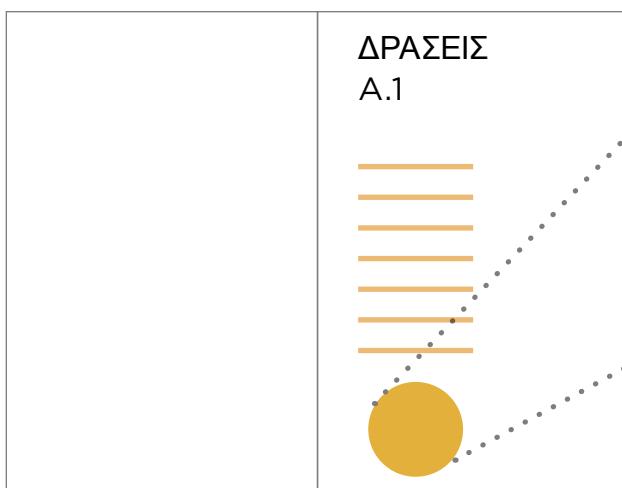

Πίεση #4: Έλλειψη Εμπιστοσύνης

Το 2016, ο Συνήγορος του Πολίτη εξέδωσε έκθεση, η οποία αναλύει το εκτεταμένο αίσθημα καχυποψίας που χαρακτηρίζει τους Έλληνες πολίτες έναντι των δημόσιων υπηρεσιών. Πρόκειται για μικρή μόνο πτυχή του ευρύτατου φαινομένου της καχυποψίας που χαρακτηρίζει τους Αθηναίους έναντι όλων των επιπέδων διακυβέρνησης, διοικητικών και εκλεγμένων αλλά απαντάται και ανάμεσα σε ομάδες πολιτών αλλά και ανάμεσα σε μεμονωμένα άτομα. Το αίσθημα αυτό είναι απόρροια της μακροχρόνιας πόλωσης της πολιτικής ζωής και κακοδιαχείρισης των πόρων, διαφθοράς και πελατειακών σχέσεων. Δυστυχώς είναι πολύ διαδεδομένο μειώνοντας την δυνατότητα για καινοτομία αλλά και δυνατότητες για σταθερά πλαίσια συνεργασίας στην πόλη.

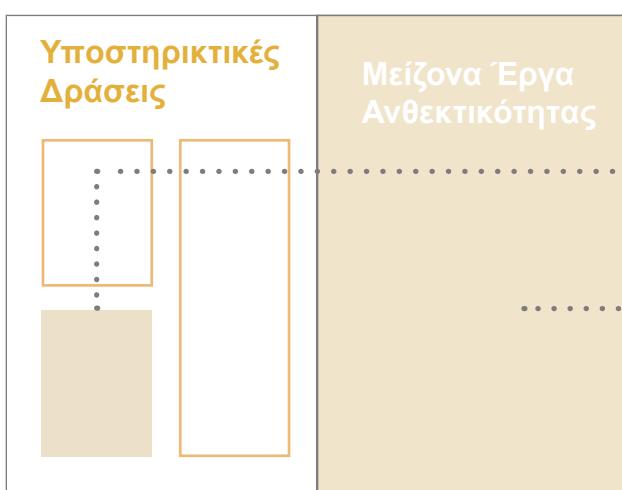
Στρατηγική Ανθεκτικότητας: Πυλώνες, Στόχοι και Δράσεις

Οδηγός Σχεδιαγραμμάτων και Εικονογραμμάτων

Στόχοι Ανθεκτικότητας

Το σχεδιάγραμμα αυτό συμπληρώνει κάθε δράση και παρουσιάζει τους συσχετισμούς της δράσης αυτής με στόχους από άλλους πυλώνες της Στρατηγικής

Συμπληρωματικές Πληροφορίες

Οι δράσεις συμπληρώνονται με καλές πρακτικές από την Αθήνα και άλλες πόλεις του δικτύου 100RC

Μείζον Έργο Ανθεκτικότητας

Τα μείζονα έργα Ανθεκτικότητας αποτελούν φιλόδοξα, οραματικά και στρατηγικά σχέδια που θα έχουν πολλαπλά οφέλη για την πόλη

Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης

Η Ατζέντα για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη του 2030, η οποία υιοθετήθηκε στη Σύνοδο Κορυφής των Ηνωμένων Εθνών για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη στις 25 Σεπτεμβρίου 2015, περιλαμβάνει 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης με 169 συνδεόμενους σκοπούς προς επίτευξη που αποδεικνύουν την κλίμακα και τη φιλοδοξία της. Αυτή η Ατζέντα αποτελεί ένα σχέδιο δράσης για τους ανθρώπους, τον πλανήτη και την ευημερία. Επιδιώκει να ενισχύσει την παγκόσμια ειρήνη σε μεγαλύτερο βαθμό και να εξαλείψει τη φτώχεια σε όλες τις μορφές και διαστάσεις της, λαμβάνοντας όλα εκείνα τα μεταρρυθμιστικά βήματα τα οποία είναι επειγόντως αναγκαία και θα συμβάλλουν στην μετατόπιση του κόσμου σε μια βιώσιμη και ανθεκτική πορεία.

Οι στόχοι και οι συνδεόμενοι σκοποί είναι ολοκληρωμένοι και αδιαίρετοι και εξισορροπούν τις τρεις διαστάσεις της βιώσιμης ανάπτυξης: την οικονομική, την κοινωνική και την περιβαλλοντική. Αυτοί οι στόχοι προάγουν την συνέχιση των ενεργειών τα επόμενα δεκαπέντε χρόνια σε περιοχές υψίστης σημασίας για την ανθρωπότητα και τον πλανήτη

Νομοθετική Αρμοδιότητα

Τα εικονίδια αποτυπώνουν την ύπαρξη ή όχι νομοθετικής αρμοδιότητας. Το μαύρο εικονίδιο σημαίνει ότι δεν υπάρχει νομοθετική αρμοδιότητα για την υλοποίηση της δράσης ενώ το πορτοκαλί εικονίδιο σημαίνει ότι υπάρχει νομοθετική αρμοδιότητα

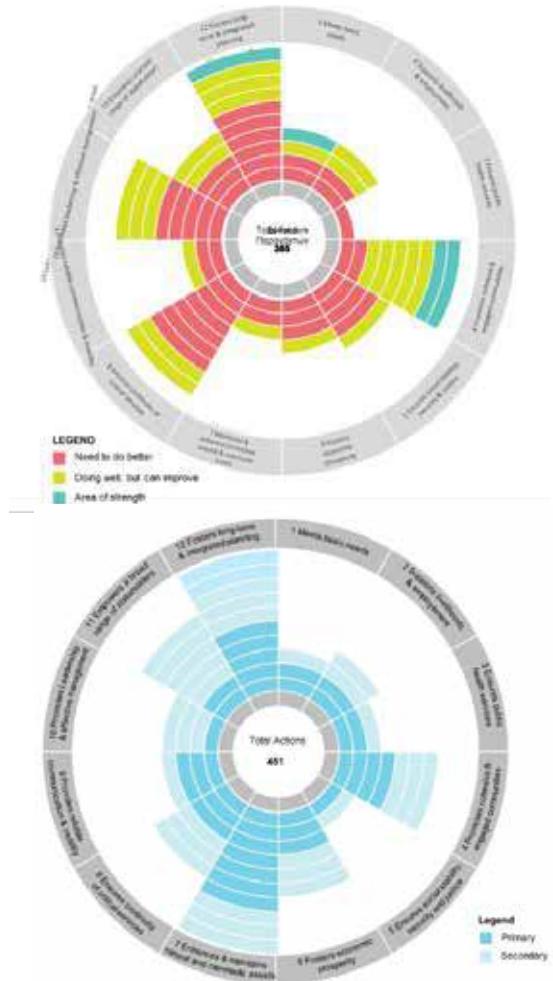

Συνδιαμορφώνοντας την Στρατηγική Ανθεκτικότητας

Μετά από μια διαγωνιστική διαδικασία, ο δήμος Αθηναίων επελέγη το 2014 ως μέλος του δικτύου των 100 Ανθεκτικών Πόλεων. Η Αθήνα έκανε μια εντατική συμμετοχική διαδικασία με σκοπό την χάραξη και την υλοποίηση μιας ολιστικής, στιβαρής και ρεαλιστικής στρατηγικής που θα υποστηρίζει και θα ενισχύει την ανθεκτικότητα της πόλης στις επόμενες δεκαετίες.

Την άνοιξη του 2015, η πόλη παρουσίασε το πλαίσιο και τη μεθοδολογία των 100 Ανθεκτικών Πόλεων σε ένα εργαστήριο προσδιορισμού προτεραιοτήτων (με τη συμμετοχή 130 Αθηναίων). Το Φεβρουάριο του 2016, η πόλη έκανε μια ταξίδι της ανθεκτικότητας, με την ίδρυση του Γραφείου **Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας και το σχεδιασμό ενός ολιστικού και στιβαρού σχεδίου εμπλοκής εταίρων**. Το Γραφείο εντάχθηκε στην νέα οργανωτική δομή του δήμου και αναγνωρίστηκε επίσημα (Εφημερίδα της Κυβέρνησης Αρ. 3812/Β/28-11-2016) ως τμήμα του Γραφείου του Δημάρχου Αθηναίων τον Δεκέμβριο 2016.

Για αρκετούς μήνες, στην πρώτη φάση του προγράμματος, διεξήχθησαν συνεντεύξεις με Αθηναίους - από εμπειρογνόμονες, καλλιτέχνες και εκπροσώπους κοινοτήτων μέχρι και επιχειρηματίες, άστεγους και μετανάστες – διερευνώντας τι πιστεύουν ότι κάνει την πόλη μας ανθεκτική και ποιο είναι το όραμα τους για την Αθήνα του 2030. Δημιουργήσαμε ένα μητρώο όλων των έργων και προγραμμάτων που σχεδιάζονταν ή υλοποιούνται στην Αθήνα. Όπως και οι άλλες 100 πόλεις του δικτύου, εντοπίσαμε επίσης τους κρίσιμους φυσικούς και ανθρωπογενείς πόρους της πόλης, όπως και τις κρίσεις και χρόνιες πιέσεις που την απειλούν.

Με βάση αυτές τις διαγνωστικές δραστηριότητες, τον Ιούλιο του 2016, εκδώσαμε την **Προκαταρκτική Αξιολόγηση Ανθεκτικότητας της Αθήνας**. Η Προκαταρκτική Αξιολόγηση Ανθεκτικότητας καθόρισε την βάση της ανθεκτικότητας για την Αθήνα, συμπεριλαμβανομένων και 5 Πεδίων Διερεύνησης, τα οποία η πόλη έπρεπε να ερευνήσει εις βάθος με στόχο να εντοπίσει τις ευκαιρίες που θα ενισχύσουν την ανθεκτικότητά της. Τα Πεδία Διερεύνησης είναι:

- Μεγιστοποίηση της Δυναμικής της Αθηναϊκής Γειτονιάς
- Η πόλη ανταποκρίνεται (Διαχείριση, Διακυβέρνηση και Επικοινωνία)
- Περιβαλλοντική Πολιτική για τους πόρους της Μητροπολιτικής Αθήνας
- Η κρίση μέσα στην κρίση
- Πώς μπορούμε να ενισχύσουμε την κοινωνική συνοχή της πόλης

Στην διαδικασία αυτή συμμετείχε ενεργά μεγάλος αριθμός ατόμων εμπειρογνόμονες, εκπρόσωποι της τοπικής, περιφερειακής και κεντρικής κυβέρνησης, εκπρόσωποι των συνοικιών της πόλης, της κοινωνίας των πολιτών και των τοπικών ομάδων, συνεργάτες του δικτύου των 100 Ανθεκτικών Πόλεων όπως και ο στρατηγικός εταίρος της Ανθεκτικής Αθήνας. Μέσα από βιβλιογραφική έρευνα, συνεντεύξεις, συναντήσεις των ομάδων εργασίας, εργαστήρια και συνέδρια εξετάσαμε τις συγκεκριμένες ευκαιρίες και προκλήσεις που άρχισαν να αναδύονται. Η συμμετοχική διαδικασία έρευνας και εμπλοκής συνέβαλλε στο να διαμορφώσουμε το όραμά μας για μια ανθεκτική Αθήνα – μια πόλη που είναι ανοικτή, πράσινη, προνοητική και ζωντανή.

Δεκατέσσερις μήνες μετά την έναρξη του προγράμματος, η πόλη αποκτά ένα στρατηγικό έγγραφο που δημιουργήθηκε σε συνεργασία με 140 οργανισμούς και 840 πολίτες που συμμετείχαν σε 40 εργαστήρια, συνέδρια ή δημόσιες εκδηλώσεις. Παράλληλα, η Ανθεκτική Αθήνα σχεδιάσεις και φιλοξένησε διεθνείς συναντήσεις με άλλες πόλεις και σε συνεργασία με διεθνείς και τοπικούς εμπειρογνόμονες που συνεργάστηκαν προσπαθώντας να κατανοήσουν καλύτερα τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει η πόλη αναζητώντας έξυπνες και μακρόπονες λύσεις.

Πέρα από τις τρεις κύριες διεθνείς συνεργασίες γύρω από τα θέματα της Μετανάστευσης (100RC), της Κλιματικής Αλλαγής (C40 Cities) και της Κοινωνικής Δικαιοσύνης (Ίδρυμα Bertelsmann), το γραφείο μας συνδιοργάνωσε μαζί με άλλους δήμους, εκπροσώπους της κεντρικής κυβέρνησης, Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις και το Ίδρυμα Heinrich Bell δύο συνεδριάσεις με αντικείμενο τα Δημοτικά Αποθέματα Ενέργειας και το Μετριασμό της Ενέργειακής Φτώχειας με περίπου 200 συμμετέχοντες. Συνδιοργανώσαμε επίσης με την Symbiosis - Σχολή Πολιτικών Μελετών του Συμβουλίου της Ευρώπης, ένα διήμερο σεμινάριο για τα Ανοικτά Δεδομένα στην Τοπική Αυτοδιοίκηση με 100 συμμετέχοντες, συμπεριλαμβανομένων εκπροσώπων από άλλους τέσσερις δήμους, τα αρμόδια υπουργεία και τις επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας.

Τέσσερις διατομεακές και διεπιστημονικές ομάδες εργασίας περισσότερων από 100 ατόμων αποτέλεσαν επίσης μέρος αυτού του εντατικού και δημιουργικού χρόνου, παράλληλα με αρκετά μικρότερα εργαστήρια. Οι ομάδες αυτές αποσκοπούν στην αποτελεσματική αντιμετώπιση των τάσεων δημοτικής και διακυβερνητικής απομόνωσης, και αφορούσαν τις εξής θεματικές: τα κύματα καύσωνα, το πράσινο ως βασική υποδομή της πόλης, οι φυσικοί και ανθρωπογενείς πόροι της Αθήνας

και οι πιθανοί κίνδυνοι που αυτοί αντιμετωπίζουν, η γυναικεία επιχειρηματικότητα, μετανάστευση και ενταξιακές διαδικασίες, οι βέλτιστες πρακτικές κοινωνικής συνοχής και συνύπαρξης, η ταυτότητα της πόλης και οι συμπράξεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα, ο αστικός σχεδιασμός και η βιώσιμη κινητικότητα.

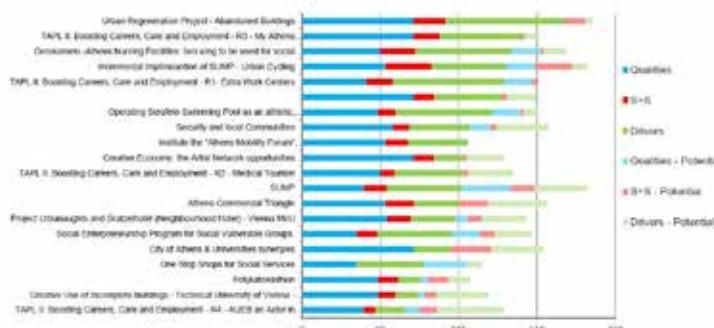
Τον Φεβρουάριο του 2017, 30 υπηρεσιακοί και 30 πολίτες συμμετείχαν σε ένα εργαστήριο επαναπροσδιορισμού των προβλημάτων που αφορούν την διαχείριση αποβλήτων και την καθαριότητα της πόλης, το οποίο διοργάνωσε ο συνεργάτης του δικτύου των 100 Ανθεκτικών Πόλεων, Citymart. Το εργαστήριο προσπάθησε να εντοπίσει τις σημαντικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει σήμερα η πόλη αλλά και ρεαλιστικές λύσεις στη διαχείριση των αποβλήτων και την καθαριότητα της Αθήνας. Πολλές από τις δημοτικές κοινότητες και από τις δημοτικές εταιρίες συμμετείχαν ενεργά σε όλη τη διαδικασία παρέχοντας καίριες πληροφορίες σχετικά με την καθημερινή διαχείριση της πόλης και το ισχύον νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο των

ελληνικών τοπικών αρχών.

Τέλος, η Συντονιστική Επιτροπή Ανθεκτικότητας διαδραμάτισε καθοριστικό ρόλο. Η Επιτροπή συνίσταται σε μια διεπιστημονική ομάδα υψηλού επιπέδου αντιπροσώπων από διάφορους κυβερνητικούς, ακαδημαϊκούς και μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς που καλύπτουν ένα φάσμα ειδικοτήτων. Η επιτροπή αποτελείται από 18 μέλη και πρόεδρος είναι ο Δήμαρχος Αθηναίων, κ. Γιώργος Καμίνης. Βασικός τους στόχος είναι να παράσχουν διεπιστημονική συμβολή και καθοδήγηση σχετικά με το περιεχόμενο της Στρατηγικής Ανθεκτικότητας της Αθήνας καθώς αυτή αναπτύσσεται, την ενσωμάτωσή της στις δημοτικές διαδικασίες, ώπως και για την υλοποίηση και την χρηματοδότηση της. Η Επιτροπή συναντήθηκε τέσσερις φορές, προσφέροντας πολύτιμες παρατηρήσεις, οδηγίες και έμπνευση στη διαμόρφωση της Στρατηγικής Ανθεκτικότητας της Αθήνας.

Discovery Area I: Maximising local assets: the Athenian neighbourhood

Το Πλαίσιο της Στρατηγικής Ανθεκτικότητας της Αθήνας

Η Στρατηγική Ανθεκτικότητας της Αθήνας υποστηρίζεται και πλαισιώνεται από άλλα στρατηγικά έγγραφα τοπικού, περιφερειακού, εθνικού και διεθνούς χαρακτήρα, όπως το Σχέδιο Ολοκληρωμένης Αστικής Παρέμβασης (ΣΟΑΠ) της Αθήνας, το Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΣΒΑΑ), οι Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις (ΟΧΕ), το Νέο Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθήνας – Αττικής 2021 (ΡΣΑ) αλλά και η Αστική Ατζέντα για την ΕΕ, η Νέα Αστική Ατζέντα - Habitat III και οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης για το 2030 των Ηνωμένων Εθνών. Από τα πρώτα βήματά του, το γραφείο μας συνεργάζεται στενά με τη Σύμβουλο του δικτύου C40 για

την Αθήνα. Καρπός της συνεργασίας αυτής είναι το πρώτο ολοκληρωμένο Σχέδιο Δράσης για την Κλιματική Αλλαγή (Απρίλιος 2017). Η συνεργασία αυτή αποτέλεσε προτομόπτη της επίσημης σύμπραξης που αναπτύχθηκε μεταξύ του δικτύου των 100 Ανθεκτικών Πόλεων (100RC Network) και του δικτύου C40 τον Δεκέμβριο 2016. Η σύνδεση με άλλα στρατηγικά σημασίας έγγραφα τονίζει την ολοκλήρωση και την στιβαρότητα της Στρατηγικής Ανθεκτικότητας της Αθήνας, γεφυρώνοντας χάσματα μεταξύ θεσμών, αλλά και την απόσταση που συχνά υπάρχει ανάμεσα στο έργο της καθημερινής διαχείρισης του δήμου και των μακροπρόθεσμων πολιτικών δεσμεύσεων και στόχων του.

Ανθεκτική Αθήνα: 14 Μήνες Εργασιών

Φάση I: Ίδρυση του Γραφείου Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας, της Ομάδας Ανθεκτικής Αθήνας και Έναρξη των Εργασιών

2014

2014
Επιλογή

Η Αθήνα επιλέγεται να συμμετάσχει στις 100 Ανθεκτικές Πόλεις (Πρωτοβουλία του Ιδρύματος Rockefeller). Ο διάλογος για την αστική ανθεκτικότητα αποκτά εθνική διάσταση μέσω κοινής ανακοίνωσης της έναρξης του προγράμματος από τους Δημάρχους Αθηναίων και Θεσσαλονίκης.

Μάιος 2015

Εργαστήριο Προσδιορισμού Προτεραιοτήτων:

Το εργαστήριο αποτέλεσε αφετηρία του διαλόγου περί ανθεκτικότητας στην Αθήνα. Συμμετέχαν σημαντικοί εταίροι από τον δημοτικό, τον δημόσιο, τον ιδιωτικό και τον μη-κερδοσκοπικό τομέα καθώς και πανεπιστημιακοί αλλά και εκπρόσωποι της Κοινωνία των Πολιτών. Περισσότεροι από 100 φορείς συνέπραξαν στην προσπάθεια της οριοθέτησης του πλαισίου ανθεκτικότητας της Αθήνας, των κρίσεων που την απειλούν και των πιέσεων που αντιμετωπίζει.

Φεβρουάριος 2006

Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας

Το Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας, ενταγμένο στο Γραφείο του Δημάρχου Αθηναίων, ίδρυεται επίσημα και εντάσσεται στην νέα δημοτική οργανωτική διάρθρωση.

Ιούλιος 2016
Προκαταρκτική Αξιολόγηση Ανθεκτικότητας

Η Προκαταρκτική Αξιολόγηση Ανθεκτικότητας είναι μια αποτύπωση της τρέχουσας κατάστασης της Αθήνας ενώ παράλληλα παρουσιάζει τα 5 πεδία, τους οποίους πρέπει να διερευνήσει η πόλη εις βάθος στην Φάση II.

Διαγνωστικές Δραστηριότητες
Φάση I: Σε τι Συνίσταται η Ανθεκτικότητα της Αθήνας;

Φεβρουάριος – Ιούνιος 2016:

Ομάδες Εστίασης με Δημοτικούς και Τοπικούς Εταίρους

Δημιουργήθηκαν 11 ομάδες εστίασης (focus groups) με συμμετοχή μελών των κοινωνικών συμβουλίων, συμβούλων του Δημάρχου, αρχιτεκτόνων, ιδιοκτητών νεοφυών επιχειρήσεων, τουριστικών πρακτόρων, νέων επιχειρηματιών, Μη Κερδοσκοπικών Οργανώσεων καθώς και μεταναστριών, αστέγων πωλητών του περιοδικού Σχεδία και λιλικωμένων κατοίκων της πόλης. Οι συμμετέχοντες περιέγραψαν τα δυνατά και τα αδύνατα σημεία της πόλης καθώς και τις προσωπικές τους επιθυμίες για την μελλοντική Αθήνα.

Μάιος 2016

Μνημόνιο Συνεργασίας με το Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών

Μέσω Μνημονίου Συνεργασίας ο δήμος αποκτά πρόσβαση σε επιχειρησιακές πληροφορίες σχετικές με το θερμικό αστικό περιβάλλον της Αθήνας σε πραγματικό χρόνο μέσω δορυφορικών δεδομένων, προηγμένων μοντέλων επεξεργασίας και της πληροφορικής τεχνολογίας.

Μάιος 2016

Εργαστήριο Φυσικών και Ανθρωπογενών Πόρων της Πόλης και Κινδύνων που αυτοί Αντιμετωπίζουν

Στο εργαστήριο αυτό συμμετέχαν ακαδημαϊκοί, εμπειρογνώμονες και υπηρεσιακοί. Οι συμμετέχοντες επικεντρώθηκαν στην χαρτογράφηση και αξιολόγηση των υφιστάμενων και αναμενόμενων κρίσεων και κινδύνων που απειλούν την Αθήνα.

Ιούνιος 2016

Συνέδριο για τους Καύσωνες και Μέτρα Αντιμετώπισης τους στα Πλαίσια της Εκστρατείας #CoolAthens

Η Ανθεκτική Αθήνα, το Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών η Ιατρική Σχολή Αθηνών και το Πολυτεχνείο συζήτησαν περί τεχνολογικών λύσεων και μέτρων πρόληψης με σκοπό μια λιγότερο ζεστή πόλη.

Ιούνιος 2016

Διατλαντικό Εργαστήριο Πολιτικής (Trans-Atlantic Policy Lab – TAPL)

Το TAPL συγκέντρωσε μια ομάδα 15 Αμερικανών και Ευρωπαίων εμπειρογνώμονων, φορέων χάραξης πολιτικής και επαγγελματιών με στόχο την εξεύρεση καινοτόμων προσεγγίσεων για την μείωση της κοινωνικής ανισότητας στην Αθήνα. Οι συμμετέχοντες συναντήθηκαν με εκτροσώπους της τοπικής αυτοδιοίκησης και της κυβέρνησης αλλά και με τοπικούς φορείς, αντιπροσώπους του ιδιωτικού τομέα, με ομάδες από την κοινωνία των πολιτών και την ακαδημαϊκή κοινότητα, τοπικούς εμπειρογνώμονες και κατόπιους, με σκοπό την δημιουργία πολιτικών που θα εστιάζουν στην υποστήριξη της τοπικής οικονομίας και την αναμόρφωση του δημοσίου χώρου σε δύο μάλλον επιβαρυμένες γειτονιές: την Πλατεία Βικτωρίας και την Πλατεία Αυδή.

Φάση II Συνδημιουργία και Παρουσίαση της Στρατηγικής Ανθεκτικότητας Αθήνας

Σεπτέμβριος 2016 – Φεβρουάριος 2017
Προσδιορισμός Ευκαιριών Ανθεκτικότητας

Η Ομάδα της Ανθεκτικής Αθήνας ανέλυσε σε βάθος τα πεδία διερεύνησης μέσα από πολυάριθμες συναντήσεις, συζητήσεις και έρευνες, ενώ παράλληλα οργάνωσε μια σειρά από εργαστήρια, εκδηλώσεις και συνέδρια. Καρπός της διαδικασίας αυτής ήταν ο εντοπισμός και η καταγραφή 138 ευκαιριών ανθεκτικότητας.

Φεβρουάριος 2017
Εργαστήριο για τα Πεδία Ευκαιριών (Field Of Opportunities) Workshop - FoO

Στη διάρκεια των εργαστηρίων αυτών, οργανωθηκαν κατά σειρά προτεραιότητας οι 138 ευκαιρίες σε συνεργασία με δύο ομάδες τοπικών και διεθνών εταίρων. Εκπρόσωποι από το δίκτυο των 100RC, του στρατηγικού μας εταίρου ARUP, οι Bloomberg Associates και το Ιδρυμα Berlelmann σε συνέργασία με 10 τοπικούς εμπειρογνόμους κατέταξαν με σειρά προτεραιότητας τις προτεινόμενες δράσεις ενώ παράλληλα τις περιόρισαν σε μόλις 80. Οι διεθνείς μας εταίροι και η Συντονιστική Επιτροπή Ανθεκτικότητας αξιολόγησαν εκ νέου και μελέτησαν τις επιλεγμένες ευκαιρίες σε επόμενο εργαστήριο.

Μάρτιος – Ιούνιος 2017
Χάραξη και Παρουσίαση της Στρατηγικής Ανθεκτικότητας Αθήνας

Η Στρατηγική συντάχθηκε και παρουσιάστηκε στον Δήμαρχο Αθηναίων, το Δημοτικό Συμβούλιο, την Εκτελεστική Επιτροπή του δήμου Αθηναίων και το Συντονιστική Επιτροπή της Ανθεκτικής Αθήνας πριν από την επίσημη παρουσίαση του στους Αθηναίους

Διαγνωστικές Δραστηριότητες Φάσης II: Με ποιον Τρόπο θα Ενισχύσουμε την Ανθεκτικότητα της Αθήνας;

2016

Μάρτιος 2016 – Ιανουάριος 2017
Ομαδές Εργασίας με Εκπροσώπους από Διάφορους Τομείς και Τμήματα

Τέσσερις ομάδες εργασίας συναντήθηκαν αρκετές φορές και επικεντρώθηκαν στην μελέτη του Σχεδίου Δράσης για την Προσαρμογή στον Καύσωνα και το Φαινόμενο της Αστικής Θερμικής Νησίδας, την χάραξη μιας πρότασης πολιτικής για την αντιμετώπιση της ενεργειακής φτώχειας, την χάραξη πολιτικών βιώσιμης κινητικότητας και τον ρόλο των πράσινων και μπλε υποδομών.

Σεπτέμβριος 2016
Athens Migration Exchange Network

Στη συνάντηση αυτή συμμετείχαν οκτώ πόλεις από τέσσερις ηπείρους, συνεργάτες του 100RC και κορυφαίοι εμπειρογνόμονες σε θέματα προσφύγων και μετανάστευσης με σκοπό την προαγωγή της διατομεακής συνεργασίας στην αντιμετώπιση της πρόκλησης των μεταναστευτικών και προσφυγικών ροών μεγάλης κλίμακας.

Έναρξη της Σύμπραξης με τη Findyr

Έναρξη της Σύμπραξης με τη Citymart

Νοέμβριος 2016 – Φεβρουάριος 2017
Μελέτη σχετικά με την Δημιουργική Οικονομία και την Ανθεκτικότητα

Σε συνεργασία με φοιτητές του Παντείου Πανεπιστημίου, η ομάδα της Ανθεκτικής Αθήνας διερεύνησε την Αθηναϊκή δημιουργική οικονομία με βιβλιογραφική έρευνα και συνεντεύξεις ενώ στο πλαίσιο αυτού συντάχθηκαν ακαδημαϊκές εργασίες.

Δεκέμβριος 2016
Εργαστήριο Αστικής Πολιτικής (Urban Policy Lab)

Εκπρόσωποι Ελληνικών δήμων, πανεπιστημίων, ερευνητικών κέντρων, της κεντρικής κυβέρνησης και δημοτικά στελέχη συμμετείχαν σε εργαστήρι για τα ανοικτά δεδομένα και την χάραξη πολιτικής με σκοπό την διαφάνεια στην διακυβέρνηση.

Δεκέμβριος 2016
Καινοτόμες Πρακτικές Συνύπαρξης σε μια Αθηναϊκή Γειτονιά

Αιρετοί, υπηρεσιακοί, κάτοικοι, φοιτητές και μέλη της κοινωνίας των πολιτών συζήτησαν για ιδέες και έργα υποστήριξης της συνύπαρξης διαφορετικών ομάδων στην γειτονιά της Πλατείας Βικτωρίας.

Ιανουάριος 2017
Εργαστήριο: Τρόποι Επικοινωνίας σε Περιπτώσεις Έκτακτης Ανάγκης

Φοιτητές πανεπιστημίων σχεδίασαν κόμικς με τα οποία θα μπορούσαν να επικοινωνήσουν με τον βέλτιστο τρόπο, σε μεγάλη φάσμα πολιτών, διαδικασίες αντιμετώπισης και καλές πρακτικές για τρεις περιπτώσεις σεναρίων έκτακτης ανάγκης μέσω 8 εικονογραφημένων τετραγώνων.

Ιανουάριος 2017
Πρόσκληση Αθηναίων Γυναικών σε Δείπνο Ανθεκτικότητας

Μετά από ερωτηματολόγιο στο οποίο απάντησαν περισσότερες από 400 γυναίκες, η Ομάδα της Ανθεκτικής Αθήνας και οι προστεκλημένες της συναντήθηκαν στο Δημαρχείο Αθηνών και διερεύνησαν ιδέες με στόχο την ενίσχυση της γυναικείας επιχειρηματικότητας, την υποστήριξη των Αθηναϊκών οικογενειών και την αντιμετώπιση της ανεργίας.

Μάρτιος 2017
Εργαστήριο Οριοθέτησης Προβλημάτων

Το Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας σε συνεργασία με το δίκτυο 100RC και τη Citymart οργάνωσε εργαστήριο Επαναπροσδιορισμού Προβλημάτων σχετικών με την διαχείριση αποβλήτων και τις υπηρεσίες καθαριότητας με συμμετοχή δημοτικών στελεχών, αντιδημάρχων, μελών των διαμερισματικών συμβουλίων και κατοίκων.

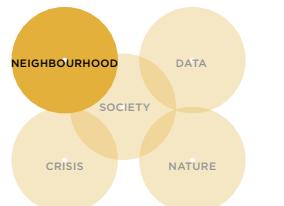
Διεθνείς Συναντήσεις

Το δίκτυο των 100 Ανθεκτικών Πόλεων συνδέει την Αθήνα με άλλες πόλεις και οργανισμούς σε ολόκληρο τον κόσμο. Στη διάρκεια του πρώτου έτους λειτουργίας της, η ομάδα της Ανθεκτικής Αθήνας πήρε την πρωτοβουλία να οργανώσει δύο διεθνείς συναντήσεις με συμμετοχή πόλεων του δικτύου, συνεργατών του δικτύου και εμπειρογνωμόνων. Τον Ιούλιο του 2016, η Αθήνα φιλοξένησε το Ευρωπαϊκό σκέλος του πρώτου Διατλαντικού Εργαστηρίου Πολιτικής (Trans-

Atlantic Policy Lab) με σκοπό την εκπόνηση και παρουσίαση πολιτικών περιορισμού της κοινωνικής ανισότητας σε ΗΠΑ και Ευρώπη. Τον Σεπτέμβριο του 2017, η Αθήνα, σε συνεργασία με τις 100 Ανθεκτικές Πόλεις και τους Επικεφαλής Ανθεκτικότητας οκτώ πόλεων-μελών του δικτύου οργάνωσαν και συμμετείχαν στο Δικτύο Ανταλλαγών Αθήνας: Πόλεις και Παγκόσμια Μεταναστευτική Κρίση.

Διατλαντικό Εργαστήριο Πολιτικής

Αναζωογόνηση Γειτονιάς και Οικονομική Ανάπτυξη (Κοινωνική Ισότητα): 2 Αθηναϊκές Γειτονιές (Πλατεία Αυδή και Πλατεία Βικτωρίας)

Πεδία Ευκαιριών

Με βάση τοπικές προτάσεις και βέλτιστες πρακτικές από την Αθήνα και άλλες πόλεις του κόσμου, ειδικά δε από τους εταίρους μας του δικτύου 100RC, εντοπίσαμε 138 ευκαιρίες αντιμετώπισης των προκλήσεων ανθεκτικότητας που σχετίζονται με την πόλη μας. Δοκιμάσαμε και προσαρμόσαμε κάθε μια από τις ευκαιρίες αυτές με βάση τις αρχές του Πλαισίου Ανθεκτικότητας Πόλης των 100RC καθώς και τον Φακό Ανθεκτικότητας και τα Κριτήρια Υλοποίησης, μια σειρά εργαλείων που ανέπτυξε το δίκτυο 100RC και ο στρατηγικός μας εταίρος, η εταιρεία ARUP. Αποτέλεσμα είναι η ενσωμάτωση της ανθεκτικότητας στις δράσεις και η μεγιστοποίηση του οφέλους για την πόλη.

Κατόπιν αξιολογήσαμε σε βάθος τις 138 ευκαιρίες μας στη διάρκεια του Πεδίου Ευκαιριών Αθήνας (Athens Field of Opportunities - FoO). Με την δράση αυτή εξασφαλίστηκε ότι η Στρατηγική Ανθεκτικότητας της Αθήνας θα είναι ρεαλιστική και βασισμένη σε δεδομένα αλλά επίσης, από την ίδια την σύλληψή της, αποτέλεσμα διαφανούς και εκτεταμένου διαλόγου και διαβούλευσης με πολλούς ουσιαστικής σημασίας ενδιαφερόμενους εταίρους. Μετά την δράση αυτή, οριστικοποιήσαμε τις 44 ανθεκτικές δράσεις, τις οποίες αναδιατυπώσαμε και οργανώσαμε σε 4 πυλώνες και 13 στόχους Ανθεκτικότητας.

Δίκτυο Ανταλλαγών Αθήνας

Μετά την ολοκλήρωση της συνάντησης των Διεθνών Ανταλλαγών της Αθήνας, δημοσιεύτηκε η έκθεση «Πλαγκόσμια Μετανάστευση: Οι Ανθεκτικές Πόλεις στο Προσκήνιο». Παρουσιάζοντας 24 καλές πρακτικές πόλεων και 18 εργαλεία, η έκθεση αυτή αναδεικνύει προγράμματα που υλοποιούνται σε πόλεις σε ολόκληρο τον κόσμο, τα οποία παρουσιάζουν ενταξιακές διαδικασίες που παράληλα δημιουργούν οφέλη για όλους τους κατοίκους.

Μάθετε περισσότερα στο σύνδεσμο: <https://medium.com/resilientcities-at-the-forefront>

Ένα Όραμα για την Αθήνα

Μέχρι το 2030, η Αθήνα θέλει να γίνει μια πόλη που εμπνέει, μια πόλη που ανταποκρίνεται, κι είναι ανοικτή σε όλους: υπερήφανη, πράσινη και συμμετοχική. Καλλιεργούμε τη δημιουργικότητα και την καινοτομία, και δημιουργούμε πρότυπες ταυτότητες και συνέργειες γεφυρώνοντας την ιστορία με την πρόοδο.

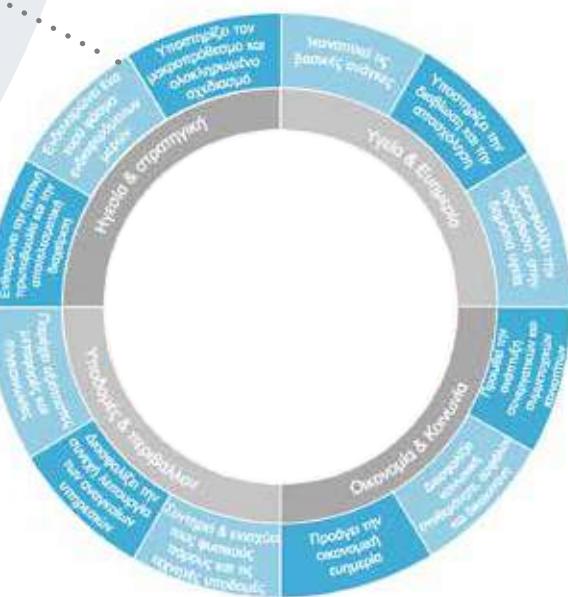
Η Αθήνα είναι μια πόλη που ακούει και μιλά με τον κόσμο.

Δομή Στρατηγικής Ανθεκτικότητας

Το διάγραμμα απεικονίζει
συγκεντρωτικά τους άξονες,
τους στόχους και τις δράσεις -
υποστηρικτικές δράσεις καθώς και
τα Μείζονα Έργα Ανθεκτικότητας της
Στρατηγικής Αστικής Ανθεκτικότητας

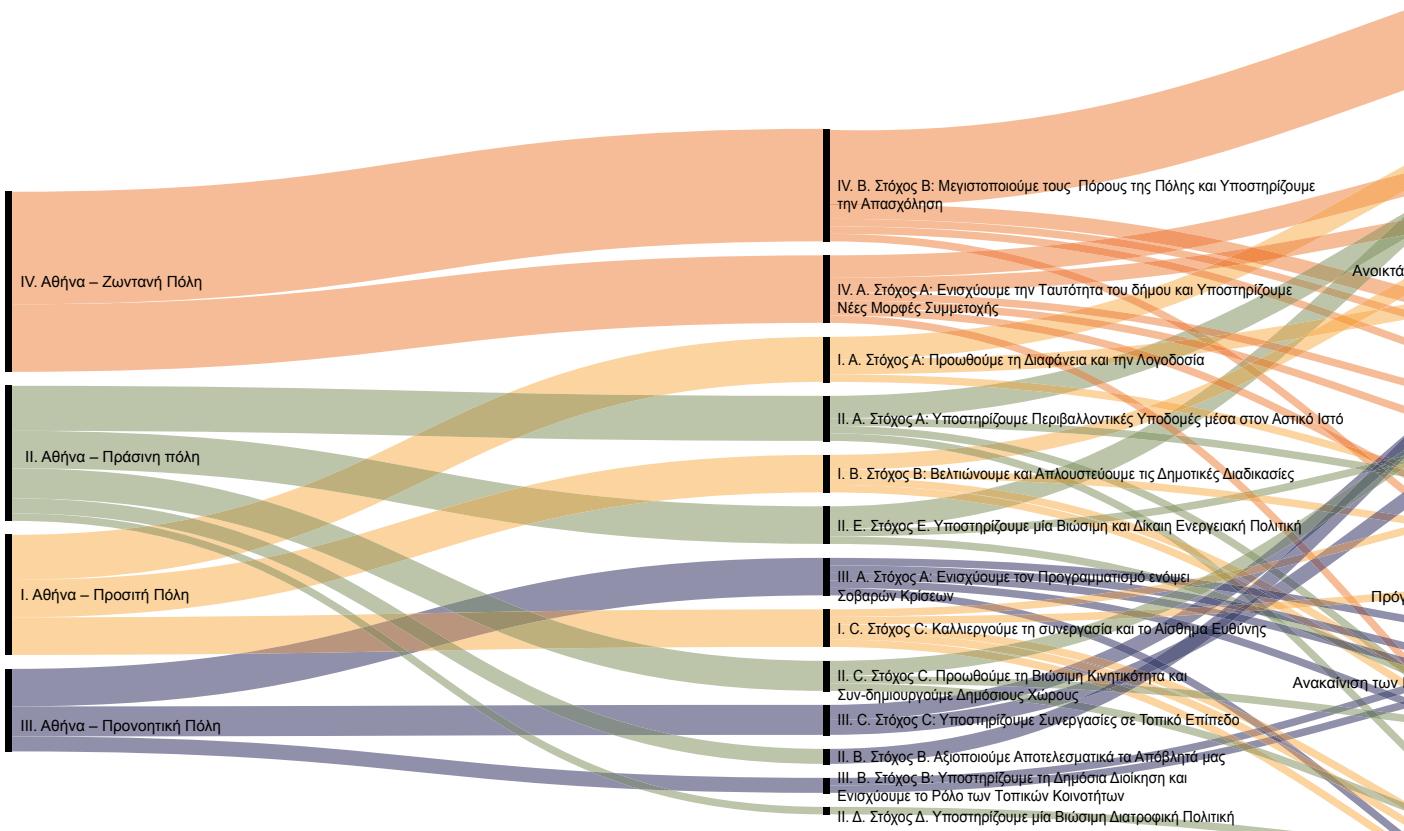

Το γράφημα που αντιστοιχεί σε κάθε στόχο αντιπροσωπεύει την αξία της ανθεκτικότητας όπως χαρτογραφείται στους άξονες του Πλαισίου Αστικής Ανθεκτικότητας (ΠΑΑ). Το ΠΑΑ είναι ένα εργαλείο που βοηθάει στην κατανόηση της πολυπλοκότητας των αστικών συστημάτων και των αξόνων που συμβάλλουν στην αστική ανθεκτικότητα. Το ΠΑΑ αποτελείται από 4 βασικές διαστάσεις και 12 άξονες που όλοι μαζί απεικονίζουν τι κάνει μια πόλη ανθεκτική.

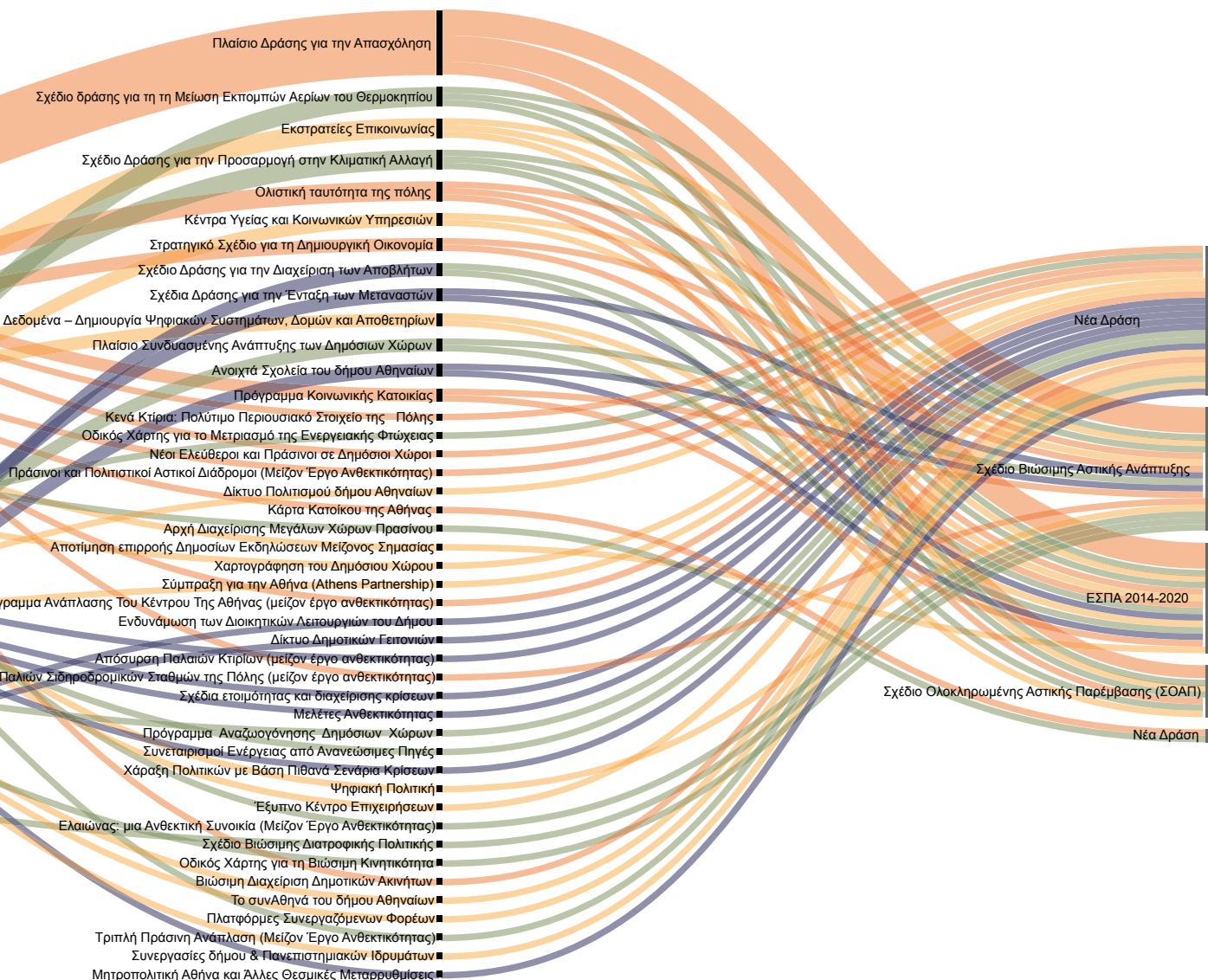
Σύνδεση της Στρατηγικής Ανθεκτικότητας με τις Στρατηγικές και τα Σχέδια του Δήμου

Αντιστοιχήσαμε τους πυλώνες, του στόχους και τις δράσεις μας με το Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΣΒΑΑ), την Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση (ΟΧΕ), το Σχέδιο Ολοκληρωμένης Αστικής Παρέμβασης (ΣΟΑΠ). Ο στόχος είναι να αποτυπώσουμε και να κατανοήσουμε τους συσχετισμούς ανάμεσα στη Στρατηγική Ανθεκτικότητας και τα υπόλοιπα σχέδια της πόλης. Αναλυτικά παρουσίαση γίνεται στο παρότρημα.

ΑΞΟΝΑΣ

ΣΤΟΧΟΣ

ΔΡΑΣΗ

Άλλα Στρατηγικά Σχέδια

Η Αθήνα στο δρόμο προς την ανθεκτικότητα βασίζεται σε τέσσερις πυλώνες που εξειδικεύονται σε 13 συγκεκριμένους στόχους. Οι πυλώνες της οριοθετούν την Αθήνα ως:

Προσιτή Πόλη

Ο δήμος Αθηναίων προσδοκά να επιτύχει αποτελεσματική και αποδοτική διακυβέρνηση, αλλά και καλύτερη επικοινωνία και συνεργασία με τους κατοίκους της πόλης, μέσα από την χάραξη πολιτικών που βασίζονται σε δεδομένα και την ενίσχυση της λογοδοσίας.

Πράσινη Πόλη

Στην Αθήνα χρειαζόμαστε το πράσινο. Αν η Αθήνα δώσει προτεραιότητα σε «πράσινες» και «μπλε» λύσεις θα μπορεί καλύτερα να προσαρμοστεί στην κλιματική αλλαγή, αλλά και να συνεισφέρει στον αγώνα ενάντια της. Υποστηρίζοντας τις φυσικές της υποδομές η πόλη μπορεί να αντιμετωπίσει όχι μόνον περιβαλλοντικές αλλά επίσης οικονομικές και κοινωνικές προκλήσεις.

Προνοητική Πόλη

Ο δήμος θα εξορθολογήσει και θα αναβαθμίσει τις ικανότητες «επιβίωσης» που διαθέτει η πόλη ώστε, μέσω του προγραμματισμού και της επικοινωνίας, να οικοδομήσει εμπιστοσύνη και ένα ασφαλές περιβάλλον για τους κατοίκους της.

Ζωντανή Πόλη

Η Αθήνα προτίθεται να καλλιεργήσει και να αναπτύξει τα πλεονεκτήματα που διαθέτει ώστε να προάγει την ευημερία, την δημιουργικότητα, την επιχειρηματικότητα αλλά και μια νέα ταυτότητα μιας πόλης, δυναμικής, συναρπαστικής και ανοικτής σε όλους.

Προσιτή Πόλη

| Στόχοι |

- A Προωθούμε τη Διαφάνεια και την Λογοδοσία
- B Βελτιώνουμε και Απλουστεύουμε τις Δημοτικές Διαδικασίες
- C Καλλιεργούμε τη Συνεργασία και το Αίσθημα Ευθύνης

Ο δήμος Αθηναίων προσδοκά να επιτύχει αποτελεσματική και αποδοτική διακυβέρνηση, αλλά και καλύτερη επικοινωνία και συνεργασία με τους κατοίκους της πόλης, μέσα από την χάραξη πολιτικών που βασίζονται σε δεδομένα και την ενίσχυση της λογοδοσίας.

- A.1 Ανοικτά Δεδομένα
- A.2 Εκστρατείες Επικοινωνίας
- A.3 Αποτίμηση Επιρροής Δημοσίων Εκδηλώσεων Μείζονος Σημασίας
- B.1 Ψηφιακή Πολιτική
- B.2 Έξυπνο Κέντρο Επιχειρήσεων
- B.3 Κέντρα Υγείας και Κοινωνικών Υπηρεσιών
- B.4 Χαρτογράφηση του Δημόσιου Χώρου
- C.1 Πλατφόρμες Συνεργαζόμενων Φορέων
- C.2 Το συνΑθηνά του δήμου Αθηναίων
- C.3 Συνεργασίες δήμου και Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων
- C.4 Σύμπραξη για την Αθήνα (Athens Partnership)
- C.5 Δίκτυο Πολιτισμού δήμου Αθηναίων

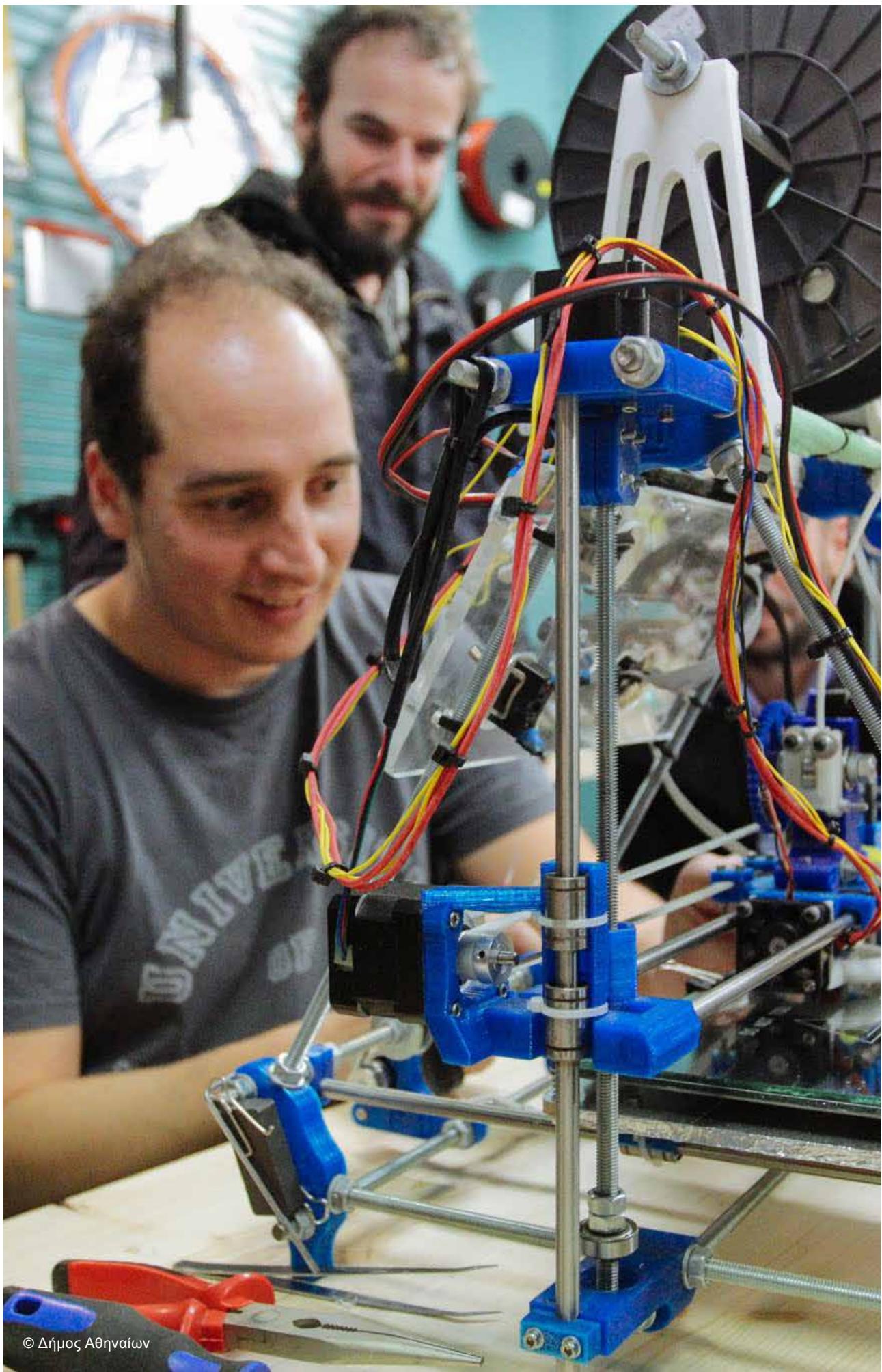
Στόχος Α

Πρωθούμε τη Διαφάνεια και την Λογοδοσία

Οι πολίτες της Αθήνας αντιλαμβάνονται το δημοτικό συμβούλιο αλλά και την διοίκηση της πόλης ως κάτι απόμακρο. Εκτός του ότι δεν υπάρχει κουλτούρα σε επίπεδο δήμου όσον αφορά στην αξιολόγηση, την διαχείριση και την τήρηση δεδομένων και βασικών δεικτών επιδόσεων, εντοπίζονται ελάχιστα κανάλια επικοινωνίας τόσο ανάμεσα στα διάφορα διοικητικά επίπεδα, όσο και ανάμεσα στον δήμο Αθηναίων και τους πολίτες.

Πόλη ανοιχτή στους πολίτες είναι μια πόλη υπεύθυνη, μια πόλη που μπορεί να ξανακερδίσει την εμπιστοσύνη των πολιτών της. Για να γίνει η Αθήνα ανθεκτική πρέπει να οικοδομήσει εμπιστοσύνη. Η έλλειψη εμπιστοσύνης είναι ένα από τα κυριότερα ζητήματα που εξακολουθούν να προσβάλλουν την ικανότητα της πόλης να προοδεύσει αλλά και την σύγκλιση της Αθηναϊκής κοινωνίας. Ο δήμος προσπαθεί να γίνει πιο ανοικτός αλλά και διαφανής δημιουργώντας κανάλια επικοινωνίας ως προς τα δεδομένα και τις διαδικασίες του.

© Δήμος Αθηναίων

A.1

Ανοικτά Δεδομένα

Περιγραφή:

Οι πόλεις είναι ζωντανοί οργανισμοί που μεταβάλλονται διαρκώς ενώ προσαρμόζουν και ανανεώνουν τις λειτουργίες τους. Πολλοί είναι οι παράγοντες που επηρεάζουν τις δράσεις και τις ευθύνες μιας πόλης σε όλα τα επίπεδα. Για να μπορέσει μια πόλη να εξυπηρετήσει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τους πολίτες της, πρέπει να παρακολουθεί συνεχώς την απόδοσή της, ιδανικά σε πραγματικό χρόνο. Πολλές πόλεις στον κόσμο έχουν ήδη αναπτύξει μηχανισμούς και εργαλεία μέτρησης της απόδοσής τους με χρήση προηγμένων ψηφιακών τεχνολογιών. Εργαλεία όπως συστήματα γεωγραφικών πληροφοριών (GIS), δυναμικές βάσεις δεδομένων για την παρακολούθηση δεικτών, αισθητήρες και τεχνολογίες όπως το διαδίκτυο των πραγμάτων (Internet of Things – IoT) μπορούν να χρησιμοποιηθούν από οποιαδήποτε πόλη του κόσμου.

Ο δήμος Αθηναίων χρησιμοποιεί σήμερα παλιές τεχνολογίες μέτρησης της απόδοσής του. Λόγω της ανεπάρκειας ανθρώπινων πόρων, η μέτρηση της απόδοσης των παρεχόμενων υπηρεσιών γίνεται ακόμα πιο δύσκολη. Οι πολίτες ωστόσο δεν γνωρίζουν τι συμβαίνει στην πόλη, ενώ οι αρμόδιοι φορείς για τη λήψη αποφάσεων, σε επίπεδο πόλης, στερεούνται τα κατάλληλα εργαλεία χάραξης αποτελεσματικής πολιτικής.

Ο κύριος στόχος στον τομέα αυτό είναι η εισαγωγή σύγχρονων ψηφιακών τεχνολογιών ώστε να βελτιωθεί η διαχείριση του δήμου Αθηναίων. Τα στελέχη του δήμου θα μπορέσουν να χαράξουν νέες πολιτικές με χρήση δεδομένων σε πραγματικό χρόνο ενώ ταυτόχρονα θα δείξουν στους πολίτες, για πρώτη φορά, τις επιδόσεις της πόλης τους με δυναμικό τρόπο. Το τελευταίο θα επιτευχθεί με μια σειρά δράσεων που θα προάγουν την διαφάνεια της πόλης.

Στόχος Α

Προωθούμε τη Διαφάνεια και την Λογοδοσία

Αξίες Ανθεκτικότητας:

- Υποστήριξη της Χάραξης Πολιτικών που Βασίζονται σε Δεδομένα
- Βελτίωση και Προαγωγή Διαύλων Επικοινωνίας με τον Πολίτη
- Υποστήριξη της Διαφάνειας και της Υπευθυνότητας
- Προώθηση της Ψηφιακής Πολιτικής
- Υποστήριξη του Ολοκληρωμένου Σχεδιασμού και Ενίσχυση της Δημοτικής Διακυβέρνησης
- Ανάπτυξη Συνεργιών με Ενδιαφερόμενα Κοινά και Προώθηση της Συμμετοχής
- Ενίσχυση της Αναγνωρισμότητας και της Εκτίμησης ως προς τις Δημοτικές Υπηρεσίες
- Προαγωγή της Ευημερίας των Πολιτών και Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής
- Απλοποίηση των Γραφειοκρατικών Διαδικασιών

Κύριοι της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (Επικεφαλής Ψηφιακής Πολιτικής, Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιώσιμότητας, Αντιδήμαρχος Διαχείρισης Απορριμάτων)

Εταίροι: Citymart, Έλληνες πάροχοι υπηρεσιών, Διατλαντικό Εργαστήριο Πολιτικής, Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Οργανισμοί Κοινής Ωφελείας, Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών, C40 και άλλοι ακαδημαϊκοί φορείς.

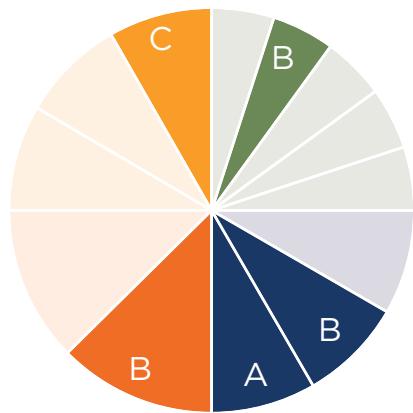
Νομοθετική Αρμοδιότητα:

Χρηματοδότηση: the Bertelsmann Foundation, 100 Ανθεκτικές Πόλεις, Ιδιώτες Χορηγοί, Διαρθρωτικά Ταμεία

Χρονικό Πλαίσιο: Βραχυ-μεσοπρόθεσμο

Στόχοι Βιώσιμης Αναπτυξης:

A.1

Ανοικτά Δεδομένα

A.1.1 Ψηφιακό Αποθετήριο

Απαραίτητη δράση για την αποτελεσματική μετάβαση από την αναλογική στην ψηφιακή εποχή είναι η δημιουργία Ψηφιακού Αποθετηρίου, ώστε να συγκεντρώνονται αναλογικές και ψηφιακές πληροφορίες από τις διάφορες υπηρεσίες της πόλης σε ένα και μόνο ψηφιακό αποθετήριο. Με αυτό τον τρόπο τα στελέχη και υπηρεσίες του δήμου θα μπορέσουν να συγκεντρώσουν τις σημαντικότερες για την πόλη πληροφορίες σε ένα σημείο και σε ψηφιακή μορφή.

Οι πληροφορίες θα συγκεντρώνονται εσωτερικά αλλά θα υποστηρίζονται και από δεδομένα εξωτερικών φορέων, όπως τα Υπουργεία, η Περιφέρεια, ερευνητικά προγράμματα και πανεπιστημιακές μελέτες.

Ο κύριος στόχος της δράσης αυτής είναι να τεθούν οι βάσεις μιας νέας ψηφιακής εποχής για την πόλη.

Κύριοι της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (Διοίκηση σε συνεργασία με τον Επικεφαλής Ψηφιακής Πολιτικής)

Εταίροι: Δημοτικές υπηρεσίες, ιδιωτικοί και δημόσιοι φορείς που έχουν ήδη εκπονήσει μελέτες για την πόλη, Υπουργεία, Περιφέρεια Αττικής.

Χρηματοδότηση: Ιδίοι Πόροι

Χρονικό Πλαίσιο: Βραχυπρόθεσμο

A.1.2 Σχέδιο Δράσης για την Διαφάνεια και την Λογοδοσία

Στόχος αυτής της δράσης είναι ο δήμος να ενισχύσει τη διαφάνεια των διαδικασιών του αλλά και να γίνει πιο υπεύθυνος απέναντι στους δημότες. Η δράση αυτή περιλαμβάνει τα εξής:

α. Ανάπτυξη δελτίου επιδόσεων της τοπικής αυτοδιοίκησης ώστε να καλλιεργηθεί η διαφάνεια και να καταστεί εφικτή τόσο η εσωτερική, όσο και η εξωτερική παρακολούθηση.

- Δημιουργία συστήματος αυτοαξιολόγησης με σκοπό την αποτίμηση της απόδοσης της δημοτικής αρχής σε επίπεδο γειτονιάς
- Πιλοτική εφαρμογή ψηφιακού εργαλείου «σφυγμομέτρησης» με τη βοήθεια του οποίου οι πολίτες θα μπορούν να αξιολογούν όλες τις εκδηλώσεις που σχετίζονται με την οικοδόμησης εμπιστοσύνης, αλλά και τις υπηρεσίες που προσφέρει η πόλη.

β. Συλλογή και απεικόνιση δεδομένων με σκοπό την προαγωγή της διαφάνειας στην διακυβέρνηση.

- Λήψη μέτρων ώστε τα δεδομένα που συγκεντρώνει η πόλη να είναι εύκολα προσβάσιμα και κατανοητά
- Προσθήκη χαρακτηριστικών που επιτρέπουν την ανταλλαγή απόψεων από την γειτονιά
- Προσέγγιση εταιρειών που ενδιαφέρονται για καινοτόμα έργα ανοικτών δεδομένων με επίκεντρο τον χρήστη ώστε να μοιραστούν πληροφορίες και μεθόδους επεξεργασίας με τους χρήστες αλλά και με τους κατοίκους της πόλης.

γ. Δημιουργία πλατφόρμας ψηφιακής επικοινωνίας που θα διαθέτει στοιχεία προσωποποιημένης επικοινωνίας

- Άνοιγμα στο κοινό όλων των στοιχείων που αφορούν

στις σχετικές δράσεις, των προθεσμιών, των εμπλεκόμενων μερών καθώς και των επιπτώσεων σε περίπτωση αδράνειας

- Δημιουργία χώρου επικοινωνίας για τις ΜΚΟ, την κοινωνία των πολιτών, μικρές επιχειρήσεις και άλλους ενδιαφερόμενους φορείς.
- Καταγραφή κάθε προσωπικής επικοινωνίας μέσω της ψηφιακής πλατφόρμας ώστε να αυξηθεί η διαφάνεια.

δ. Ανάθεση συγκεκριμένων ευθυνών στο πεδίο της συμμετοχικής διαδικασίας και της επικοινωνίας σε επίπεδο γειτονιάς στις αρμόδιες δημοτικές υπηρεσίες (Γραφείο Κοινωνικής Καινοτομίας, Διαμερισματικά Συμβούλια, Αντιδήμαρχος Μεταναστών, Προσφύγων και Δημοτικής Αποκέντρωσης, κτλ.)

Κύριοι της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας και Επικεφαλής Ψηφιακής Πολιτικής)

Εταίροι: Διατλαντικό Εργαστήριο Πολιτικής, Δημοτικές υπηρεσίες, άλλοι φορείς

Χρηματοδότηση: the Bertelsmann Foundation, 100 Ανθεκτικές Πόλεις, Ιδιώτες Χορηγοί

Χρονικό Πλαίσιο: Βραχυπρόθεσμο

A.1.3 Ημερολόγιο - Μητρώο Τεχνικών Έργων

Η Αθήνα, πρωτεύουσα της Ελλάδας, είναι ο μεγαλύτερος δήμος της χώρας και αποτελεί το επίκεντρο της οικονομικής και διοικητικής δραστηριότητας. Κάθε μέρα, στις διάφορες συνοικίες της πόλης εκτελούνται δημόσια έργα. Οργανισμοί κοινής αφέλειας, οργανισμοί μεταφορών και άλλοι δημόσιοι και ιδιωτικοί φορείς υλοποιούν δημόσια έργα για τα οποία είναι υποχρεωμένοι να ζητήσουν έκδοση ειδικής άδειας εργασιών από τις δημοτικές υπηρεσίες.

Σε πολλές περιπτώσεις, οι άδειες αυτές δεν εκδίδονται και υφίστανται αβεβαιότητα σχετικά με το είδος και την τοποθεσία των έργων. Είναι συνεπώς απαραίτητο να αρχίσει η παρακολούθηση των έργων αυτών με βάση ενιαία ημερολόγιο/μητρώο έτσι ώστε όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς να έχουν πλήρη συνείδηση του τι συμβαίνει.

Η δράση αυτή αφορά στην ανάπτυξη ενός κοινού ημερολογίου / μητρώου τεχνικών έργων. Το μητρώο αυτό θα περιλαμβάνει όλα τα προγραμματισμένα δημόσια έργα καθώς και τυχόν πληροφορίες που ενδιαφέρουν τους πολίτες (π.χ. κυκλοφοριακές διευθητήσεις). Η δημιουργία του μητρώου προϋποθέτει υπογραφή Μνημονίου Συνεργασίας μεταξύ του δήμου Αθηναίων και των οργανισμών κοινής αφέλειας. Πρόκειται για ένα πρώτο βήμα προς την δημιουργία μιας πολυεπίπεδης ψηφιακής πλατφόρμας, στην οποία αναμένεται σε εύλογο χρονικό διάστημα να αποθηκευθούν όλες οι λειτουργικές πληροφορίες που αφορούν την πόλη.

Κύριοι της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (Αντιδήμαρχος Αστικής Υπόδομής, Κατασκευών και Κτιριακών Έργων και Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας)

Εταίροι: Οργανισμοί κοινής αφέλειας, οργανισμοί μεταφορών, λοιπές εταιρείες υλοποίησης δημόσιων έργων (ιδιωτικές ή δημόσιες) και δημοτικές υπηρεσίες.

Χρηματοδότηση: Ιδιώτες Χορηγοί, Διαρθρωτικά Ταμεία

Χρονικό Πλαίσιο: Βραχυπρόθεσμο

A.1

Ανοικτά Δεδομένα

A.1.4 Πλατφόρμα Διαχείρισης Καυσίμων και Έξυπνο Σύστημα Παρακολούθησης της Διαχείρισης Αποβλήτων

Η ανάπτυξη πλατφόρμας διαχείρισης καυσίμων είναι απαραίτητη προϋπόθεση για τη σωστή οικονομική διαχείριση της πόλης. Η πλατφόρμα θα χρησιμοποιεί αισθητήρες για την μέτρηση προμηθειών της πόλης και θα ενημερώνει τους υπευθύνους επιχειρησιακής διαχείρισης μέσω ειδοποιήσεων και αναφορών.

Η δράση αυτή επικεντρώνεται σε δύο διακριτές δραστηριότητες. Η πρώτη δραστηριότητα είναι μια ενιαία υπηρεσία διαχείρισης, η οποία θα παρακολουθεί τα καύσιμα των δεξαμενών πετρελαίου. Ο δήμος θα εγκαταστήσει αισθητήρες παρακολούθησης αρχικά στις σχολικές δεξαμενές πετρελαίου. Κατόπιν το σύστημα παρακολούθησης θα επεκταθεί και σε άλλες εγκαταστάσεις. Ο κύριος στόχος του εγχειρήματος αυτού είναι να δημιουργηθεί ένα συνεχές σύστημα παρακολούθησης που θα παρέχει χρήσιμες πληροφορίες για την κατανάλωση καυσίμων, αλλά και να συσταθεί μητρώο δεξαμενών, να ξεκινήσει η τήρηση δεδομένων και να παροχή πληροφοριών και εκθέσεων για μελλοντικές δράσεις.

Η δεύτερη δράση αφορά στην ανάπτυξη ευφυούς συστήματος διαχείρισης αποβλήτων με τη χρήση αισθητήρων τοποθετημένων σε απορριμματόφόρα και κάδους απορριμμάτων. Κατ' αυτό τον τρόπο, η υπηρεσία διαχείρισης αποβλήτων θα είναι σε θέση να παρακολουθεί καθημερινά την αποτελεσματικότητα του συστήματος αποκομιδής απορριμμάτων ενώ παράλληλα θα συγκεντρώνει ιστορικά στοιχεία και για άλλα σημαντικά θέματα, όπως η συντήρηση, μελλοντικές προμήθειες και εκθέσεις που αφορούν την ανάπτυξη νέων πολιτικών.

Κύριος της Δράσης: Δήμος Αθηναίων

Εταίροι: Ιδιωτικός τομέας και αρμόδιες δημοτικές υπηρεσίες

Χρηματοδότηση: Ιδίοι Πόροι

Χρονικό Πλαίσιο: Βραχυπρόθεσμο

Στρατηγική για το Περιαστικό Δάσος της Μελβούρνης

Δεδομένου ότι οι πόλεις αντιμετωπίζουν σημαντικές προκλήσεις όπως η κλιματική αλλαγή, η αύξηση του πληθυσμού και η αστική θερμική νησιδά, η πόλη της Μελβούρνης θέτει ως στόχο την πρώτη στρατηγική περιαστικών δασών ώστε να δημιουργήσει μια ανθεκτική, υγιή και δασική βιοποικιλότητα για το μέλλον που θα διαδραματίσει κρίσιμο ρόλο στη διατήρηση της υγείας και τη βιωσιμότητα της Μελβούρνης. Η πόλη της Μελβούρνης έχει πραγματοποίησει μια εξαιρετική έρευνα για τα δέντρα στην πόλη δημιουργώντας ένα μητρώο δέντρων τα οποία χρήζουν προστασία. Στόχος του μητρώου είναι να αναγνωρίσει, να πρωθήσει και να προστατεύσει τα δέντρα αυτά που υπάρχουν στον δήμο σε ένα ιδιωτικό πλαίσιο, τα οποία συμβάλλουν στο περιαστικό δάσος και στην πόλη ως σύνολο. Η οικοδόμηση του περιαστικού δάσους ως ζωντανό οικοσύστημα και η διασφάλιση του προσφέρει τα μέγιστα οφέλη στις κοινότητές και στηρίζει στην έξυπνη επιλογή ειδών, τη βελτίωση της διατήρησης της υγρασίας του εδάφους, τη μείωση των ροών των ομβρίων, τη βελτίωση της ποιότητας του νερού και της επαναχρησιμοποίησής του, την αύξηση χώρων σκίασης και δεντροκαλύψεων και τη μείωση οικοδόμησης.

A.1.5 Ηλεκτρονικό Μητρώο Δέντρων της Πόλης

Σήμερα, περισσότερα από 130.000 δέντρα ιδιοκτησίας του δήμου Αθηναίων μεγαλώνουν εντός των ορίων της πόλης. Δεν υπάρχει ωστόσο μέχρι στιγμής μητρώο των δέντρων αυτών. Οι δημοτικές υπηρεσίες πρέπει να αναπτύξουν μιαν εφαρμογή που θα καταγράφει τα χαρακτηριστικά του κάθε δέντρου, όπως θέση, είδος, ηλικία, ταξινόμηση, κτλ. Αυτού του είδους τα δεδομένα είναι απαραίτητα για ορθή χάραξη πολιτικών σε σχέση με την άνοδο της θερμοκρασίας στην πόλη και τις δυνατότητες φυσικού δροσισμού που υπάρχουν κ.α.

Οι δημοτικές υπηρεσίες έχουν ήδη αρχίσει να καταγράφουν τα δέντρα σε σύστημα γεωγραφικών πληροφοριών (GIS). Αναγκαία όμως είναι και η οικοδόμηση ανθρώπινων πόρων που θα υλοποιήσουν το έργο αυτό. Το Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ του δήμου Αθηναίων και του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών, αλλά και άλλων εταίρων μπορεί να υποστηρίξει το έργο αυτό εκμεταλλεύμενο την εμπειρία φοιτητών και καθηγητών του Πανεπιστημίου.

Κύριος της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (Αντιδήμαρχος Πρασίνου και Αστικής Πανίδας)

Εταίροι: Συνεργάτης του δικτύου των 100 Ανθεκτικών Πόλεων, Γεωπονικό Πανεπιστήμιο, Διεύθυνση Πρασίνου και Αστικής Πανίδας

Χρηματοδότηση: Ιδίοι Πόροι

Χρονικό Πλαίσιο: Βραχυπρόθεσμο

A.1.6 Δείκτες Αστικής Ανθεκτικότητας

Η Αθήνα είναι σε μεγάλο βαθμό το επίκεντρο της οικονομικής κρίσης, ειδικά όσον αφορά την τοπική οικονομία, αλλάζοντας το πρόσωπο της Αθήνας και την σχέση των Αθηναίων και με τον δημόσιο χώρο.

Κύριος στόχος της δράσης αυτής είναι η ανάπτυξη και υλοποίηση Δεικτών Αστικής Ανθεκτικότητας ως μέσου χαρτογράφησης των κοινωνικών διεργασιών στην καθημερινή ζωή της πόλης. Η πλατεία Ομονοίας, η λεγόμενη καρδιά της Αθήνας, είναι μια περιοχή που έχει βιώσει σημαντική μείωση της εμπορικής δραστηριότητας. Η περιοχή αυτή χρησιμοποιήθηκε για μια από τις διαγνωστικές μας δραστηριότητες ώστε να κατανοήσουμε καλύτερα πως μπορεί να παραμείνει ανθεκτική σε καιρό κοινωνικής και οικονομικής αναταραχής.

Η δράση αυτή έχει ως στόχο την ανάπτυξη ενός πακέτου εργαλείων το οποίο μπορεί να επεκταθεί και σε άλλες περιοχές της πόλης ώστε να συνδεθεί ένας ανθεκτικός αστικός σχεδιασμός και η λήψη αποφάσεων με τις ανάγκες της κάθε Αθηναϊκής γειτονίας.

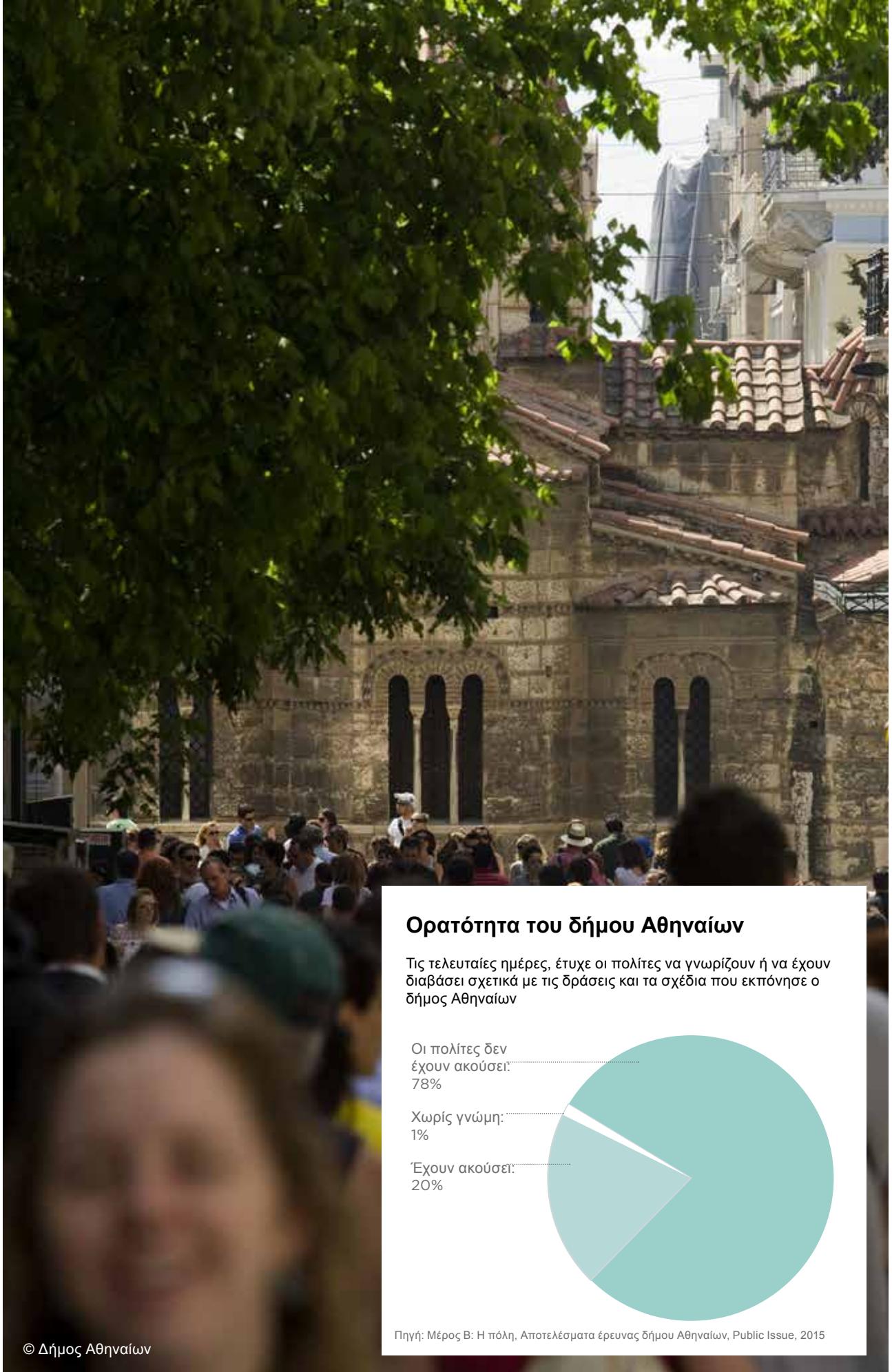
Τα αποτελέσματα της υφιστάμενης πιλοτικής δράσης πρέπει να υποστηρίχονται από στατιστικές και κοινωνιολογικές μεθοδολογίες ώστε η δράση να παρέχει αποτελέσματα που είναι αξιόπιστα και μπορούν να αντιγραφούν σε άλλες γειτονίες.

Κύριος της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας)

Εταίροι: UrbanDig Project, Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Δημοτικές Υπηρεσίες

Χρηματοδότηση: Ιδίοι Πόροι

Χρονικό Πλαίσιο: Βραχυπρόθεσμο

Εκστρατείες Επικοινωνίας

Περιγραφή:

Η έλλειψη εμπιστοσύνης απέναντι στην κεντρική κυβέρνηση αλλά και την τοπική αυτοδιοίκηση συνιστά μια από τις μείζονες ανθεκτικές προκλήσεις, τις οποίες καλείται να αντιμετωπίσει η Αθήνα. Εξαιτίας της ανεπαρκούς χρηματοδότησης και της έλλειψης συνεκτικής δομής, ο δήμος αδυνατεί να επικοινωνήσει αποτελεσματικά τις προτεραιότητες, τα προγράμματα και τις πρωτοβουλίες του στους πολίτες. Επιπλέον, οι Αθηναίοι είναι ιδιαίτερα διστακτικοί όσον αφορά τις προσπάθειες που καταβάλει ο δήμος εξαιτίας της ελλιπούς ενημέρωσης, αλλά και της έλλειψης ολοκληρωμένων στρατηγικών επικοινωνίας.

Ο δήμος πρέπει να βελτιώσει την επικοινωνία των στόχων και των δράσεών του προς τους κατοίκους της Αθήνας. Πρέπει επίσης να αναβαθμίσει την ανταλλαγή πληροφοριών με τους πολίτες μέσω της δημιουργίας μιας διαρκούς εκστρατείας επικοινωνίας που θα περιλαμβάνει ποικίλα εργαλεία εμπλοκής των ενδιαφερόμενων μερών χάριν στα οποία η πόλη θα δομήσει μια πιο ανοιχτή σχέση με τους δημότες. Αυτή την στιγμή, αναπτύσσουμε μια εκστρατεία μέσα από τα κοινωνικά δίκτυα με επίκεντρο θέματα που αφορούν την συλλογή των απορριμμάτων και τον ρόλο των πολιτών στην καθαριότητα της πόλης. Η εκστρατεία αυτή μπορεί να αποτελέσει την βάση διερεύνησης και εισαγωγής και άλλων ευκαιριών επικοινωνίας και εμπλοκής των ενδιαφερόμενων μερών. Η κάθε εκστρατεία θα επικεντρώνεται σε ένα συγκεκριμένο θέμα όπως, για παράδειγμα, εκστρατεία για τη βιώσιμη κινητικότητα, για τη προαγωγή των υφιστάμενων πλατφορμών κοινωνικής καινοτομίας που υλοποιεί η πόλη, εκστρατεία για την καταπολέμηση της διασποράς συκοφαντιών κατά των μεταναστών και των προσφύγων, εκστρατεία για την ισότητα των φύλων, κτλ.

Για να ενισχυθεί η ανθεκτικότητα της δράσης, ένα ποσοστό του προϋπολογισμού που διαθέτει ο δήμος για κάθε έργο που υλοποιεί πρέπει να επενδύεται στις δράσεις επικοινωνίας του έργου προς τους κατοίκους της πόλης.

Ο δήμος πρέπει να δημιουργήσει μια διεύθυνση επικοινωνίας, που θα είναι τόσο αποκεντρωμένη ώστε να είναι στραμμένη προς τις διάφορες δημοτικές διευθύνσεις και οργανισμούς όσο και κεντρική, ώστε να είναι σε θέση να συγκεντρώνει τους απαιτούμενους ανθρώπινους, τεχνικούς και οικονομικούς πόρους.

Στόχος Α

Προωθούμε τη Διαφάνεια και την Λογοδοσία

Αξίες Ανθεκτικότητας:

- Υποστήριξη της Διαφάνειας και της Υπευθυνότητας
- Υποστήριξη του Ολοκληρωμένου Σχεδιασμού και Ενίσχυση της Δημοτικής Διακυβέρνησης
- Βελτίωση και Προώθηση Διαύλων Επικοινωνίας με τον Πολίτη
- Ανάπτυξη Συνεργιών με Ενδιαφερόμενα Κοινά και Προώθηση της Συμμετοχής
- Ενίσχυση της Αναγνωρισιμότητας και της Εκτίμησης ως προς τις Δημοτικές Υπηρεσίες

Κύριοι της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (ΟΠΑΝΔΑ, Τεχνόπολη του Δήμου Αθηναίων, ΕΑΤΑ, Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιώσιμότητας)

Εταίροι: Bloomberg Associates, Εταιρείες Μάρκετινγκ και Επικοινωνίας

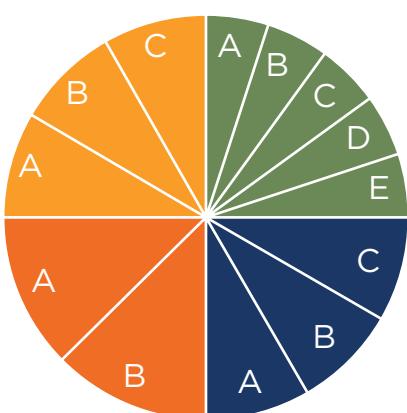
Νομοθετική Αρμοδιότητα:

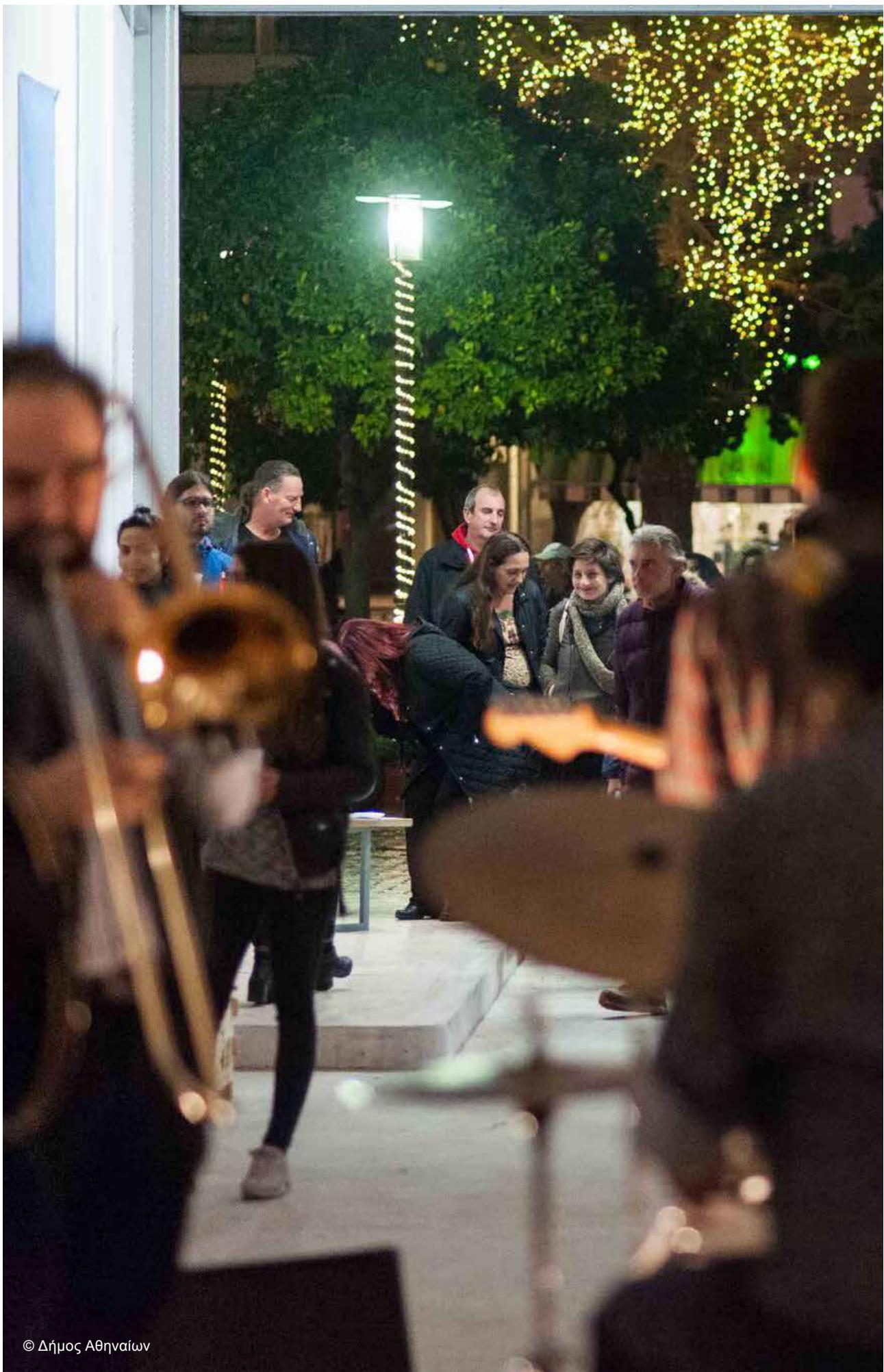

Χρηματοδότηση: Ιδίοι Πόροι

Χρονικό Πλαίσιο: Βραχυπρόθεσμο, συνεχιζόμενο

Στόχοι Βιώσιμης Αναπτυξής:

A.3

Αποτίμηση Επιρροής Δημοσίων Εκδηλώσεων Μείζονος Σημασίας

Περιγραφή:

Ο δήμος Αθηναίων σε τακτά χρονικά διαστήματα και σε συνεργασία με διάφορους εταίρους φιλοξενούν από κοινού πολιτιστικές, αθλητικές και κοινωνικές εκδηλώσεις σε όλη την πόλη. Χαρακτηριστικά παραδείγματα τέτοιων εκδηλώσεων είναι η εκδήλωση documenta 14, η «Αθήνα Παγκόσμια Πρωτεύουσα Βιβλίου» καθώς και οι μεγάλες εκδηλώσεις που διεξάγονται στην Τεχνόπολη.

Η βελτίωση της κατανόησης των δευτερογενών επιπτώσεων, καθώς και του οικονομικού, κοινωνικού και περιβαλλοντικού αντίκτυπου των εκδηλώσεων αυτών για την πόλη είναι ουσιαστικής σημασίας για τον δήμο.

Η Αθήνα, ως εκ τούτου, θα αναπτύξει μια διαδικασίας αξιολόγησης, αλλά και ένα εργαλείο αποτίμησης ώστε να κατανοήσει τις προαναφερθείσες επιπτώσεις των εκδηλώσεων που λαμβάνουν χώρα στην πόλη. Ο δήμος θα χαράζει πολιτικές και στρατηγικές με βάση τα δεδομένα και τις εκθέσεις αποτίμησης ώστε να προάγει αποτελεσματικά τις δραστηριότητές του.

Στόχος Α

Προωθούμε τη Διαφάνεια και την Λογοδοσία

Αξίες Ανθεκτικότητας:

- Υποστήριξη του Ολοκληρωμένου Σχεδιασμού και Ενίσχυση της Δημοτικής Διακυβέρνησης
- Υποστήριξη Χάραξης Πολιτικών που Βασίζονται σε Δεδομένα
- Ενίσχυση της Αναγνωρισιμότητας και της Εκτίμησης ως προς τις Δημοτικές Υπηρεσίες
- Μεγιστοποίηση της Δυναμικής της Αθηναϊκής Γειτονιάς
- Υποστήριξη και Προώθηση του Τοπικού Ανθρώπινου Κεφαλαίου
- Μέτρα Περιορισμού της Παραοικονομίας
- Παροχή Κινήτρων Οικονομικής Ανάπτυξης

Κύριος της Δράσης: Δήμος Αθηναίων

Εταίροι: Πανεπιστημιακά και Ερευνητικά Κέντρα, Διεθνείς Οργανισμοί, Τεχνόπολη του Δήμου Αθηναίων, Bloomberg Associates

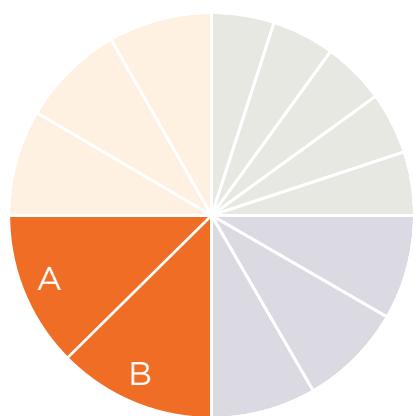
Νομοθετική Αρμοδιότητα:

Χρηματοδότηση: Ιδίοι Πόροι

Χρονικό Πλαίσιο: Μεσοπρόθεσμο

Στόχοι Βιώσιμης Αναπτυξης:

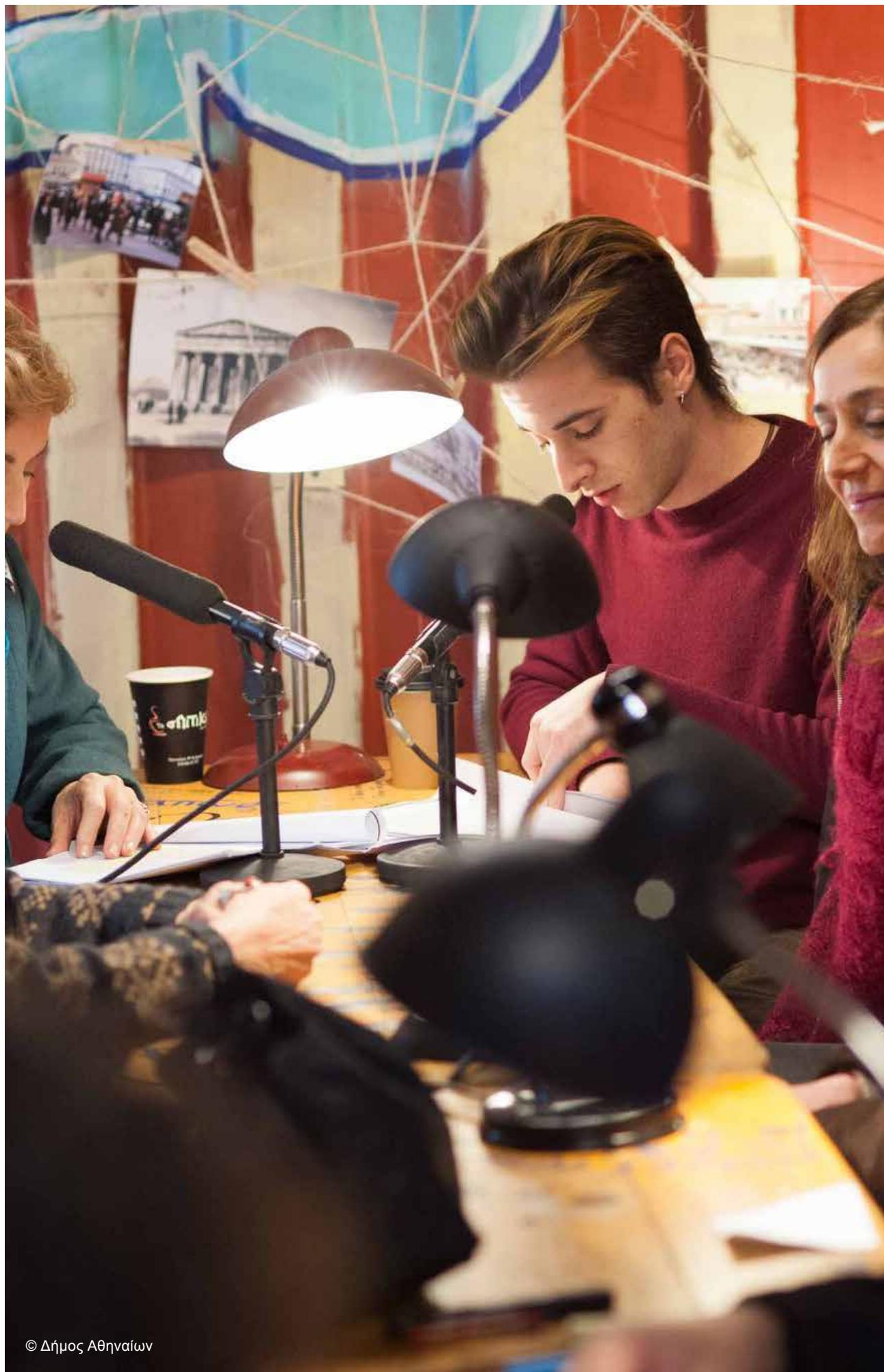

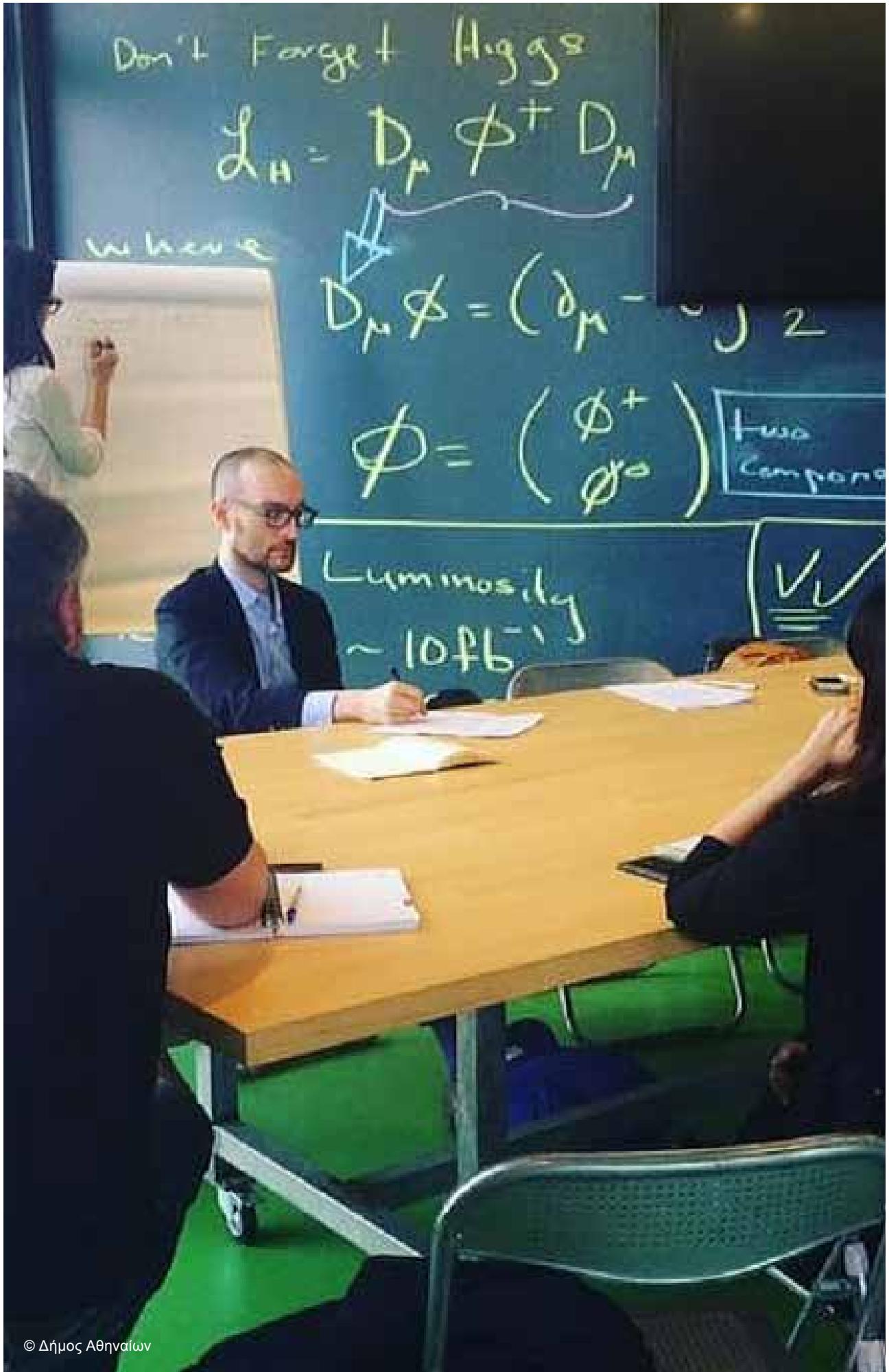
Στόχος Β

Βελτιώνουμε και Απλουστεύουμε τις Δημοτικές Διαδικασίες

Η απλοποίηση, εκλογίκευση και η διαφάνεια των διαδικασιών και τα δεδομένα είναι απολύτως απαραίτητα στοιχεία της αποτελεσματικής και αποδοτικής χάραξης πολιτικής. Η χάραξη πολιτικής βασισμένης σε δεδομένα είναι ο μόνος τρόπος να αποφευχθούν οι αλληλοεπικαλύψεις, να μεγιστοποιείται η χρήση ίδιων πόρων, να ανταποκρινόμαστε στις θεμελιώδεις ανάγκες της πόλης μας, να γνωρίζουμε τις προτεραιότητές μας και να διατηρούμε τους ανθρώπους συνδεδεμένους, δημιουργικούς και ικανοποιημένους.

Ψηφιακή Πολιτική

Περιγραφή:

Η Ψηφιακή Πολιτική περιλαμβάνει μια σειρά δράσεων που έχουν ως στόχο να προάγουν την χρήση των ΤΠΕ και να ανοίξουν νέους διαύλους επικοινωνίας. Πιο συγκεκριμένα περιλαμβάνει:

- α. Αναπροσαρμογή των εσωτερικών, υποστηρικτικών υπηρεσιών του δήμου. Σε αυτές περιλαμβάνονται οι εσωτερικές διαδικασίες, π.χ. μισθοδοσία, μητρώα πολιτών και βάσεις δεδομένων.

Περιλαμβάνονται επίσης δράσεις όπως η ψηφιακή υπογραφή και η ψηφιακή τεκμηρίωση.

β. Βελτίωση των δημοτικών υπηρεσιών που παρέχονται στους πολίτες μέσω της δημοτικής διαδικτυακής πύλης (portal) και του Ψηφιακού Κέντρου Υπηρεσιών. Σε αυτές περιλαμβάνονται υπηρεσίες στις οποίες οι πολίτες μπορούν να αποκτήσουν πρόσβαση μέσω των προσωπικών τους υπολογιστών.

Ηλεκτρονικά μπορούν να παρασχεθούν υπηρεσίες όπως η έκδοση πιστοποιητικών, η πληρωμή τελών, η υποβολή ερωτημάτων, κτλ. γ. Η έξυπνη πόλη αναφέρεται στην ανάπτυξη της χρήσης της πληροφορικής τεχνολογίας στο δημόσιο πεδίο. Το παραπάνω συνίσταται σε τρεις αλληλένδετες δραστηριότητες: Δημιουργία ενιαίου δικτύου Wi-Fi που να συνδέει όλες τις γειτονίες της πόλης, εισαγωγή, εφόσον είναι εφικτό, των ευρυζωνικών δικτύων και εισαγωγή συστήματος παρακολούθησης με αισθητήρες. Οι εφαρμογές αυτές πρέπει να αναδειχθούν και να υποστηριχθούν από διαδικασίες συμμετοχής των πολιτών όπως μαραθώνιους ανάπτυξης εφαρμογών, εργαστήρια έρευνας και ανάπτυξης, μικρά ψηφιακά εργαστήρια (FabLab), τις δράσεις των Ανοιχτών Σχολείων κτλ.

Οι κύριοι στόχοι της ψηφιακής πολιτικής είναι οι εξής:

Αναπροσαρμογή των δημοτικών υπηρεσιών πληροφορικής τεχνολογίας και τηλεπικοινωνιών

Ολοκληρωμένη υποστήριξη όλων των τμημάτων (υπηρεσιών) από πλευράς Υπηρεσιών ΤΠΕ

Δημιουργία νέων, θεσμοθετημένων διαύλων επικοινωνίας με τους ενδιαφερόμενους φορείς, όπως πανεπιστήμια, ιδιωτικές εταιρείες και άλλοι δημόσιοι φορείς

Αναγωγή της Αθήνας σε έξυπνη πόλη

Στόχος Β

Βελτιώνουμε και Απλουστεύουμε τις Δημοτικές Διαδικασίες

Αξίες Ανθεκτικότητας:

- Προώθηση της Ψηφιακής Πολιτικής
- Υποστήριξη του Ολοκληρωμένου Σχεδιασμού και Ενίσχυση της Δημοτικής Διακυβέρνησης
- Υποστήριξη Χάραξης Πολιτικών που Βασίζονται σε Δεδομένα
- Ενίσχυση της Αναγνωρισμότητας και της Εκτίμησης ως προς τις Δημοτικές Υπηρεσίες Ανάπτυξη Δεξιοτήτων σε τοπικό επίπεδο Συνδυασμός Βασικών Υπηρεσιών με τη Δυναμική Ανάπτυξη της Πόλης
- Παροχή Κινήτων Οικονομικής Ανάπτυξης
- Απλοποίηση των Γραφειοκρατικών Διαδικασιών

Κύριος της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (Επικεφαλής Ψηφιακής Πολιτικής)

Εταίροι: Συνεργάτες του δικτύου των 100 Ανθεκτικών Πόλεων, δημοτικοί οργανισμοί (ΕΑΤΑ, ΔΑΕΜ), Πανεπιστήμια, Ερευνητικά Κέντρα, Ιδιωτικές Εταιρείες

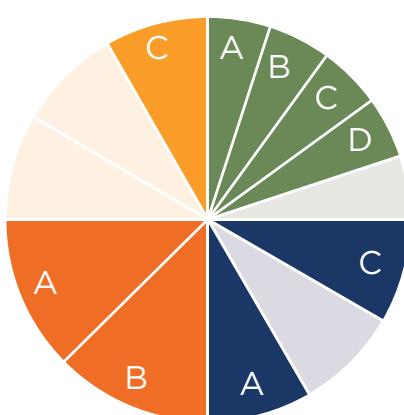
Νομοθετική Αρμοδιότητα:

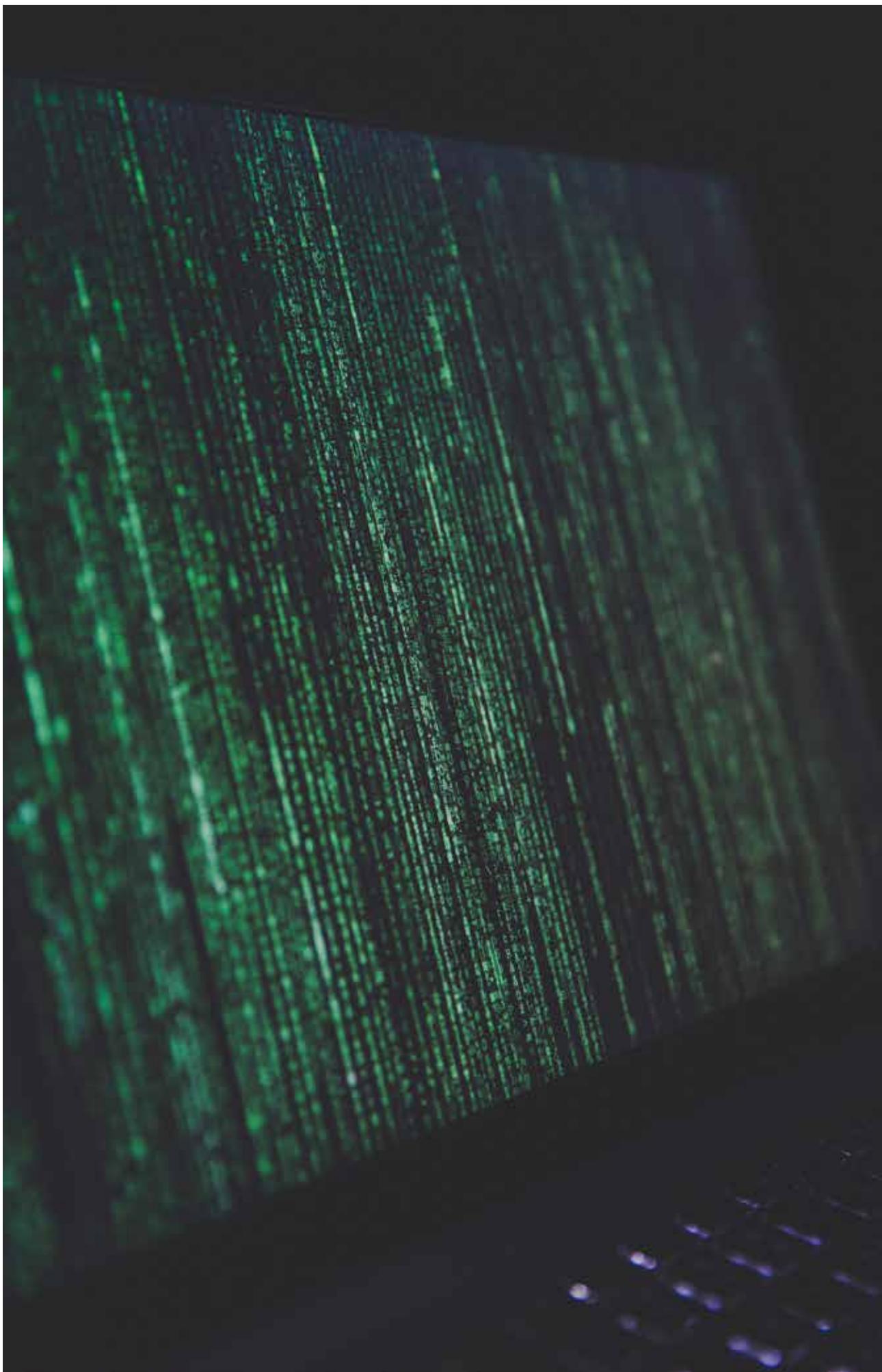

Χρηματοδότηση: Ιδίοι Πόροι

Χρονικό Πλαίσιο: Μεσοπρόθεσμο

Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης:

Έξυπνο Κέντρο Επιχειρήσεων

Περιγραφή:

Ο δήμος Αθηναίων προτίθεται να εγκαταστήσει Έπιχειρησιακό Κέντρο με σκοπό τη συλλογή σε ψηφιακή μορφή δεδομένων που αφορούν την πόλη και την διαχείρισή τους μέσω κεντρικών διαδικασιών. Το εν λόγω Κέντρο θα χρησιμοποιείται τόσο για την επεξεργασία των δεδομένων, όσο και για την λήψη αποφάσεων. Το Έξυπνο Κέντρο Επιχειρήσεων θα αναβαθμίσει την ποιότητα ζωής των πολιτών, παρέχοντάς τους τις ακόλουθες υπηρεσίες:

- Συλλογή πληροφοριών από αιτήματα ή παράπονα που υποβάλλουν οι πολίτες.
- Κεντρική παρακολούθηση και ανάπτυξη δυνατοτήτων διοικητικής επέμβασης.
- Συντονισμός των ενεργειών των διαφόρων δημοτικών υπηρεσιών.
- Μετάδοση πληροφοριών στις αρμόδιες υπηρεσίες και δημοτικούς υπαλλήλους.
- Δυνατότητα επισκόπησης των επιδόσεων αλλά και της λήψης αποφάσεων της πόλης σε πραγματικό χρόνο.

Στόχος Β

Βελτιώνουμε και Απλουστεύουμε τις Δημοτικές Διαδικασίες

Αξίες Ανθεκτικότητας:

- Προώθηση της Ψηφιακής Πολιτικής
- Υποστήριξη του Ολοκληρωμένου Σχεδιασμού και Ενίσχυση της Δημοτικής Διακυβέρνησης
- Υποστήριξη Χάραξης Πολιτικών που Βασίζονται σε Δεδομένα
- Ενίσχυση της Αναγνωρισμότητας και της Εκτίμησης ως προς τις Δημοτικές Υπηρεσίες
- Απλοποίηση των Γραφειοκρατικών Διαδικασιών

Κύριοι της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (Γραφείο Γενικού Γραμματέα και Τμήμα συλλογής αιτημάτων 1595)

Εταίροι: Αρμόδιες Δημοτικές Υπηρεσίες

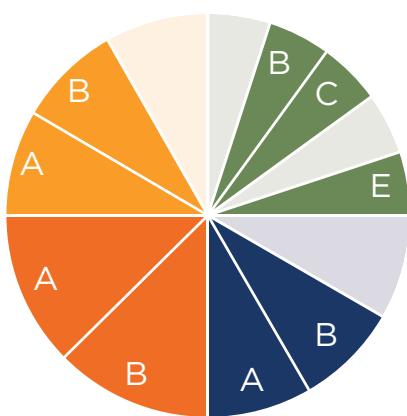
Νομοθετική Αρμοδιότητα:

Χρηματοδότηση: Διαρθρωτικά Ταμεία

Χρονικό Πλαίσιο: Μεσοπρόθεσμο

Στόχοι Βιώσιμης Αναπτυξης:

© Δήμος Αθηναίων

Κέντρα Υγείας και Κοινωνικών Υπηρεσιών

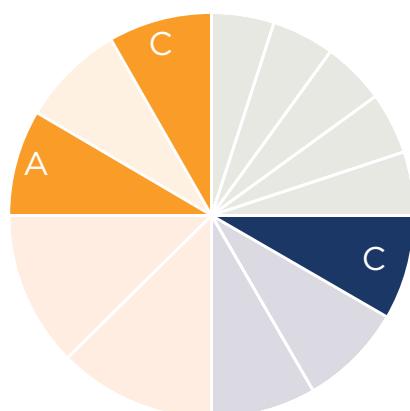
Περιγραφή:

Η συνεχιζόμενη κοινωνικοοικονομική κρίση έχει οδηγήσει σε αύξηση των αναγκών παροχής κοινωνικών υπηρεσιών. Η δράση αυτή συνιστά μια τεκμηριωμένη και οδηγούμενη από τα δεδομένα λύση που αφορά τον τρόπο λειτουργίας των κοινωνικών υπηρεσιών. Τα εξορθολογίζει το τρέχον κατακερματισμένο και διεσπαρμένο σύστημα μέσω του οποίου παρέχονται οι κοινωνικές υπηρεσίες καθώς η ποικιλία και πολυπλοκότητα των αναγκών των πολιτών εντείνουν την αναγκαιότητα μιας ολιστικής προσέγγισης.

Τα δύο συστατικά του Ολοκληρωμένου Δικτύου Κοινωνικών Υπηρεσιών είναι τα εξής: Α) η εγκατάσταση Συστήματος Διαχείρισης Υποθέσεων, δηλαδή μιας πλατφόρμας για την υποβολή αιτήσεων κοινωνικών παροχών και υπηρεσιών. Η πλατφόρμα αυτή θα καθιστά δυνατή την αξιολόγηση των αιτημάτων, την παρακολούθηση τους και την παροχή πληροφοριών σε κάθε αιτούντα. Β) τη μετατροπή ενός Κέντρου Υγείας σε Δημοτικό Κέντρο Παροχής Πολλαπλών Υπηρεσιών που θα παρέχει κοινωνικές υπηρεσίες και υπηρεσίες υγείας.

Σήμερα, ο δήμος Αθηναίων εφαρμόζει πιλοτικά την δράση αυτή μέσω της λειτουργίας του Δημοτικού Κέντρου Υγείας που βρίσκεται στην Οδό Χανίων (6η Δημοτική Κοινότητα) ως Κέντρου Παροχής Πολλαπλών Υπηρεσιών. Ειδικότερα, το κέντρο αυτό παρέχει υπηρεσίες όπως Ιατροφαρμακευτική περιθαλψη, Υπηρεσίες Ψυχοκοινωνικής Υποστήριξης, Επαγγελματική Καθοδήγηση και Νομικές Συμβουλές. Η πιλοτική λειτουργία ηλεκτρονικού συστήματος συνδέει τους δικαιούχους με άλλες υπηρεσίες (σύστημα ενημέρωσης και παραπομπής καθώς και διαχείριση υποθέσεων).

Στον τομέα της υγείας, τα κέντρα αυτά μπορούν να παρέχουν υπηρεσίες υγείας προσβάσιμες σε όλους και κυρίως διαγνωστικές εξετάσεις και πρωτοβάθμια περίθαλψη. Κάθε Κέντρο θα επικεντρώνεται στην κάλυψη των αναγκών της δημοτικής κοινότητας που εξυπηρετεί, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών πρωτοβάθμιας περίθαλψης, προγραμμάτων πρώτων βοηθειών αλλά και εκπαιδευτικών δράσεων. Η δράση αυτή θα πρέπει να εφαρμοστεί και στις υπόλοιπες 6 δημοτικές κοινότητες της πόλης.

Στόχος Β

Βελτιώνουμε και Απλουστεύουμε τις Δημοτικές Διαδικασίες

Αξίες Ανθεκτικότητας:

- Υποστήριξη του Ολοκληρωμένου Σχεδιασμού και Ενίσχυση της Δημοτικής Διακυβέρνησης
- Υποστήριξη Χάραξης Πολιτικών που Βασίζονται σε Δεδομένα
- Ενίσχυση της Αναγνωρισμότητας και της Εκτίμησης ως προς τις Δημοτικές Υπηρεσίες
- Απλοποίηση των Γραφειοκρατικών Διαδικασιών
- Μεγιστοποίηση της Δυναμικής της Αθηναϊκής Γειτονιάς
- Προαγωγή των Ισότιμων, Συνεκτικών και Υποστηρικτικών Κοινοτήτων
- Προαγωγή της Ευημερίας των Πολιτών και Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής

Κύριοι της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (Αντιδήμαρχος Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Πρόνοιας & Ισότητας)

Εταίροι: Σύμπραξη για την Αθήνα, Bloomberg Associates

Νομοθετική Αρμοδιότητα:

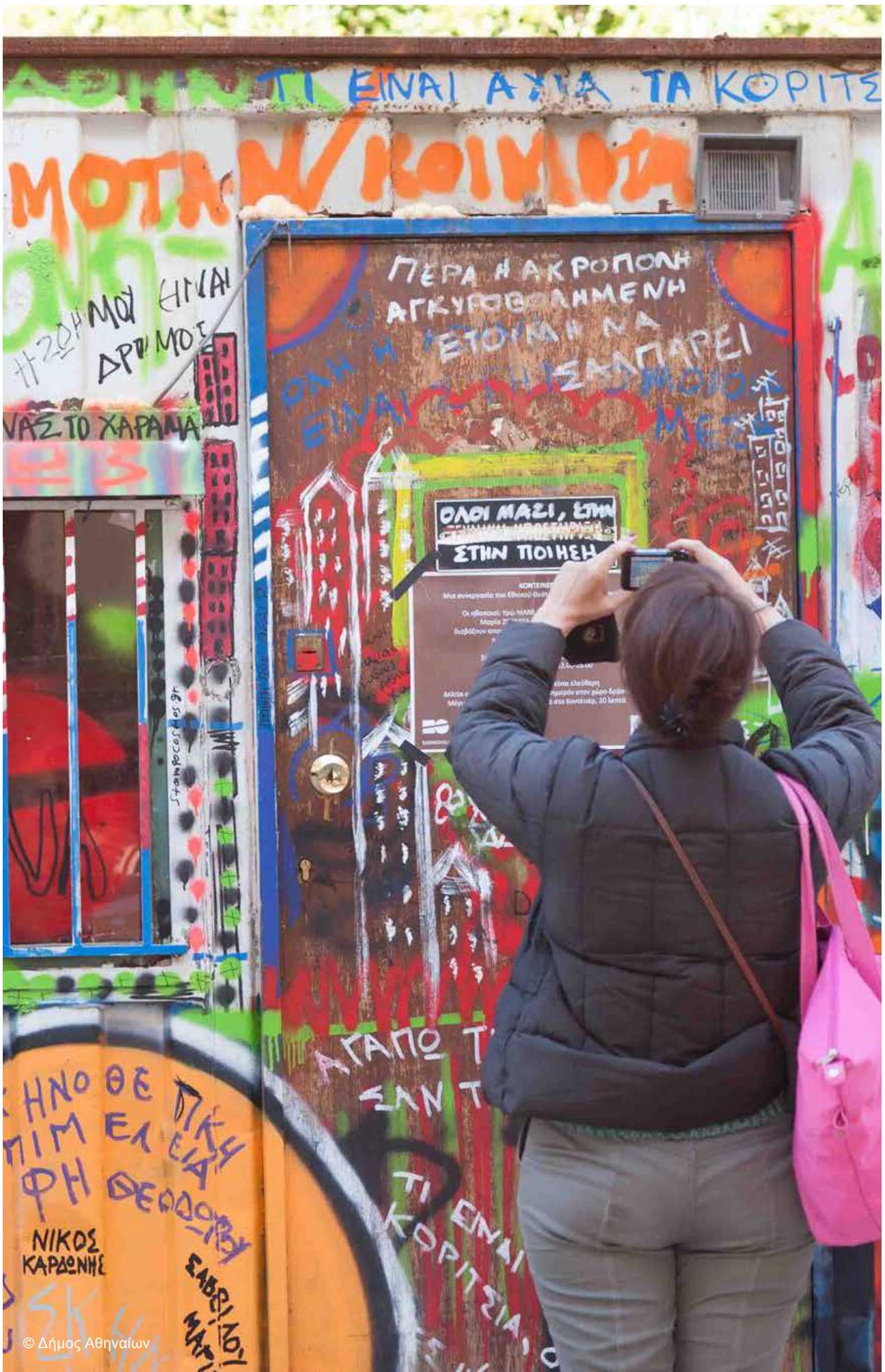

Χρηματοδότηση: Ιδιοί πόροι και Ευρωπαϊκή Χρηματοδότηση

Χρονικό Πλαίσιο: Βραχυπρόθεσμο

Στόχοι Βιώσιμης Αναπτυξης:

© Δήμος Αθηναίων

Χαρτογράφηση του Δημόσιου Χώρου

Περιγραφή:

Η ολοκληρωμένη βελτίωση του δημόσιου χώρου στην Αθήνα αλλά και η αύξηση της χρήσης του από τους πολίτες συνιστά μεγάλη φιλοδοξία του δήμου. Σήμερα, οι δημόσιοι χώροι βρίσκονται σε κακή κατάσταση εξαιτίας της έλλειψης πόρων και σχεδιασμού. Επιπλέον, η παρανομή κατάληψη δημόσιων χώρων αποτελεί μια συνεχή πρόκληση για τους Αθηναίους και επηρεάζει την ποιότητα της ζωής τους.

Ο δήμος Αθηναίων θα χαρτογραφήσει όλους τους ανοικτούς δημόσιους χώρους της πόλης. Με αυτό τον τρόπο θα δημιουργηθεί ένα δυναμικό μητρώο και θα μπορέσει ο δήμος να αποκτήσει μια ολοκληρωμένη εικόνα και να κατανοήσει τι ακριβώς καταλαμβάνει σήμερα τους δημόσιους χώρους (οχήματα, αστικός εξοπλισμός, τραπεζοκαθίσματα, δέντρα, κτλ.). Ο δήμος επιθυμεί να εντοπίσει τυχόν εμπόδια που καθιστούν την πόλη λιγότερο προσβάσιμη στους πεζούς και φυσικά λιγότερο ελκυστική.

Το εγχείριμα αυτό θα αποτελέσει την βάση μιας στρατηγικής για τους δημόσιους χώρους και θα συμβάλει ώστε ο δήμος να κατανοήσει πώς να βελτιώσει τους χώρους αυτούς και να εφαρμόσει αποτελεσματικό σύστημα ελέγχου τους.

Στόχος Β

Βελτιώνουμε και Απλουστεύουμε τις Δημοτικές Διαδικασίες

Αξίες Ανθεκτικότητας:

- Υποστήριξη του Ολοκληρωμένου Σχεδιασμού και Ενίσχυση της Δημοτικής Διακυβέρνησης
- Υποστήριξη Χάραξης Πολιτικών που Βασίζονται σε Δεδομένα
- Μεγιστοποίηση της Δυναμικής της Αθηναϊκής Γειτονιάς
- Μέτρα Περιορισμός της Παραοικονομίας
- Ανάπτυξη Συνεργιών με Ενδιαφερόμενα Κοινά και Προώθηση της Συμμετοχής
- Προαγωγή της Ευημερίας των Πολιτών και Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής
- Υποστήριξη της Βιώσιμης Διαχείρισης και Ανάπτυξης

Κύριοι της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (Αντιδήμαρχος Εμπορίου, Ανάπτυξης και Διαχείρισης Δημόσιων Χώρων)

Εταίροι: Πανεπιστημιακά ιδρύματα, Ερευνητικά Κέντρα, ΕATA, Ιδιωτικός τομέας

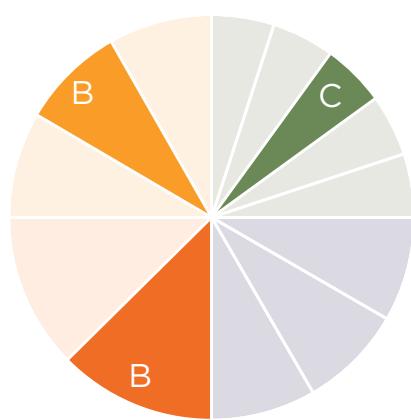
Νομοθετική Αρμοδιότητα:

Χρηματοδότηση: Ιδίοι Πόροι

Χρονικό Πλαίσιο: Βραχυπρόθεσμο

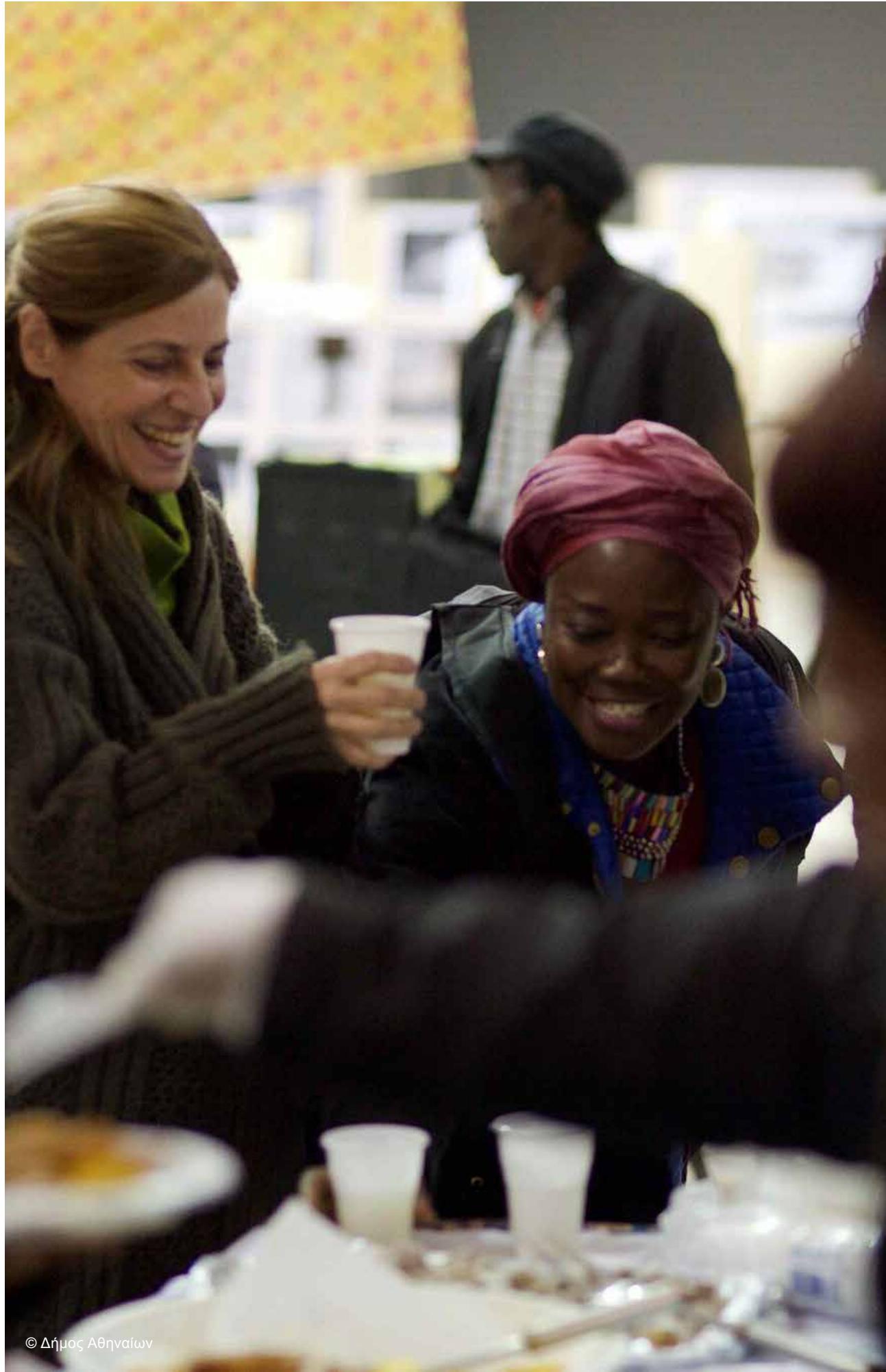
Στόχοι Βιώσιμης Αναπτυξής:

Στόχος C

Καλλιεργούμε τη Συνεργασία και το Αίσθημα Ευθύνης

Η Αθήνα κατόρθωσε να επιβιώσει της τρέχουσας κοινωνικοοικονομικής κρίσης δημιουργώντας συνεργασίες ανάμεσα στον δημόσιο τομέα, τον ιδιωτικό τομέα και την κοινωνία των πολιτών. Το χαρακτηριστικό αυτό αποκτά ολοένα μεγαλύτερη σημασία στην διακυβέρνηση της πόλης και συνιστά ένα από τα θεμελιώδη συστατικά της οικοδόμησης μιας ανθεκτικής πόλης. Η συνεργασία αυτή ενθαρρύνει την καινοτομία και αποτελεί ουσιαστική πτυχή της αποτελεσματικής διακυβέρνησης της πόλης. Για να καλλιεργηθεί η Ανθεκτικότητα, είναι απαραίτητο να βελτιστοποιηθούν, να αναβαθμιστούν και να αντιγραφούν υφιστάμενες αλλά και προτεινόμενες πρωτοβουλίες. Η αποτίμηση και αξιολόγηση του αντίκτυπου τους θα αποτελέσει ουσιαστικό βήμα προς έναν ολοκληρωμένο και ανθεκτικό αστικό ιστό.

C.1

Πλατφόρμες Συνεργαζόμενων Φορέων

Περιγραφή:

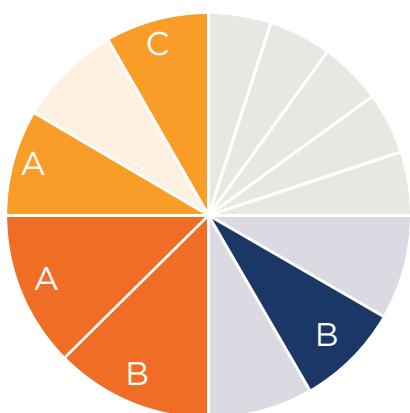
Ο δήμος έχει αναγνωρίσει την αναγκαιότητα δημιουργίας μιας πλατφόρμας στην οποία θα συμμετέχουν όλες οι ΜΚΟ και οι οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών που ασχολούνται με την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών και υπηρεσιών υγείας. Βασικός σκοπός είναι να γνωρίσουν καλύτερα οι αρμόδιες δημοτικές υπηρεσίες τους φορείς που συνδράμουν στην κάλυψη των αναγκών των πολιτών και να συνεργαστούν μεταξύ τους προκειμένου να εξυπηρετούν όσο πιο αποτελεσματικά τους ωφελούμενους.

Ως αποτέλεσμα των παραπάνω, η δημιουργία του πληροφοριακού συστήματος «Εξυπηρετώ» εντάχθηκε στο πλαίσιο υλοποίησης ενός ευρύτερου έργου ("Πρωτοβουλία Κοινωνικής Ενσωμάτωσης" - "Athens Social Integration Initiative"), το οποίο ολοκληρώθηκε στα τέλη του 2016.

Στη βάση "Εξυπηρετώ" συμμετέχουν περισσότεροι από 160 οργανισμοί που δραστηριοποιούνται εντός των ορίων του δήμου Αθηναίων και παρέχουν κοινωνικές υπηρεσίες και υπηρεσίες υγείας, υπό την προϋπόθεση ότι αυτές παρέχονται δωρεάν ή με χαμηλό αντίτιμο. Ως τώρα, έχουν καταγραφεί περισσότερες από 900 υπηρεσίες που παρέχονται από τους καταγεγραμμένους οργανισμούς. Στην παρούσα φάση, οι δημοτικοί υπάλληλοι μπορούν να ανατρέξουν στην πλατφόρμα ώστε να εντοπίσουν τις καταλλήλτερες υπηρεσίες για κάθε δικαιούχο, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που προσφέρονται από τον δήμο Αθηναίων.

Η πλατφόρμα αυτή μπορεί να επεκταθεί περαιτέρω ώστε να συμπεριλάβει και άλλες υπηρεσίες που παρέχει η πόλη, όπως φορείς πρόθυμους να υποστηρίζουν τις επιχειρηματικές πρωτοβουλίες του δήμου, ερευνητές και άλλους εταίρους που ασχολούνται με τους πράσινους πόρους της πόλης. Επιπλέον, οργανώσεις και δημοτικές υπηρεσίες από κοινού μπορούν να παρέχουν ενημέρωση σχετικά με δραστηριότητες δημιουργώντας σταθερά κανάλια επικοινωνίας διαμέσου της κάθε πλατφόρμας.

Για να επιτευχθεί η μεγαλύτερη δυνατή διάχυση και να μεγιστοποιηθεί ο αντίτυπος των πλατφορμών αυτών, πρέπει να προστεθεί ένα στοιχείο πληθοπορισμού (crowdfunding). Με αυτό τον τρόπο, ΜΚΟ, ερευνητικά κέντρα και άλλες οργανώσεις που επιθυμούν να συνδεθούν με τα Αρμόδιες Δημοτικές Υπηρεσίες θα έχουν την ευκαιρία να πραγματοποιούν τα ίδια την εγγραφή τους στην πλατφόρμα.

Στόχος C

Καλλιεργούμε τη Συνεργασία και το Αίσθημα Ευθύνης

Αξίες Ανθεκτικότητας:

- Υποστήριξη του Ολοκληρωμένου Σχεδιασμού και Ενίσχυση της Δημοτικής Διακυβέρνησης
- Υποστήριξη Χάραξης Πολιτικών που Βασίζονται σε Δεδομένα
- Ενίσχυση της Αναγνωρισιμότητας και της Εκτίμησης ως προς τις Δημοτικές Υπηρεσίες
- Προαγωγή των Ισότιμων, Συνεκτικών και Υποστηρικτικών Κοινοτήτων
- Ανάπτυξη Συνεργιών με Ενδιαφερόμενα Κοινά και Προώθηση της Συμμετοχής

Κύριοι της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (Αντιδήμαρχος Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Πρόνοιας και Ισότητας, Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιώσιμότητας)

Εταίροι: Λοιποί Αντιδήμαρχοι και αρμόδιες δημοτικές υπηρεσίες, Bloomberg Associates, ΜΚΟ, Κοινωνία των Πολιτών, Ιδιωτικός τομέας.

Νομοθετική Αρμοδιότητα:

Χρηματοδότηση: Ιδίοι Πόροι, Ιδιώτες Χορηγοί

Χρονικό Πλαίσιο: Μεσοπρόθεσμο

Στόχοι Βιώσιμης Αναπτυξής:

Το συνΑθηνά του δήμου Αθηναίων

Περιγραφή:

Τον Ιούλιο του 2013, ο δήμος Αθηναίων εγκαινίασε τη βραβευμένη πλατφόρμα συνΑθηνά με σκοπό να δημιουργήσει έναν μόνιμο και αποτελεσματικό σύνδεσμο μεταξύ των δημοτικών υπηρεσιών και των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων αλλά και των άτυπων ομάδων. Η πλατφόρμα δίνει την δυνατότητα στους πολίτες να συνδεθούν μεταξύ τους και να παρουσιάσουν δράσεις που συμβάλλουν στην βελτίωση της ποιότητας της ζωής των Αθηναίων.

Το συνΑθηνά είναι ένα κοινός χώρος συνεύρεσης, υποστήριξης και διευκόλυνσης ομάδων πολιτών που στόχο έχουν να βελτιώσουν την ποιότητα της ζωής στην πόλη. Συντονίζοντας την ανεκτίμητη δυναμική που παρέχουν οι ομάδες πολιτών, ο δήμος Αθηναίων γίνεται προσεκτικός ακροατής των αναγκών των πολιτών. Υποστηρίζοντας τις δραστηριότητες των πολιτών, ο δήμος υποστηρίζει μια νέα αντίληψη για την σχέση μεταξύ κοινωνίας των πολιτών και τοπικής διακυβέρνησης και καλλιεργεί την δυναμική σχέση ανάμεσα σε αυτά τα δύο.

Ο κύριος στόχος του έργου είναι να συμβάλλει στην απλούστευση των δημοτικών διαδικασιών και να ενισχύσει την συμμετοχή των πολιτών στην διαδικασία λήψης αποφάσεων. Στοχεύει επίσης στο να ενθαρρύνει τους πολίτες να συνεργαστούν και να δικτυωθούν και στα επτά δημοτικά διαμερίσματα. Επιπλέον, προτείνει εκπαιδευτικά προγράμματα και εργαστήρια ώστε να συμβάλλει στην από κοινού εξεύρεση λύσεων για ζητήματα της πόλης.

Στόχος C

Καλλιεργούμε τη Συνεργασία και το Αίσθημα Ευθύνης

Αξίες Ανθεκτικότητας:

- Υποστήριξη του Ολοκληρωμένου Σχεδιασμού και Ενίσχυση της Δημοτικής Διακυβέρνησης
- Υποστήριξη Χάραξης Πολιτικών που Βασίζονται σε Δεδομένα
- Ενίσχυση της Αναγνωρισμότητας και της Εκτίμησης ως προς τις Δημοτικές Υπηρεσίες Προσαγωγή των Ισότιμων, Συνεκτικών και Υποστηρικτικών Κοινοτήτων
- Ανάπτυξη Συνεργιών με Ενδιαφερόμενα Κοινά και Προώθηση της Συμμετοχής
- Υποστήριξη και Προώθηση του Τοπικού Ανθρώπινου Κεφαλαίου
- Ανάπτυξη Δεξιοτήτων σε τοπικό επίπεδο
- **Κύριοι της Δράσης:** Δήμος Αθηναίων (Αντιδήμαρχος Κοινωνίας των πολιτών και καινοτομίας, Γραφείο Καινοτομίας)

Εταίροι: Bloomberg Philanthropies, ΜΚΟ, Κοινωνία των Πολιτών

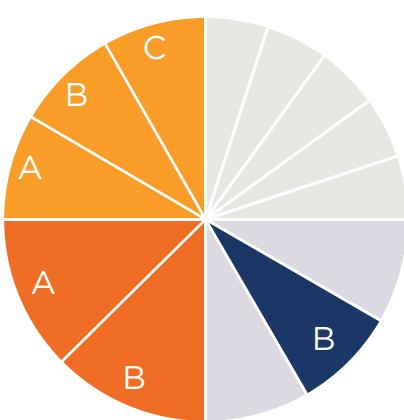
Νομοθετική Αρμοδιότητα:

Χρηματοδότηση: Bloomberg Philanthropies

Χρονικό Πλαίσιο: Μακροπρόθεσμο

Στόχοι Βιώσιμης Αναπτυξης:

Συνεργασίες δήμου και Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων

Περιγραφή:

Εντός των ορίων της πόλης βρίσκονται πολυάριθμα ακαδημαϊκά και ερευνητικά ιδρύματα μείζονος σημασίας. Εταίροι, όπως καθηγητές, φοιτητές και ερευνητές υλοποιούν συνεχώς μελέτες και καινοτόμα έργα που αφορούν σημαντικά για την πόλη ζητήματα. Στη διάρκεια του πρώτου έτους λειτουργίας του Γραφείου Ανθεκτικότητας και Βιώσιμότητας, εκπρόσωποι του συναντήθηκαν με πολλούς ενδιαφερόμενους παράγοντες από τον πανεπιστημιακό και ερευνητικό πεδίο. Ήδη έχουν ξεκινήσει συνεργασίες τόσο κατά τη διάρκεια της διαγνωστικής φάσης, όσο και κατά την χάραξη της Στρατηγικής Ανθεκτικότητας.

Μέχρι σήμερα, η πόλη ενθαρρύνει αυτές τις συνεργασίες ad hoc. Μέσω της EATA και του κόμβου καινοτομίας και επιχειρηματικότητας της Τεχνόπολης του δήμου Αθηναίων, INNOVATHENS, η πόλη παρέχει ευκαιρίες σε νέους επιστήμονες και υποστηρίζει νεοφυείς επιχειρήσεις και νέους επιχειρηματίες.

Κύριος στόχος της δράσης αυτής είναι να εδραιώσει και να θεσμοθετήσει μακροπρόθεσμες συνεργασίες με τον πανεπιστημιακό και ερευνητικό τομέα αναπτύσσοντας μια ολιστική προσέγγιση ώστε να αξιοποιήσει όσο το δυνατόν καλύτερα τον κρίσιμο για την πόλη αυτό πόρο.

Αυτό μπορεί να επιτευχθεί εάν συνδέθουν καθηγητές πανεπιστημίων, εργαστήρια και φοιτητές με τις δημοτικές υπηρεσίες ώστε να δημιουργηθούν αμφίδρομα κανάλια επικοινωνίας, να οργανωθούν εκδηλώσεις και συνέδρια και τελικά θεσμοθετημένες μορφές συνεργασίας που θα υποστηρίζουν την διεξαγωγή συνεχούς διαλόγου με την ακαδημαϊκή κοινότητα σχετικά με τις μείζονος σημασίας προσπάθειες που καταβάλει ο δήμος.

Ωφέλιμες για τον δήμο συνεργασίες με πανεπιστημιακά ιδρύματα μπορούν να δημιουργηθούν και άμεσα με επίκεντρο τις κοινότητες και τις γειτονίες της πόλης. Ο δήμος μπορεί και πρέπει να λειτουργήσει ως παράγοντας διευκόλυνσης και παρότρυνσης. Το Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιώσιμότητας, σε συνεργασία με το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών βρίσκονται στην διαδικασία ανάπτυξης πλαισίου συμμετοχής του ΟΠΑ ως κρίσιμο παράγοντα στην ανάπτυξη της ευρύτερης περιοχής και ειδικότερα ως παράγοντα προαγωγής των κοινωνικών και επιχειρηματικών δεσμών μεταξύ των κατοίκων της περιοχής γύρω από την Πλατεία Βικτωρίας και την Κυψέλη που ανήκουν στον διο Δημοτικό Διαμέρισμα. Η προώθηση του ΟΠΑ ως ενεργού παράγοντα διαμόρφωσης του μέλλοντος του διαμερίσματος στο οποίο ανήκει θα είναι ωφέλιμη τόσο για το ίδιο το πανεπιστημιακό ίδρυμα, όσο και για τους φοιτητές και τους κατοίκους της περιοχής.

Επιπλέον, η συμμετοχή φοιτητών και νέων σε επίπεδο κοινότητας είναι ωφέλιμη για όλη την πόλη.

Στόχος C

Καλλιεργούμε τη Συνεργασία και το Αίσθημα Ευθύνης

Αξίες Ανθεκτικότητας:

- Υποστήριξη του Ολοκληρωμένου Σχεδιασμού και Ενίσχυση της Δημοτικής Διακυβέρνησης
- Ανάπτυξη Συνεργιών με Ενδιαφερόμενα Κοινά και Προώθηση της Συμμετοχής
- Υποστήριξη Χάραξης Πολιτικών που Βασίζονται σε Δεδομένα
- Υποστήριξη και Προώθηση του Τοπικού Ανθρώπινου Κεφαλαίου
- Ανάπτυξη Δεξιοτήτων σε τοπικό επίπεδο
- Προαγωγή των Ισότιμων, Συνεκτικών και Υποστηρικτικών Κοινοτήτων
- Υποστήριξη της Βιώσιμης Διαχείρισης και Ανάπτυξης
- Παροχή Κινήτρων Οικονομικής Ανάπτυξης

Κύριοι της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιώσιμότητας)

Εταίροι: Πανεπιστήμια, Πανεπιστημιακά Ερευνητικά Ινστιτούτα, EATA, ΔΑΕΜ, INNOVATHENS, ΟΠΑΝΔΑ, Αρμόδιες Δημοτικές Υπηρεσίες

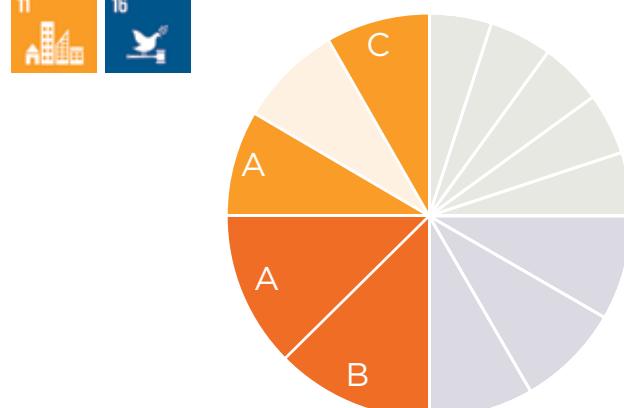
Νομοθετική Αρμοδιότητα

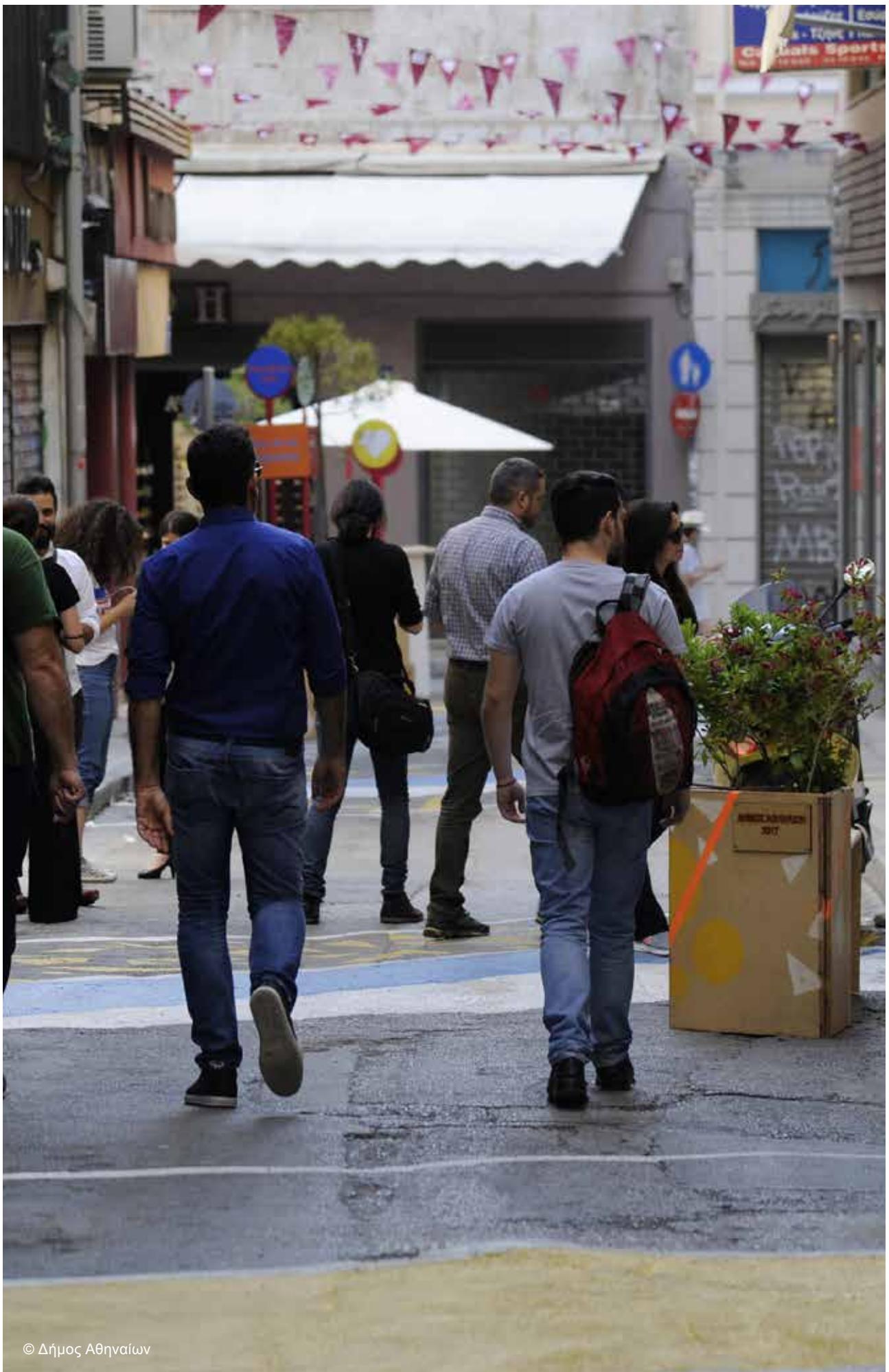

Χρηματοδότηση: Ιδίοι Πόροι, Πανεπιστημιακά κονδύλια, Ερευνητικά προγράμματα και Προγράμματα χρηματοδοτούμενα από την ΕΕ

Χρονικό Πλαίσιο: Μεσοπρόθεσμο

Στόχοι Βιώσιμης Αναπτυξης:

© Δήμος Αθηναίων

C.4

Σύμπραξη για την Αθήνα (Athens Partnership)

Περιγραφή:

Η Σύμπραξη για την Αθήνα δημιουργήθηκε για να ωφελήσει τους Αθηναίους μέσω της προαγωγής συνεργασιών υψηλού αντίκτυπου μεταξύ δήμου Αθηναίων και ιδιωτικού τομέα. Μέσω του μη κερδοσκοπικού χορηγού της, του New Venture Fund, η Σύμπραξη για την Αθήνα υποστηρίζει καινοτόμα δημόσια προγράμματα στους τομείς της υγείας, της παιδείας, της κοινωνικής ανάπτυξης αλλά και όπου αλλού είναι απαραίτητο. Η Σύμπραξη αυτή είναι ανεξάρτητος, αμερόληπτος φορέας, οι πόροι του οποίου προέρχονται από ιδρύματα, εταιρείες και ιδιώτες.

Η Σύμπραξη για την Αθήνα υποστηρίζει έργα και πρωτοβουλίες υποδομής με σκοπό την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής, της οικονομικής ανάπτυξης και γενικότερα της ποιότητας ζωής της πόλης. Ο οργανισμός στοχεύει στην προσέλκυση δωρεών από ιδρύματα, επιχειρήσεις και ιδιώτες, συμπεριλαμβανομένων και των Ελλήνων της διασποράς.

Ο οργανισμός λειτουργεί σύμφωνα με τα πλέον σύγχρονα πρότυπα λογοδοσίας, διαφάνειας και αποτελεσματικότητας και επικεντρώνεται κυρίως στην χρηματοδότηση καινοτόμων και πιλοτικών έργων, τα οποία, μέσω της μεταφοράς σύγχρονης τεχνολογίας, ωφελούν όχι μόνον την πόλη αλλά και τον δήμο. Ως ανεξάρτητος οργανισμός που δραστηριοποιείται ανάμεσα στον δήμο Αθηναίων και τον ιδιωτικό τομέα, συνδυάζει τα ισχυρά σημεία και των δύο προς όφελος των κατοίκων της Αθήνας που είναι εξάλλου και οι τελικοί αποδέκτες.

Η Σύμπραξη για την Αθήνα ακολουθεί τα βήματα επιτυχημένων μοντέλων που εφαρμόζονται επί σειρά ετών σε άλλες πόλεις ανά τον κόσμο, όπως το Λονδίνο, η Νέα Υόρκη, το Λος Άντζελες και η Μελβούρνη. Στις πόλεις αυτές μη κερδοσκοπικές οργανώσεις συνεργάζονται δημιουργικά με τις δημοτικές αρχές σε τομείς μεγάλης σημασίας, όπως η βιώσιμη ανάπτυξη αλλά και ο αγώνας κατά της ένδειας και της οικονομικής κρίσης. Συνεπώς, η Σύμπραξη για την Αθήνα κεφαλαιοποίησε την εμπειρία που έχουμε αποκομίσει και αναβάθμισε την ποιότητα της συνεργασίας μας με όλους όσους προτίθενται να μας βοηθήσουν.

Στόχος C

Καλλιεργούμε τη Συνεργασία και το Αίσθημα Ευθύνης

Αξίες Ανθεκτικότητας:

- Υποστήριξη του Ολοκληρωμένου Σχεδιασμού και Ενίσχυση της Δημοτικής Διακυβέρνησης
- Μεγιστοποίηση της Δυναμικής της Αθηναϊκής Γειτονιάς
- Προαγωγή της Ευημερίας των Πολιτών και Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής
- Παροχή Κινήτρων Οικονομικής Ανάπτυξης
- Υποστήριξη της Βιώσιμης Διαχείρισης και Ανάπτυξης
- Μεγιστοποίηση των Περιουσιακών Στοιχείων της Πόλης
- Ανάπτυξη Δεξιοτήτων σε τοπικό επίπεδο

Κύριοι της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (Αντιδήμαρχος Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Πρόνοιας και Ισότητας)

Εταίροι: Χορηγοί, Bloomberg Associates

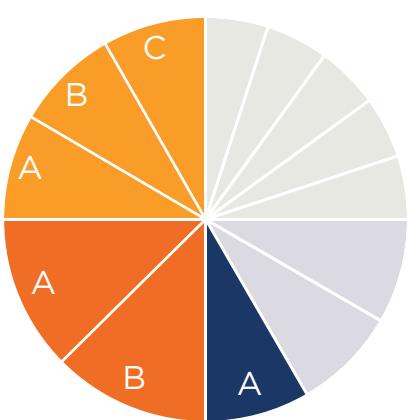
Νομοθετική Αρμοδιότητα:

Χρηματοδότηση: Εθνικοί και Διεθνείς Ιδιώτες Χορηγοί

Χρονικό Πλαίσιο: Βραχυπρόθεσμο

Στόχοι Βιώσιμης Αναπτυξης:

© Δήμος Αθηναίων

Περιγραφή:

Η Αθηναϊκή πολιτιστική σκηνή είναι δυναμική, πολύμορφη και εξαιρετικά ενδιαφέρουσα. Μουσεία, πινακοθήκες, ιδιωτικές συλλογές, θέατρα, παραστάσεις και αναδυόμενοι καλλιτέχνες βάζουν την σφραγίδα τους στην πολιτιστική ταυτότητα της πόλης. Κατά την διάρκεια των τελευταίων ετών, μείζονος σημασίας ιδρύματα αναπτύσσουν επιτυχημένα, καινοτόμα έργα χωρίς να επηρεάζονται από την συνεχιζόμενη οικονομική κρίση.

Ο δήμος Αθηναίων δημιούργησε το Δίκτυο Πολιτισμού δήμου Αθηναίων (Athens Culture Net – ACN) με σκοπό να συνδεθεί με τους σημαντικότερους πολιτιστικούς φορείς της πόλης. Το ΔΠΑ (ACN), σε συνεργασία με την τοπική αυτοδιοίκηση, είναι δίκτυο που προσέρχεται την ανταλλαγή ιδεών, ενθαρρύνει την συνεργασία και μοιράζεται βέλτιστες πρακτικές και πόρους. Με αυτό τον τρόπο θα συμβάλλει ώστε η Αθήνα να ξεχωρίσει ως προορισμός πολιτιστικής παραγωγής, δημιουργικής επιχειρηματικότητας και κοινωνικής ολοκλήρωσης. Το δίκτυο εστιάζει, ειδικότερα, στον αναμενόμενο αντίκτυπο των καλλιτεχνικών εκδηλώσεων στον δημόσιο χώρο και τον αστικό ιστό.

Η πόλη θα εξερευνήσει τρόπους προαγωγής του ΔΠΑ και να ενισχύσει την μελλοντική βιωσιμότητα του. Το δίκτυο θα πρέπει να παράγει προστιθέμενη αξία για την πόλη, να προάγει κοινές στρατηγικές εφαρμόσιμες από διαφορετικούς φορείς αλλά και να συνεισφέρει στο πρόγραμμα «This Is Athens». Το ΔΠΑ θα διευρύνει σταδιακά στο αντικείμενό του και σε άλλους πολιτιστικούς θεσμούς. Το πρώτο βήμα πρέπει να είναι η θεσμοθέτηση του Δικτύου Μικρών Μουσείων της Αθήνας καθώς και άλλες και πιο στοχευμένες καλλιτεχνικές πρωτοβουλίες.

Στόχος C

Καλλιεργούμε τη Συνεργασία και το Αίσθημα Ευθύνης

Αξίες Ανθεκτικότητας:

- Υποστήριξη του Ολοκληρωμένου Σχεδιασμού και Ενίσχυση της Δημοτικής Διακυβέρνησης
- Υποστήριξη και Προώθηση του Τοπικού Ανθρώπινου Κεφαλαίου
- Ανάπτυξη Δεξιοτήτων σε τοπικό επίπεδο
- Παροχή Κινήτρων Οικονομικής Ανάπτυξης
- Προσαγωγή των Ισότιμων, Συνεκτικών και Υποστηρικτικών Κοινοτήτων
- Ανάπτυξη Συνεργιών με Ενδιαφερόμενα Κοινά και Προώθηση της Συμμετοχής
- Υποστήριξη της Διαφάνειας και της Υπευθυνότητας
- Βελτίωση και Προώθηση Διαύλων Επικοινωνίας με τον Πολίτη
- Προώθηση της Τοπικής Κουλτούρας

Κύριοι της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (Γραφείο Δημάρχου)

Εταίροι: Σύμπραξη για την Αθήνα, Μεγάλοι Πολιτιστικοί Θεσμοί, Λοιπά καλλιτεχνικά και πολιτιστικά δίκτυα

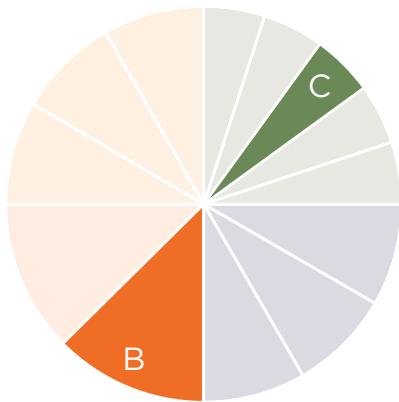
Νομοθετική Αρμοδιότητα:

Χρηματοδότηση: Κοινοπραξία για την Αθήνα

Χρονικό Πλαίσιο: Μεσοπρόθεσμο

Στόχοι Βιώσιμης Αναπτυξης:

Πράσινη πόλη

| Στόχοι |

- A Υποστηρίζουμε Περιβαλλοντικές Υποδομές μέσα στον Αστικό Ιστό
- B Αξιοποιούμε Αποτελεσματικά τα Απόβλητά μας
- C Προωθούμε τη Βιώσιμη Κινητικότητα και Συν-δημιουργούμε Δημόσιους Χώρους
- D Υποστηρίζουμε μία Βιώσιμη Διατροφική Πολιτική
- E Υποστηρίζουμε μία Βιώσιμη και Δίκαιη Ενεργειακή Πολιτική

Στην Αθήνα χρειαζόμαστε το πράσινο. Αν η Αθήνα δώσει προτεραιότητα σε «πράσινες» και «μπλε» λύσεις θα μπορεί καλύτερα να προσαρμοστεί στην κλιματική αλλαγή, αλλά και να συνεισφέρει στον αγώνα ενάντια της. Υποστηρίζοντας τις φυσικές της υποδομές η πόλη μπορεί να αντιμετωπίσει όχι μόνο περιβαλλοντικές αλλά επίσης οικονομικές και κοινωνικές προκλήσεις.

- A.1 Σχέδιο Δράσης για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή
- A.2 Αρχή Διαχείρισης Μεγάλων Χώρων Πρασίνου
- A.3 Τριπλή Πράσινη Ανάπλαση
- A.4 Ελαιώνας: μια Ανθεκτική Συνοικία
- B.1 Σχέδιο Δράσης για την Διαχείριση των Αποβλήτων
- C.1 Οδικός Χάρτης για τη Βιώσιμη Κινητικότητα
- C.2 Πρόγραμμα Αναζωογόνησης Δημόσιων Χώρων
- C.3 Πλαίσιο Συνδυασμένης Ανάπτυξης των Δημόσιων Χώρων
- D.1 Σχέδιο Βιώσιμης Διατροφικής Πολιτικής
- E.1 Σχέδιο Δράσης για τη Μείωση Εκπομπών Αερίων Θερμοκηπίου
- E.2 Οδικός Χάρτης για τη Μείωση της Ενεργειακής Φτώχειας
- E.3 Συνεταιρισμοί Ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές

Στόχος Α

Υποστηρίζουμε Περιβαλλοντικές Υποδομές μέσα στον Αστικό Ιστό

Η Αθήνα, μια πόλη που πλήγγεται από καύσωνες, τοπικές πλημμύρες και κακή ποιότητα του αέρα, είναι μια πόλη που παραδοσιακά κατασπαταλάει, κακομεταχειρίζεται και κακοδιαχειρίζεται τους φυσικούς της πόρους. Είναι απαραίτητη η αλλαγή νοοτροπίας ώστε η πόλη να μπορέσει να κατανοήσει, να υποστηρίξει και να προάγει τις πράσινες, αλλά και τις γαλάζιες της υποδομές. Η πόλη πρέπει να διαχειριστεί καλύτερα τους υφιστάμενου χώρους πρασίνου αλλά και να δημιουργήσει νέους. Η στροφή προς τέτοιους είδους λύσεις θα υποστηρίξει και την κοινωνία και την οικονομία της πόλης.

© Δήμος Αθηναίων

© Δήμος Αθηναίων

A.1

Σχέδιο Δράσης για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή

Περιγραφή:

Ο δήμος Αθηναίων αναγνωρίζει ότι οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής θα συνεχίσουν να επηρεάζουν την ποιότητα της ζωής των δημοτών. Ο δήμος σχεδιάζει να εφαρμόσει μέτρα με στόχο την αύξηση της ανθεκτικότητας της πόλης αλλά και την προστασία των δημοτών από τις συνέπειες των ολοένα αυξανόμενων θερμοκρασιών εντός της πόλης. Η αύξηση της θερμοκρασίας θα οδηγήσει εξάλλου και σε δραματική αύξηση της κατανάλωσης ενέργειας, ενώ θα εντείνει την επίπτωση τηλημυρών και θα επιδεινώσει την ατμοσφαιρική ρύπανση. Οι δήμαρχοι της ευρύτερης αστικής περιοχής της Αθήνας πρέπει να γηθούν της χάραξης πολιτικής με σκοπό την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή. Ο δήμος Αθηναίων, σε συνεργασία με το δίκτυο C40 και το Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας ολοκλήρωσε το Σχέδιο Δράσης για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή.

Στόχος Α

Υποστηρίζουμε Περιβαλλοντικές Υποδομές μέσα στον Αστικό Ιστό

Αξίες Ανθεκτικότητας:

- Υποστήριξη Χάραξης Πολιτικών που Βασίζονται σε Δεδομένα
- Βελτίωση και Προώθηση Διαύλων Επικοινωνίας με τον Πολίτη
- Υποστήριξη της Διαφάνειας και της Υπευθυνότητας
- Προώθηση της Ψηφιακής Προσαρμογής
- Ανάπτυξη Συνεργιών με Ενδιαφερόμενα Κοινά και Προώθηση της Συμμετοχής
- Υποστήριξη του Ολοκληρωμένου Σχεδιασμού και Ενίσχυση της Δημοτικής Διακυβέρνησης
- Ενίσχυση της Αναγνωρισμότητας και της Εκτίμησης ως προς τις Δημοτικές Υπηρεσίες
- Συνδυασμός Βασικών Υπηρεσιών με τη Δυναμική Ανάπτυξη της Πόλης
- Επένδυση στην Οικοδόμηση Ικανοτήτων σε τοπικό (δημοτικό) επίπεδο
- Προαγωγή των Ισότιμων, Συνεκτικών και Υποστηρικτικών Κοινοτήτων
- Προστασία και Συντήρηση των Κρίσιμων Υποδομών
- Ενίσχυση της Ταυτότητας της Πόλης
- Προώθηση της Τοπικής Κουλτούρας
- Παροχή Κινήτρων Οικονομικής Ανάπτυξης
- Υποστήριξη της Βιώσιμης Διαχείρισης και Ανάπτυξης
- Υποστήριξη και Ενίσχυση του Φυσικού Περιβάλλοντος
- Προαγωγή της Ευημερίας των Πολιτών και Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής
- Μεγιστοποίηση των Περιουσιακών Στοιχείων της Πόλης

Κύριοι της Δράσης: Δήμος Αθηναίων

Εταίροι: Όμοροι δήμοι, Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Δίκτυο C40, Αντιδήμαρχος για το Παιδί

Νομοθετική Αρμοδιότητα:

Χρηματοδότηση: Ίδιοι Πόροι, διαρθρωτικά ταμεία

Χρονοδιάγραμμα: Βραχυπρόθεσμο, συνεχιζόμενο

Στόχοι Βιώσιμης Αναπτυξής:

A.1

Σχέδιο Δράσης για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή

A.1.1 Πράσινες και Μπλε Υποδομές

Ο δήμος Αθηναίων στοχεύει στην πραγματοποίηση επενδύσεων σε πράσινες υποδομές και λύσεις βασισμένες στην φύση ώστε να βελτιώθει το μικροκλίμα της πόλης. Οι λύσεις αυτές μπορούν να περιορίσουν το φαινόμενο της αστικής θερμικής νησίδας, να βελτιώσουν την ποιότητα του αέρα και περιορίσουν τις επιπτώσεις των πλημμυρών. Για να επιτευχθούν οι στόχοι αυτοί, προγραμματίζονται οι ακόλουθες δράσεις:

- Παροχή κατάλληλης συντήρησης των υφιστάμενων πράσινων χώρων ώστε να αυξηθεί ο περιβαλλοντικός τους αντίκτυπος. Ταυτόχρονα θα υλοποιηθούν νέες φυτεύσεις στις περιοχές πρασίνου που ήδη υπάρχουν και ανήκουν στον δήμο Αθηναίων. (Δράσεις 5.1.1-5.1.2, ΣΠΚΑ)
- Αναβάθμιση των πράσινων υποδομών στο πλαίσιο της αναγέννησης των δημόσιων χώρων. (Δράση 5.1.3, ΣΠΚΑ)
- Σχεδιασμός και δημιουργία «Πράσινων Διαδρόμων» τόσο εντός του δήμου Αθηναίων, όσο και σε μητροπολιτική κλίμακα, ώστε να βελτιώθει η κυκλοφορία του αέρα αλλά και η αύξηση των ήπιων μεταφορών. (Δράσεις 5.1.4-5.1.5, ΣΠΚΑ)
- Λήψη των κατάλληλων ρυθμιστικών μέτρων ώστε να δημιουργηθούν νέοι πράσινοι δημόσιοι χώροι στην πόλη. (Δράση 5.1.6, ΣΠΚΑ)
- Σχεδιασμός και ανάπτυξη δράσεων όπως πάρκα τσέπης, αλσύλια, πράσινες στέγες και κατακόρυφες φυτεύσεις σε δημόσια, ιδιωτικά και εγκαταλειμένα κτίρια. (Δράσεις 5.1.7-5.1.10, ΣΠΚΑ)
- Προαγωγή της χρήσης των μικρών λαχανόκηπων σε σχολικές αυλές και ανάπτυξη της αστικής γεωργίας στα πάρκα, σε δημόσια και ιδιωτικά οικόπεδα, σε ταρατσόκηπους, κτλ. Προώθηση της αστικής γεωργίας σε πράσινη περιοχή ιδιοκτησίας του δήμου. (Δράσεις 5.1.11, ΣΠΚΑ)
- Εφαρμογή της βιώσιμης διαχείρισης των υδάτων καθώς και της βιολογικής (πράσινα υποποροϊόντα) επεξεργασίας των αποβλήτων σε όλες τις αστικές περιοχές πρασίνου. (Δράσεις 5.1.12-5.1.13, ΣΠΚΑ)
- Σχεδιασμός και δημιουργία «Γαλάζιων Διαδρόμων» και ενίσχυση άλλων υδάτινων στοιχείων της πόλης, συμπεριλαμβανομένων της συντήρησης και της δημιουργίας νέων σιντριβανιών. (Δράσεις 5.1.14-5.1.15, ΣΠΚΑ)

Κύριοι της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (Αντιδήμαρχος Πρασίνου και Αστικής Πλανίδας σε συνεργασία με το Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας)

Εταίροι: Δίκτυο C40, συνεργάτες του δικτύου των 100 Ανθεκτικών Πόλεων, συνΑθηνά, δήμος Βιέννης (Μνημόνιο Συνεργασίας), πανεπιστημιακά ίδρυματα, ΜΚΟ και ΟΚΠ, ιδιωτικός τομέας

Χρηματοδότηση: Ιδιοί Πόροι, ΕΣΠΑ, ιδιωτικές επενδύσεις και δωρεές

Χρονικό Πλαίσιο: Βραχυ-μεσοπρόθεσμο

A.1.2 Δομημένο Περιβάλλον

Η Αθήνα είναι εξαιρετικά πυκνοκατοικημένη και άναρχα δομημένη πόλη με γηρασμένο κτιριακό απόθεμα, υψηλές ενεργειακές απαιτήσεις και επιφάνειες χαμηλής ανακλαστικότητας. Η χρήση βιώσιμων υλικών και βιοκλιματικού σχεδιασμού (δροσερά υλικά, δομές σκίασης, αύξηση της βλάστησης) μπορεί να επιδράσει θετικά στην κλιματική αλλαγή και να συμβάλλει στην προστασία του πληθυσμού της πόλης. Τα μέτρα προσαρμογής που προτείνονται καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα δράσεων.

Οι δράσεις που πρέπει να αναληφθούν είναι ειδικότερα οι ακόλουθες:

- Θεσμοθέτηση νέων πεζοδρόμων. (Δράσεις 5.2.1, ΣΠΚΑ)
- Εφαρμογή ρυθμιστικού πλαισίου με στόχο την χρήση ψυχρών και βιώσιμων υλικών σε όλα τα δημοτικά έργα . (Δράσεις 5.2.2, ΣΠΚΑ)
- Σχεδιασμός και ανάπτυξη στοιχείων σκίασης και δροσιάς στον αστικό ιστό. (Δράσεις 5.2.3-5.2.4, ΣΠΚΑ)
- Καταγραφή και παρακολούθηση των υφιστάμενων υπόγειων διαδρομών και ανάπτυξη οδών και καταφυγίων που θα χρησιμοποιηθούν σε περίπτωση μεγάλου καύσωνα ή άλλων κρίσεων στο μέλλον. (Δράσεις 5.2.5, ΣΠΚΑ)

Κύριοι της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (Αρμόδιες διευθύνσεις και Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας)

Εταίροι: δίκτυο C40, συνεργάτες του δικτύου των 100 Ανθεκτικών Πόλεων, Πανεπιστήμια και Ερευνητικά ίδρυματα, ιδιωτικός τομέας

Χρηματοδότηση: Ιδιοί Πόροι, ΕΣΠΑ, ιδιωτικές επενδύσεις και δωρεές

Χρονοδιάγραμμα: Βραχυ-μεσοπρόθεσμο

A.1

Σχέδιο Δράσης για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή

A.1.3 Προστασία της Δημόσιας Υγείας

Ο δήμος είναι υπεύθυνος για την διάθεση δεδομένων και υπηρεσιών σε όλους τους κατοίκους που συμβάλλουν στην προστασία της υγείας αλλά και τον περιορισμό των κινδύνων για την υγεία που προκαλούν οι υψηλές θερμοκρασίες. Ο δήμος, μέσα από στρατηγικές συνεργασίες καθώς και μέσα από την χρήση νέων τεχνολογιών, μπορεί να εξασφαλίσει γενική διάχυση των σχετικών πληροφοριών. Ο δήμος επιδιώκει επίσης με ενεργό τρόπο την βελτίωση του συντονισμού με τις αρμόδιες κρατικές αρχές ώστε να υλοποιούνται αποτρεπτικά και προληπτικά μέτρα για τον γενικό πληθυσμό.

Οι δράσεις που πρέπει να αναληφθούν είναι ειδικότερα οι ακόλουθες:

- Επέκταση του δικτύου «κλιματιζόμενων χώρων» έτσι ώστε οι πολίτες να μπορούν να προστατευθούν σε περίπτωση καύσωνα. (Δράσεις 5.3.1, ΣΠΚΑ)
- Δημιουργία δημοσίων κρηνών ώστε το κοινό να έχει πρόσβαση σε πόσιμο νερό. (Δράσεις 5.3.2, ΣΠΚΑ)
- Προστασία της ποιότητας του αέρα μέσω εφαρμογής ρυθμιστικών μέτρων διαχείρισης της κυκλοφορίας. (Δράσεις 5.1.3, ΣΠΚΑ)
- Βελτίωση της ετοιμότητας αντιμετώπισης κρίσεων των δημοτικών διοικητικών υπηρεσιών (Δράσεις 5.3.4, ΣΠΚΑ)

Κύριοι της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (Αρμόδιες διευθύνσεις και Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας)

Εταίροι: Πανεπιστήμια και Ερευνητικά Ιδρύματα, Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών, Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας

Χρηματοδότηση: Ίδιοι Πόροι

Χρονικό Πλαίσιο: Βραχυ-μεσοπρόθεσμο

A.1.4 Δράσεις Ενημέρωσης, Ευαισθητοποίησης – Εκστρατεία #coolathens

Θεμελιώδη σημασία για την επιτυχία των δράσεων που περιλαμβάνει η στρατηγική αυτή έχει η εμπλοκή και συμμετοχή τόσο των πολιτών, όσο και των επαγγελματιών. Για την επιτυχημένη αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής απαιτείται να ενώσουμε τις δυνάμεις μας με τους πολίτες.

Οι δράσεις που πρέπει να αναληφθούν είναι ειδικότερα οι ακόλουθες:

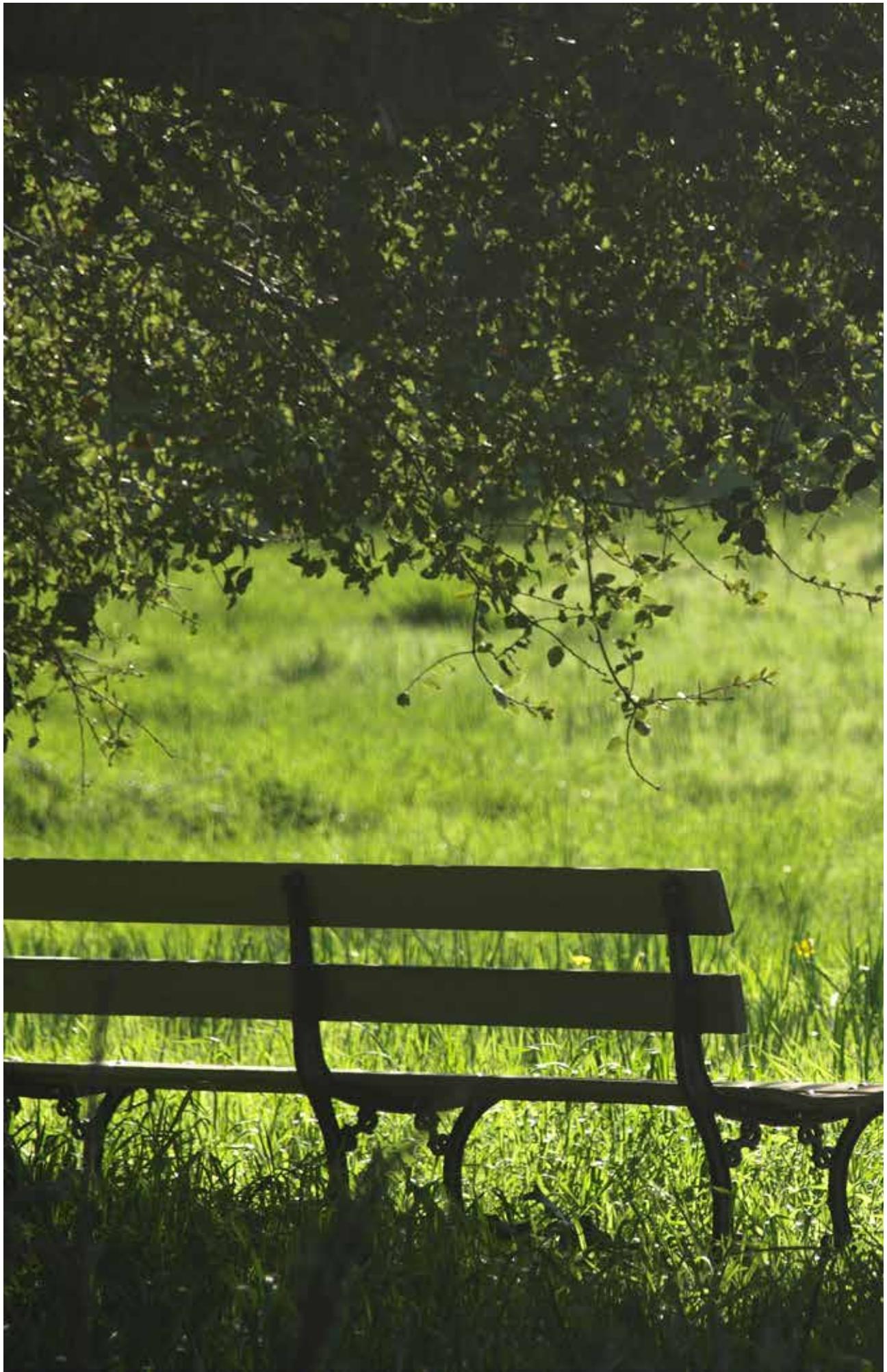
- Προώθηση δημόσιας εξατομικευμένης ενημέρωσης σχετικά με τους κινδύνους που ενέχουν για την υγεία οι υψηλές θερμοκρασίες μέσω της διαδικτυακής και «έξυπνης» εφαρμογής Treasure tou ΕΑΑ, και των δυνατοτήτων που προσφέρει η τεχνολογία των NFC Tags με σκοπό την πληροφόρηση του πληθυσμού υψηλού κινδύνου αλλά και τη δυνατότητα πρόσβασης δίκτυο “Κλιματιζόμενων Χώρων” του δήμου. (Δράσεις 5.4.1, ΣΠΚΑ)
- Σύνδεση όλων των πηγών πληροφόρησης για τις υψηλές θερμοκρασίες (έργα ΕΕ, θεσμικές πληροφορίες από την κεντρική κυβέρνηση και δεδομένα από άλλα ερευνητικά κέντρα) με την δημοτική διαδικτυακή πύλη. (Δράσεις 5.4.2, ΣΠΚΑ)
- Πραγματοποίηση σειράς εκστρατειών ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης καθώς και συναφών δραστηριοτήτων για το ευρύ κοινό. (Δράσεις 5.4.3, ΣΠΚΑ)
- Εμπλοκή του ιδιωτικού τομέα σε όλες τις παραπάνω δραστηριότητες (Δράσεις 5.4.4, ΣΠΚΑ)

Κύριοι της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (Γραφείο Δημάρχου, Αρμόδιες διευθύνσεις και Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας)

Εταίροι: Πανεπιστήμια, Ερευνητικά Κέντρα, Κεντρική Κυβέρνηση, Ιδιωτικός Τομέας, ΜΚΟ, Κοινωνία των Πολιτών

Χρηματοδότηση: Ίδιοι Πόροι, Δωρεές από ιδιώτες

Χρονικό Πλαίσιο: Βραχυπρόθεσμο

Αρχή Διαχείρισης Μεγάλων Χώρων Πρασίνου

Περιγραφή:

Πολλοί από τους ανοιχτούς χώρους πρασίνου εντός των ορίων του δήμου Αθηναίων χρήζουν άμεσου στρατηγικού προγραμματισμού με σκοπό την συντήρηση, την διαχείριση και την περαιτέρω ανάπτυξή τους. Οι μεγάλες αυτές εκτάσεις εμπίπτουν στο πεδίο αρμοδιότητας διαφόρων φορέων. Μερικοί από τους σημαντικότερους φορείς που οφείλουν να συνεργαστούν και να διαθέσουν χρηματικούς και άλλους πόρους για την διαχείριση των εν λόγω εκτάσεων πρασίνου είναι ο δήμος Αθηναίων, η Περιφέρεια Αττικής και το Υπουργείο Ενέργειας και Περιβάλλοντος.

Σύμφωνα με το Προεδρικό Διάταγμα υπ' αριθμόν 187/16-06-2011 (άρθρο 3), για παράδειγμα, η Διαχειριστική Αρχή του Μητροπολιτικού Πάρκου στο Γουδή υπάγεται στο Υπουργείο Ενέργειας και Περιβάλλοντος και ειδικότερα στην Διεύθυνση Σχεδιασμού Αστικών, Προαστιακών και Μητροπολιτικών Πειριοχών. Παρομοίως, μεγάλες εκτάσεις πρασίνου όπως το Πεδίο του Άρεως, το Αττικό Άλσος, το Ζάππειο και ο Λόφος Αρδηττού πρέπει να χαρακτηριστούν χώροι υψηλής προτεραιότητας για την ευρύτερη μητροπολιτική περιοχή των Αθηνών ώστε να οριστούν με ταχύτατες διαδικασίες α) σαφείς φορείς αρμοδιότητας β) γραμμές προϋπολογισμού και γ) ρεαλιστικά, αποτελεσματικά και αειφόρα σχέδια συντήρησης και ανάπτυξής τους.

Ο δήμος θα ξεκινήσει το διάλογο με όλα τα εμπλεκόμενα μέρη με σκοπό την συνεργασία σε διάφορα επίπεδα διακυβέρνησης (Περιφέρεια, Υπουργείο Ενέργειας και Περιβάλλοντος, Υπουργείο Πολιτισμού, Υπουργείο Οικονομικών) ώστε να προχωρήσει προς αυτή την κατεύθυνση. Με αυτό τον τρόπο θα δημιουργηθεί μια διατομεακή διαχειριστική αρχή για τους χώρους πρασίνου της Αθήνας που δεν υπάγονται σήμερα στη δικαιοδοσία του δήμου Αθηναίων. (Πεδίο Άρεως, Αττικό Άλσος, Λόφος Αρδηττού, Ζάππειο).

Όσον αφορά τους υπόλοιπους χώρους πρασίνου που υπάγονται στην αρμοδιότητα του δήμου, υπάρχει η απαίτηση για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση βιώσιμων και ρεαλιστικών προγραμμάτων συντήρησης και ανάπτυξης. Πρόκειται για αστικές υποδομές που έχουν υποεκτιμηθεί και χρήζουν μεγαλύτερης επίβλεψης. Για να επιτευχθεί ο στόχος αυτός πρέπει να δημιουργηθούν νέες συνεργασίες τόσο με τον ιδιωτικό, όσο και με τον δημόσιο τομέα. Ο δήμος προτίθεται να ξεκινήσει με την αποκατάσταση και αναζωγόνηση δύο μεγάλης σημασίας ορόσημων της πόλης: του Εθνικού Κήπου και του Λόφου του Λυκαβηττού.

Η δράση αυτή θα προσφέρει στους Αθηναίους ελκυστικούς, μεγάλους, ανοικτούς χώρους πρασίνου για να περπατούν, να συναντούν τους φίλους τους, να αθλούνται, να γιορτάζουν, αλλά και χώρους για να παιζουν τα παιδιά τους και θα τους φέρουν πιο κοντά στην φύση. Η δράση αυτή θα επηρεάσει άμεσα την ποιότητα της καθημερινότητας των Αθηναίων καθώς και την ταυτότητα και την εικόνα της Αθήνας. Σταδιακά αναμένεται να προσελκύσει περισσότερους κατοίκους και να μεγιστοποιήσει την δυνατότητα επενδύσεων. Όλα τα παραπάνω χωρίς να λαμβάνονται υπ' όψιν τα τεράστια οφέλη από πλευράς αιφνίδιων κρίσεων και πιέσεων που αντιπροσωπεύει η κλιματική αλλαγή για την πόλη.

Στόχος Α

Υποστηρίζουμε Περιβαλλοντικές Υποδομές μέσα στον Αστικό Ιστό

Αξίες Ανθεκτικότητας:

- Ανάπτυξη Συνεργιών με Ενδιαφερόμενα Κοινά και Προώθηση της Συμμετοχής
- Υποστήριξη του Ολοκληρωμένου Σχεδιασμού και Ενίσχυση της Δημοτικής Διακυβέρνησης
- Ενίσχυση της Αναγνωρισμότητας και της Εκτίμησης ως προς τις Δημοτικές Υπηρεσίες
- Μεγιστοποίηση της Δυναμικής της Αθηναϊκής Γειτονιάς
- Απλοποίηση των Γραφειοκρατικών Διαδικασιών
- Προστασία και Συντήρηση των Κρίσιμων Υποδομών
- Ενίσχυση της Ταυτότητας της Πόλης
- Παροχή Κινήτρων Οικονομικής Ανάπτυξης
- Υποστήριξη της Βιώσιμης Διαχείρισης και Ανάπτυξης
- Υποστήριξη και Ενίσχυση του Φυσικού Περιβάλλοντος
- Προαγωγή της Ευημερίας των Πολιτών και Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής
- Μεγιστοποίηση των Περιουσιακών Στοιχείων της Πόλης

Κύριος της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (Αντιδήμαρχος Πρασίνου και Αστικής Πανίδας συνεργασία με το Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιώσιμότητας)

Εταίροι: Όλοι οι αρμόδιοι φορείς, Urban Lab, ΜΚΟ, Κοινωνία των Πολιτών, ιδιωτικός τομέας

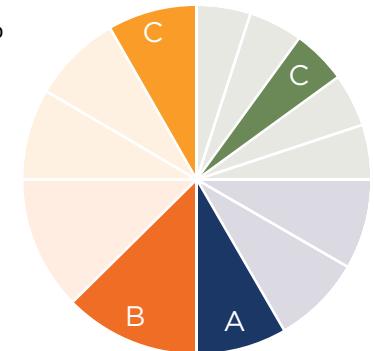
Νομοθετική Αρμοδιότητα:

Χρηματοδότηση: Κρατικοί πόροι, Διαρθρωτικά Ταμεία, Ιδιοί Πόροι, Χρηματοδότηση από τον Ιδιωτικό Τομέα

Χρονικό Πλαίσιο: Μακροπρόθεσμο

Στόχοι Βιώσιμης Αναπτυξής:

© Δήμος Αθηναίων

Α.3

Περιγραφή:

Η ιδέα της απομάκρυνσης του γηπέδου της δημοφιλούς Αθηναϊκής ποδοσφαιρικής ομάδας 'Παναθηναϊκός' κάθε αλλό παρά καινούρια είναι. Κατά την διάρκεια των τελευταίων δεκαετιών έχουν συζητηθεί πολλές λύσεις και έχουν γίνει αντίστοιχα πολλά σχέδια, ορισμένα από τα οποία προχώρησαν λίγο και άλλα πιο πολύ.

Το έργο απέκτησε και πάλι πολιτικό και δημοσιογραφικό ενδιαφέρον στις αρχές του Απριλίου 2017 όταν ο Έλληνας Πρωθυπουργός, Αλέξης Τσίπρας πήρε την πρωτοβουλία να συναντηθεί με τον Δήμαρχο Αθηναίων, Γιώργο Καμίνη. Η συζήτηση αυτή έφερε και πάλι στο προσκήνιο την μετεγκατάσταση του γηπέδου του Παναθηναϊκού στο Γουδή.

Η απελευθέρωση της πυκνοκατοικημένης οικιστικής περιοχής της Λεωφόρου Αλεξάνδρας από την όχληση της κυκλοφοριακής συμφόρησης, τον θόρυβο και την γενικότερη αναταραχή που προκαλεί κάθε ποδοσφαιρικός αγώνας θα ωφελήσει την γειτονιά. Επιπλέον, το σχέδιο είναι να δημιουργηθεί ένας μεγάλος χώρος πρασίνου που θα συνδέει τις εκτάσεις του γηπέδου με τα λεγόμενα «προσφυγικά» από την άλλη πλευρά της Λεωφόρου, πράγμα που αυξάνει ιδιαίτερα την ελκυστικότητα του εγχειρήματος.

Τα προσφυγικά της Λεωφόρου Αλεξάνδρας είναι μια γηρασμένη, σχεδόν ετοιμόρροπη συστοιχία που αποτελείται από οκτώ παραλληλόγραμμα συγκροτήματα πολυκατοικιών, συνολικά 228 διαμερίσματα, ελάχιστα από τα οποία κατοικούνται σήμερα. Οι πολυκατοικίες αυτές κατασκευάστηκαν την περίοδο 1933-1935 για να στεγάσουν τους πρόσφυγες που έφθασαν στην Αθήνα μετά την Μικρασιατική Καταστροφή του 1922. Το 2009, η συστοιχία χαρακτηρίστηκε διατηρητέα λόγω της ιστορικής, πολιτιστικής, κοινωνικοπολιτικής και αρχιτεκτονικής της αξίας. Σήμερα, η μελλοντική χρήση των συγκροτημάτων έχει παγώσει λόγω νομοθετικών αποφάσεων που έχουν σταματήσει κάθε είδους εξέλιξη.

Το σχέδιο της σύνδεσης των δύο πλευρών της Λεωφόρου Αλεξάνδρας μέσω της δημιουργίας μιας μεγάλης έκτασης πρασίνου θα ωφελήσει σημαντικά την ευρύτερη περιοχή. Το πυκνοδομημένο κέντρο της Αθήνας έχει ανάγκη για ανοικτούς πρασίνους χώρους που είναι σε θέση να αναζωγονήσουν και να τονώσουν την ανάπτυξη των γειτονιών του, δημιουργώντας θέσεις εργασίας, προσελκύοντας επενδύσεις αλλά και στηρίζοντας την κλιματική ανθεκτικότητα της Αθήνας με τον περιορισμό των ακραίων θερμοκρασιών, των πλημμυρών και της ατμοσφαιρικής ρύπανσης. Με το ίδιο έργο προτείνεται η μελέτη και ανάπτυξη δυο μεγάλων και εν πολλοίς εγκαταλειμμένων εκτάσεων πρασίνου που γεινιάζουν με πολλούς δήμους της μητροπολιτικής Αθήνας: Το μητροπολιτικό πάρκο στο Γουδή και την Διπλή Περιοχή Ανάπτυξης στον Ελαιώνα.

Πολυάριθμες ανακοινώσεις παρόμοιων αναπτυξιακών έργων σε διάφορες μορφές έχουν δημιουργήσει αρνητικό προηγούμενο Αυτό οφείλεται, μεταξύ άλλων, στις χρόνιες καθυστέρησεις στην πρόοδο οποιασδήποτε από τις προτάσεις αυτές, στα αντικρουόμενα συμφέροντα των ενδιαφερομένων φορέων, αλλά και στην απουσία κατάλληλων διαύλων επικοινωνίας και διαβούλευσης με το Αθηναϊκό κοινό. Η πρόταση αυτή πρέπει να προχωρήσει οικοδομώντας πάνω σε υγιή βάση επικοινωνίας, δημοτικής διπλωματίας και δέσμευσης όλων των ενδιαφερόμενων.

Στόχος Α

Υποστηρίζουμε Περιβαλλοντικές Υποδομές μέσα στον Αστικό Ιστό

Αξίες Ανθεκτικότητας:

- Υποστήριξη του Ολοκληρωμένου Σχεδιασμού και Ενίσχυση της Δημοτικής Διακυβέρνησης
- Προαγωγή της Ευημερίας των Πολιτών και Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής
- Λήψη μέτρων με σκοπό την προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή
- Υποστήριξη Χάραξης Πολιτικών που Βασίζονται σε Δεδομένα
- Ενίσχυση της Ταυτότητας της Πόλης
- Μεγιστοποίηση της Δυναμικής της Αθηναϊκής Γειτονιάς
- Ανάπτυξη Συνεργιών με Ενδιαφερόμενα Κοινά και Προώθηση της Συμμετοχής
- Προαγωγή των Ισότιμων, Συνεκτικών και Υποστηρικτικών Κοινοτήτων

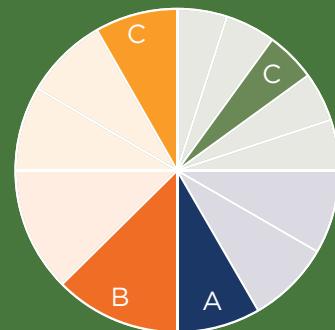
Κύριοι της Δράσης: Εμπίπτει σε πολλαπλές δικαιοδοσίες

Εταίροι: Δήμος Αθηναίων, Περιφέρεια Αττικής, Κεντρική Κυβέρνηση, Συνεργάτες του δικτύου των 100 Ανθεκτικών Πόλεων, ΕΑΤΑ, Ιδιωτικός τομέας, Όμοροι δήμοι, Παναθηναϊκός, Αθλητικός Όμιλος, Πανεπιστήμια και Ερευνητικά Κέντρα, ΜΚΟ, Κοινωνία των Πολιτών

Νομοθετική Αρμοδιότητα:

Χρηματοδότηση: Διαρθρωτικοί, περιφερειακοί και ίδιοι Πόροι, ΕΣΠΑ 2014-2020

Χρονοδιάγραμμα: Μακροπρόθεσμο, φιλόδοξο

Στόχοι Βιώσιμης Αναπτυξης:

© Δήμος Αθηναίων

Α.4

Ελαιώνας: μια Ανθεκτική Συνοικία

Περιγραφή:

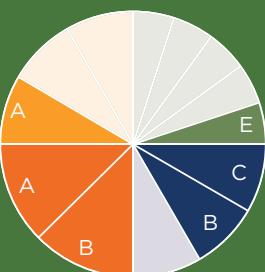
Η συνοικία του Ελαιώνα είναι περιοχή της μεταβιομηχανικής εποχής. Τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει ρυθμίσεις που επιτρέπουν την εγκατάσταση ελαφριάς βιομηχανίας, εταιρειών διαχείρισης της διακίνησης εμπορευμάτων και βιοτεχνών. Η συνοικία στο σύνολο της διαθέτει σημαντικές ανοικτές πράσινες εκτάσεις (αναγνωρισμένες από σχετικό Προεδρικό Διάταγμα). Οι εκτάσεις αυτές κατανέμονται ανάμεσα στις διάφορες γειτονιές. Παρόλα αυτά, η συνοικία εξακολουθεί να υποχρησιμοποιείται εξαιτίας της έλλειψης βασικών υποδομών, όπως δρόμων, αποχέτευσης και εικόνας της οδού, πολιτικής βούλησης και επενδυτικού ενδιαφέροντος. Η τρέχουσα κατάσταση οφείλεται σε μεγάλο βαθμό σε αντικρουόμενα συμφέροντα, νομοθετικά εμπόδια και έλλειψη καθαρού οράματος που θα μπορούσε να ωθήσει τα διάφορα επίπεδα διακυβέρνησης σε δυναμική συνεργασία ώστε η περιοχή αυτή να μεταμορφωθεί σε ένα από τα πιο εντυπωσιακά σημεία της πόλης. Εκτός του ότι οι διοικητικές υπηρεσίες της κεντρικής κυβέρνησης καθυστερούν την υλοποίηση βασικών έργων υποδομής στην περιοχή, ο δήμος Αθηναίων δεν έχει και εκείνος ολοκληρώσει τις απαιτούμενες αστικές μελέτες για 30% της έκτασης του Ελαιώνα (περίπου 450 στρέμματα) καθώς δεν υπάρχουν οι πάροι που απαιτούνται για την απαλλοτρίωση των προβλεπόμενων χώρων.

Το προτεινόμενο έργο περιλαμβάνει αναζωογόνηση ολόκληρης της συνοικίας και πλήρη μεταμόρφωσή της, αρχής γενομένης από τις απαιτούμενες υποδομές. Καθώς ο δήμος είναι ιδιοκτήτης μεγάλων εκτάσεων γης στην περιοχή, προτείνεται η χρήση της ακίνητου αυτής περιουσίας για να δημιουργηθούν χώροι συστέγασης δημιουργικής οικονομίας και καθαρής τεχνολογίας (clean-tech) ώστε η νέα συνοικία να είναι μια καινοτόμα περιοχή συν-δημιουργίας, πράσινης ανάπτυξης και [καθαρής] τεχνολογικής καινοτομίας.

Ο δήμος μπορεί να διερεύνησε την δυνατότητα νέων μεθόδων συνεργατικής δραστηριότητας στην πόλη στα πλαίσια μιας δικτυωμένης κοινωνίας. Για παράδειγμα, ο δήμος μπορεί να οριοθετήσει το επιχειρησιακό, πολεοδομικό και περιβαλλοντικό πλαίσιο ζητώντας από Αθηναίους αρχιτέκτονες, πολεοδόμους και αρχιτέκτονες τοπίου να καταθέσουν μελετητικές προτάσεις για τα διάφορα οικόπεδα της ιδιοκτησίας του. Ως γενικές αρχές θα ισχύουν η καινοτομία, η ολιστική και βιώσιμη διαχείριση (ουδέτερη από πλευράς ενέργειας και αποβλήτων, πράσινη, αρθρολογική, κυκλική οικονομία, κτλ) και η ποιότητα μέσω της δημιουργίας νέου τύπου αθλητικών εγκαταστάσεων στην περιοχή.

Για να αρχίσει να υλοποιείται το όραμα αυτό, απαιτούνται οι ακόλουθες δράσεις / μελέτες:

- Αστικές μελέτες για το εναπομέναν τμήμα της συνοικίας (450 στρέμματα)
- Τεχνικές μελέτες για τις βασικές υποδομές που ανήκουν στο δήμο
- Στρατηγικό και επιχειρηματικό σχέδιο με θέμα την χρήση της δημοτικής ακίνητης περιουσίας καθώς και τη βιώσιμη ανάπτυξή της
- Πιλοτική μεθοδολογία συνεργατικών δραστηριοτήτων διαμόρφωσης της πόλης

Στόχος Α

Υποστηρίζουμε Περιβαλλοντικές Υποδομές μέσα στον Αστικό Ιστό

Αξίες Ανθεκτικότητας:

- Βελτίωση και Προαγωγή Διαύλων Επικοινωνίας με τον Πολίτη
- Ανάπτυξη Συνεργιών με Ενδιαφερόμενα Κοινά και Προώθηση της Συμμετοχής
- Υποστήριξη του Ολοκληρωμένου Σχεδιασμού και Ενίσχυση της Δημοτικής Διακυβέρνησης
- Μεγιστοποίηση της Δυναμικής της Αθηναϊκής Γειτονιάς
- Μέτρα Μετριασμού της Παραοικονομίας
- Συνδυασμός Βασικών Υπηρεσιών με τη Δυναμική Ανάπτυξη της Πόλης
- Ανάπτυξη Δεξιοτήτων σε τοπικό επίπεδο
- Προαγωγή των Ισότιμων, Συνεκτικών και Υποστηρικτικών Κοινοτήτων
- Προστασία και Συντήρηση των Κρίσιμων Υποδομών
- Ενίσχυση της Ταυτότητας της Πόλης
- Προώθηση της Τοπικής Κουλτούρας
- Υποστήριξη και Προώθηση του Τοπικού Ανθρώπινου Κεφαλαίου
- Παροχή Κινήτρων Οικονομικής Ανάπτυξης
- Υποστήριξη της Βιώσιμης Διαχείρισης και Ανάπτυξης
- Υποστήριξη και Ενίσχυση του Φυσικού Περιβάλλοντος
- Προαγωγή της Ευημερίας των Πολιτών και Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής
- Μεγιστοποίηση των Περιουσιακών Στοιχείων της Πόλης

Κύριοι της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (Αρμόδιες διευθύνσεις και Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιώσιμότητας)

Εταίροι: Περιφέρεια Αττικής, Συνεργάτες του δικτύου των 100 Ανθεκτικών Πόλεων, ΕΑΤΑ, Πανεπιστημιακά Ιδρύματα, Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης, Δημιουργικές Επιχειρήσεις

Νομοθετική Αρμοδιότητα:

Χρηματοδότηση: Διαρθρωτικό, περιφερειακό και ίδιοι Πόροι, ΕΣΠΑ 2014-2020

Χρονοδιάγραμμα: Μακροπρόθεσμο

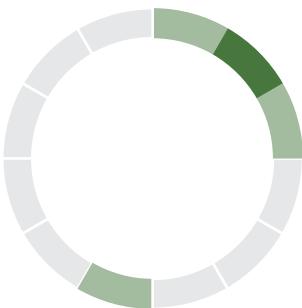
Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης:

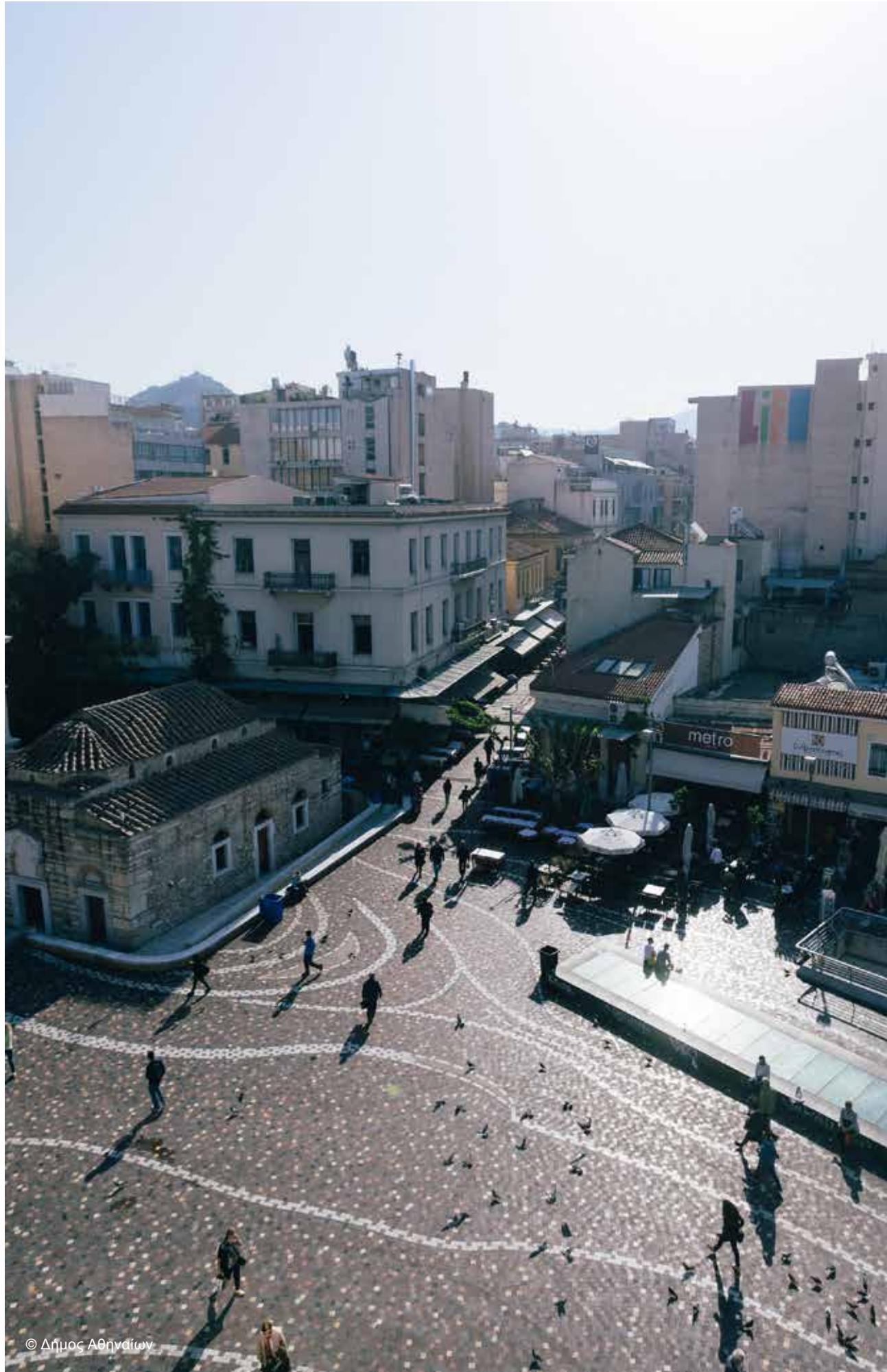

Στόχος Β

Αξιοποιούμε Αποτελεσματικά τα Απόβλητά μας

Η πόλη παλεύει να διατηρήσει τους δημόσιους χώρους της καθαρούς, απαλλαγμένους από τον θόρυβο και την ατμοσφαιρική ρύπανση. Το ουσιαστικής σημασίας ζήτημα της ποιότητας ζωής είναι βασικός δείκτης αποτελεσματικότητας και υπευθυνότητας. Η ανάπτυξη ενός προνοητικού σχεδίου διαχείρισης αποβλήτων του δήμου, με γνώμονα τα δεδομένα, είναι μια από τις πρώτες προτεραιότητες ανθεκτικότητας της πόλης μας.

© Δήμος Αθηναίων

© Δήμος Αθηναίων

B.1

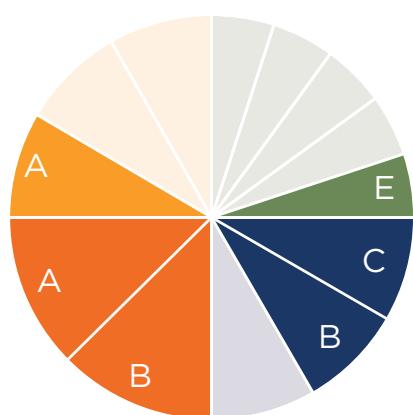
Σχέδιο Δράσης για την Διαχείριση των Αποβλήτων

Περιγραφή:

Η διεύθυνση Καθαριότητας του δήμου Αθηναίων είναι υπεύθυνη για την συλλογή των δημοτικών αποβλήτων. Η υπηρεσία είναι 24ωρη και παρέχεται 365 ημέρες τον χρόνο. Σήμερα υπάρχουν 178 διαφορετικά προγράμματα συλλογής αποβλήτων, τα οποία εφαρμόζονται από το Τμήμα Συλλογής Αποβλήτων (απορριμάτων) της Διεύθυνσης Καθαριότητας. Τα προγράμματα αυτά εξυπηρετούν τους 664.046 μόνιμους κατοίκους του δήμου καθώς και σχεδόν 4.000.000 τουρίστες που επισκέπτονται την Αθήνα κάθε χρόνο.

Απαιτείται ανάπτυξη και υλοποίηση Ανθεκτικού Σχεδίου Δράσης για την Διαχείριση των Αποβλήτων που θα περιλαμβάνει νέα μοντέλα διαχείρισης των αποβλήτων/απορριμάτων προσαρμοσμένα στις ανάγκες της Αθήνας. Το Ανθεκτικό Σχέδιο Δράσης για την Διαχείριση των Αποβλήτων θα είναι πλήρως εναρμονισμένο με το Τοπικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων που έχει υποβληθεί στην Περιφέρεια Αττικής. Σήμερα, το Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας συνεργάζεται στενά με τον Δήμαρχο, τον Γενικό Γραμματέα και τον Αντιδήμαρχο Διαχείρισης Απορριμάτων με σκοπό την κατάρτιση νέου, βελτιωμένου Επιχειρησιακού και Επιχειρηματικού Σχεδίου. Παράλληλα, το Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας έχει ζητήσει από την εταιρεία ARUP (στρατηγικό εταίρο του Γραφείου Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας) να εκπονήσει μελέτη σχετικά με τα απορριμάτων/απόβλητα (αποτίμηση υφιστάμενης κατάστασης και προτεινόμενες μελλοντικές ενέργειες) και έχει οργανώσει εργαστήριο οριοθέτησης του προβλήματος σε συνεργασία με την εταιρεία Citymart. Τα αποτελέσματα των δύο αυτών μελετών μαζί με την ανάπτυξη Εργαλείου προτυποποίησης και χαρτογράφησης σε συνεργασία με την Findyr (Εταίρος της Πλατφόρμας 100RC) θα αποτελέσουν την βάση ανάπτυξης ενός Ανθεκτικού Σχεδίου Δράσης για την Διαχείριση των Αποβλήτων.

Στόχος Β

Αξιοποιούμε Αποτελεσματικά τα Απόβλητά μας

Αξίες Ανθεκτικότητας:

- Υποστήριξη Χάραξης Πολιτικών που Βασίζονται σε Δεδομένα
- Βελτίωση και Προώθηση Διαύλων Επικοινωνίας με τον Πολίτη
- Υποστήριξη της Διαφάνειας και της Υπευθυνότητας
- Προώθηση της Ψηφιακής Πολιτικής
- Ανάπτυξη Συνεργιών με Ενδιαφερόμενα Κοινά και Προώθηση της Συμμετοχής
- Υποστήριξη του Ολοκληρωμένου Σχεδιασμού και Ενίσχυση της Δημοτικής Διακυβέρνησης
- Ενίσχυση της Αναγνωρισμότητας και της Εκτίμησης ως προς τις Δημοτικές Υπηρεσίες
- Μεγιστοποίηση της Δυναμικής της Αθηναϊκής Γειτονίας
- Συνδυασμός Βασικών Υπηρεσιών με τη Δυναμική Ανάπτυξη της Πόλης
- Ανάπτυξη Δεξιοτήτων σε τοπικό επίπεδο
- Προαγωγή των Ισότιμων, Συνεκτικών και Υποστηρικτικών Κοινοτήτων
- Απλοποίηση των Γραφειοκρατικών Διαδικασιών
- Προστασία και Συντήρηση των Κρίσιμων Υποδομών
- Ενίσχυση της Ταυτότητας της Πόλης
- Παροχή Κινήτων Οικονομικής Ανάπτυξης
- Υποστήριξη της Βιώσιμης Διαχείρισης και Ανάπτυξης
- Υποστήριξη και Ενίσχυση του Φυσικού Περιβάλλοντος
- Προαγωγή της Ευημερίας των Πολιτών και Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής
- Μεγιστοποίηση των Περιουσιακών Στοιχείων της Πόλης

Κύριοι της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (Δήμαρχος, Γενικός Γραμματέας, Αντιδήμαρχος Διαχείρισης Απορριμάτων, Υπηρεσία Καθαριότητας, Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας)

Εταίροι: Citymart, Findyr, Ερευνητικό Κέντρο ΑΘΗΝΑ

Νομοθετική Αρμοδιότητα:

Χρηματοδότηση: Ίδιοι Πόροι

Χρονοδιάγραμμα: Βραχυπρόθεσμο

Στόχοι Βιώσιμης Αναπτυξής:

B.1

Σχέδιο Δράσης για την Διαχείριση των Αποβλήτων

B.1.1 Βελτίωση Απόδοσης των Προγραμμάτων Συλλογής και Μεταφοράς Απορριμάτων

Η Αθήνα διαθέτει σήμερα περιορισμένους πόρους για την διατήρηση της καθαριότητας. Η οικονομική κρίση έχει οδηγήσει σε περικοπές στον δημόσιο προϋπολογισμό, αύξηση των γραφειοκρατικών και χρονοβόρων διαδικασιών δημοσίων προμηθειών καθώς και σε μειώσεις προσωπικού. Τα παραπάνω έχουν οδηγήσει σε προγράμματα διαχείρισης αποβλήτων και υπηρεσιών καθαρισμού που είναι αναποτελεσματικά και βρίσκονται σε κατάσταση συνεχούς κρίσης.

Η πόλη πρέπει να βελτιώσει τις εφοδιαστικές της διαδικασίες συνδυάζοντας την αγορά νέου εξοπλισμού και αποτελεσματική διαχείριση του υφιστάμενου, των ανθρώπινων πόρων και του διαθέσιμου προϋπολογισμού. Το ΤΟΠΑ προτείνει μια σειρά δράσεων που αφορούν την συλλογή και μεταφορά, όπως για παράδειγμα την δημιουργία τοπικού σταθμού μεταφοράς απορριμάτων (ΣΜΑ).

Κύριοι της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (Δήμαρχος, Γενικός Γραμματέας, Αντιδήμαρχος Διαχείρισης Απορριμάτων, Υπηρεσίες Καθαριότητας)

Εταίροι: Citymart, Findyr, Ερευνητικό Κέντρο ΑΘΗΝΑ (ATHENA Research Center), MKO, Κοινωνία των Πολιτών, συνΑθηνά

Χρηματοδότηση: Ίδιοι Πόροι

Χρονικό Πλαίσιο: Βραχυπρόθεσμο

B.1.2 Σχεδιασμός και Ανάπτυξη ενός Καινοτόμου και Αποδοτικού Σχεδίου για την Άνακυκλωση και την Επαναχρησιμοποίηση των Αποβλήτων

Το Πρόγραμμα Ανακύκλωσης και Επαναχρησιμοποίησης της Αθήνας παρουσίαζε αρκετές δυσλειτουργίες. Υπάρχουν προβλήματα, όπως έλλειψη κάδων, φορτηγά εκτός λειτουργίας και έλλειψη ανθρώπινων πόρων που περιορίζουν την δυναμικότητα των προγραμμάτων ανακύκλωσης της Αθήνας. Επιπρόσθετα, η συνεργασία με την Ελληνική Εταιρεία Αξιοποίησης Ανακύκλωσης (Ηε.ρ.γ.Сο) βρίσκεται υπό αξιολόγηση και από τα δύο μέρη και παρότι η σύμβαση μεταξύ των μερών έχει λήξει υπάρχει ανάγκη επαναπροσδιορισμού του αντικειμένου ώστε να δημιουργηθεί ένα αποτελεσματικότερο Πρόγραμμα Ανακύκλωσης / Επαναχρησιμοποίησης.

Η δράση αυτή περιλαμβάνει επίσης την ανάπτυξη ολοκληρωμένων «Πράσινων Σημείων» στην πόλη. Τα σημεία αυτά θα αμβλύνουν άμεσα τα υφιστάμενα προβλήματα συλλογής και μεταφοράς.

Κύριοι της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (Δήμαρχος, Γενικός Γραμματέας, Αντιδήμαρχος Διαχείρισης Απορριμάτων, Υπηρεσία Καθαριότητας)

Εταίροι: Citymart, Findyr, Ερευνητικό Κέντρο ΑΘΗΝΑ (ATHENA Research Center), MKO, Κοινωνία των Πολιτών, συνΑθηνά

Χρηματοδότηση: Ίδιοι Πόροι

Χρονικό Πλαίσιο: Βραχυπρόθεσμο

B.1.3 Εμπλοκή των Πολιτών στην Διαχείριση των Αποβλήτων

Στην διάρκεια της υλοποίησης της φάσης II του Προγράμματος Ανθεκτικής Αθήνας, η συνεργασία με τις εταιρείες Citymart και ARUP παρείχε προτάσεις για νέες, καινοτόμες λύσεις στον τομέα της διαχείρισης αποβλήτων / απορριμάτων. Η συνεισφορά των πολιτών στην βελτίωση της διαδικασίας συλλογής των απορριμάτων και στην καθαριότητα της πόλης είναι πολύ σημαντική. Τα απορρίμματα και η καθαριότητα της πόλης είναι οι κυριότερες πτυχές της καθημερινής ζωής των Αθηναίων και πρέπει να ληφθούν μέτρα τόσο από τις δημοτικές υπηρεσίες, όσο και από τους ίδιους τους πολίτες. Θα καταρτιστεί σχέδιο δράσης με σκοπό την δέσμευση των ενδιαφερομένων παραγόντων. Το σχέδιο δράσης θα υποστηρίξει τις εκστρατείες επικοινωνίας και ευαισθητοποίησης που θα πραγματοποιηθούν ταυτόχρονα με ορισμένες δράσεις υποστήριξης.

Κύριοι της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (Δήμαρχος, Γενικός Γραμματέας, Αντιδήμαρχος Διαχείρισης Απορριμάτων, Υπηρεσίες Καθαριότητας)

Εταίροι: Citymart, Findyr, Ερευνητικό Κέντρο ΑΘΗΝΑ (ATHENA Research Center), MKO, Κοινωνία των Πολιτών, συνΑθηνά

Χρηματοδότηση: Ίδιοι Πόροι

Χρονικό Πλαίσιο: Βραχυπρόθεσμο

B.1

Σχέδιο Δράσης για την Διαχείριση των Αποβλήτων

B.1.4 Ενσωμάτωση των Δεδομένων που Παρέχει η Πόλη σε Ημερήσια Βάση

Η δράση αυτή προκύπτει από την ανάγκη της πόλης για ανοικτά και ψηφιακά δεδομένα. Όπως αναφέρθηκε ήδη στις προηγούμενες δράσεις, η παρακολούθηση της απόδοσης πολλών από τις δραστηριότητες της πόλης έχει μεγάλη σημασία, όπως για παράδειγμα την διαχείριση αποβλήτων/απορριμμάτων και τις υπηρεσίες καθαριότητας της πόλης. Σήμερα, οι δημοτικές υπηρεσίες παρακολουθούν την απόδοση με αναλογικά δεδομένα και έντυπα. Εξαιτίας της έλλειψης δυναμικού, η παρακολούθηση αυτή είναι ανεπαρκής και συχνά αναποτελεσματική.

Ο κύριος στόχος είναι η ψηφιοποίηση όλης της διαδικασίας καθώς και η επιλογή δύο κεντρικών πεδίων ως στόχων. Ο πρώτος στόχος είναι η ανάπτυξη νέων πολιτικών στηριζόμενων στα δεδομένα, ενώ ο δεύτερος στόχος αφορά στη μέτρηση της αποδοτικότητας των προγραμμάτων συλλογής και μεταφοράς των αποβλήτων.

Κύριοι της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (Δήμαρχος, Γενικός Γραμματέας, Αντιδήμαρχος Διαχείρισης Απορριμμάτων, Υπηρεσία Καθαριότητας)

Εταίροι: Citymart, Findyr, Ερευνητικό Κέντρο ΑΘΗΝΑ

Χρηματοδότηση: Ίδιοι Πόροι

Χρονικό Πλαίσιο: Βραχυπρόθεσμο, συνεχιζόμενο

B.1.5 Δημιουργία Αξίας και Θέσεων Εργασίας μέσω της Κυκλικής Οικονομίας

Η κυκλική οικονομία αποτελεί την λύση για πολλές από τις περιβαλλοντικές, οικονομικές και γεωπολιτικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι πόλεις σε ολόκληρο τον κόσμο. Πράγματι, η κυκλική οικονομία είναι το επόμενο βήμα στην οικοδόμηση ανθεκτικότητας καθώς μετατρέπει τα αποβλήτα σε κρίσιμους πόρους.

Η Αθήνα οφείλει να προχωρήσει σε χαρτογράφηση ευκαιριών, ώστε να εντοπίσει ποιος από τους τομείς που διαθέτει μπορεί να έχει τον μεγαλύτερο αντίκτυπο στα ακόλουθα πεδία: δημιουργία αξίας, δημιουργία θέσεων εργασίας, βελτίωση της ποιότητας του αέρα και μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, ανταγωνιστικότητα στις παγκόσμιες αγορές και περιορισμός της χρήσης πόρων. Από ότι φαίνεται, το σύστημα οικιακών απορριμμάτων μας και ειδικά η αλυσίδα οργανικών απορριμμάτων μπορεί να αποτελέσει κινητήρια δύναμη της μετάβασης προς την κυκλική οικονομία. Με άλλα λόγια, είναι ένας από τους τομείς στους οποίους πρέπει να επικεντρώσουμε την προσοχή μας ώστε να αναπτύξουμε καινοτόμες στρατηγικές εξαγωγής αξίας και δημιουργίας θέσεων εργασίας.

Κύριοι της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (Δήμαρχος, Γενικός Γραμματέας, Αντιδήμαρχος Διαχείρισης Απορριμμάτων, Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας)

Εταίροι: Circle Economy, Citymart, Rebuild by Design, Veolia

Χρηματοδότηση: Ίδιοι Πόροι, 100 Ανθεκτικές Πόλεις

Χρονικό Πλαίσιο: Μεσο-μακροπρόθεσμο

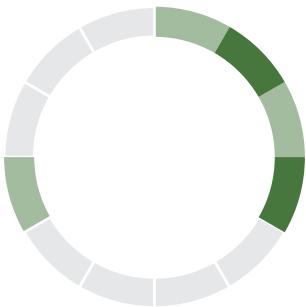
Βέλτιστες Πρακτικές: Άμστερνταμ // Γλασκόβη // Νέα Υόρκη.

Στόχος C

Πρωθούμε τη Βιώσιμη Κινητικότητα και Συν-δημιουργούμε Δημόσιους Χώρους

Ο αριθμός των ανθρώπων που χρησιμοποιούν το περπάτημα ως τον κύριο τρόπο μετακίνησής τους μέσα στον δήμο μειώνεται σταθερά. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα αρνητικές επιπτώσεις στην δημόσια υγεία αλλά επηρεάζει αρνητικά και άλλους τομείς όπως την οικονομία. Ο δήμος δεσμεύεται να πραγματοποιήσει ουσιαστικές βελτιώσεις στους δημόσιους χώρους ώστε να γίνουν καταλληλότεροι για τους πεζούς και η Αθήνα να γίνει μια φιλική προς τους πεζούς πόλη.

Πράσινη πόλη

Σεμινάριο Αστικού Σχεδιασμού στην Αθήνα ISOCARP

Οι αρχιτέκτονες και οι πολεοδόμοι πρέπει να ανταποκριθούν στη συνεχή εξέλιξη και το μετασχηματισμό αναπτύσσοντας αρχιτεκτονικά και αστικά συστήματα που επιτρέπουν την ευελιξία. Συστήματα που επιτρέπουν στη δομή, τα προγράμματα και τη χρήση να προσαρμοστούν και να αλλάζουν με βάση τις μεταβαλλόμενες ανάγκες και την πάροδο του χρόνου. Τα ζητήματα αστικού σχεδιασμού στην Αθήνα πρέπει να προσεγγιστούν με την προσδοκία ότι η πόλη θα αναμορφώνεται συνεχώς δημιουργώντας έτσι ανθεκτικά μοντέλα ανάπτυξης. Βασικά, αυτή η προσαρμοστική προοπτική θα επιτρέψει διαφορετικούς τρόπους παρέμβασης σε διαφορετικές συνθήκες, είτε σταθερές είτε παραδικές.

Το Εργαστήριο θα διοργανωθεί από το ISOCARP και το Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας κατά τη διάρκεια του 2017.

© Δήμος Αθηναίων

© Δήμος Αθηναίων

C.1

Οδικός Χάρτης για τη Βιώσιμη Κινητικότητα

Περιγραφή:

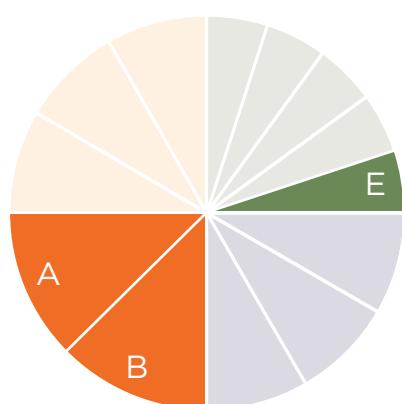
Σήμερα, οι Αθηναίοι κινούνται στην πόλη κυρίως με τα αυτοκίνητά τους. Η υποδομή δημόσιων μεταφορών είναι περιορισμένη και οδηγεί σε αύξηση της κυκλοφοριακής συμφόρησης και στην κακή ποιότητα αέρα. Για να αντιμετωπίστούν οι προκλήσεις αυτές, ένα Φόρουμ/Επιπροπή για την Βιώσιμη Κινητικότητα θα αναλάβει την ευθύνη της υλοποίησης του Σχεδίου Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ).

Το Φόρουμ/Επιπροπή αναμένεται να μετεξελιχθεί στην Υπηρεσία Κινητικότητας για την Αθήνα, η οποία θα είναι ο φορέας επικεφαλής της παρακολούθησης της υλοποίησης του ΣΒΑΚ. Η Υπηρεσία αυτή θα αναλάβει τον συντονισμό του σχεδίου και της υλοποίησης με την συμβολή όλων των υπευθύνων και ενδιαφερόμενων παραγόντων που εμπλέκονται σε θέματα κινητικότητας της πόλης.

Οι κύριοι στόχοι είναι οι εξής:

1. Θεσμικό πλαίσιο & διακυβέρνηση
2. Πολύ-επίπεδη προσέγγιση της αστικής κινητικότητας
3. Ολιστική & πολυμορφική προσέγγιση της αστικής κινητικότητας
4. Σταδιακή υλοποίηση σχεδίου κινητικότητας

Τα πρώτα βήματα που θα λάβει ο δήμος περιγράφονται στις υποστηρικτικές δράσεις.

Στόχος C

Προωθούμε τη Βιώσιμη Κινητικότητα και Συν-δημιουργούμε Δημόσιους Χώρους

Αξίες Ανθεκτικότητας:

- Υποστήριξη Χάραξης Πολιτικών που Βασίζονται σε Δεδομένα
- Βελτίωση και Προώθηση Διαύλων Επικοινωνίας με τον Πολίτη
- Υποστήριξη της Διαφάνειας και της Υπευθυνότητας
- Προώθηση της Ψηφιακής Πολιτικής
- Ανάπτυξη Συνεργιών με Ενδιαφερόμενα Κοινά και Προώθηση της Συμμετοχής Υποστήριξη του Ολοκληρωμένου Σχεδιασμού και Ενίσχυση της Δημοτικής Διακυβέρνησης
- Μεγιστοποίηση της Δυναμικής της Αθηναϊκής Γειτονιάς
- Συνδυασμός Βασικών Υπηρεσιών με τη Δυναμική Ανάπτυξη της Πόλης
- Προαγωγή των Ισότιμων, Συνεκτικών και Υποστηρικτικών Κοινοτήτων
- Ενίσχυση της Ταυτότητας της Πόλης
- Υποστήριξη της Βιώσιμης Διαχείρισης και Ανάπτυξης
- Υποστήριξη και Ενίσχυση του Φυσικού Περιβάλλοντος
- Προαγωγή της Ευημερίας των Πολιτών και Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής
- Μεγιστοποίηση των Περιουσιακών Στοιχείων της Πόλης

Κύριοι της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (Γενικός Γραμματέας και αρμόδια τμήματα)

Εταίροι: Τεχνικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Πράσινο Ταμείο, Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Νομοθετική Αρμοδιότητα:

Χρηματοδότηση: Δημοτικοί και Διαφθωτικοί πόροι

Χρονικό Πλαίσιο: Μεσοπρόθεσμο

Στόχοι Βιώσιμης Αναπτυξης:

C.1

Οδικός Χάρτης για τη Βιώσιμη Κινητικότητα

C.1.1 Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας

Σήμερα η πόλη των Αθηνών βρίσκεται στην διαδικασία της χάραξης στρατηγικού σχεδίου αστικής κινητικότητας (ΣΒΑΚ). Το ΣΒΑΚ χρηματοδοτείται από το «Πράσινο Ταμείο». Το σχέδιο θα καταριστεί και θα υλοποιηθεί υπό την αιγίδα του Γενικού Γραμματέα σε συνεργασία με ομάδα από το Πολυτεχνείο Αθηνών. Το ΣΒΑΚ θα λάβει την οριστική του μορφή μέχρι το τέλος του 2017.

Κύριοι της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (Γενικός Γραμματέας)

Εταίροι: Πράσινο Ταμείο, Πολυτεχνείο Αθηνών, συνεργάτες του δικτύου των 100 Ανθεκτικών Πόλεων

Χρηματοδότηση: Διαρθρωτικά Ταμεία και ίδιοι Πόροι

Χρονικό Πλαίσιο: Μεσοπρόθεσμο

C.1.2 Σχέδιο Δράσης για τα Ποδήλατα στη Πόλη

Το Σχέδιο Δράσης για τα ποδήλατα έχει διαμορφωθεί σύμφωνα με το Ολοκληρωμένο Περιφερειακό Σχέδιο για τα ποδήλατα, το οποίο εφαρμόζεται σήμερα από πολλούς δήμους της περιφέρειας Αττικής. Η Περιφέρεια Αττικής θα διαθέσει 10 εκατομμύρια Ευρώ για την δημιουργία του βρόβειου άξονα του ποδηλατόδρομου, η κατασκευή του οποίου θα θέτει ήδη σε εξέλιξη.

Μετά την ολοκλήρωση του Βόρειου Άξονα που θα συνδέει το Γάζι με την Κηφισιά, το σχέδιο προτείνει τις ακόλουθες δράσεις:

- Προώθηση του ποδηλάτου στο ιστορικό και εμπορικό τρίγυρο των Αθηνών
- Δημιουργία νέων ποδηλατοδρόμων που θα συνδέουν τους δύο κεντρικούς ποδηλατικούς άξονες, τον Βόρειο και τον Νότιο.
- Δημιουργία νέων χώρων στάθμευσης για ποδήλατα
- Πραγματοποίηση εκστρατειών επικοινωνίας και ενημέρωσης για τους νέους και τα παιδιά
- Ενσωμάτωση του ποδηλάτου στην τουριστική ανάπτυξη της πόλης

Ο πληθοπορισμός (crowdfunding) έχει χρησιμοποιηθεί με επιτυχία ως υπόδειγμα επίλυσης προβλημάτων και παραγωγής με σύνδεση που έχει μεγάλες δυνατότητες στο πεδίο της χάραξης ποδηλατικών διαδρομών. Η μέθοδος αυτή αντλεί πληροφορίες από τους πολίτες, τους οργανωμένους συλλόγους αλλά και τα τοπικά και περιφερειακά προγράμματα για το ποδήλατο και ως στόχο έχει τη βελτίωση της συνεργασίας των τοπικών αρχών με τις κοινότητες. Για το λόγο αυτό, η χάραξη των ποδηλατικών διαδρομών θα πρέπει να γίνει μέσα από διάλογο με τους φορείς και ανθρώπους της πόλης. Η μέθοδος του πληθοπορισμού (crowdfunding) θα μπορούσε να πάρει την μορφή ανοικτής πρόσκλησης προς τις ποδηλατικές κοινότητες της πόλης.

Κύριοι της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιώσιμότητας)

Εταίροι: Δωρεές, Σύμπραξη για την Αθήνα, ΕΜΠ, συνεργάτες του δικτύου των 100 Ανθεκτικών Πόλεων

Χρηματοδότηση: Διαρθρωτικά Ταμεία και ίδιοι Πόροι

Χρονικό Πλαίσιο: Μεσοπρόθεσμο

Βέλτιστες Πρακτικές: Κοπεγχάγη, Βοστώνη, Νέα Υόρκη, Πλεκίνο

C.1

Οδικός Χάρτης για τη Βιώσιμη Κινητικότητα

C.1.3 Επέκταση του Δικτύου Πεζοδρόμησης της Πόλης

Σήμερα, ο δήμος Αθηναίων υλοποιεί πιλοτικό έργο στο εμπορικό τρίγυρο της Αθήνας. Το έργο αυτό επικεντρώνεται κυρίως στην δημιουργία χώρων για τους πεζούς. Οι υπηρεσίες της πόλης έχουν επιμερίσει ορισμένα ποσά για την επέκταση των πεζοδρόμων και στις γειτονικές περιοχές. Ο κύριος στόχος είναι οι δράσεις αυτές να επαναληφθούν και σε άλλες συνοικίες της πόλης. Ειδικότερα, θα υλοποιηθεί μελέτη κυκλοφορίας και κινητικότητας μεγάλης κλίμακας ώστε να διερευνηθούν νέοι τρόποι ανάπτυξης πεζοδρόμων και δρόμων για άτομα με ειδικές ανάγκες καθώς και επέκτασης των χώρων ελεγχόμενης στάθμευσης.

Κύριοι της Δράσης: Δήμος Αθηναίων, Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας

Εταίροι: Πράσινο Ταμείο, ΕΜΠ, συνεργάτες του δικτύου των 100 Ανθεκτικών Πόλεων

Χρηματοδότηση: Διαρθρωτικά Ταμεία και Ίδιοι Πόροι

Χρονικό Πλαίσιο: Μεσοπρόθεσμο

C.1.4 Δημιουργία Νέων Αστικών Δρομολογίων με Ηλεκτροκίνητα Λωφορεία

Ο δήμος Αθηναίων προσπαθεί να εφαρμόσει νέες, βιώσιμες τεχνολογίες στον τομέα των δημόσιων μεταφορών. Ειδικότερα, εξετάζει το ενδεχόμενο της δημιουργίας δύο ηλεκτροκίνητων λεωφορειακών γραμμών. Η μία θα καλύψει ένα κενό που υπάρχει σήμερα στις δημόσιες μεταφορές μεταξύ του θερινού και του ζεστού διαμερίσματος ενώ η άλλη θα συνδέσει ορισμένα από τα σημαντικότερα πολιτιστικά και ιστορικά τοπόσημα του κέντρου της πόλης.

Κύριοι της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (Γενικός Γραμματέας και Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας)

Εταίροι: ΟΑΣΑ, Αττικό ΜΕΤΡΟ, Ιδιωτικός τομέας

Χρηματοδότηση: Διαρθρωτικά Ταμεία και Ίδιοι Πόροι

Χρονικό Πλαίσιο: Μεσοπρόθεσμο

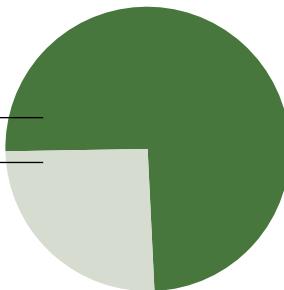
Οδικός Χάρτης για τη Βιώσιμη Κινητικότητα

Ποσοστό κατόχης σε αυτοκίνητα/ποδήλατα

ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ

ΝΑΙ: 75% —————

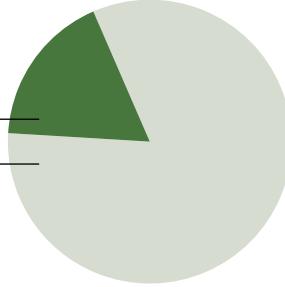
ΟΧΙ: 25% —————

Ποδήλατα

ΝΑΙ: 17% —————

ΟΧΙ: 83% —————

Πηγή: "Μέρος Β η πόλη", αποτελέσματα έρευνας δήμου Αθηναίων, public issue, 2015

© Δήμος Αθηναίων

Πρόγραμμα Αναζωγόνησης Δημόσιων Χώρων

Περιγραφή:

Τα τελευταία χρόνια της κρίσης ο δημόσιος χώρος της Αθήνας έχει υποβαθμιστεί πολύ. Η πόλη αναπτύσσει επί του παρόντος νέες στρατηγικές που στόχο έχουν την αναζωγόνηση και την αναβίωση των περιοχών αυτών. Μια από τις στρατηγικές αυτές είναι η πρωτοβουλία του ΟΠΑΝΔΑ με τίτλο Ο Πολιτισμός διώχνει το Σκοτάδι που υποστηρίζει και φέρνει πολιτιστικές δραστηριότητες σε εξαιρετικά υποβαθμισμένες αστικές περιοχές. Ο τελικός στόχος της πρωτοβουλίας αυτής είναι η αναβάθμιση των υποβαθμισμένων περιοχών μέσα από την αναζωγόνηση του δημόσιου χώρου. Ο δήμος θα επεκτείνει την εφαρμογή της σε περιοχές που αντιμετωπίζουν σημαντικά προβλήματα. Η δράση αυτή θα περιλάβει σειρά παραστάσεων, πολιτιστικών εκδηλώσεων και πολιτιστικών παρεμβάσεων μικρής κλίμακας υποστηρίζομενων από ψηφιακές τεχνολογίες. Η δράση θα υλοποιηθεί στο πλαίσιο συνεργασιών με μεγάλους πολιτιστικούς φορείς με σκοπό να μεγιστοποιηθεί η ορατότητα και η επιτυχία του. Η δράση προσδοκά να καλλιεργήσει μια νέα προσέγγιση για τους δημόσιους χώρους της πόλης και να υλοποιήσει παραγωγικές συνεργασίες μεταξύ της Δημοτικής αρχής και των πολιτιστικών φορέων της πόλης.

Στόχος C

Προωθούμε τη Βιώσιμη Κινητικότητα και Συν-δημιουργούμε Δημόσιους Χώρους

Αξίες Ανθεκτικότητας:

- Συμβολή στην δημιουργία καθαρότερου περιβάλλοντος
- Υποστήριξη του Ολοκληρωμένου Σχεδιασμού και Ενίσχυση της Δημοτικής Διακυβέρνησης
- Ενίσχυση της Αναγνωρισμότητας και της Εκτίμησης ως προς τις Δημοτικές Υπηρεσίες
- Μεγιστοποίηση της Δυναμικής της Αθηναϊκής Γειτονιάς
- Ανάπτυξη Δεξιοτήτων σε Τοπικό Επίπεδο
- Προαγωγή των Ισότιμων, Συνεκτικών και Υποστηρικτικών Κοινοτήτων
- Ανάπτυξη Συνεργειών με Ενδιαφερόμενα Κοινά και Προώθηση της Συμμετοχής
- Προαγωγή της Ευημερίας των Πολιτών και Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής

Κύριοι της Δράσης: Δήμος Αθηναίων, (Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιώσιμότητας)

Εταίροι: Πανεπιστήμια, συνΑθήνα, Αντιδήμαρχος Κοινωνικής Καινοτομίας και Κοινωνίας των Πολιτών, Κοινωνία των Πολιτών, Δημοτικά διαμερίσματα, ΟΠΑΝΔΑ, Πολιτιστικό Δίκτυο Αθήνας, Μεγάλοι Πολιτιστικοί Οργανισμοί

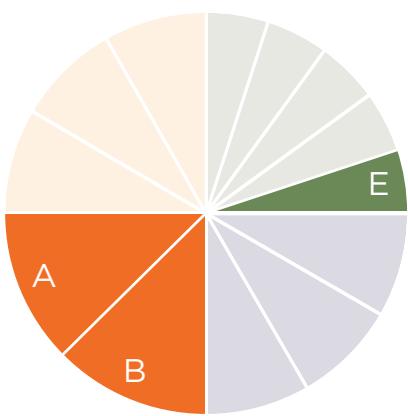
Νομοθετική Αρμοδιότητα:

Χρηματοδότηση: Δημοτικοί και Διαφθωτικοί πόροι

Χρονικό Πλαίσιο: Μεσοπρόθεσμο

Στόχοι Βιώσιμης Αναπτυξής:

© Δήμος Αθηναίων

Πλαίσιο Συνδυασμένης Ανάπτυξης των Δημόσιων Χώρων

Περιγραφή:

Οπως έχει ήδη αναφερθεί τα τελευταία χρόνια, ο δημόσιος χώρος των πόλεων είναι πολύ υποβαθμισμένος, κι αυτό φαίνεται καθαρά και σε επίπεδο γήρανσης των υποδομών της πόλης που η δημοτική αρχή δυσκολεύεται να συντηρεί και να αναβαθμίζει ως θα έπρεπε. Δρόμοι, κράσπεδα, πεζοδρόμια, φωτισμός, σταθμοί διαμετακόμισης, πάρκα και άλλες εγκαταστάσεις θα πρέπει να κρατούνται σε καλή κατάσταση ώστε να αποτελούν ένδειξη αίσθηση ευημερίας και δημοτικής υπευθυνότητας και να αποκατασταθούν στο μιαλό των Αθηναίων.

Η πόλη θα χαράξει και θα υλοποιήσει πολιτική που θα αφορά την συντήρηση των δημόσιων χώρων. Η πολιτική αυτή θα λαμβάνει υπόψιν της τους περιορισμένους δημόσιους πόρους καθώς και το δημοτικό ανθρώπινο δυναμικό. Ειδικότερα, θα αναπτύξουμε πλαίσιο δράσης που θα συνδύαζε πολλές από τις προτάσεις του Διατλαντικού Εργαστηρίου Πολιτικής (Trans-Atlantic Policy Lab) με δύο προτάσεις Ευρωπαϊκής χρηματοδότησης (Αστική Καινοτόμα Δράση και Ενδοκοινοτική Συναλλαγή - 11-2017 «Συλλογική Πλατφόρμα Ευαισθητοποίησης για τη Βιώσιμότητα και την Κοινωνική Καινοτομία») με σκοπό να καλλιεργήσουμε συνεργασίες με θέμα την συντήρηση και συν-δημιουργία δημόσιων χώρων και να επιταχύνουμε τις συμμετοχικές δραστηριότητες στην πόλη.

Το πλαίσιο της δράσης θα στηρίζεται στις ακόλουθες προτάσεις έργου:

1. Πρωτοβουλία We Are Athens

Η πρωτοβουλία αυτή έχει ως στόχο τον εξωραϊσμό του Ζου και του δου διαμερίσματος καθώς και την υποστήριξη της μακροπρόθεσμης συντήρησης των δημόσιων χώρων. Η πρωτοβουλία 'Έμαστε η Αθήνα' προσδοκά να αναπτύξει αίσθηση κοινής ευθύνης ενδυναμώνοντας τους κατοίκους, τους επισκέπτες, τους ιδιοκτήτες ακινήτων, τους ενοικιαστές, τους ιδιοκτήτες επιχειρήσεων καθώς και ΜΚΟ να οριοθετήσουν την ποιότητα ζωής στις κοινότητές τους και να δημιουργήσουν κουλούρα που υποστηρίζει την συντήρηση των δημόσιων χώρων.

2. Πρόγραμμα Η Αθήνα Δημιουργεί'

Το Πρόγραμμα 'Η Αθήνα Δημιουργεί' έχει ως στόχο να ενσωματώσει την τέχνη στον δημόσιο χώρο. Είναι ένα πρόγραμμα δημιουργικής διαμόρφωσης δημόσιων χώρων με σκοπό την προαγωγή της δημόσιας ζωής στο Ζο και διαμέρισμα. Το πρόγραμμα Η Αθήνα Δημιουργεί συνίσταται από μια σειρά προσωρινών παρεμβάσεων που χαρακτηρίζονται από συμμετοχικές διαδικασίες. Δεδομένου του περιορισμένου προϋπολογισμού του δήμου, οι προσωρινές παρεμβάσεις αποτελούν μια αποτελεσματικότερη λύση στην προσπάθεια προτεραιοποίησης και επιλογής περαιτέρω επένδυσης από πλευράς του δήμου σε έργα για τον δημόσιο χώρο.

Στόχος C

Προωθούμε τη Βιώσιμη Κινητικότητα και Συν-δημιουργούμε Δημόσιους Χώρους

Αξίες Ανθεκτικότητας:

- Υποστήριξη Χάραξης Πολιτικών που Βασίζονται σε Δεδομένα
- Βελτίωση και Προώθηση Διαύλων Επικοινωνίας με τον Πολίτη
- Υποστήριξη της Διαφάνειας και της Υπευθυνότητας
- Ανάπτυξη Συνεργιών με Ενδιαφερόμενα Κοινά και Προώθηση της Συμμετοχής Υποστήριξη του Ολοκληρωμένου Σχεδιασμού και Ενίσχυση της Δημοτικής Διακυβέρνησης
- Ενίσχυση της Αναγνωρισμότητας και της Εκτίμησης ως προς τις Δημοτικές Υπηρεσίες
- Μεγιστοποίηση της Δυναμικής της Αθηναϊκής Γειτονιάς
- Υποστήριξη και Προώθηση του Τοπικού Ανθρώπινου Κεφαλαίου
- Συνδυασμός Βασικών Υπηρεσιών με τη Δυναμική Ανάπτυξη της Πόλης
- Ανάπτυξη Δεξιοτήτων σε τοπικό επίπεδο
- Προαγωγή των Ισότιμων, Συνεκτικών και Υποστηρικτικών Κοινοτήτων
- Απλοποίηση των Γραφειοκρατικών Διαδικασιών
- Προστασία και Συντήρηση των Κρίσιμων Υποδομών
- Ενίσχυση της Ταυτότητας της Πόλης
- Ενίσχυση της Τοπικής Κουλτούρας
- Υποστήριξη της Βιώσιμης Διαχείρισης και Ανάπτυξης
- Υποστήριξη και Ενίσχυση του Φυσικού Περιβάλλοντος
- Προαγωγή της Ευημερίας των Πολιτών και Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής
- Μεγιστοποίηση των Περιουσιακών Στοιχείων

Κύριοι της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (Αντιδήμαρχος Εμπορίου, Ανάπτυξης και Διαχείρισης Δημόσιων Χώρων και Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιώσιμότητας)

Εταίροι: TAPL, Πανεπιστημιακά Ιδρύματα, ΜΚΟ και ΟΠΚ, Ερευνητικά Κέντρα, Urban Lab, Αντιδήμαρχος Κοινωνικής Καινοτομίας και Κοινωνίας των Πολιτών, Δημοτικές κοινότητες, ΟΠΑΝΔΑ

Νομοθετική Αρμοδιότητα:

Χρηματοδότηση: TAPL και ίδιοι Πόροι

Χρονικό Πλαίσιο: Μεσοπρόθεσμο

Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης:

Στόχος D

Υποστηρίζουμε μία Βιώσιμη Διατροφική Πολιτική

Ο δήμος Αθηναίων πρέπει να αναπτύξει βιώσιμα και ανθεκτικά διατροφικά συστήματα. Λόγω της οικονομικής κρίσης σημαντικό τμήμα του πληθυσμού δεν είναι σε θέση να καλύψει τις βασικές του διατροφικές ανάγκες, η Ελλάδα όλο και περισσότερο εξαρτάται από εισαγωγές τροφίμων, ενώ μέσα στην κρίση βαίνουν αυξανόμενα τα ολιγοπώλια στην διανομή τροφίμων. Γενικά, έχουν επηρεαστεί αρνητικά οι διατροφικές συνήθεις των πολιτών, καθώς αυξήθηκε λόγω κρίσης η εξάρτηση από επεξεργασμένα και εισαγόμενα τρόφιμα με αποτέλεσμα να εντείνονται προβλήματα υγείας και παχυσαρκίας στους νέους και σε ευάλωτους πληθυσμούς.

© Δήμος Αθηναίων

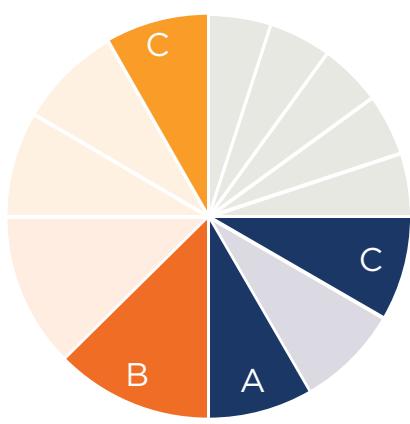
Σχέδιο Βιώσιμης Διατροφικής Πολιτικής

Περιγραφή:

Ο δήμος Αθηναίων προτίθεται να καταρτίσει και να υλοποιήσει μια Βιώσιμη Διατροφική Πολιτική.

Η διαδικασία αυτή ξεκίνησε μέσα από ένα Δίκτυο του Ευρωπαϊκού προγράμματος URBACT για την ανάπτυξη Βιώσιμης Διατροφικής Πολιτική σε 7 διαφορετικές πόλης της Ευρώπης. Το πρόγραμμα URBACT για την Βιώσιμη Διατροφική Πολιτική που υλοποίησε η Εταιρεία Ανάπτυξης και Τουρισμού του Δήμου Αθηναίων κατάφερε να κινητοποιήσει μια δημιουργική ομάδα ανθρώπων, συμπεριλαμβανομένων και μελών του δημοτικού συμβουλίου και της Υπηρεσίας, εμπειρογνωμόνων, αρχιμαγείρων και ερευνητών καθώς και διαφόρων οργανώσεων της Κοινωνία των Πολιτών. Το πρόγραμμα έχει ήδη ολοκληρωθεί και στόχος του επιτευχθεί: έχει καταρτιστεί Τοπικό Σχέδιο Δράσης. Το επόμενο βήμα είναι η σύσταση από την πόλη ενός Συμβουλίου Διατροφικής Πολιτικής όπου θα προσκληθούν να συμμετέχουν οι ενδιαφερόμενοι παράγοντες και θα έχει θεσμικό ρόλο και στο πλαίσιο της Υπηρεσίας. Στόχος μας είναι να χαράξει το Συμβούλιο το πλαίσιο ενός αειφόρου συστήματος διατροφικής πολιτικής στην πόλη. Η επιπροπή θα διευκολύνει τον διάλογο μεταξύ Κοινωνία των Πολιτών και δημοτικών φορέων λήψης αποφάσεων στους τέσσερις κεντρικούς τομείς που άποτονται των τροφίμων: την παραγωγή, την διανομή, την κατανάλωση και την διαχείριση των υπολειμμάτων του φαγητού. Στόχος μας είναι να εξασφαλίσουμε την ανθεκτικότητα της διατροφικής αλυσίδας σε αστικό επίπεδο, να προάγουμε βιώσιμη διατροφική εκπαίδευση και αστική διατροφική ασφάλεια, να υποστηρίξουμε και να ενισχύσουμε την επιχειρηματικότητα στον τομέα των τροφίμων και του διατροφικού τουρισμού στην Αθήνα, να συνδεθούμε με παραγωγούς τροφίμων από τους περι-αστικούς μας δήμους, να παράγουμε βιώσιμα τρόφιμα και να ελαχιστοποιήσουμε την σπατάλη τροφίμων σε όλα τα στάδια του μεταβολισμού της πόλης.

Στόχος Δ

Υποστηρίζουμε μία Βιώσιμη Διατροφική Πολιτική

Αξίες Ανθεκτικότητας:

- Υποστήριξη Χάραξης Πολιτικών που Βασίζονται σε Δεδομένα
- Βελτίωση και Προώθηση Διαύλων Επικοινωνίας με τον Πολίτη
- Υποστήριξη της Διαφάνειας και της Υπευθυνότητας
- Ανάπτυξη Συνεργιών με με Ενδιαφερόμενα Κοινά και Προώθηση της Συμμετοχής Υποστήριξη του Ολοκληρωμένου Σχεδιασμού και Ενίσχυση της Δημοτικής Διακυβέρνησης
- Μεγιστοποίηση της Δυναμικής της Αθηναϊκής Γειτονιάς
- Συνδυασμός Βασικών Υπηρεσιών με τη Δυναμική Ανάπτυξη της Πόλης
- Ανάπτυξη Δεξιοτήτων σε τοπικό επίπεδο
- Ενίσχυση της Ταυτότητας της Πόλης
- Προώθηση της Τοπικής Κουλτούρας
- Υποστήριξη και Προώθηση του Τοπικού Ανθρώπινου Κεφαλαίου
- Πρωθεί τις Αναπτυξιακές Λύσεις έναντι της Παροχής Ανθρωπιστικής Βοήθειας
- Παροχή Κινήτρων Οικονομικής Ανάπτυξης
- Υποστήριξη της Βιώσιμης Διαχείρισης και Ανάπτυξης
- Υποστήριξη και Ενίσχυση του Φυσικού Περιβάλλοντος
- Προαγωγή της Ευημερίας των Πολιτών και Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής
- Μεγιστοποίηση των Περιουσιακών Στοιχείων της Πόλης

Κύριοι της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (ΕΑΤΑ, Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας)

Εταίροι: Δίκτυο C40, Συντονιστική Επιτροπή του Συμφώνου Αστικής Πολιτικής Τροφίμων του Μιλάνου, Bloomberg Associates, Αντιδήμαρχος για το παιδί, Αντιδήμαρχος Μεταναστών, Προσφύγων και Δημοτικής Αποκέντρωσης, Αντιδήμαρχος Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Πρόνοιας και Ισότητας

Νομοθετική Αρμοδιότητα:

Χρηματοδότηση: Δημοτική και ιδιωτική χρηματοδότηση

Χρονικό Πλαίσιο: Βραχυπρόθεσμο, συνεχιζόμενο

Στόχοι Βιώσιμης Αναπτυξής:

D.1

Σχέδιο Βιώσιμης Διατροφικής Πολιτικής**D.1.1 Υλοποίηση Τοπικού Σχεδίου Δράσης**

Η Αθήνα έχει αναπτύξει τοπικό σχέδιο δράσης που περιλαμβάνει τις ακόλουθες δράσεις:

α. Εισαγωγή της έννοιας των βιώσιμων συστημάτων τροφίμων στον δήμο, β. Αναβάθμιση του δημοτικού εργαστηρίου διατροφικής πολιτικής, γ. Σύνδεση και δημιουργία συνεργασιών με διάφορα συστήματα και πόρους του αστικού χώρου, β. Παροχή συνεχιζόμενης εκπαίδευσης για βιώσιμη διατροφική πολιτική, ε.

Δημιουργία κέντρου τροφίμων, στ. Υποστήριξη της ανθεκτικότητας της Αθήνας μέσω της δημιουργίας σχολικών κήπων παραγωγής τροφίμων, της προώθησης της αστικής γεωργίας καθώς και της μικρής παραγωγής τροφίμων σε επίπεδο νοικοκυριού, ζ. Κάλυψη των βασικών διατροφικών αναγκών του ευάλωτου πληθυσμού, η. Διασφάλιση πρόσβασης σε ποιοτικά τρόφιμα για όλους, θ. Υποστήριξη δικτύων παραγωγού-καταναλωτή, ι. Δικτύωση και προώθηση παραγωγών που πτωλούν τοπικά προϊόντα διατροφής, ια. Ίδρυση βιολογικών αγορών τροφίμων στην Αθήνα, ιβ. Ανάθεση μελέτης με θέμα την εφοδιαστική αλυσίδα τροφίμων («ποιος θρέφει την Αθήνα») που θα συμπεριλαμβάνει και μελλοντικά σενάρια περί πρόσβασης στα τρόφιμα, ιγ. Υποστήριξη και προαγωγή του πολιτισμού και του τουρισμού σε σχέση με το φαγητό, ιδ. Τελικός στόχος θα είναι η χάραξη στρατηγικής με στόχο την μηδενική σπατάλη τροφίμων.

Κύριοι της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (Εργαστήριο Βιώσιμης Διατροφικής Πολιτικής, Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας, Γραφείο Καινοτομίας)

Εταίροι: Bloomberg Associates, Ακαδημαϊκή κοινότητα, Σημαντικοί φορείς παραγωγής - κατανάλωσης - διανομής τροφίμων, ΜΚΟ, Κοινωνία των Πολιτών, Υπουργείο Πολιτισμού, Υπουργείο Ανάπτυξης

Χρηματοδότηση: Δημοτικοί και ιδιωτικοί πόροι, Διαρθρωτικά Ταμεία

Χρονικό Πλαίσιο: Μεσο-μακροπρόθεσμο

D.1.2 Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη της Βαρβακείου Αγοράς

Η Βαρβάκειος Αγορά είναι ανεκτίμητο κεφάλαιο για το κέντρο της πόλης και το πιο σημαντικό τοπόσημο της Διατροφικής Πολιτικής του δήμου Αθηναίων. Ο δήμος προτίθεται να καταρτίσει σχέδιο ανακαίνισης της Βαρβακείου Αγοράς που θα περιλαμβάνει την αναπαλαίωση του παλαιού κτιρίου (αρχές του 1900) καθώς και της γύρω περιοχής, συμπεριλαμβανομένης και της Πλατείας Βαρβακείου. Απαραίτητη είναι μια μελέτη βιωσιμότητας εφοδιαστικών διαδικασιών και διαχείρισης που θα αφορά τους ιδιοκτήτες καταστημάτων. Η Βαρβάκειος Αγορά θα πρέπει να αποτελέσει ένα επιχειρηματικό κόμβο ανοικτό σε κάθε δραστηριότητα που αφορά το φαγητό. Σήμερα, η βασική δραστηριότητα της αγοράς είναι η λιανική πώληση τροφίμων. Εάν αναβαθμιστεί, η Βαρβάκειος δύναται να μετατραπεί σε ένα δυναμικό πολιτιστικό και τουριστικό κέντρο που θα αναζωογονήσει όλη την περιοχή, συνδυάζοντας την πολύμορφη οικονομία της διατροφής με πολλαπλές πολιτιστικές και πολιτισμικές εκφάνσεις.

Κύριοι της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (Γενικός Γραμματέας και Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας)

Εταίροι: ΟΚΑΑ (Οργανισμός Κεντρικών Αγορών και Αλιείας), Πάντειο Πανεπιστήμιο, ΕΑΤΑ, Bloomberg Associates

Χρηματοδότηση: Ιδιοί πόροι και ΣΔΙΤ (Συνεργασίες Δημόσιου-Ιδιωτικού Τομέα)

Χρονικό Πλαίσιο: Βραχυπρόθεσμο προς μεσοπρόθεσμο

D.1

Σχέδιο Βιώσιμης Διατροφικής Πολιτικής**D.1.3 Γενναία Μέτρα Μείωσης των Αποβλήτων Τροφίμων**

Ο δήμος Αθηναίων αντιμετωπίζει την επισιτιστική ένδεια μέσω διαφόρων δημοτικών δομών αλληλεγγύης όπως το ΚΥΑΔΑ (Κέντρο Υποδοχής και Αλληλεγγύης του Δήμου Αθηναίων) καθώς και με ένα ισχυρό δίκτυο πολιτικών κοινωνικής πρόνοιας. Σήμερα είναι περίπου 25.000 οι δημότες εκείνοι που λαμβάνουν καλάθι με τρόφιμα ή κουπόνια τροφίμων σε εβδομαδιαία βάση. Πέρα από τις προσπάθειες που γίνονται σε επίπεδο δήμου, υπάρχει μια σημαντική κίνηση από τα κάτω προς τα πάνω υπό μορφή ΜΚΟ και άτυπων ομάδων που παρέχουν τρόφιμα και επισιτιστικές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένου και της Μη Κυβερνητικής Οργάνωσης «Μπορούμε» που αξιοποιεί και μοιράζει φαγητό που δεν έχει καταναλωθεί. Συγχρόνως το ποσοστό οργανικών αποβλήτων του δήμου της Αθήνας είναι πάνω από το 50% των απορριμάτων του δήμου, ένα από υψηλότερα ποσοστά στην Ευρώπη.

Ο δήμος Αθηναίων θα οικοδομήσει στρατηγική που θα περιορίζει σημαντικά την σπατάλη τροφίμων και της οποίος ο στόχος θα είναι μηδενική σπατάλη τροφίμων 2050.

Κύριοι της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιώσιμότητας)

Εταίροι: Bloomberg Associates, Rockefeller Foundation, Μπορούμε, WWF, συνΑθήνα, Feeding 5000

Χρηματοδότηση: Εθνικοί και ιδιωτικοί πόροι

Χρονικό Πλαίσιο: Μεσο-μακροπρόθεσμο

D.1.4 Πιλοτικό Έργο Υπαίθριων Σχολικών Αγορών

Σε έναν δήμο με μεγάλη ανεργία και υψηλά επίπεδα παιδικής ένδειας, τα σχολεία μπορούν να διαδραματίσουν ουσιαστικό ρόλο στην βελτίωση της κοινωνικής ισότητας αλλά και στην εισαγωγή της καινοτομίας στον τομέα της εργασίας. Η διατροφή και η οικονομία γύρω από αυτήν μπορεί να αποτελέσει τον πυρήνα εμπειριών μάθησης βασισμένων στη δράση, την αξία της ανταλλαγής και τη γνωριμία διαφορετικών πολιτισμών. Πρόκειται για μοναδική ευκαιρία να εκμεταλλευτούμε την πλούσια παράδοση του δήμου στον τομέα της διατροφής, την πνευματική και καλλιτεχνική κουλτούρα της πόλης αλλά και καινοτόμες σχολικές πολιτικές εκμεταλλευόμενοι το ήδη υπάρχων πρόγραμμα του δήμου «Ανοιχτά Σχολεία του δήμου Αθηναίων» που ανοίγει τον χώρο του σχολείου στην κοινότητα. Το έργο αυτό βελτιώνει την ευημερία των παιδιών και οικοδομεί μακροπρόθεσμες δεξιότητες μέσω οργανωμένων μορφών εμπειρικής μάθησης.

Στις βασικές δραστηριότητες περιλαμβάνονται: α. Οργάνωση Ομάδας Σχολικών Υπαίθριων Αγορών που θα σχεδιάσει και θα πρωθήσει ένα Πιλοτικό Έργο για τις Σχολικές Υπαίθριες Αγορές, β. Χρήση καθημερινών αντικειμένων (τροφίμων) και καθημερινών πρακτικών (ανταλλαγή σε επίπεδο υπαίθριας αγοράς) για την πραγματοποίηση μαθημάτων στα πλαίσια της τοποκεντρικής εκπαίδευσης, γ. Εμπλοκή των τοπικών προσωπικοτήτων και ενώσεων της κοινωνίας των πολιτών ώστε να αναπτυχθούν προοπτικές απασχόλησης για άτομα που είναι ακόμα μαθητές/σπουδαστές.

Κύριοι της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιώσιμότητας, Αντιδήμαρχος για το Παιδί)

Εταίροι: Διατλαντικό Εργαστήριο Πολιτικής, Ανοιχτά Σχολεία του δήμου Αθηναίων

Χρηματοδότηση: TAPL

Χρονικό Πλαίσιο: Μεσο-μακροπρόθεσμο

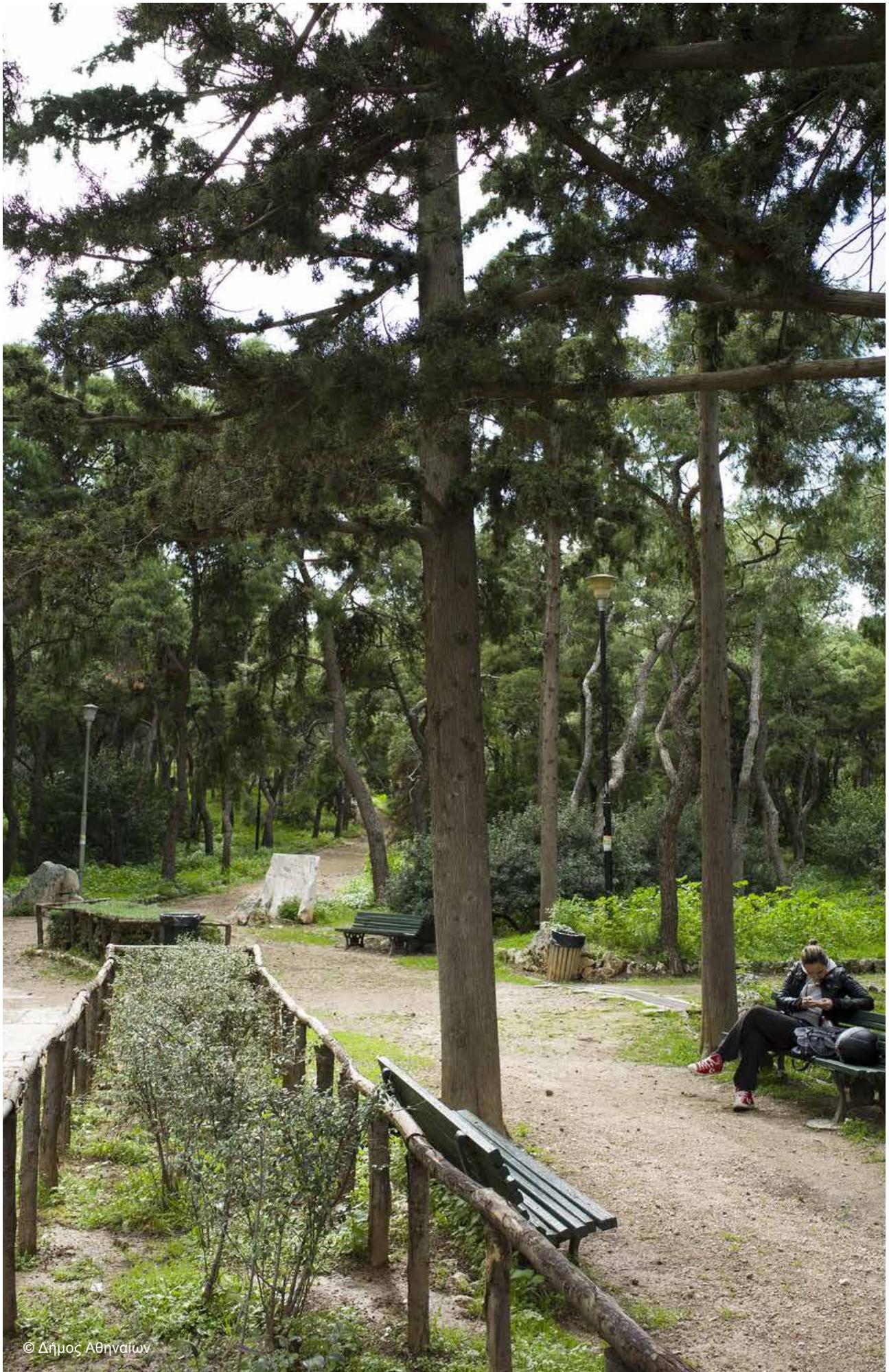
Στόχος Ε

Υποστηρίζουμε μία Βιώσιμη και Δίκαιη Ενεργειακή Πολιτική

Ο δήμος Αθηναίων δεν διέθετε κάποιο Σχέδιο Δράσης για την κλιματική αλλαγή. Η ετήσια απογραφή των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου με έτος βάσης το 2014 υπέδειξε μοτίβα ενεργειακής καταναλωτικής σπατάλης εντός του δήμου σε σημαντικούς τομείς διευκολύνοντας έτσι την χάραξη περιβαλλοντικών μακρόπτυνων πολιτικών με γνώμονα τα δεδομένα.

© Δήμος Αθηναίων

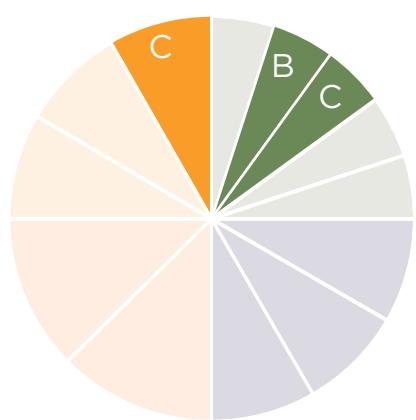
E.1

Σχέδιο Δράσης για τη Μείωση Εκπομπών Αερίων του Θερμοκηπίου

Περιγραφή:

Ο δήμος Αθηναίων ένωσε τις δυνάμεις του με άλλες πόλεις ανά τον κόσμο, στην προσπάθεια να μετριάσουν την κλιματική αλλαγή και να μειώσουν τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου. Το Σχέδιο Δράσης Μείωσης των Εκπομπών Αερίων του Θερμοκηπίου (ΣΔΜΕΑΘ) επικεντρώνεται σε δράσεις για τη μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης σε επίπεδο πόλης. Ο δήμος Αθηναίων έχει πραγματοποιήσει απογραφή εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου βάσει του παγκόσμιου πρωτοκόλλου (GPC), χρησιμοποιώντας το 2014 ως έτος αναφοράς, μέσω της ανάλυσης της ενεργειακής κατανάλωσης σε επίπεδο δήμου, κατοικιών και εμπορικών επιχειρήσεων. Σε αυτό περιλαμβάνονται επίσης οι μεταφορές, η διαχείριση στερεών αποβλήτων και όλες οι συναφείς εκπομπές. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις, οι εκπομπές αερίων θερμοκηπίου ανέρχονται σε 5.069.040 τόνους ισοδύναμου CO₂, που αντιστοιχεί σε 7,63 CO₂/κεφαλή. Ο στόχος που τέθηκε είναι η μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά 40% έως το 2030. Επιπλέον, τα μέτρα που θα συνεισφέρουν στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου προσφέρουν ευρύτερα οφέλη στην πόλη, όπως οικονομικά (που πηγάζουν από τη μείωση του κόστους ενέργειας) και κοινωνικά (που πηγάζουν από τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την προστασία ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού).

Στόχος Ε

Υποστηρίζουμε μία Βιώσιμη και Δίκαιη Ενεργειακή Πολιτική

Αξίες Ανθεκτικότητας:

- Υποστήριξη της Χάραξης πολιτικών που Βασίζονται σε Δεδομένα
- Υποστήριξη του Ολοκληρωμένου Σχεδιασμού και Ενίσχυση της Δημοτικής Διακυβέρνησης
- Υποστήριξη της Βιώσιμης Διαχείρισης και Ανάπτυξης
- Παροχή Κινήτρων Οικονομικής Ανάπτυξης
- Ανάπτυξη συνεργειών με Ενδιαφερόμενα Κοινά και Προώθηση της Συμμετοχής Υποστηρίζει της Διαφάνειας και της Υπευθυνότητας
- Βελτίωση και Προώθηση Διαύλων Επικοινωνίας με τον Πολίτη
- Προώθηση της Ψηφιακής Πολιτικής
- Ενίσχυση της Αναγνωρισιμότητας και της Εκτίμησης ως προς τις Δημοτικές Υπηρεσίες
- Μεγιστοποίηση της Δυναμικής της Αθηναϊκής Γειτονιάς
- Συνδυασμός Βασικών Υπηρεσιών με τη Δυναμική Ανάπτυξη της Πόλης
- Ανάπτυξη Δεξιοτήτων σε τοπικό επίπεδο
- Προαγωγή των Ισότιμων, Συνεκτικών και Υποστηρικτικών Κοινοτήτων
- Προστασία και Συντήρηση των Κρίσιμων Υποδομών
- Ενίσχυση της Ταυτότητας της Πόλης
- Υποστήριξη και Ενίσχυση του Φυσικού Περιβάλλοντος
- Προαγωγή της Ευημερίας των Πολιτών και Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής
- Μεγιστοποίηση των Περιουσιακών Στοιχείων της Πόλης

Κύριος της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (αρμόδιες διευθύνσεις και Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιώσιμότητας)

Εταίροι: Δίκτυο C40, συνεργάτες του δικτύου 100RC, πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα, Αντιδήμαρχος για το Παιδί

Νομοθετική Αρμοδιότητα:

Πηγές Χρηματοδότησης: ΕΣΠΑ 2014-2020, άλλοι πόροι της ΕΕ, ΣΔΙΤ/Πάρχοι ενεργειακών υπηρεσιών, Ίδιοι Πόροι

Χρονοδιάγραμμα: Βραχυπρόθεσμο και σε εξέλιξη

Στόχοι Βιώσιμης Αναπτυξής:

Ε.1

Σχέδιο Δράσης για τη Μείωση Εκπομπών Αερίων του Θερμοκηπίου

Ε.1.1 Δράσεις για Δημοτικά Κτίρια και Εγκαταστάσεις

α. Ο δήμος Αθηναίων έχει στην κατοχή του και είναι υπεύθυνος για τη συντήρηση κτιρίων που ζεπερνούν τα 1.000. Τα περισσότερα από αυτά έχουν κατασκευαστεί το διάστημα 1960-1990 και δύο διαθέτουν θερμομόνωση, με αποτέλεσμα να έχουν υψηλές ενεργειακές απαιτήσεις. Ο δήμος Αθηναίων έχει υλοποιήσει και θα συνεχίσει να υλοποιεί δράσεις ενεργειακής αναβάθμισης και ήπιες δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας εντός των κτιρίων του ώστε να βελτιώσει την αποδοτικότητα τους και να μειώσει το ενεργειακό κόστος. Η χρήση συστημάτων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στα κτίρια είναι άλλος ένας σημαντικός παράγοντας για τη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου. (Δράση 6.1.1., ΣΔΜΕΑΘ)

β. Η πόλη αναβαθμίζει τον δημοτικό φωτισμό, αντικαθιστώντας το 25ετές δίκτυο της με τεχνολογία LED. Το δίκτυο δημόσιου φωτισμού καλύπτει 930 χλμ εντός του δήμου και εκτείνεται σε 3.300 δρόμους της πόλης. Αξίζει να σημειωθεί ότι ο δημοτικός φωτισμός αντιστοιχεί στο 66% της συνολικής ετήσιας κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας του Δήμου. Ο αριθμός φωτιστικών σωμάτων εκτιμάται στα 45.000. Επί του παρόντος, ο δήμος Αθηναίων διεξάγει μια φωτοτεχνική μελέτη σχετικά με τον δημόσιο φωτισμό. (Δράση 6.1.2., ΣΔΜΕΑΘ)

Κύριος της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (Αρμόδιες διευθύνσεις και Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας)

Φορείς: Δίκτυο C40, συνεργάτες του δικτύου 100RC, πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα, ιδιωτικός τομέας

Πηγές Χρηματοδότησης: ΕΣΠΑ, ίδιοι πόροι, ιδιώτες χορηγοί

Χρονοδιάγραμμα: Βραχυπρόθεσμο και σε εξέλιξη

Ε.1.2 Δράσεις για Κτίρια Οικιακού και Τριτογενή Τομέα

α. Ο δήμος Αθηναίων θα οργανώσει εκστρατείες για την ενίσχυση της περιβαλλοντικής συνειδησης των πολιτών, ενθαρρύνοντάς τους να προχωρήσουν σε περικοπή εξόδων, μέσα από τη μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης κατ' οίκον. Σύμφωνα με στατιστικές μελέτες, το 85,9% της θερμικής ενέργειας που καταναλώνεται χρησιμοποιείται για θέρμανση, ενώ το 67,3% δαπανάται σε οικιακές συσκευές. Θα συνεχιστούν οι εκπαιδευτικές εκστρατείες στα σχολεία μέσω σεμιναρίων, εργαστηρίων, ενημερωτικών φυλλαδίων και αλληλεπιδραστικών μέσων επικοινωνίας που επικεντρώνονται στα παιδιά, με σκοπό την ενημέρωση και την ευαισθητοποίησή τους σχετικά με το αποτύπωμα άνθρακα. (Δράση 6.2.1., ΣΔΜΕΑΘ)

β. Υποστήριξη, προώθηση και διάδοση πληροφοριών σχετικά με εθνικά προγράμματα εξοικονόμησης ενέργειας. Το πρόγραμμα «ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΗΣΗ ΚΑΤ' ΟΙΚΟΝ» που παρουσιάστηκε το 2011 έχει ήδη βελτιώσει την ενεργειακή απόδοση 40.000 κατοικιών. Ο δήμος Αθηναίων θα προωθήσει εθνικά προγράμματα χρηματοδότησης σχετικά με την εξοικονόμηση ενέργειας. Αυτά τα προγράμματα μπορούν να οδηγήσουν σε σημαντική εξοικονόμηση ενέργειας στον οικιστικό τομέα και να ανέλθουν έως το 44% της τελικής χρησιμοποιούμενης ενέργειας. (Δράση 6.2.2., ΣΔΜΕΑΘ)

γ. Αύξηση της χρήσης του φυσικού αερίου για την κάλυψη των αναγκών θέρμανσης σε κτίρια κατοικιών. Προς το παρόν, το πετρέλαιο ντίζελ είναι η πρωταρχική επιλογή καυσίμου που χρησιμοποιείται για θέρμανση σε κτίρια κατοικιών. Λαμβάνοντας υπόψη ότι το 30% των κτιρίων της Αθήνας θα συνδεθεί με το δίκτυο φυσικού αερίου μέσω των προαναφερθέντων εθνικών προγραμμάτων εξοικονόμησης ενέργειας, ο δήμος Αθηναίων - σε συνεργασία με τους προμηθευτές φυσικού αερίου - θα υλοποιήσει δράσεις ευαισθητοποίησης, με στόχο να κατευθύνει τα υπόλοιπα νοικοκυριά ως προς την ενεργειακή τους αναβάθμιση. Η επιλογή του φυσικού αερίου έναντι του πετρελαίου ντίζελ για την κάλυψη των αναγκών θέρμανσης θα μπορούσε να εξοικονομήσει έως και 20% της συνολικής κατανάλωσης ενέργειας στον οικιστικό τομέα της Αθήνας. (Δράση 6.2.3., ΣΔΜΕΑΘ)

δ. Ο δήμος Αθηναίων θα υποστηρίξει με κάθε δυνατό τρόπο τη μετατροπή ποσοστού 10% του υφιστάμενου οικιστικού τομέα σε κτίρια σχεδόν μηδενικής ενέργειας έως το 2030. Ο δήμος Αθηναίων θα ήθελε να αποτελέσει σημείο αναφοράς για τους πολίτες που επιζητούν συμβουλές γι' αυτό το θέμα. (Δράση 6.2.4., ΣΔΜΕΑΘ)

Ε.1

Σχέδιο Δράσης για τη Μείωση Εκπομπών Αερίων του Θερμοκηπίου

ε. Δράσεις μετριασμού των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής: α. αύξηση των χώρων πρασίνου σε περιοχές της Αθήνας με χαμηλά ποσοστά πρασίνου, β. βελτίωση των τοπικών βιοκλιματικών συνθηκών μέσω της χρήσης ψυχρών υλικών, γ. ένταξη στοιχείων σκίασης σε όλους τους δημόσιους χώρους. Οι παραπάνω δράσεις θα επηρεάσουν σημαντικά τη μείωση της χρήσης των κλιματιστικών ως συσκευών ψύξης στη διάρκεια των θερμότερων μηνών. (Δράση 6.2.5., ΣΔΜΕΑΘ)

στ. Σύσταση δημοτικού ταμείου για την ενεργειακή αναβάθμιση δημοτικών κτιρίων. Ο δήμος Αθηναίων θα ιδρύσει ένα δημοτικό ταμείο που θα βοηθήσει τους κατοίκους στην ενεργειακή αναβάθμιση των κτιρίων τους και στην περικοπή των εξόδων. Θα βασίσει τις προσπάθειές του στο παράδειγμα του προγράμματος ανάπτασης προσόψεων «Πρόσοψη» που κατέφερε να αναπλάσει 4.000 προσόψεις κτιρίων μέσα στην πρώτη δεκαετία του 21ου αιώνα. Εάν ο δήμος Αθηναίων διαθέσει κεφάλαια για την ενεργειακή αναβάθμιση 24.000 νοικοκυριών έως το 2030, η ενεργειακή ζήτηση μπορεί να περικοπεί έως και 27% ανά κατοικία. (Δράση 6.2.6., ΣΔΜΕΑΘ)

ζ. Υποστήριξη των θετικών επιπτώσεων της εξοικονόμησης ενέργειας, με αποδέκτες επιχειρηματίες. Αυτό το μέτρο απευθύνεται στον τριτογενή τομέα.

Έχει καταγραφεί ότι έως και 8.000 κτίρια φιλοξενούν επιχειρηματικές δραστηριότητες στον δήμο Αθηναίων. Το πρόγραμμα «Χτίζοντας το Μέλλον-Παρεμβάσεις Μεγάλης Κλίμακας», υπό την αιγίδα του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, στοχεύει στη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας στον τριτογενή τομέα. Στηρίζοντας αυτή την προσπάθεια, ο δήμος Αθηναίων θα οργανώσει ενημερωτικές εκστρατείες για τα οφέλη της εξοικονόμησης ενέργειας μέσω της Εταιρείας Ανάπτυξης και Τουριστικής Προβολής Αθηνών (ΕΑΤΑ). (Δράση 6.2.7., ΣΔΜΕΑΘ)

η. Υλοποίηση Μέτρων για την εξοικονόμηση ενέργειας στη βιομηχανία η οποία, ωστόσο, συμβάλλει μόνο κατά 3% στις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου στην Αθήνα. (Δράση 6.2.8., ΣΔΜΕΑΘ)

Κύριος της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (Γραφείο Δημάρχου, αρμόδιες διευθύνσεις, Αντιδήμαρχος Για τα Παιδί και Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας)

Φορείς: Δίκτυο C40, ΣΑνοιχτά Σχολεία του δήμου Αθηναίων

Πηγές Χρηματοδότησης: ΕΣΠΑ, ίδιοι Πόροι, Ιδιώτες χορηγοί

Χρονοδιάγραμμα: Βραχυ-/μεσοπρόθεσμο

E.1.3 Δράσεις στον Τομέα των Μεταφορών

Οι δράσεις που αντιστοιχούν στην εξοικονόμηση ενέργειας στον τομέα μεταφορών είναι οι ακόλουθες:

α. Αντικαθιστώντας το 20% του υφιστάμενου παλιού, πετρελαιοκίνητου δημοτικού στόλου με οχήματα νέας τεχνολογίας έως το 2030, ο δήμος θα μπορούσε να επιτύχει μείωση 20% του κόστους κατανάλωσης καυσίμων. (Δράση 6.3.1., ΣΔΜΕΑΘ)

β. Ο δήμος θα κοινοποίησε και θα υποστηρίξει τα οφέλη της οικολογικής οδήγησης στα διοικητικά στελέχη των αρμόδιων τμημάτων και σε κατοίκους του δήμου. (Δράση 6.3.2., ΣΔΜΕΑΘ)

γ. Βελτίωση της διαχείρισης και της αποδοτικότητας του δημοτικού στόλου χρησιμοποιώντας νέες τεχνολογίες και εξορθολογίζοντας τα υφιστάμενα δρομολόγια. (Δράση 6.3.3., ΣΔΜΕΑΘ)

δ. Ο δήμος έχει αναθέσει την κατάρτιση ενός σχεδίου δράσης Βιώσιμης Κινητικότητας που έχει ως στόχο τη μείωση των αυτοκινήτων στο κέντρο της πόλης, κάτιο το οποίο θα αποφέρει σημαντικά οφέλη στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. (Δράση 6.3.4., ΣΔΜΕΑΘ)

Κύριος της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (Αρμόδιες διευθύνσεις και Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας)

Εταίροι: Συνεργάτες του δικτύου 100RC, πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα, ιδιωτικός τομέας

Πηγές Χρηματοδότησης: Ίδιοι Πόροι

Χρονοδιάγραμμα: Βραχυ-/μεσοπρόθεσμο

E.1.4 Δράσεις στον Τομέα της Διαχείρισης των Απορριμάτων

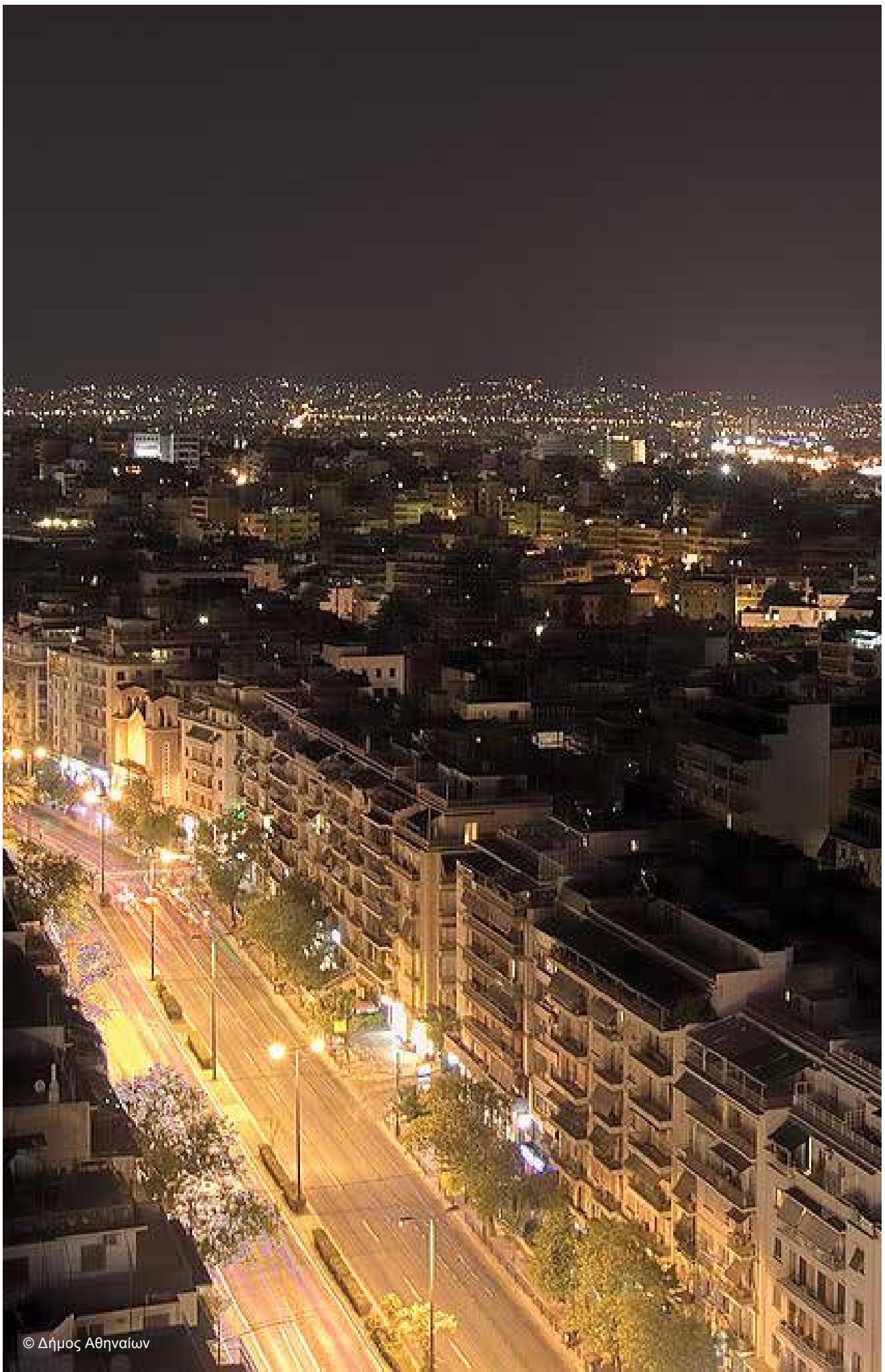
α. Η διαχείριση αποβλήτων συνεισφέρει το 7% των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου της πόλης. Ο δήμος Αθηναίων έχει αναπτύξει ένα πιο βιώσιμο στρατηγικό σχέδιο για τη διαχείριση αποβλήτων, έχοντας θέσει ως στόχο την ολοκληρωτική εκτροπή οργανικών αποβλήτων από τους υγειονομικούς χώρους ταφής έως το 2030. Αυτή η δράση είναι μια από τις πιο σημαντικές στο πλαίσιο της μείωσης των εκπομπών στον δήμο Αθηναίων και του στόχου μας για μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά 40% έως το 2030. (Δράση 6.4.1., ΣΔΜΕΑΘ)

Κύριος της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (σχετικά τμήματα και Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας)

Εταίροι: Συνεργάτες του δικτύου 100RC, ιδιωτικός τομέας

Πηγές Χρηματοδότησης: Ίδιοι Πόροι, προγράμματα χρηματοδότησης της ΕΕ

Χρονοδιάγραμμα: Μεσο-μακροπρόθεσμο

© Δήμος Αθηναίων

Οδικός Χάρτης για τη Μείωση της Ενεργειακής Φτώχειας

Περιγραφή:

Η ενεργειακή φτώχεια τείνει να γίνει ένα από τα μεγαλύτερα κοινωνικά προβλήματα στην Ευρώπη. Η Ελλάδα δεν αποτελεί εξαίρεση. Σύμφωνα με μια πρόσφατη μελέτη, σχεδόν το 25% των νοικοκυριών της Αθήνας βρίσκεται σε καθεστώς ενεργειακής φτώχειας λόγω της οικονομικής κρίσης και δεν είναι σε θέση να καλύψει τις βασικές οικιακές ανάγκες του. Αυτά τα νοικοκυριά δεν είναι σε θέση να πληρώσουν για κλιματισμό το καλοκαίρι ούτε θέρμανση στη διάρκεια του χειμώνα. Μελέτες έχουν αναδείξει ότι ένα σημαντικό ποσοστό του πληθυσμού της Αθήνας ζει σε σπίτια με εσωτερική θερμοκρασία που δεν ξεπερνά τους 6–7°C στη διάρκεια των κρύων χειμερινών μηνών.

Ο δήμος Αθηναίων θα υλοποιήσει μέτρα για την εξάλειψη της ενεργειακής φτώχειας και θα αναπτύξει προγράμματα για να ανακουφίσει τους πιο ευάλωτους πληθυσμούς.

Στόχος Ε

Υποστηρίζουμε μία Βιώσιμη και Δίκαιη Ενεργειακή Πολιτική

Αξίες Ανθεκτικότητας:

- Υποστήριξη Χάραξης Πολιτικών Που Βασίζονται σε Δεδομένα
- Βελτίωση και Προώθηση Διαύλων Επικοινωνίας με τον Πολίτη
- Υποστήριξη της Διαφάνειας και της Υπευθυνότητας
- Ανάπτυξη Συνεργειών με Ενδιαφερόμενα Κοινά και Προώθηση της Συμμετοχής
- Υποστήριξη του Ολοκληρωμένου Σχεδιασμού και Ενίσχυση της Δημοτικής Διακυβέρνησης
- Ενίσχυση της Αναγνωρισμότητας και της Εκτίμησης ως προς τις Δημοτικές Υπηρεσίες
- Ανάπτυξη Δεξιοτήτων σε τοπικό επίπεδο
- Προαγωγή των Ισότιμων, Συνεκτικών και Υποστηρικτικών Κοινοτήτων
- Προστασία και Συντήρηση των Κρίσιμων Υποδομών
- Παροχή Κινήτρων Οικονομικής Ανάπτυξης
- Υποστήριξη της Βιώσιμης Διαχείρισης και Ανάπτυξης
- Υποστήριξη και Ενίσχυση του Φυσικού Περιβάλλοντος
- Προαγωγή της Ευημερίας των Πολιτών και Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής

Κύριος της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας)

Εταίρος: ΚΑΠΕ και σχετικά τμήματα του δήμου

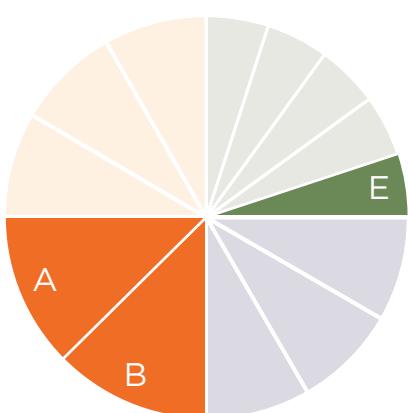
Νομοθετική Αρμοδιότητα:

Πηγές Χρηματοδότησης: ΚΑΠΕ, Ευρωπαϊκά Ταμεία και ίδιοι Πόροι

Χρονοδιάγραμμα: Μεσοπρόθεσμο

Στόχοι Βιώσιμης Αναπτυξης:

E.2

Σχέδιο Δράσης για τη Μείωση της Ενεργειακής Φτώχειας

E.2.1 Παρατηρητήριο Ενεργειακής Φτώχειας

Σε συνεργασία με το Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΚΑΠΕ), ο δήμος Αθηναίων θα ιδρύσει ένα παρατηρητήριο ενεργειακής φτώχειας που θα είναι υπεύθυνο για την παρακολούθηση των νοικοκυριών που πλήγησαν από ενεργειακή φτώχεια και θα προσφέρει λύσεις ενεργειακής απόδοσης. Επίσης, θα προσπαθήσει να συνδέσει την ενεργειακή ζήτηση με την παραγωγή από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Κύριος της Δράσης: Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας και ΚΑΠΕ

Εταίροι: Αθηναϊκό Αέριο Α.Ε.: Διαδημοτική Ανώνυμη Εταιρεία Φυσικού Αερίου, ΚΑΠΕ, Ίδρυμα Χάινριχ Μπελ, KOINSEΠ «Άνεμος Ανανέωσης», ΜΚΟ και Τμήμα Κοινωνικών Υπηρεσιών

Χρηματοδότηση: ΚΑΠΕ, ευρωπαϊκοί πόροι και ίδιοι πόροι

Χρονοδιάγραμμα: Βραχυπρόθεσμο

E.2.2 Εκστρατεία Ευαισθητοποίησης και Υποστήριξης για την Εξοικονόμηση Ενέργειας

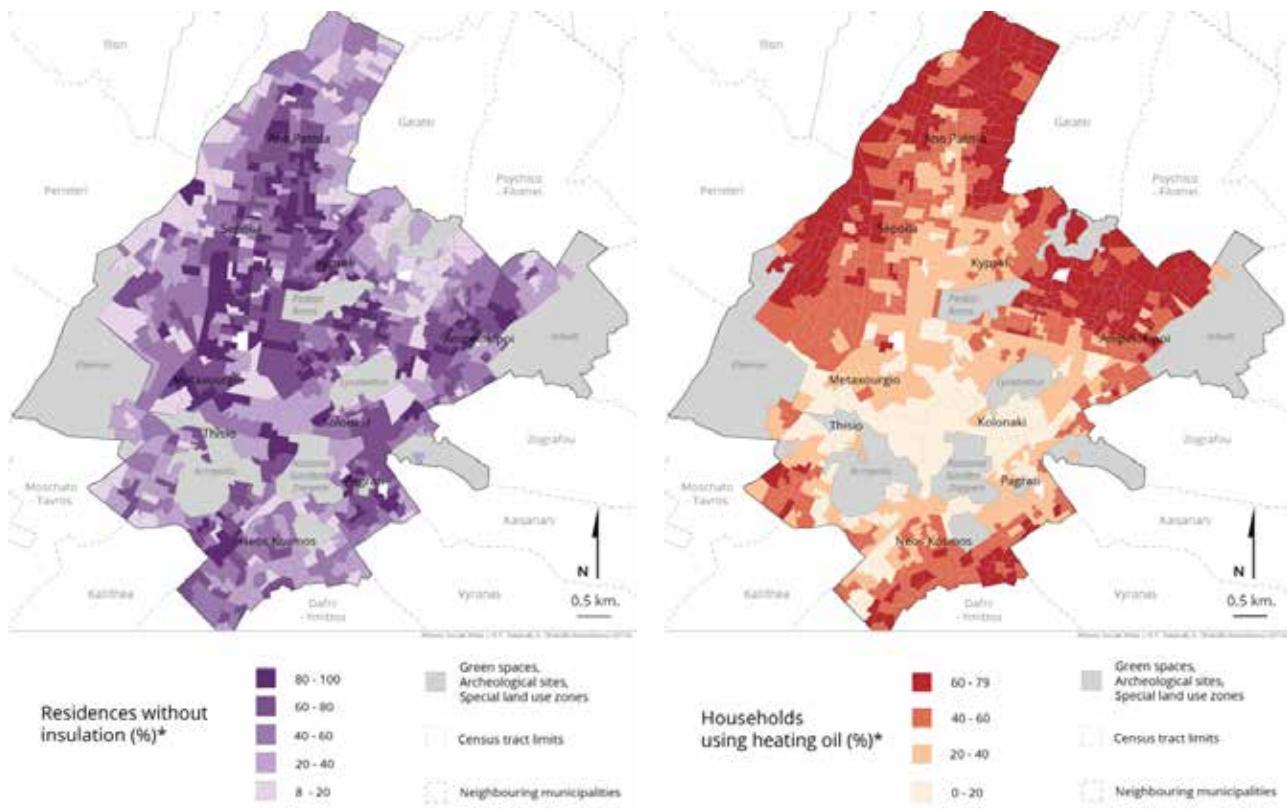
Ο δήμος Αθηναίων θα εξετάσει το ενδεχόμενο σύμπραξης δημόσιου και ιδιωτικού τομέα για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση μιας μακροπρόθεσμης εκστρατείας και κόμβων ενημέρωσης και υποστήριξης των πολιτών για θέματα ενεργειακής κατανάλωσης και εξοικονόμησης, έτσι ώστε ο δήμος να βρίσκεται σε επαφή με τους πολίτες σχετικά με τις δυσκολίες τους γύρω από τα θέματα ενέργειας (ενεργειακοί επιθεωρητές, ιστότοπος, κόμβοι πληροφόρησης, τηλεφωνικό κέντρο, κ.λπ.).

Κύριος της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας και Γραφείο Δημάρχου)

Εταίροι: ΕΑΤΑ, Αθηναϊκό Αέριο Α.Ε.: Διαδημοτική Ανώνυμη Εταιρεία Φυσικού Αερίου, Ίδρυμα Χάινριχ Μπελ, KOINSEΠ «Άνεμος Ανανέωσης», ΜΚΟ και ιδιωτικός τομέας

Χρηματοδότηση: ίδιοι πόροι και ιδιώτες χορηγοί

Χρονοδιάγραμμα: Μεσοπρόθεσμο

Πηγή: Παταβάλη Φ., Χατζηκωνσταντίνου Ε. (επιμ.) Κοινωνικός Άτλαντας της Ατλαντας. Χαρτογραφώντας την ενεργειακή φτώχεια στην Αθήνα της κρίσης. (<http://www.athenssocialatlas.gr/άρθρο/ενεργειακή-φτώχεια/>)

Πηγή: Βαταβάλη Φ., Χατζηκωνσταντίνου Ε. (επιμ.) Κοινωνικός Άτλαντας της Ατλαντας. Χαρτογραφώντας την ενεργειακή φτώχεια στην Αθήνα της κρίσης. (<http://www.athenssocialatlas.gr/άρθρο/ενεργειακή-φτώχεια/>)

Ε.2

Σχέδιο Δράσης για τη Μείωση της Ενεργειακής Φτώχειας

Ε.2.3 Διαβατήριο Ενεργειακής Αναβάθμισης Κτιρίου

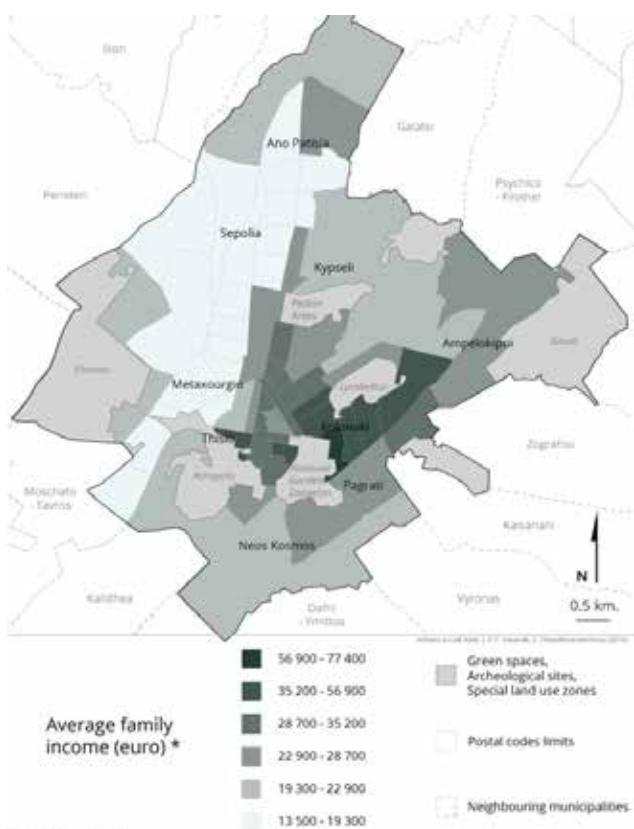
Το Διαβατήριο Ενεργειακής Αναβάθμισης Κτιρίου (ΔΕΑΚ) είναι ένα έγγραφο που παρουσιάζει έναν μακροπρόθεσμο (έως 15-20 έτη) χάρτη πορείας για τη σταδιακή ενεργειακή αναβάθμιση συγκεκριμένων κτιρίων, που προκύπτει από επιπόπτιους ελέγχους με βάση συγκεκριμένους δείκτες και κριτήρια ποιότητας, σε συνεννόηση με τους ενοικιαστές και τους ιδιοκτήτες κτιρίων. Σε συνεργασία με το ΚΑΠΕ, ο δήμος Αθηναίων θα αναπτύξει μια βιβλιοθήκη με ΔΕΑΚ από τα κτίρια του ώστε να καταγράψει τις ενεργειακές απαιτήσεις και τα μέτρα που θα εφαρμοστούν σε μακροπρόθεσμη βάση για την εξοικονόμηση ενέργειας προκειμένου να μπορέσει να αναπτυχθεί στο μέλλον ένας ενεργειακός χάρτης πορείας.

Κύριος της Δράσης: Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας και ΚΑΠΕ

Εταίροι: ΚΑΠΕ, Αθηναϊκό Αέριο Α.Ε.: Διαδημοτική Ανώνυμη Εταιρεία Φυσικού Αερίου, Ίδρυμα Χάινριχ Μπελ, ΚΟΙΝΣΕΠ «Άνεμος Ανανέωσης» και Τμήμα Δημοσίων Έργων

Χρηματοδότηση: ΚΑΠΕ, ευρωπαϊκοί πόροι και ίδιοι Πόροι

Χρονοδιάγραμμα: Μεσοπρόθεσμο

Πηγή: Βαταβάλη Φ., Χατζηκωνσταντίνου Ε. (επιμ.) Κοινωνικός Άτλαντας της Ατλαντας. Χαρτογραφώντας την ενεργειακή φτώχεια στην Αθήνα της κρίσης, (<http://www.athenssocialatlas.gr/αρθρο/ενεργειακή-φτώχεια/>)

Συνεταιρισμοί Ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές

Περιγραφή:

Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στη Γαλλία, την Ισπανία, την Κροατία, ακόμα και στην Ελλάδα οι κάτοικοι έχουν αρχίσει να επενδύουν σε ενεργειακούς συνεταιρισμούς, αλλά λόγω των διαφορετικών νομικών πλαισίων και της έλλειψης μηχανισμών στήριξης συνεχίζουν να υστερούν έναντι των χωρών της Βόρειας Ευρώπης. Στην Ελλάδα περιμένουμε να βγει άμεσα το νέο νομικό πλαίσιο για ενεργειακούς συνεταιρισμούς.

Οι μακροοικονομικές συνθήκες ύφεσης στην Ελλάδα, η ενεργειακή φτώχεια και η έλλειψη κοινωνικής συνοχής θα μπορούσαν να μετριαστούν από τη δημιουργία συνεταιρισμών ενέργειας που σε συνδυασμό με την δουλειά που έχει γίνει από το πρόγραμμα «Σχολεία Ανοιχτά στην Γειτονιά» θα μπορούσαν να εστιαστούν καταρχάς με την τοποθέτηση στις στέγες αυτών των 25 σχολείων φωτισμού πανέλων.

Κύριος στόχος αυτού του προγράμματος είναι να δώσει τη δυνατότητα στον δήμο να διευκολύνει την ανάπτυξη συνεταιρισμών σε επίπεδο γειτονιάς ή μεγαλύτερων συμπράξεων κατοίκων. Θα πρέπει να στηθεί μια μορφή συνεταιριστικής και αναχρηματοδοτούμενης επένδυσης, με βάση την εμπειρία της Βιέννης, η οποία μπορεί να λειτουργήσει ως καθοδηγητής λόγω της εμπειρίας της, αλλά και αυτής της Greenpeace.

Το Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας θα προσπαθήσει να αξιολογήσει, να αναπτύξει και να προωθήσει την ανάπτυξη Συνεταιρισμών Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, μια και αυτοί μπορούν να υποστηρίζουν την οικονομία της πόλης σε τοπικό επίπεδο. Η χρήση καθαρών τεχνολογιών αποτελούν μεγάλη ευκαιρία για την πόλη μας.

Στόχος Ε

Υποστηρίζουμε μία Βιώσιμη και Δίκαιη Ενεργειακή Πολιτική

Αξίες Ανθεκτικότητας:

- Υποστήριξη Χάραξης Πολιτικών Που Βασίζονται σε Δεδομένα
- Βελτίωση και Προώθηση Διαύλων Επικοινωνίας με τον Πολίτη
- Υποστήριξη της Διαφάνειας και της Υπευθυνότητας
- Προώθηση της Ψηφιακής Πολιτικής
- Ανάπτυξη Συνεργειών με Ενδιαφερόμενα Κοινά και Προώθηση της Συμμετοχής
- Υποστήριξη του Ολοκληρωμένου Σχεδιασμού και Ενίσχυση της Δημοτικής Διακυβέρνησης
- Ενίσχυση της Αναγνωρισμότητας και της Εκτίμησης ως προς τις Δημοτικές Υπηρεσίες
- Ανάπτυξη Δεξιοτήτων σε τοπικό επίπεδο
- Προαγωγή των Ισότιμων, Συνεκτικών και Υποστηρικτικών Κοινοτήτων
- Προστασία και Συντήρηση των Κρίσιμων Υποδομών
- Παροχή Κινήτρων Οικονομικής Ανάπτυξης
- Υποστήριξη της Βιώσιμης Διαχείρισης και Ανάπτυξης
- Υποστήριξη και Ενίσχυση του Φυσικού Περιβάλλοντος
- Προαγωγή της Ευημερίας των Πολιτών και Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής

Αρμόδιοι Φορείς Δράσης: Δήμος Αθηναίων (Αθηναϊκό Αέριο Α.Ε.: Διαδημοτική Ανώνυμη Εταιρεία Φυσικού Αερίου και Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας, Αντιδήμαρχος για το Παιδί)

Εταίροι: ΚΟΙΝΣΕΠ «Άνεμος Ανανέωσης», Υπουργείο Ενέργειας και Περιβάλλοντος

Νομοθετική Αρμοδιότητα:

Πηγές Χρηματοδότησης: Ιδιοί Πόροι, διαρθρωτικά ταμεία

Χρονοδιάγραμμα: Μεσοπρόθεσμο

Στόχοι Βιώσιμης Αναπτυξής:

Προνοητική Πόλη

| Στόχοι |

- A Ενισχύουμε τον Προγραμματισμό ενόψει Σοβαρών Κρίσεων
- B Υποστηρίζουμε τη Δημόσια Διοίκηση και Ενισχύουμε το Ρόλο των Τοπικών Κοινοτήτων
- C Υποστηρίζουμε Συνεργασίες σε Τοπικό Επίπεδο

Ο δήμος θα εξορθολογήσει και θα αναβαθμίσει τις ικανότητες «επιβίωσης» που διαθέτει η πόλη ώστε, μέσω του προγραμματισμού και της επικοινωνίας, να οικοδομήσει εμπιστοσύνη και ένα ασφαλές περιβάλλον για τους κατοίκους της.

- A.1 Σχέδια Ετοιμότητας και Διαχείρισης Κρίσεων
- A.2 Χάραξη Πολιτικών με Βάση Πιθανά Σενάρια Κρίσεων
- A.3 Μητροπολιτική Αθήνα και Άλλες Θεσμικές Μεταρρυθμίσεις
- A.4 Μελέτες Ανθεκτικότητας
- A.5 Απόσυρση Παλαιών Κτιρίων (Μείζον Έργο Ανθεκτικότητας)

- B.1 Δίκτυο Δημοτικών Γειτονιών
- B.2 Ενδυνάμωση των Διοικητικών Λειτουργιών του Δήμου

- C.1 Ανοιχτά Σχολεία του δήμου Αθηναίων
- C.2 Σχέδια Δράσης για την Ένταξη των Μεταναστών

Στόχος Α

Ενισχύουμε τον Προγραμματισμό ενόψει Σοβαρών Κρίσεων

Ο δήμος θα εξορθολογίσει, θα αναβαθμίσει και θα επανασχεδιάσει τις διαδικασίες, τα συστήματα και τις δυνάμεις του έτσι ώστε να μπορεί με σωστή προετοιμασία, εκπαίδευση και οργάνωση να αντιμετωπίσει τις περισσότερο ή λιγότερο σοβαρές κρίσεις που αντιμετωπίζει και θα αντιμετωπίσει.

© Δήμος Αθηναίων

A.1

Σχέδια Ετοιμότητας και Διαχείρισης Κρίσεων

Περιγραφή:

Στο πέρασμα των αιώνων, η Αθήνα έχει αντιμετωπίσει πολυάριθμες κρίσεις. Ο δήμος Αθηναίων αναγνωρίζει την ανάγκη προετοιμασίας για τις κρίσεις όπως και την ανάγκη θέσπισης σχεδίων αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών. Προκειμένου να αναπτύξουμε μια στρατηγική προσέγγιση για την ετοιμότητα και τη διαχείριση κρίσεων, είμαστε σε επαφή με ερευνητικά κέντρα και κρατικές αρχές που θα μας προσφέρουν τις αναγκαίες κατευθύνσεις και υποστήριξη.

Το Γραφείο μας θα συνεργαστεί στενά με καθηγητές και φοιτητές του μεταπτυχιακού προγράμματος του Χαροκόπειου Πανεπιστημίου «Εφαρμοσμένη Γεωγραφία και Διαχείριση του Χώρου: Διαχείριση Φυσικών και Ανθρωπογενών Καταστροφών». Στο πλαίσιο της πρακτικής εξάσκησής της, η ομάδα των φοιτητών θα βοηθήσει το γραφείο να συντονίσει μια σειρά από σχετικούς και ενδιαφερόμενους φορείς, Ελληνικούς και ξένους, οι οποίοι, μέσω Μνημονίων Συνεργασίας και άλλα είδη παροχής υπηρεσιών υποστήριξης θα βοηθήσουν την Αθήνα να καταρτίσει ένα προοδευτικό, καινοτόμο και στρατηγικό σχέδιο.

Στόχος Α

Ενισχύουμε τον Προγραμματισμό ενόψει Σοβαρών Κρίσεων

Αξίες Ανθεκτικότητας:

- Υποστήριξη Χάραξης Πολιτικών που Βασίζονται σε Δεδομένα
- Ανάπτυξη Συνεργειών με Ενδιαφερόμενα Κοινά και Προώθηση της Συμμετοχής
- Υποστήριξη του Ολοκληρωμένου Σχεδιασμού και Ενίσχυση της Δημοτικής Διακυβέρνησης
- Ανάπτυξη Δεξιοτήτων σε τοπικό επίπεδο
- Βελτίωση και Προώθηση Διαύλων Επικοινωνίας με τον Πολίτη
- Υποστήριξη της Διαφάνειας και της Υπευθυνότητας
- Προώθηση Αναπτυξιακών Λύσεων έναντι της Παροχής Ανθρωποποίησης Βοήθειας

Κύριος της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (Τμήμα Πολιτικής Προστασίας, Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας)

Εταίροι: Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο, Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας, Κέντρο Μελετών Ασφαλείας, Οργανισμός Αντισεισμικού Σχεδιασμού και Προστασίας (ΟΑΣΠ), Περιφέρεια Αττικής, Παγκόσμια Τράπεζα, άλλοι συνεργάτες του δικτύου των 100 Ανθεκτικών Πόλεων, ερευνητικά κέντρα και πανεπιστήμια.

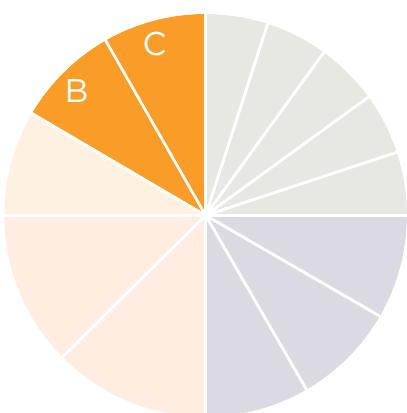
Νομοθετική Αρμοδιότητα:

Πηγές Χρηματοδότησης: Ιδιοί Πόροι, διαρθρωτικά ταμεία πολιτικής προστασίας της ΕΕ

Χρονοδιάγραμμα: Βραχυπρόθεσμο

Στόχοι Βιώσιμης Αναπτυξης:

A.1

Σχέδια Ετοιμότητας και Διαχείρισης Κρίσεων

A.1.1 Κανονιστικό Πλαίσιο για την Πολιτική Προστασία

Ο δήμος θα συστήσει μια συντονιστική επιτροπή πολιτικής προστασίας ως κύριο φορέα λήψης αποφάσεων, με πρόεδρο τον Δήμαρχο Αθηνών ή τον Γενικό Γραμματέα. Η επιτροπή θα αποτελείται από υψηλόβαθμους εκπροσώπους από την Περιφέρεια Αττικής, τη Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας, αρμόδιες δημοτικές διευθύνσεις, φορείς αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών, την Επικεφαλής Αστικής Ανθεκτικότητας και έναν συντονιστή/ υπεύθυνο έργου που θα είναι υπεύθυνος για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση ενός ρυθμιστικού πλαισίου.

Η Αθήνα, με την καθοδήγηση αυτής της επιτροπής, θα αναπτύξει ένα ρυθμιστικό πλαίσιο για τα σχέδια ετοιμότητας και ανταπόκρισης σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης. Ο σχεδιασμός αυτός θα πραγματοποιηθεί σε συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη. Το πλαίσιο θα οργανωθεί με βάση τις τέσσερις απρόσμενες κρίσεις που έχουν ιεραρχηθεί για την Αθήνα: α. σεισμοί, β. κρίσεις σχετικές με την κλιματική αλλαγή (κύματα καύσωνα, επίδραση θερμικής αστικής νησίδας, ξαφνικές πλημμύρες, ατμοσφαιρική ρύπανση), γ. τις κοινωνικές αναταραχές και δ. το ηλεκτρονικό έγκλημα. Το εφαρμοστέο πλαίσιο, που θα βασίζεται στις κατευθυντήριες γραμμές της Γενικής Γραμματείας, θα επικεντρωθεί σε τέσσερις άξονες: πρόσβαση, διευκόλυνση, συντονισμός και ρύθμιση.

Κύριος της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (Τμήμα Πολιτικής Προστασίας, Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας)

Εταίροι: Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας και μέλος της Συντονιστικής Επιτροπής Πολιτικής Προστασίας της Περιφέρειας Αττικής

Πηγές Χρηματοδότησης: Ιδιοί Πόροι, διαρθρωτικά ταμεία πολιτικής προστασίας της ΕΕ

Χρονοδιάγραμμα: Βραχυπρόθεσμο

A.1.2 Συνεργασία με το Κέντρο Μελετών Ασφαλείας της Ελληνικής Αστυνομίας

Ο δήμος Αθηναίων και το Κέντρο Μελετών Ασφαλείας (ΚΕΜΕΑ) πρόκειται να υπογράψουν ένα Μνημόνιο Συνεργασίας, με στόχο την ανάπτυξη στρατηγικών ανταπόκρισης σε περιπτώσεις αντιμετώπισης εκτάκτων αναγκών, βασισμένες σε διαφορετικά σενάρια.

Κύριος της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (Τμήμα Πολιτικής Προστασίας, Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας)

Εταίροι: Κέντρο Μελετών Ασφαλείας Ελληνικής Αστυνομίας

Πηγές Χρηματοδότησης: Ιδιοί Πόροι, διαρθρωτικά ταμεία πολιτικής προστασίας της ΕΕ

Χρονοδιάγραμμα: Βραχυπρόθεσμο

A.1

Σχέδια Ετοιμότητας και Διαχείρισης Κρίσεων

A.1.3 Συνέργειες ανάμεσα στον Δήμο και την Περιφέρεια Αττικής

Ο δήμος Αθηναίων θα συνεχίσει και θα επεκτείνει την συνεργασία του με την Περιφέρεια Αττικής με αντικείμενο την ετοιμότητα για την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών και τη διαχείριση κρίσεων. Στο πλαίσιο αυτής της συγκεκριμένης συνεργασίας, οι ακόλουθες δράσεις εμπίπτουν στη δικαιοδοσία και τις υποχρεώσεις του δήμου:

α) Κατάρτιση σχεδίων εκκένωσης και οδών διαφυγής σε ανοιχτούς χώρους και καταφύγια με χρήση ψηφιακών τεχνολογιών,

β) Εγκατάσταση ενός συστήματος παρακολούθησης σεισμών σε πραγματικό χρόνο σε συνεργασία με το Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών,

γ) Ανάπτυξη και αξιολόγηση σεναρίων προσομοίωσης καταστροφών,

δ) Εφοδιασμός όλων των δημοτικών κτιρίων με σχέδια έκτακτης ανάγκης.

Σε αυτό το πλαίσιο, η πόλη θα ενισχύσει ξανά και θα πρωθήσει την ουσιαστική και αποτελεσματική συνεργασία με τη Συντονιστική Επιτροπή Πολιτικής Προστασίας της Περιφέρειας Αττικής.

Κύριος της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (Τμήμα Πολιτικής Προστασίας, Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας)

Εταίροι: Περιφέρεια Αττικής, Οργανισμός Αντισεισμικού Σχεδιασμού και Προστασίας (ΟΑΣΠ)

Πηγές Χρηματοδότησης: μη διαθέσιμο

Χρονοδιάγραμμα: Βραχυπρόθεσμο

Συνεργασία με το Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών (ΕΑΑ)

Το Πρόγραμμα TREASURE και η Εκστρατεία #CoolAthens Στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού προγράμματος TREASURE, σε συνεργασία με τον δήμο Αθηναίων, το ΕΑΑ ανέπτυξε και παρουσίασε μια εξαπομικευμένη εφαρμογή για κινητά τηλέφωνα που στοχεύει στην προστασία των πιο ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού σε περιόδους με άνοδο της θερμοκρασίας και τους καύσωνες. Το καλοκαίρι του 2016 ο δήμος Αθηναίων έτρεξε για πρώτη φορά την εκστρατεία #CoolAthens που χτίστηκε γύρω από το πρόγραμμα TREASURE και την εφαρμογή. Το καλοκαίρι του 2017 ο δήμος ενισχύει τις προσπάθειες του ενώ το πρόγραμμα EXTREMA διευρύνει το πεδίο από την Αθήνα σε άλλες ευρωπαϊκές πόλεις. Μαζί με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας ως στρατηγικό εταίρο σχεδιάζει να αναπτύξει επικαιροποιημένα σχέδια δράσης απόκρισης σε ακραίες καιρικές συνθήκες. Η Αθήνα πρόκειται να διαδραματίσει κομβικό ρόλο και σε αυτό το δεύτερο στάδιο, στον στρατηγικό σχεδιασμό για τη συμμετοχή των ενδιαφερόμενων φορέων, την επικοινωνία και διάδοση της εφαρμογής TREASURE η οποία παρέχει εξαπομικευμένη προστασία.

A.1.4 Σχέδιο Δράσης Ετοιμότητας για την Διαχείριση των Σεισμών

Ο δήμος θα καταρτίσει ένα Μνημόνιο Συνεργασίας με την Διεύθυνση Πολιτικής Προστασίας της Περιφέρειας και τον Οργανισμό Αντισεισμικού Σχεδιασμού και Προστασίας (ΟΑΣΠ) όσον αφορά τα εξής:

α) Κατάρτιση γενικού σχεδίου έκτακτης ανάγκης για την αντιμετώπιση σεισμών,

β) Ανάπτυξη χάρτη συστήματος γεωγραφικών πληροφοριών (GIS)

γ) Εκπαίδευση και ασκήσεις ετοιμότητας

Ο δήμος θα ενημερώνει τα δεδομένα που μοιράζεται με τον Οργανισμό Αντισεισμικού Σχεδιασμού και Προστασίας και τη Διεύθυνση Πολιτικής Προστασίας της Περιφέρειας. Σε συνεργασία με τον ΟΑΣΠ, οι δημοτικές υπηρεσίες θα αναπτύξουν και θα ενημερώσουν νέες ή υπάρχουσες ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων ανοιχτών χώρων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης. Θα σχεδιαστεί και θα υλοποιηθεί μια σειρά από σενάρια, σχέδια αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών και ασκήσεις ετοιμότητας.

Κύριος της Δράσης: Δήμος Αθηναίων

Εταίροι: Περιφέρεια Αττικής, Οργανισμός Αντισεισμικού Σχεδιασμού και Προστασίας (ΟΑΣΠ)

Πηγές Χρηματοδότησης: Ίδιοι Πόροι, διαρθρωτικά ταμεία πολιτικής προστασίας της ΕΕ

Χρονοδιάγραμμα: Βραχυπρόθεσμο

A.1.5 Συνεργασία με το Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών (ΕΑΑ)

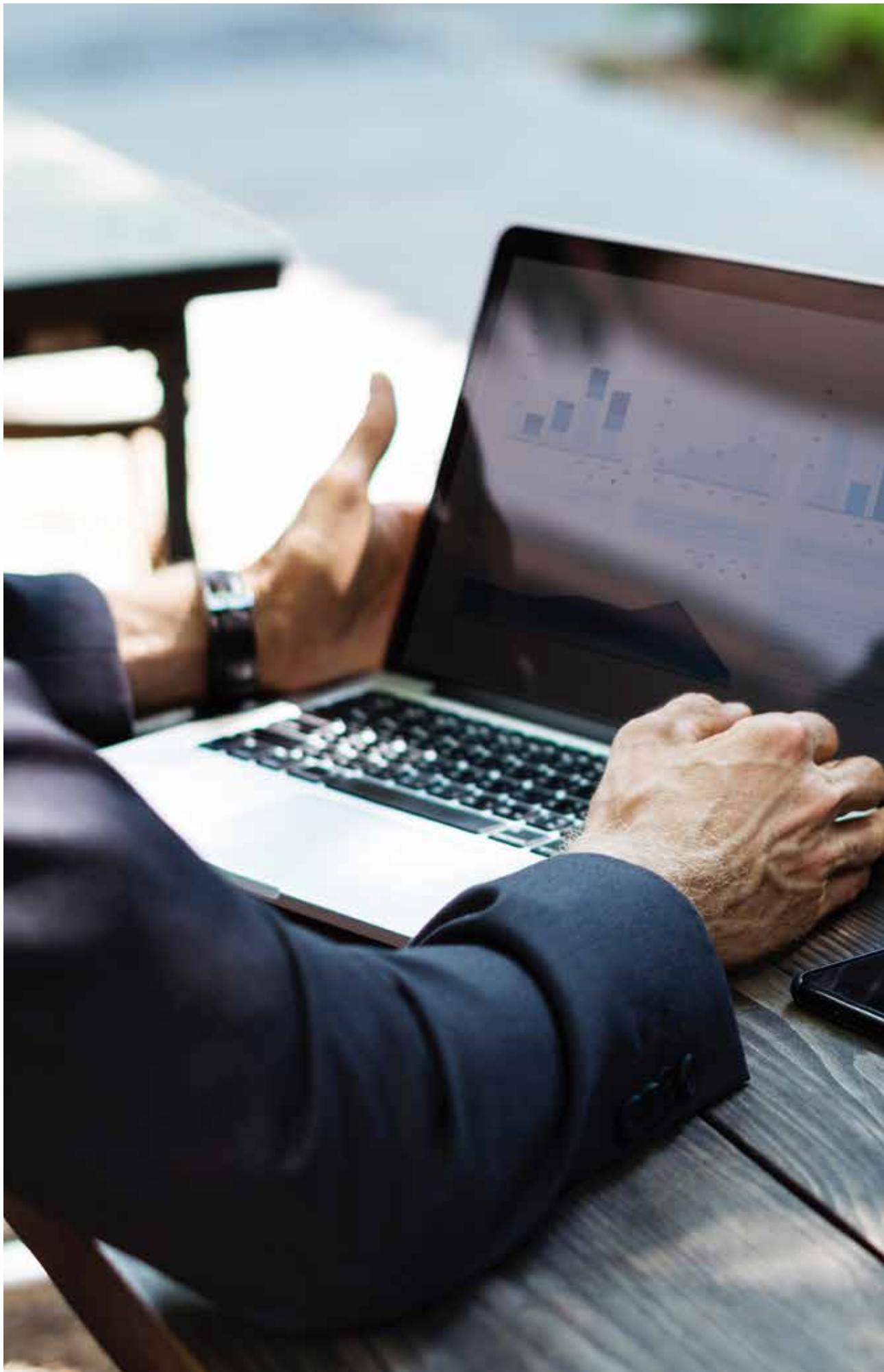
Επιπλέον, η Αθήνα θα αναπτύξει το υφιστάμενο πλαίσιο συνεργασίας με το ΕΑΑ προκειμένου να αντιμετωπίσει κύματα καύσωνα και να προστατεύσει τις πιο ευάλωτες ομάδες πληθυσμού της πόλης.

Κύριος της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας)

Εταίροι: Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών (ΕΑΑ), Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ), Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών - Ιατρική Σχολή, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο Αθήνας (ΕΜΠ).

Πηγές Χρηματοδότησης: Πόροι ΕΕ

Χρονοδιάγραμμα: Βραχυπρόθεσμο

A.2

Χάραξη Πολιτικών με Βάση Πιθανά Σενάρια Κρίσεων

Περιγραφή:

Η Στρατηγική Ανθεκτικότητας της Αθήνας υποστηρίζει ένα πλαίσιο χάραξης μακρόπονων πολιτικών που βασίζονται σε δεδομένα τα οποία δίνουν τη δυνατότητα στην πόλη να προγραμματίσει με μεγαλύτερη επιτυχία τη πορεία και τις δράσεις της. Με βάση αυτή την Στρατηγική και λαμβάνοντας υπόψη τις σημαντικότερες κρίσεις και πιέσεις που απειλούν την πόλη μπορεί να σχεδιάσει την βέλτιστη χρήση κρίσιμων φυσικών και ανθρωπογενών πόρων και υπηρεσιών θωρακίζοντας και ενδυναμώνοντας τις υποδομές, τα συστήματά της και τους πολίτες.

Ένας από τους βασικούς στόχους αυτού του εγχειρήματος είναι να ενσωματωθούν η λογική της ανθεκτικότητας, τα εργαλεία και οι πρακτικές της στα συστήματα της πόλης. Η εμπλοκή τόσο αιρετών όσο και του διοικητικού προσωπικού σε δράσεις χάραξης πολιτικών βάσει πιθανών σενάριων αποτελεί έναν από τους πιο αποτελεσματικούς τρόπους ενημέρωσης, αλλαγής νοοτροπίας και συμμετοχής σε νέου είδους δραστηριότητα. Ο δήμος θα αναπτύξει πρωτόκολλα χάραξης πολιτικής που θα απορρέουν από διαφορετικά σενάρια για το τι μπορεί να συμβεί στην πόλη μας, με βάση τη συλλογή και ανάπτυξη δεδομένων, και την βοήθεια διαφορετικών ειδικών.

Σε συνεργασία άρα με εμπειρογνώμονες και δημοτικούς αντιπροσώπους, θα αρχίσουμε να εξετάζουμε διαφορετικά σενάρια κρίσεων και πιέσεων, προκειμένου να εφαρχήσουμε μεσοπρόθεσμες δράσεις της Στρατηγικής. Τα σενάρια θα καταρτιστούν από πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα σε συνεργασία με τις αρμόδιες δημοτικές υπηρεσίες και με τη βοήθεια του εργαλείου «Κίνδυνοι και κρίσιμοι πόροι της πόλης» του προγράμματος 100RC.

Στόχος Α

Ενισχύουμε τον Προγραμματισμό
ενόψει Σοβαρών Κρίσεων

Αξίες Ανθεκτικότητας:

- Υποστήριξη του Ολοκληρωμένου Σχεδιασμού και Ενίσχυση της Δημοτικής Διακυβέρνησης
- Υποστήριξη Χάραξης Πολιτικών που Βασίζονται σε Δεδομένα
- Ανάπτυξη Συνεργειών με Ενδιαφερόμενα Κοινά και Προώθηση της Συμμετοχής
- Ανάπτυξη Δεξιοτήτων σε τοπικό επίπεδο
- Προστασία και Συντήρηση των Κρίσιμων Υποδομών
- Βελτίωση και Προώθηση Διαύλων Επικοινωνίας με τον Πολίτη
- Υποστήριξη της Διαφάνειας και της Υπευθυνότητας

Κύριος της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιώσιμότητας, Γενικός Γραμματέας)

Εταίροι: Πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα

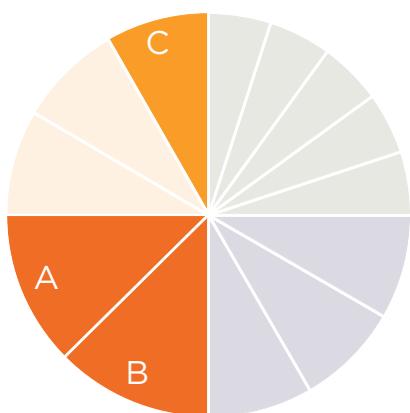
Νομοθετική Αρμοδιότητα:

Πηγές Χρηματοδότησης: Ιδιοί Πόροι, περιφερειακοί πόροι

Χρονοδιάγραμμα: Βραχυπρόθεσμο

Στόχοι Βιώσιμης Αναπτυξής:

Μητροπολιτική Αθήνα και Άλλες Θεσμικές Μεταρρυθμίσεις

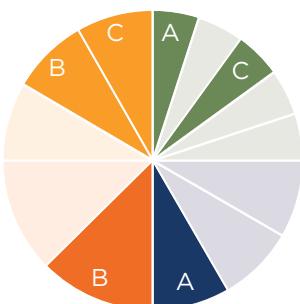
Περιγραφή:

Ο δήμος Αθηναίων, έδρα της εθνικής κυβέρνησης και κέντρο όλων των σημαντικών εμπορικών και πολιτιστικών δραστηριοτήτων, έχει υποστηρίξει αθεναρά τη Μητροπολιτική Διακυβέρνηση προκειμένου να εξασφαλίσει την αποτελεσματική και αποδοτική διακυβέρνηση μιας πόλης όπως η Αθήνα. Μητροπολιτική Διακυβέρνηση σημαίνει σαφή κατανομή αρμοδιοτήτων και τομέων ευθύνης μεταξύ των διαφορετικών επιπέδων κυβέρνησης: κεντρική κυβέρνηση, μέσω των υπουργείων, περιφερειακές και αποκεντρωμένες αρχές, καθώς και τοπική αυτοδιοίκηση. Οι πολυπλοκότητες των διασταυρούμενων και επικαλυπτόμενων αρμοδιοτήτων συχνά δυσχεραίνουν την εξυπηρέτηση των πολιτών και τη δυνατότητα καίριων παρεμβάσεων στην πόλη. Χρειαζόμαστε διακριτές λειτουργίες και διαφανείς σχέσεις. Στόχος είναι η συνεκτική διαχείριση που οργανώνει όλους τους τομείς ευθύνης και τις λειτουργίες που συνδέονται με την ζωή και δράση στην πόλη και τις ανάκες των πολιτών με τον πιο αποτελεσματικό και αποδοτικό τρόπο, εφαρμόζοντας την αρχή της επικουρικότητας.

Πρόκειται για έναν μακροπρόθεσμο στόχο που συνεπάγεται χρόνιες προσπάθειες. Ωστόσο, σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα, ο δήμος θα σχεδιάσει και θα προασπίσει συγκεκριμένες νομοθετικές μεταρρυθμίσεις που έχουν κρίσιμη σημασία για την επιβίωση της πόλης τα επόμενα χρόνια. Αυτές οι μεταρρυθμίσεις αφορούν τις περιπλοκές οικονομικής και κοινωνικής πτυχής του ισχύοντος νομικού πλαισίου, και θα βοηθήσουν την πόλη να προσαρμοστεί και να γίνει πιο ευέλικτη στους απαπτηκούς αυτούς καιρούς.

Η Νομική Υπηρεσία σε συνεργασία με την Νομική Σχολή και της Σχολής Δημόσιας Διοίκησης θα συντάξει μια μελέτη για νομοθετικές τροπολογίες προκειμένου να εξασφαλίσει ότι η πόλη μπορεί να ανταποκριθεί στις λειτουργίες της βάση των εξής αναγκών:

- Να δημιουργηθεί η δυνατότητα μιας δημοτικής τράπεζας χρόνου/ αντικειμένων για την ανταλλαγή αγαθών και υπηρεσιών σε επίπεδο δημοτικών διαιμερισμάτων.
- Να αναπροσαρμοστεί ο δημοτικό σύστημα φορολόγησης προκειμένου να μπορέσει να προσφέρει συγκεκριμένα κίνητρα ή αντικινητρά ώστε ο δήμος να μπορεί να υποστηρίζει ή να καταπολεμά συμπεριφορές, δράσεις και πρωτοβουλίες των πολιτών.
- Να δοθεί η δυνατότητα ανάπτυξης ενός δημοτικού συστήματος πληθορισμού και μικρο-χρηματοδότησης (crowdfunding and micro-financing) για την υποστήριξη δημοτικών προγραμμάτων και υπηρεσιών.
- Να δοθεί ένα νομικό πλαίσιο για τη χωρική και χρονική χρήση γης εντός της δικαιοδοσίας του δήμου. Με αυτή τη μεταρρύθμιση, θα μπορούν να πραγματοποιούνται προσωρινές δραστηριότητες και παρεμβάσεις σε άδειας οικόπεδα.
- Να δοθεί ο δικαιώματος στους δήμους να διευκολύνουν την ψηφιακή πρόσβαση στο εργόσημο. Με το ψηφιακό εργόσημο καθίσταται δυνατή η δημιουργία πλατφόρμα περιοδικής εργασίας του δήμου Αθηναίων ώστε να μπορεί να διευκολύνει τον συνδυασμό προσφοράς και ζήτησης εργασίας με διαφάνεια και ευθύνη, αναχαιτίζοντας την παρασικονομία και διευκολύνοντας την εύρεση εργασίας.
- Να αναπροσαρμοστεί το νομικό πλαίσιο σχετικά με τους οίκους ανοχής και τη χορήγηση αδειών: Προς το παρόν, στην Αθήνα, μόνον δύο οίκοι ανοχής είναι νόμιμοι καθώς οι διαδικασίες σχετικά με τη χορήγηση αδειών είναι παράλογες και αποτρεπτικές, γεγονός που αφήνει τους εργαζομένους στους οίκους ανοχής της πόλης χωρίς κοινωνικές παροχές ή παροχές υγείας.

Στόχος Α

Ενισχύουμε τον Προγραμματισμό ενόψει Σοβαρών Κρίσεων

- Να αποδοθούν οι φόροι ακίνητης περιουσίας στους δήμους: Πρόκειται για μια πρόταση που έχει διατυπωθεί εδώ και χρόνια και θα απαλλάξει τους δήμους από την οικονομική εξάρτηση τους από την κεντρική κυβέρνηση, συνδέοντας τον προϋπολογισμό τους απευθείας με τους πολίτες που εξηπηρετούν.
- Να εκδοθούν άσεις παιδικών σταθμών για κατ' οίκον κέντρα φροντίδας: Η περιορισμένη δυνατότητα των δημοτικών παιδικών σταθμών να καλύψουν τις ανάγκες των πιο ευάλωτων ομάδων πληθυσμού μπορεί να υποστηρίχει σημαντικά από τη δημιουργία οικογενειακών κέντρων φροντίδας που σήμερα δεν αποτελούν επιλογή επειδή δεν υπάρχει ρυθμιστικό πλαίσιο που μπορεί να νομιμοποιήσει τις δραστηριότητές τους.
- Να προχωρήσει ρυθμιστικό πλαίσιο κατάρτισης συμμετοχικού προϋπολογισμού: Να αναπτυχθεί η ικανότητα των δημοτικών διαιμερισμάτων να αποφασίζουν πώς θα διαχειριστούν και θα διανείμουν συγκεκριμένο ποσοστό του δημοτικού προϋπολογισμού.

Αξίες Ανθεκτικότητας:

- Μέτρα Μετριασμού της Παραοικονομίας
- Προώθηση Αναπτυξιακών Λύσεων έναντι της Παροχής Ανθρωπιστικής Βοήθειας
- Υποστήριξη της Βιώσιμης Διαχείρισης και Ανάπτυξης
- Υποστήριξη του Ολοκληρωμένου Σχεδιασμού και Ενίσχυση της Δημοτικής Διακυβέρνησης
- Προαγωγή των Ισότιμων, Συνεκτικών και Υποστηρικτικών Κοινοτήτων
- Απλοποίηση των Γραφειοκρατικών Διαδικασιών
- Παροχή Κινήτρων Οικονομικής Ανάπτυξης
- Μεγιστοποίηση των Περιουσιακών Στοιχείων της Πόλης
- Προαγωγή της Ευημερίας των Πολιτών και Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής

Κύριος της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (Νομική υπηρεσία, Γραφείο Δημάρχου)

Εταίροι: Εταιρεία Ανάπτυξης και Τουριστικής Προβολής Αθηνών, νομικοί εμπειρογνόμονες, πανεπιστήμια

Νομοθετική Αρμοδιότητα:

Χρονοδιάγραμμα: Μεσοπρόθεσμο

Στόχοι Βιώσιμης Αναπτυξης:

Περιγραφή:

Ενόψει δυνητικών κρίσεων ή/και χρόνιων πιέσεων όπως η κλιματική αλλαγή, ο δήμος πρέπει να χρησιμοποιήσει δεδομένα για την αξιολόγηση και αντιμετώπιση των αδύνατων σημείων του και να προετοιμαστεί με ενέργειες πρόληψης και προστασίας. Η Αθήνας έχει εντοπίσει πέντε τομείς που χρειάζονται λεπτομερείς μελέτες ανθεκτικότητας. Οι ακόλουθες μελέτες πρέπει να ανατεθούν σε πανεπιστήμια ή/και άλλους συναφείς ερευνητές:

- α) Υδρογεωλογική αξιολόγηση του υπεδάφους της Αθήνας (υπόγεια ρεύματα, υδροφόρος ορίζοντας)**
- β) Κατάλογος υπόγειων διαβάσεων και σηράγγων με τοπογραφική αποτύπωση**
- γ) Μελέτη κυκλοφορίας και μεταφορών για το κέντρο της Αθήνας,**
- δ) Μελέτη των συνηθειών κινητικότητας των Αθηναίων με τη χρήση τεχνολογιών γεωεντοπισμού μέσω των κινητών τηλεφώνων (χωρίς επιπτώσεις σε θέματα απορρήτου)**
- ε) Μελέτη εφοδιαστικής αλυσίδας (logistics) της πόλης που επικεντρώνεται στα κρίσιμα επισιτιστικά δίκτυα και τα συστήματα διανομής καυσίμων. Η συλλογή και επεξεργασία αυτών των δεδομένων είναι απαραίτητη για την αστική ανθεκτικότητα της Αθήνας («ποιος θρέφει την Αθήνα» και «ποιος τροφοδοτεί με καύσιμα την Αθήνα»)**

Αυτή η δράση θα υλοποιηθεί σε συνεργασία με πανεπιστήμια, ερευνητικά κέντρα και την συμβολή των 100 Ανθεκτικών Πόλεων. Με αυτές τις κρίσιμες μελέτες, θα μπορέσουμε να προβλέψουμε τις προκλήσεις πριν εμφανιστούν και να δημιουργήσουμε τις βασικές γνώσεις που μπορούν να στηρίξουν μακρόπτονες πολιτικές και δράσεις.

Στόχος Α

Ενισχύουμε τον Προγραμματισμό ενόψει Σοβαρών Κρίσεων

Αξίες Ανθεκτικότητας:

- Υποστήριξη του Ολοκληρωμένου Σχεδιασμού και Ενίσχυση της Δημοτικής Διακυβέρνησης
- Υποστήριξη της Βιώσιμης Διαχείρισης και Ανάπτυξης
- Προαγωγή της Ευημερίας των Πολιτών και Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής
- Μεγιστοποίηση των Περιουσιακών Στοιχείων της Πόλης
- Προστασία και Συντήρηση των Κρίσιμων Υποδομών
- Υποστήριξη Χάραξης Πολιτικών Που Βασίζονται σε Δεδομένα

Κύριος της Δράσης: Δήμος Αθηναίων

Εταίροι: Πανεπιστήμια, ερευνητικά κέντρα, ΕΑΤΑ, αρμόδιες δημοτικές διευθύνσεις, οργανισμοί κοινής ωφέλειας

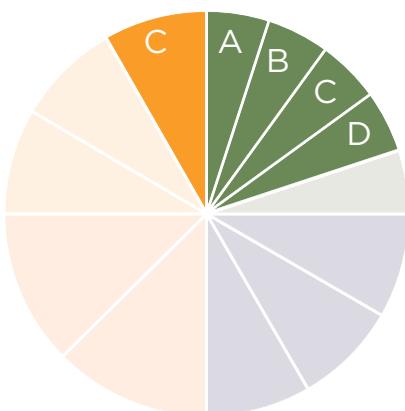
Νομοθετική Αρμοδιότητα:

Πηγές Χρηματοδότησης: Ιδιοί Πόροι

Χρονοδιάγραμμα: Βραχυπρόθεσμο

Στόχοι Βιώσιμης Αναπτυξης:

© Δήμος Αθηναίων

Α.5

Απόσυρση Παλαιών Κτιρίων

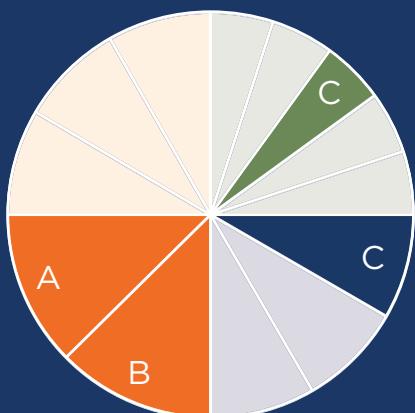
Περιγραφή:

Προς τα τέλη της δεκαετίας του 1950, καταγράφηκε τεράστια αύξηση του πληθυσμού στον δήμο Αθηναίων, οδηγώντας στη χρυσή εποχή του κατασκευαστικού κλάδου. Η πλειονότητα του κτιριακού αποθέματος της Αθήνας δημιουργήθηκε την περίοδο 1960 έως 1980 και είναι πολύ χαμηλής ποιότητας. Επί του παρόντος, μεγάλος αριθμός αυτών των κτιρίων πάσχει από γήρανση, επισφαλή δομικά στοιχεία και χαμηλή ενεργειακή απόδοση. Τα κτίρια δεν έχουν εναρμονιστεί σε ρυθμιστικές κατευθυντήριες γραμμές του Γενικού Οικοδομικού Κανονισμού (σε ισχύ από το 1985) και οι αυξανόμενες ενεργειακές απαιτήσεις τους επιβαρύνουν τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου της πόλης, με δεινές περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Το 2001, εκδόθηκε αναθεωρημένος Νέος Αντισειμικός Κανονισμός και φέτος (2017) αναμένομε εναν τέλος Κανονισμός Ενεργειακής Απόδοσης που θα ρυθμίζει όλες τις νέες κατασκευές και θα εξασφαλίζει την εναρμόνιση με τις σχετικές οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η Αθήνα, μια πόλη που αγωνίζεται να αντιμετωπίσει τις βαρύνουσες επιπτώσεις της αστικής θερμικής νησίδας και τα κύματα καύσωνα κάθε χρόνο καθώς και υψηλά ποσοστά ενεργειακής φτώχειας στον πληθυσμό της (25-28%), χρειάζεται αυστηρά κριτήρια σχεδιασμού ενεργειακής απόδοσης για κτίρια μηδενικής ή χαμηλής ενέργειας. Επίσης, η Αθήνα είναι μια πόλη που αντιμετωπίζει σοβαρή απειλή από σεισμούς.

Είναι η κατάλληλη εποχή να καταρτιστεί ένας ισχυρός κανονισμός απόσυρσης κτιρίων και να θεσπιστεί ένα νέο ρυθμιστικό πλαίσιο χρήσης γης που θα αυξήσει τους ανοιχτούς και πράσινους χώρους. Κατ' αυτόν τον τρόπο θα δοθεί ώθηση στην ανακατασκευή μέρους των χώρων αυτών με σύγχρονα κριτήρια βιωσιμότητας, θα ανανεωθεί η ταυτότητά της, θα βελτιωθεί η ποιότητα ζωής και θα αυξηθεί σημαντικά η ανθεκτικότητά της. Η πόλη χρειάζεται απεγνωσμένα νέους ανοιχτούς και πράσινους χώρους, όπως και χώρους για να μειωθεί η παρουσία των παρκαρισμένων αυτοκινήτων στο κέντρο της πόλης. Χωρίς τη δυνατότητα απόσυρσης και κατεδάφισης παλαιών κτιρίων (ολόκληρα κτιριακά συγκροτήματα) και χωρίς τη δημιουργία ανοιχτών πράσινων χώρων, η πόλη θα παραμείνει ευάλωτη απέναντι στους σοβαρούς κινδύνους που την απειλούν.

Ο δήμος της Αθήνας έχει ήδη προσδιορίσει πάνω από 500 κτίρια στο κέντρο της πόλης (μελέτη του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας) στα οποία θα μπορούσε να δοθεί προτεραιότητα μια και αποτελούν σήμερα ακόμη και πόλους κινδύνου και για την δημόσια υγεία. Ο δήμος συνεργάζεται με νομικές μεταρρυθμίσεις και θα εισηγηθεί τις απαραίτητες νομικές μεταρρυθμίσεις και θα αναπτύξει ένα στρατηγικό χρηματοοικονομικό σχέδιο για τις απαλλοτριώσεις και την απόσυρση παλιών κτιρίων, καθώς και μέσα χρηματοοικονομικής επένδυσης. Πρόκειται για βασική δράση στην οποία πρέπει να δοθεί προτεραιότητα.

Στόχος Α

Ενισχύουμε τον Προγραμματισμό ενόψει Σοβαρών Κρίσεων

Αξίες Ανθεκτικότητας:

- Ανάπτυξη Συνεργειών με Ενδιαφερόμενα Κοινά και Προώθηση της Συμμετοχής
- Υποστήριξη του Ολοκληρωμένου Σχεδιασμού και Ενίσχυση της Δημοτικής Διακυβέρνησης
- Μεγιστοποίηση της Δυναμικής της Αθηναϊκής Γειτονιάς
- Συνδυασμός Βασικών Υπηρεσιών με τη Δυναμική Ανάπτυξη της Πόλης
- Ανάπτυξη Δεξιοτήτων σε τοπικό επίπεδο
- Προστασία και Συντήρηση των Κρίσιμων Υποδομών
- Προαγωγή της Ευημερίας των Πολιτών και Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής
- Μεγιστοποίηση των Περιουσιακών Στοιχείων της Πόλης

Κύριος της Δράσης: Αρμόδιες δημοτικές διευθύνσεις

Εταίροι: Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Υπουργείο Ανάπτυξης, Ιδιωτικός τομέας, συνεργάτες του δικτύου 100RC

Νομοθετική Αρμοδιότητα:

Πηγές Χρηματοδότησης:

Χρονοδιάγραμμα: Μακροπρόθεσμο

Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης:

Στόχος Β

Υποστηρίζουμε τη Δημόσια Διοίκηση και Ενισχύουμε το Ρόλο των Τοπικών Κοινοτήτων

Η Αθήνα θα πρέπει να δημιουργήσει καινοτόμα συστήματα διοίκησης και αποκέντρωσης, να εκπαιδεύσει και να καταρτίσει τους δημόσιους υπαλλήλους, και τέλος να καταφέρει να παραχωρήσει εξουσίες στα διαμερίσματα και τις γειτονιές. Νέοι τρόποι ενημέρωσης και επικοινωνίας είναι απαραίτητοι ώστε να ακούγονται όλες οι πλευρές, να γεφυρωθούν τα χάσματα, να καλλιεργηθεί η εμπιστοσύνη και να δοθεί ώθηση στην πόλη καθώς αντιμετωπίζει νέες προκλήσεις.

Εργαστήρια για την Προώθηση της Ανθεκτικότητας

Διάσκεψη για την Αθήνα

Η πόλη θα διοργανώσει μια διάσκεψη με εκπροσώπους από τον δήμο, την ακαδημαϊκή κοινότητα, καθώς και από τον μη κερδοσκοπικό τομέα και την κοινωνία των πολιτών, προκειμένου να παρουσιάσει την δράση του Δικτύου Δημοτικών Γειτονιών σε βασικούς ενδιαφερόμενους φορείς και να ξεκινήσει τον διάλογο γύρω από τον βέλτιστο δυνατό τρόπο υλοποίησής του.

Η δυσπιστία των πολιτών έναντι του δημόσιου τομέα, της δημοτικής διοίκησης και της πολιτικής εξουσίας έχει οριστεί ως μία από τις σημαντικότερες προκλήσεις για την ανθεκτικότητα της Αθήνας. Ο δήμος αναγνωρίζει ότι ένα αποτελεσματικό, διαδραστικό και διαφανές δίκτυο μπορεί να βοηθήσει στην αξιολόγηση του επιπέδου των υφιστάμενων υπηρεσιών καθώς και στη συλλογή και εφαρμογή νέων έργων που προτείνονται από διαφόρους εταίρους.

Κατά τη διάρκεια της Διάσκεψης για την Αθήνα, τα κοινωνικά συμβούλια, οι υπηρεσίες και η πολιτική ηγεσία μπορούν να εργαστούν σε συγκεκριμένες ανθεκτικές προκλήσεις της πόλης όπως η πιθανή δημιουργία ενός Τοπικού Συμβουλίου Ασφαλείας στις γειτονίες και η κατάρτιση ενός εφικτού σχεδίου συμμετοχικού προϋπολογισμού.

Περιγραφή:

Το χάσμα στην επικοινωνία του δήμου με τους κατοίκους της είναι μια πρόκληση που αντιμετωπίζει σταθερά ο δήμος. Ο δήμος αναγνωρίζει ότι ένα αποδοτικό, διαδραστικό και διαφανές δίκτυο που εξαπλώνεται σε όλη την πόλη μπορεί να συμβάλει στην αξιολόγηση και βελτιστοποίηση του επιπέδου των υφιστάμενων υπηρεσιών, καθώς και στη συλλογή και την υλοποίηση νέων έργων που συν-διαμορφώνονται από τους διάφορους ενδιαφερόμενους φορείς.

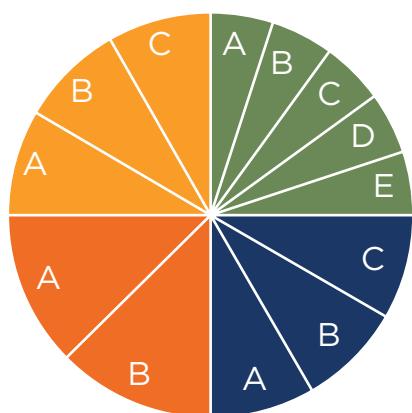
Σκοπός του δήμου Αθηναίων είναι να δημιουργήσει ένα δίκτυο με φυσική και διαδικτυακή παρουσία που θα συνδέει τον πολιτικό και διοικητικό τομέα με τους πολίτες σε επίπεδο γειτονιάς. Οι Αθηναίοι θα μπορούν να συνδέθουν και να επικοινωνούν με κόμβους αυτού του δίκτυου σχετικά με την καθημερινή ζωή τους στην πόλη. Ο στόχος είναι να μπορέσουν οι δημοτικές αρχές να ανταποκριθούν στις καθημερινές ανάγκες των πολιτών και να αξιοποιήσουν τις ευκαιρίες που προσφέρουν στην πόλη διαφορετικά άτομα και ομάδες ειδικών και μη.

Η προτεινόμενη δομή θα αναπτυχθεί στο επίπεδο των εππάδων δημοτικών διαμερισμάτων και των αντίστοιχων γειτονιών συνδέοντας τις ενεργές ομάδες πολιτών του (συνΑθηνά) με τις δημοτικές κοινότητες. Ο δήμος θα προσπαθήσει να βρει τον καλύτερο τρόπο για να είναι παρών στην πόλη.

Η ανάπτυξη ενός αποτελεσματικού, διαδραστικού και διαφανούς δίκτυου μπορεί να έχει καταλυτική επίδραση στην ανάπτυξη, συλλογή, αξιολόγηση και υλοποίηση προσπαθειών με την συνεργασία πανεπιστημίων και ιδρυμάτων, ιδιωτών, χορηγών και άτυπες συλλογικότητες πολιτών.

Το δίκτυο θα πρέπει να είναι στενά συνδεδεμένο με δημοτικά δίκτυα/ προγράμματα όπως το συνΑθηνά, τα Ανοιχτά Σχολεία του δήμου Αθηναίων κ.α. προκειμένου να μεγιστοποιηθεί η επίδρασή του στην πόλη. Επιπλέον, το Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας, ως συντονιστής ολόκληρου του συστήματος, μπορεί να υποστηρίξει δυναμικά αυτή την προσπάθεια.

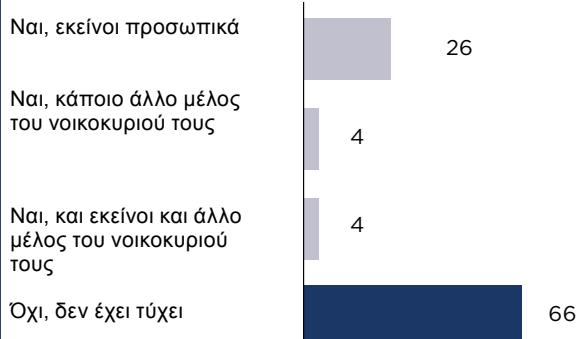
66% των πολιτών δεν έχει έρθει σε επαφή με τις δημοτικές υπηρεσίες, 31% έχουν έρθει σε επαφή τους τελευταίους 12 μήνες. 79% των περιπτώσεων έχουν διευθετηθεί ενώ το 20% όχι!

Στόχος Β

Υποστηρίζουμε τη Δημόσια Διοίκηση και Ενισχύουμε το Ρόλο των Τοπικών Κοινοτήτων

Επαφή των Κατοίκων με Υπηρεσία του δήμου τους Τελευταίους 12 μήνες

Πηγή: Μέρος Β: Η πόλη, Αποτελέσματα έρευνας δήμου Αθηναίων, Public Issue, 2015

Αξίες Ανθεκτικότητας:

- Υποστήριξη του Ολοκληρωμένου Σχεδιασμού και Ενίσχυση της Δημοτικής Διακυβέρνησης
- Ενίσχυση της Ταυτότητας της Πόλης
- Ενίσχυση της Αναγνωρισμότητας και της Εκτίμησης ως προς τις Δημοτικές Υπηρεσίες
- Μεγιστοποίηση της Δυναμικής της Αθηναϊκής Γειτονιάς
- Προσαγωγή της Ευημερίας των Πολιτών και Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής
- Υποστήριξη της Διαφάνειας και της Υπευθυνότητας
- Ανάπτυξη Συνεργειών με Ενδιαφερόμενα Κοινά και Προώθηση της Συμμετοχής
- Προσαγωγή των Ισότιμων, Συνεκτικών και Υποστηρικτικών Κοινοτήτων
- Προώθηση της Τοπικής Κουλτούρας

Κύριος της Δράσης: Δήμος Αθηναίων(Αντιδήμαρχος Μεταναστών, Προσφύγων και Δημοτικής Αποκέντρωσης, Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας)

Εταίροι: Συνεργάτες του δικτύου των 100 Ανθεκτικών Πόλεων, δημοτικά διαμερίσματα, Πανεπιστήμια, Υπουργείο Εσωτερικών, Γραφείο Καινοτομίας, Εργαστήριο Αστικού Σχεδιασμού, Ανοιχτά Σχολεία, συνΑθηνά, Οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών)

Νομοθετική Αρμοδιότητα:

Πηγές Χρηματοδότησης: Ίδιοι Πόροι

Χρονοδιάγραμμα: Μεσοπρόθεσμο / οραματικό

Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης:

© Δήμος Αθηναίων

Ενδυνάμωση των Διοικητικών Λειτουργιών του Δήμου

Περιγραφή:

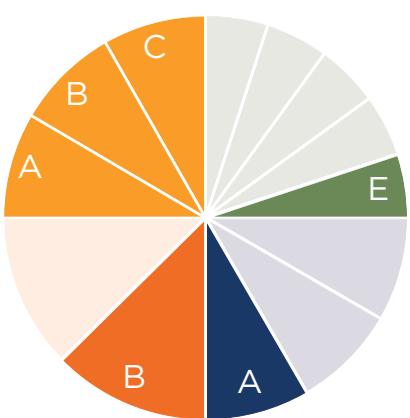
Η συνεχιζόμενη ύφεση και οι περικοπές στον προϋπολογισμό καθώς και η χρόνια έλλειψη αξιόπιστων δεδομένων και η ατελείωτη γραφειοκρατία του δημόσιου τομέα έχουν δημιουργήσει ένα κλίμα αποστροφής και δυσπιστίας έναντι των δημοτικών υπαλλήλων και του δήμου εν γένει. Επιπλέον, η έλλειψη διαφάνειας, η απουσία δυναμικών διαύλων επικοινωνίας, καθώς και η αναποτελεσματική και ασυνεχής υλοποίηση δημόσιας διαβούλευσης έχουν συντελέσει στη γενική αντίληψη ότι οι τοπικές αρχές είναι ανεπαρκείς, ακατάλληλες, ελλιπτικές εφοδιασμένες και συχνά διεφθαρμένες.

Τα τελευταία χρόνια, έγιναν κάποιες κινήσεις για τη συμμετοχή των Αθηναίων στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων των δημοτικών αρχών, μερικές με περισσότερη επιτυχία από κάποιες άλλες. Εντούτοις, η συντριπτική πλειονότητα του πληθυσμού πιστεύει ότι δεν υπάρχει καμία δυνατότητα συμμετοχικής λήψης αποφάσεων στην Αθήνα. Το πιο κρίσιμο στοιχείο είναι η έλλειψη επικοινωνίας μεταξύ των διαφορετικών τμημάτων του δήμου σχετικά με δραστηριότητες και αποφάσεις καθώς και η επικοινωνία τους με τις δημοτικές κοινότητες και τους πολίτες.

Για να αντιμετωπίσει αυτό το ζήτημα, ο δήμος θα καταρτίσει ένα πρόγραμμα ανάπτυξης και κατάρτισης του δυναμικού σε διαδικασίες επαφής με τους πολίτες και συμμετοχικής διακυβέρνησης που θα παρουσιαστεί σταδιακά και οργανωμένα στη διοίκηση του δήμου και στα δημοτικά διαμερίσματα. Αυτή η δράση θα υλοποιηθεί σε συνεργασία με έναν συνεργάτη του δικτύου των 100 Ανθεκτικών Πόλεων και θα επικεντρωθεί στην ανάπτυξη μιας εργαλειοθήκης για να διευκολυνθεί η διαχείριση και διάδοση πληροφοριών μεταξύ της ηγεσίας του δήμου, των δημοτικών κοινότητων και των πολιτών.

Ο δήμος:

- -α. Θα δημιουργήσει ένα πρόγραμμα αναβάθμισης των δημοτικών δεξιοτήτων στη συμμετοχική λήψη αποφάσεων. Περιλαμβάνεται η διεξαγωγή σεμιναρίων και εργαστηρίων για το θέμα.
- -β. Θα παρουσιάσει τη σειρά από εικονικές και ζωντανές πλατφόρμες και δράσεις «Ο δήμος Αθηναίων εξυπηρετεί», με σκοπό να αλλάξει τον τρόπο αλληλεπίδρασης των δημόσιων αξιωματούχων με τους κατοίκους, σε μια προσπάθεια να κερδίσει την εμπιστοσύνη των κατοίκων και να καλλιεργήσει την εμπιστοσύνη στη διοίκηση και τις υπηρεσίες της.
- -γ. Θα χρησιμοποιήσει τη σειρά σεμιναρίων του Δικτύου C40

Στόχος Β

Υποστηρίζουμε τη Δημόσια Διοίκηση και Ενισχύουμε το Ρόλο των Τοπικών Κοινοτήτων

με τίτλο Ανάπτυξη δεξιοτήτων για την γνωστοποίηση των επιπέδων του διοξειδίου του άνθρακα. Πρόκειται για μια σειρά σεμιναρίων για την ανάπτυξη των δεξιοτήτων του διοικητικού προσωπικού σε σχέση με την ανάπτυξη και συλλογή δεδομένων για τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου. Η σειρά αυτή θα λειτουργήσει ως μοντέλο για μια σειρά ανάπτυξης δεξιοτήτων από διάφορες επίκαιρες θεματικές σε συνεργασία με ακαδημαϊκούς, ερευνητές και εμπειρογνώμονες από την Ελλάδα και το εξωτερικό.

- -δ. Θα χρησιμοποιήσει τα προγράμματα διά βίου μάθησης για την ανάπτυξη δεξιοτήτων σε σχέση με θέματα που καλύπτουν τα ενδιαφέροντα και τις γνώσεις των δημοτικών υπηρεσιών.

Αξίες Ανθεκτικότητας:

- Υποστήριξη του Ολοκληρωμένου Σχεδιασμού και Ενίσχυση της Δημοτικής Διακυβέρνησης
- Ενίσχυση της Αναγνωρισμότητας και της Εκτίμησης ως προς τις Δημοτικές Υπηρεσίες
- Προσαγωγή των Ισότιμων, Συνεκτικών και Υποστηρικτικών Κοινοτήτων
- Ενίσχυση της Ταυτότητας της Πόλης
- Υποστήριξη της Διαφάνειας και της Υπευθυνότητας
- Ανάπτυξη Δεξιοτήτων σε τοπικό επίπεδο
- Ανάπτυξη Συνεργειών με Ενδιαφερόμενα Κοινά και Προώθηση της Συμμετοχής
- Βελτίωση και Προώθηση Διαύλων Επικοινωνίας με τον Πολίτη

Κύριος της Δάσης: Δήμος Αθηναίων (Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας, Αντιδήμαρχος για το Παιδί, Αντιδήμαρχος Μεταναστών, Προσφύγων και Δημοτικής Αποκέντρωσης)

Εταίροι: Διατλαντικό Εργαστήριο Πολιτικής (TAPL), δίκτυο C40, συνεργάτες του δικτύου των 100 Ανθεκτικών Πόλεων, ακαδημαϊκή κοινότητα, Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, Γραφείο Καινοτομίας, ερευνητικά κέντρα, ιδιωτικός τομέας

Νομοθετική Αρμοδιότητα:

Πηγές Χρηματοδότησης: Ίδιοι Πόροι, TAPL

Χρονοδιάγραμμα: Μεσοπρόθεσμο

Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης:

Στόχος C

Υποστηρίζουμε Συνεργασίες σε Τοπικό Επίπεδο

Μια προνοητική πόλη είναι απαραίτητα μια πόλη που ακούει τους ανθρώπους της. Η Αθήνα προσπαθεί να δημιουργήσει και να υποστηρίξει συνεργατικές δομές και να ενδυναμώσει τους ανθρώπους της μέσα από την διαφάνεια, την ενημέρωση αλλά με την δημιουργία δομών ευκαιριών για ουσιαστικές και συνεπείς συνεργασίες. Εκτός από τις δημοτικές κοινότητες που πρέπει να υποστηριχθούν και να ενισχυθούν ως διοικητικές μονάδες, η υπο-κατηγορία της αθηναϊκής γειτονιάς έχει ακόμα σημασία ως τύπος κοινότητας, με στοιχεία ταυτότητας και συλλογικότητας. Οι προτεινόμενες δράσεις θα ενδυναμώσουν τη γειτονιά, καλλιεργώντας τον διάλογο και τη συμμετοχική διακυβέρνηση.

Διδάγματα από την Αθήνα

Μια νέα πνοή σε σχολικά κτήρια του δήμου Αθηναίων δόθηκε μέσω των δύο καινοτόμων προγραμμάτων «Ανοιχτά Σχολεία» και «Έτσι Μαθαίνω Καλύτερα». Το πρόγραμμα «Ανοιχτά Σχολεία» ήρθε να καλύψει μία πάγια ανάγκη των τοπικών και σχολικών κοινοτήτων, να χρησιμοποιούνται τα σχολικά κτήρια μετά το πέρας των πρωινών μαθημάτων, μετατρέποντάς τα σε ζωντανά κύτταρα της γειτονιάς με ψυχαγωγικές, πολιτιστικές, εκπαιδευτικές και αθλητικές δράσεις για όλες τις ηλικίες. Το πρόγραμμα «Έτσι Μαθαίνω Καλύτερα» είχε ως στόχο να αναβαθμίσει το σχολικό χώρο και κατ' επέκταση την εκπαιδευτική διαδικασία. Στα σχολεία έγιναν τεχνικές παρεμβάσεις, οι οποίες σχεδιάστηκαν μαζί με τη σχολική κοινότητα και ανταποκρίθηκαν στις απαιτήσεις μάθησης και ανάπτυξης, ενώ ταυτόχρονα στα σχολεία παρέμβασης υλοποιήθηκαν οι «Εκπαιδότοποι», μια μεθοδολογία για την παιδαγωγική ενίσχυση του σχολικού χώρου. Η καθημερινότητα πολλών Αθηναίων βελτιώθηκε καθώς τους δόθηκε η δυνατότητα να βιώσουν το σχολείο με διαφορετικό τρόπο, τροποποιήθηκε η χρήση του αλλά και η όψη του. Ο Δήμος εξετάζει περαιτέρω δυνατότητες χρηματοδότησης για να επεκτείνει αυτή την πρωτοβουλία σε μεγαλύτερο αριθμό σχολείων.

© Δήμος Αθηναίων

C.1

Ανοιχτά Σχολεία του δήμου Αθηναίων

Περιγραφή:

Ο δήμος Αθηναίων, μέσω της Αντιδημαρχίας για το Παιδί & της αρμόδιας Διεύθυνσης Παιδικής Ηλικίας, Παιδείας και Δια Βίου Μάθησης, αναγνώρισε την ευκαιρία να χρησιμοποιούνται τα σχολικά κτίρια ως χώροι συνάντησης και δημιουργίας προς όφελος όλων των Αθηναίων κάθε ηλικίας. Με αυτόν τον τρόπο, μεγιστοποιείται η χρήση των κτιρίων σε όλη την πόλη και ενισχύονται τα τοπικά δίκτυα και η κοινωνική συνοχή. Στόχος του προγράμματος Ανοιχτά Σχολεία του δήμου Αθηναίων είναι να μετατρέψει τα σχολικά κτίρια σε ζωντανά κύτταρα της γειτονιάς, φιλοξενώντας δράσεις που προτείνονται από ανθρώπους της γειτονιάς και της κοινωνίας πολιτών, είναι προστίτες σε όλους και πραγματοποιούνται εντός σχολικών εγκαταστάσεων μετά το πέρας της πρωινής λειτουργίας και τα Σαββατοκύριακα.

Σε μία πόλη, όπως η Αθήνα, που -όπως και σε άλλες ελληνικές πόλεις- δεν έχουν συμπεριλάβει στον αστικό σχεδιασμό δημόσιους χώρους για τα παιδιά, το ασφαλές σχολικό προαύλιο αξιοποιείται και γίνεται χώρος παιχνιδιού ή συνάντησης. Τα σχολικά κτίρια γίνονται δυναμικά κέντρα δραστηριότητας για την κοινότητα και τους μαθητές, τους δασκάλους και τους γονείς, ενώ όλοι οι κάτοικοι καλούνται να συμμετέχουν σε δράσεις πολιτισμού, εκπαίδευσης, τεχνολογίας, άθλησης και ψυχαγωγίας. Τέλος, το πρόγραμμα προβλέπει την παροχή υπηρεσιών καθαριότητας, φύλαξης για την επίβλεψη των κτιρίων κατά το ωράριο λειτουργίας καθώς και κάλυψη αστικής ευθύνης και συντήρησης/επισκευών τυχόν ζημιών.

**Στόχος C
Υποστηρίζουμε Συνεργασίες σε Τοπικό Επίπεδο**

Αξίες Ανθεκτικότητας:

Ανάπτυξη Συνεργειών με Ενδιαφερόμενα Κοινά και Προώθηση της Συμμετοχής

- Ανάπτυξη Δεξιοτήτων σε τοπικό επίπεδο
- Μεγιστοποίηση της Δυναμικής της Αθηναϊκής Γειτονιάς
- Προαγωγή των Ισότιμων, Συνεκτικών και Υποστηρικτικών Κοινοτήτων
- Παροχή Κινήτρων Οικονομικής Ανάπτυξης
- Υποστήριξη της Βιώσιμης Διαχείρισης και Ανάπτυξης
- Υποστήριξη και Ενίσχυση του Φυσικού Περιβάλλοντος
- Προαγωγή της Ευημερίας των Πολιτών και Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής
- Μεγιστοποίηση των Περιουσιακών Στοιχείων της Πόλης

Κύριος της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (Αντιδημαρχος Για το Παιδί)

Εταίροι: «Ανοιχτά Σχολεία»

Ιδρυμα Σταύρος Νιάρχος - Athens Partnership

«Έτοι Μαθαίνω Καλύτερα»

Ιδρυμα Σταύρος Νιάρχος - Athens Partnership - Εργαστήριο Μεταβαλλόμενων Ευφυών Περιβάλλοντων (TUC TIE Lab) του Πολυτεχνείου Κρήτης

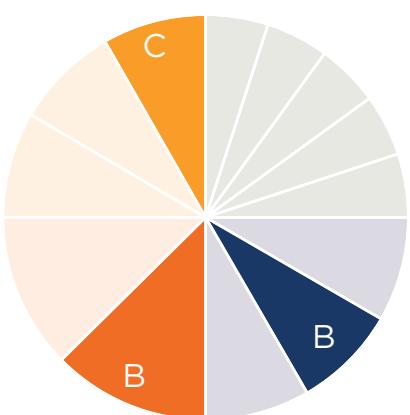
Νομοθετική Αρμοδιότητα:

Πηγές Χρηματοδότησης: Σύμπραξη για την Αθήνα, ιδιώτες χορηγοί, ΕΣΠΑ 2014-2020

Χρονοδιάγραμμα: Βραχυπρόθεσμο

Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης:

C.2

Σχέδια Δράσης για την Ένταξη των Μεταναστών

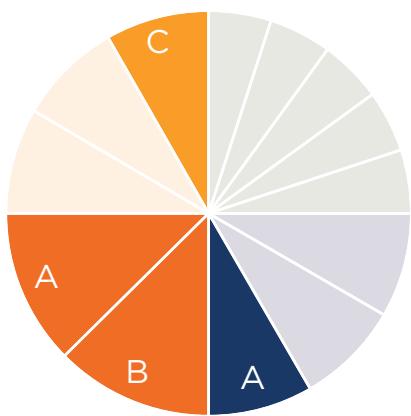
Περιγραφή:

Το καλοκαίρι του 2015, η Αθήνα βρέθηκε αντιμέτωπη με την πρόκληση εξεύρεσης προσωρινών λύσεων ώστε να προσφέρει φαγητό, στέγη και υγειονομική περιθαλψη σε μεγάλο αριθμό προσφύγων που έφθαναν ή διέρχονταν από την πόλη. Ήταν μια τεράστια πρόκληση για την πόλη επειδή δεν διέθετε τις απαραίτητες δομές για να ανταποκριθεί στις ανάγκες των νεοαφιχθέντων.

Για να αντιμετωπίσει τις ανάγκες των προσφύγων, ο δήμος διέθεσε αρέσως έναν χώρο για την κατασκευή προσωρινής φιλοξενίας στον Ελαιώνα. Ο Ελαιώνας, το πρώτο πρότυπο κέντρο φιλοξενίας της χώρας, επί του παρόντος παρέχει φιλοξενία σε σχεδόν 2.400 πρόσφυγες. Επίσης, ο δήμος ορίσε έναν αντιδήμαρχο υπεύθυνο για τα θέματα μεταναστευτικού και του προσφυγικού ζητήματος. Με την υποστήριξη διεθνών εταίρων και τοπικών Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων, ο δήμος κατάφερε να παράσχει υπηρεσίες πρώτης υποδοχής καθώς επίσης να αρχίσει να σχεδιάζει ένα πρόγραμμα στέγασης που είναι προς το παρόν σε εξέλιξη, επιδοτώντας την ενοικίαση κενών διαμερισμάτων σε πρόσφυγες.

Ο επόμενος στόχος του δήμου είναι να βασισμένος στις αρχές της βιωσιμότητας και της αστικής ανθεκτικότητας: πρέπει να κινηθεί πέραν του να παρέχει υπηρεσίες πρώτης υποδοχής και ανθρωπιστική βοήθειας, δηλαδή να χαράξει και να υλοποιήσει μια ολιστική πολιτική και ένα σχέδιο δράσης με στόχο την ένταξη των μεταναστών και των προσφύγων στον αστικό κοινωνικό ιστό. Αυτό το σχέδιο θα έχει αναπτυξιακή διάσταση και θα βασίζεται στη δυναμική παρουσία και συμβολή νέων ανθρώπων στην πόλη και τη θετική επίδραση των νεοαφιχθέντων στην οικονομία, την κοινωνία και το περιβάλλον στην Αθήνα. Στόχος είναι να διθούν λύσεις και να επιτευχθούν πολλαπλά οφέλη για όλους τους κατοίκους.

Τα σχέδια δράσης τροφοδοτούνται εκτός των άλλων και από τα πορίσματα της διεθνούς συνάντησης με τίτλο «Παγκόσμια Μετανάστευση: Ανθεκτικές Πόλεις στην Πρώτη Γραμμή» που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα το Σεπτέμβριο του 2016.

Στόχος Σ
Υποστηρίζουμε Συνεργασίες σε Τοπικό Επίπεδο

Αξίες Ανθεκτικότητας:

- Προαγωγή των Ισότιμων, Συνεκτικών και Υποστηρικτικών Κοινοτήτων
- Ανάπτυξη Συνεργειών με Ενδιαφερόμενα Κοινά και Προώθηση της Συμμετοχής
- Υποστήριξη του Ολοκληρωμένου Σχεδιασμού και Ενίσχυση της Δημοτικής Διακυβέρνησης
- Προώθηση Αναπτυξιακών Λύσεων έναντι της Παροχής Ανθρωπιστικής Βοήθειας
- Παροχή Κινήτρων Οικονομικής Ανάπτυξης
- Υποστήριξη της Βιώσιμης Διαχείρισης και Ανάπτυξης
- Υποστήριξη Χάραξης Πολιτικών που Βασίζονται σε Δεδομένα
- Προαγωγή της Ευημερίας των Πολιτών και Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής
- Υποστήριξη της Διαφάνειας και της Υπευθυνότητας
- Βελτίωση και Προώθηση Διαύλων Επικοινωνίας με τον Πολίτη
- Μεγιστοποίηση της Δυναμικής της Αθηναϊκής Γειτονιάς

Κύριος της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (Αντιδήμαρχος Μεταναστών, Προσφύγων και Δημοτικής Αποκέντρωσης)

Εταίροι: Δίκτυο Athens Migration Exchange, Αντιδήμαρχος Για το Παιδί, IRC, Mercy Corps, τοπικές και διεθνείς ΜΚΟ, εκπαιδευτικά προγράμματα BBC, οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών

Νομοθετική Αρμοδιότητα:

Πηγές Χρηματοδότησης: Ιδιοί Πόροι, εθνικοί πόροι, ιδιώτες χορηγοί, Διεθνής Επιτροπή Διάσωσης

Χρονοδιάγραμμα: Μεσοπρόθεσμο

Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης:

C.2

Σχέδια Δράσης για την Ένταξη των Μεταναστών

C.2.1 Επέκταση του Προγράμματος της ΕΑΤΑ για την Προσωρινή Στέγαση Προσφύγων

Ο δήμος Αθηναίων, μέσω της Εταιρείας Ανάπτυξης και Τουριστικής Προβολής Αθηνών (ΕΑΤΑ), είναι υπεύθυνος για την υλοποίηση ενός προγράμματος προσωρινής στέγασης που περιλαμβάνει την ενοικίαση 200 διαμερισμάτων σε πρόσφυγες που βρίσκονται υπό καθεστώς μετεγκατάστασης, δηλαδή πρόσφυγες που τελικά θα φύγουν από την Ελλάδα για να μετεγκατασταθούν σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Προβλέπει τη στέγαση έως και 6 ωφελούμενων ανά διαμέρισμα και την εναλλαγή των ωφελούμενων. Το πρόγραμμα τελικά θα φιλοξενήσει έως και 3.000 ωφελούμενους και η λογική του επέκταση είναι να ενσωματώσει και άλλους δικαιούχους από τους πιο ευάλωτους στην κρίση πληθυσμούς της πόλης μας.

Κύριος της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (Αντιδήμαρχος Μεταναστών, Προσφύγων και Δημοτικής Αποκέντρωσης)

Εταίροι: Εταιρεία Ανάπτυξης και Τουριστικής Προβολής Αθηνών, Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, Υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής

Πηγές Χρηματοδότησης: Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, Διεθνής Επιτροπή Διάσωσης (IRC), Γενική Διεύθυνση Ευρωπαϊκής Πολιτικής Προστασίας και Επιχειρήσεων Ανθρωπιστικής Βοήθειας (ECHO)

Χρονοδιάγραμμα: Βραχυπρόθεσμο

C.2.2 Κέντρο Συντονισμού και Παρατηρητήριο Μεταναστευτικών και Προσφυγικών Ροών

Η Αθήνα έχει γνωρίσει τεράστια εισροή μεταναστών και προσφύγων με άμεσο αποτέλεσμα την ανάγκη διερεύνησης των τρόπων καλύτερης ενσωμάτωσης και παροχής βασικών υπηρεσιών στους πρόσφυγες. Στο πλαίσιο αυτό, ο δήμος Αθηναίων θα θεσπίσει ένα κέντρο συντονισμού για θέματα μεταναστών και προσφύγων που θα προετοιμάσει μια στρατηγική ένταξης προσφύγων. Το κέντρο αυτό θα συντονίζει πολυάριθμους εμπλεκόμενους φορείς και θα είναι υπεύθυνο για τη διαχείριση των καθημερινών δραστηριοτήτων του δήμου που συνδέονται με την παροχή βοήθειας στους πρόσφυγες. Περιλαμβάνει τις επαφές με μείζονα προγράμματα, όπως το πρόγραμμα προσωρινής στέγασης της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες, τοπικούς ενδιαφερόμενους φορείς καθώς και άλλες διεθνείς οργανώσεις για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών σε περίπτωση κρίσης.

Επιπλέον, θα δημιουργηθεί ένα παρατηρητήριο για πρόσφυγες και μετανάστες το οποίο θα συλλέγει δεδομένα για να υποστηρίζει και να βελτιώνει τις δραστηριότητες και τις υπηρεσίες του κέντρου συντονισμού. Τα δεδομένα θα είναι ανοιχτά σε όλους τους τοπικούς και διεθνείς ενδιαφερόμενους φορείς και θα συντελέσουν στη λήψη ενημερωμένων αποφάσεων για πολιτικές και σχέδια που αφορούν τους μετανάστες και τους πρόσφυγες.

Κύριος της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (Αντιδήμαρχος Μεταναστών, Προσφύγων και Δημοτικής Αποκέντρωσης)

Εταίροι: Διεθνής Επιτροπή Διάσωσης (IRC), τοπικές και διεθνείς ΜΚΟ, πανεπιστήμια

Χρηματοδότηση: Σύμπραξη για την Αθήνα, Ίδρυμα Νιάρχος, διεθνείς χορηγοί, Διεθνής Επιτροπή Διάσωσης

Χρονοδιάγραμμα: Βραχυπρόθεσμο

C.2

Σχέδια Δράσης για την Ένταξη των Μεταναστών

C.2.3 Κοινοτικά-Διαπολιτισμικά Κέντρα

Ο δήμος, από κοινού με τα Διαρθρωτικά Ταμεία της ΕΕ, σχεδιάζει τα ακόλουθα:

- Δύο κοινοτικά κέντρα, ένα σταθερό στο κέντρο της πόλης και ένα κινητό που θα επισκέπτεται τις 7 διαφορετικές δημοτικές κοινότητες
- Δύο κέντρα ένταξης μεταναστών, ένα σταθερό στο κέντρο της πόλης και ένα κινητό.
- Ένα κέντρο στο 4ο διαμέρισμα αποκλειστικά για τις ανάγκες των πληθυσμών Ρομά.

Αυτά τα κέντρα θα είναι χώροι υποδοχής που θα παρέχουν υποστήριξη και ενημέρωση σχετικά με όλα τα είδη υπηρεσιών πρόνοιας που παρέχει ο δήμος Αθηναίων. Όλες οι δράσεις αφορούν την κοινωνική ένταξη και υποστηρίζουν το επίπεδο διαβίωσης των πιο περιθωριοποιημένων πληθυσμών. Επιπλέον, τα κέντρα ένταξης μεταναστών θα μπορούν να παρέχουν υποστηρικτικές δράσεις όπως μαθήματα ελληνικής γλώσσας, ιστορίας και πολιτισμού, διαπολιτισμικές δραστηριότητες για νέους και παιδιά ντόπιων, προσφύγων και μεταναστών, καθώς και δραστηριότητες που διευκολύνουν την πρόσβαση στην αγορά εργασίας.

Κύριος της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (Αντιδήμαρχος Μεταναστών, Προσφύγων και Δημοτικής Αποκέντρωσης)

Εταίροι: Αντιδήμαρχος Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Πρόνοιας και Ισότητας

Πηγές Χρηματοδότησης: Διαρθρωτικά Ταμεία της ΕΕ

Χρονοδιάγραμμα: Βραχυπρόθεσμο

C.2.4 Δράσεις για την Ενσωμάτωση Μεταναστευτικών Κοινοτήτων

Η πρωτοβουλία του δήμου «Ανοιχτά Σχολεία του δήμου Αθηναίων» θεσπίστηκε το 2016 με στόχο να φιλοξενούνται δραστηριότητες, προσιτές σε όλους τους Αθηναίους, εντός των σχολικών εγκαταστάσεων μετά το τέλος των μαθημάτων και τα σαββατούρια (ξεχωριστή περιγραφή δίνεται παραπάνω). Αυτή η πρωτοβουλία έχει ήδη μετατρέψει τα σχολικά κτίρια σε δυναμικά κέντρα δραστηριοτήτων για την κοινότητα και τους μαθητές, δασκάλους, γονείς και κατοίκους που συμμετέχουν σε πλήθος εκπαιδευτικών, πολιτιστικών, αθλητικών και ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων, σε πολλές από τις οποίες συμμετέχουν μετανάστες. Ένα από τα πιο επιτυχημένα παραδείγματα είναι τα μαθήματα μαγειρικής που ενεργοποιούν δίκτυα γυναικών, οι οποίες συγκεντρώνονται και μαγειρεύουν συνταγές απ' όλα τα μέρη του κόσμου. Οι απογευματινές δραστηριότητες των ανθρώπων της γειτονιάς στα Ανοιχτά Σχολεία κάθε διαμερίσματος αποτελούν το ιδιαίτερο περιβάλλον για πρωτοβουλίες ένταξης.

Κύριος της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (Αντιδήμαρχος Για το Παιδί και Αντιδήμαρχος Μεταναστών, Προσφύγων και Δημοτικής Αποκέντρωσης)

Εταίροι: Πανεπιστήμια, Athens Migration Exchange Network, οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, Αντιδήμαρχος για το Παιδί, Ανοιχτά Σχολεία, τοπικές και διεθνείς ΜΚΟ

Πηγές Χρηματοδότησης: Ιδιοί Πόροι, διαρθρωτικά ταμεία, ιδιώτες χορηγοί

Χρονοδιάγραμμα: Βραχυπρόθεσμο

Ζωντανή Πόλη

Ζωντανή Πόλη

Σιδούοι

Α Ενισχύουμε την Ταυτότητα του δήμου
και Υποστηρίζουμε Νέες Μορφές Συμμετοχής

Β Μεγιστοποιούμε τους Πόρους της
Πόλης και Υποστηρίζουμε την Απασχόληση

Η Αθήνα προτίθεται να καλλιεργήσει και να αναπτύξει τα πλεονεκτήματα και τις ευκαιρίες που διαθέτει ώστε να προάγει την ευημερία, την δημιουργικότητα, την επιχειρηματικότητα αλλά και μια νέα ταυτότητα μιας πόλης δυναμικής, συναρπαστικής και ανοικτής σε όλους.

- A.1 Κάρτα Κατοίκου της Αθήνας
- A.2 Στρατηγικό Σχέδιο για τη Δημιουργική Οικονομία
- A.3 Ολιστική Ταυτότητα της Πόλης
- A.4 Πράσινοι και Πολιτιστικοί Αστικοί Διάδρομοι (Μείζον Έργο Ανθεκτικότητας)
- A.5 Βιώσιμη Διαχείριση Δημοτικών Ακινήτων
- A.6 Πρόγραμμα Ανάπλασης Του Κέντρου Της Αθήνας (Μείζον Έργο Ανθεκτικότητας)
- B.1. Κενά Κτίρια: Πολύτιμο Περιουσιακό Στοιχείο της Πόλης (Μείζον Έργο Ανθεκτικότητας)
- B.2 Πλαίσιο Δράσης για την Απασχόληση
- B.3 Πρόγραμμα Κοινωνικής Κατοικίας
- B.4 Ανακαίνιση των Παλιών Σιδηροδρομικών Σταθμών της Πόλης (Μείζον Έργο Ανθεκτικότητας)
- B.5 Νέοι Ελεύθεροι και Πράσινοι σε Δημόσιοι Χώροι

Στόχος Α

Ενισχύουμε την Ταυτότητα του Δήμου και Υποστηρίζουμε Νέες Μορφές Συμμετοχής

Η πόλη της Αθήνας χρειάζεται μια θετική ταυτότητα. Μια ταυτότητα που θα ενσταλάξει ένα αίσθημα υπερηφάνειας στους ανθρώπους της ενώ παράλληλα θα υποστηρίζει τα νέα είδη ταυτότητας και συλλογικής συνείδησης που έχουν αναδυθεί τα τελευταία χρόνια. Η Αθήνα έχει αποτελέσει κέντρο εξελίξεων για την κοινωνική καινοτομία, βρίσκοντας τρόπους να επιβιώσει ανάμεσα σε διαφορετικές κουλτούρες, θρησκείες και κανόνες. Ο δήμος θα πρέπει να βρει τρόπους να στηρίξει θεσμικά τις τάσεις και πρωτοβουλίες της κοινωνίας που κράτησαν την πόλη όρθια την εποχή της κρίσης.

© Δήμος Αθηναίων

A.1

Κάρτα Κατοίκου της Αθήνας

Περιγραφή:

Ο δήμος Αθηναίων θα αξιοποιήσει την εμπειρία άλλων πόλεων όπως η Νέα Υόρκη και το Ντητρόιτ για να σχεδιάσει και να υλοποιήσει μια κάρτα κατοίκου της Αθήνας, η οποία θα ενδυναμώσει την αίσθηση του ανήκειν, της συλλογικής συνείδησης και της υπερφάνειας των Αθηναίων. Παράλληλα θα υποστηρίξει τους ανθρώπους της πόλης σε πλήθος διοικητικών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν, ενώ θα μπορέσει να αναζωγονήσει το εμπόριο και τον πολιτισμό μέσω ειδικών παροχών. Η κάρτα κατοίκου της Αθήνας θα ενισχύσει την διαφάνεια, προωθώντας παράλληλα την αποδοτικότητα, την υπευθυνότητα και τις σχέσεις μεταξύ του δήμου και των Αθηναίων. Αυτή η πρωτοβουλία θα ενώσει και θα ενθαρρύνει τον εμπορικό τομέα να συμμετάσχει ευρέως, όπως και σημαντικούς πολιτιστικούς φορείς, οργανισμούς κοινής αφέλειας καθώς και δημοτικές και άλλες διοικητικές και κοινωνικές υπηρεσίες.

Στόχος Α

Ενισχύουμε την Ταυτότητα του Δήμου και Υποστηρίζουμε Νέες Μορφές Συμμετοχής

Αξίες Ανθεκτικότητας:

- Υποστήριξη Χάραξης Πολιτικών που Βασίζονται σε Δεδομένα
- Βελτίωση και Προώθηση Διαύλων Επικοινωνίας με τον Πολίτη
- Υποστήριξη της Διαφάνειας και της Υπευθυνότητας
- Προώθηση της Ψηφιακής Πολιτικής
- Ανάπτυξη Συνεργειών με Ενδιαφερόμενα Κοινά και Προώθηση της Συμμετοχής
- Υποστήριξη του Ολοκληρωμένου Σχεδιασμού και Ενίσχυση της Δημοτικής Διακυβέρνησης
- Ενίσχυση της Αναγνωρισιμότητας και της Εκτίμησης ως προς τις Δημοτικές Υπηρεσίες
- Ανάπτυξη Δεξιοτήτων σε Τοπικό Επίπεδο
- Προσαγωγή των Ισότιμων, Συνεκτικών και Υποστηρικτικών Κοινοτήτων
- Ενίσχυση της Ταυτότητας της Πόλης
- Προώθηση της Τοπικής Κουλτούρας
- Παροχή Κινήτων Οικονομικής Ανάπτυξης
- Προσαγωγή της Ευημερίας των Πολιτών και Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής
- Μεγιστοποίηση των Περιουσιακών Στοιχείων της Πόλης

Κύριος της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιώσιμότητας)

Εταίροι: Εμπορικές επιχειρήσεις, οργανισμοί κοινής αφέλειας, πανεπιστήμια, Bloomberg Associates, πολιτιστικά ιδρύματα

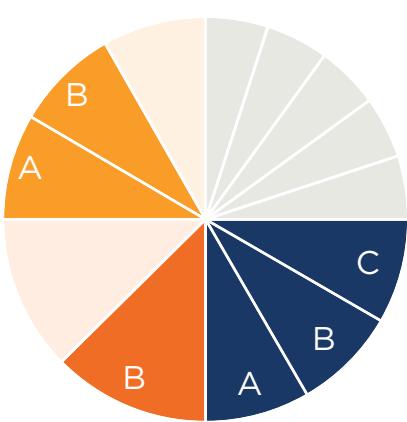
Νομοθετική Αρμοδιότητα:

Πηγές Χρηματοδότησης: Ιδιοί Πόροι, Ιδιώτες χορηγοί

Χρονοδιάγραμμα: Βραχυπρόθεσμο

Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης:

© Δήμος Αθηναίων

Στρατηγικό Σχέδιο για τη Δημιουργική Οικονομία

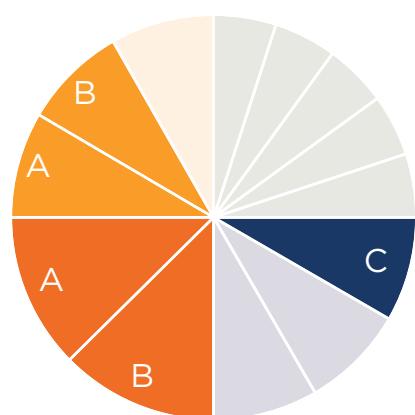

Περιγραφή:

Η πλούσια πολιτιστική κληρονομιά της Αθήνας αποτελεί κινητήρια δύναμη ανάπτυξης. Οι δημιουργικοί κλάδοι έχουν τον πρώτο λόγο στη μετάβαση της πρωτεύουσας σε μια έξυπνη, βιώσιμη οικονομία. Χάρη στην προηγμένη τεχνολογία και το εξαιρετικά εξειδικευμένο προσωπικό, οι πολιτιστικοί επιχειρηματίες της Αθήνας διαμορφώνουν νέους τομείς ανάπτυξης στην οικονομία του 21ου αιώνα στην Ελλάδα.

Η δημιουργική οικονομία εντοπίζεται στην Αθήνα, ωστόσο η έλλειψη στρατηγικού σχεδιασμού και η πολύπλοκη γραφειοκρατία παρεμποδίζει την άνοδο του κλάδου. Ο δήμος θα καταρτίσει ένα σχέδιο που επικεντρώνεται στην υποστήριξη της δημιουργικής οικονομίας και στην αναβάθμιση του ρόλου της στην πόλη μέσω της δημιουργίας ενός φιλικού προς τους επιχειρηματίες οικοσυστήματος.

Η βελτίωση του ρυθμιστικού πλαισίου σε συνδυασμό με μια ολιστική προσέγγιση ανάπτυξης που προσελκύει επενδύσεις θα δώσει ώθηση στην ποιότητα των αγαθών και υπηρεσιών ενώ θα βελτιώσει το παγκόσμιο κύρος της Αθήνας ως δημιουργικής πρωτεύουσας. Οι δράσεις προς υλοποίηση είναι: σύσταση γνωμοδοτικού σώματος, ανάθεση μιας ανάλυσης οικονομικών και δημοσιονομικών επιπτώσεων, κατάρτιση στρατηγικού σχεδίου δράσης και υλοποίηση παρεμβάσεων. Αποστολή του γνωμοδοτικού σώματος θα είναι να διερευνήσει τις σχέσεις μεταξύ θεσμικών και άλλων φορέων με στόχο την ενημερωμένη ανάπτυξη πολιτικών δημιουργικής οικονομίας, να στηρίξει τη δημιουργική οικονομία σε τοπικό επίπεδο και να παρέχει κίνητρα και ευκαιρίες σε δημιουργικές επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες στα επτά δημοτικά διαμερίσματα. Στόχος είναι να ενισχυθεί η δημιουργική κοινότητα της Αθήνας ευνοώντας τους δημιουργικούς κόμβους, ενθαρρύνοντας τη χρήση κενών κτιρίων ως δημιουργικών κόμβων, υποστηρίζοντας τη δημιουργία επιχειρηματικών επιταχυντών και δικτύων, καθώς και οργανώνοντας σχετικές εκδηλώσεις σε όλη την πόλη.

Στόχος Α

Ενισχύουμε την Ταυτότητα του Δήμου και Υποστηρίζουμε Νέες Μορφές Συμμετοχής

Αξίες Ανθεκτικότητας:

- Υποστήριξη Χάραξης Πολιτικών που Βασίζονται σε Δεδομένα
- Βελτίωση και Προώθηση Διαύλων Επικοινωνίας με τον Πολίτη
- Υποστήριξη της Διαφάνειας και της Υπευθυνότητας
- Προώθηση της Ψηφιακής Πολιτικής
- Ανάπτυξη Συνεργειών με Ενδιαφερόμενα Κοινά και Προώθηση της Συμμετοχής
- Υποστήριξη του Ολοκληρωμένου Σχεδιασμού και Ενίσχυση της Δημοτικής Διακυβέρνησης
- Ενίσχυση της Αναγνωρισιμότητας και της Εκτίμησης ως προς τις Δημοτικές Υπηρεσίες
- Ανάπτυξη Δεξιοτήτων σε Τοπικό Επίπεδο
- Προαγωγή των Ισότιμων, Συνεκτικών και Υποστηρικτικών Κοινοτήτων
- Ενίσχυση της Ταυτότητας της Πόλης
- Προώθηση της Τοπικής Κουλτούρας
- Παροχή Κινήτων Οικονομικής Ανάπτυξης
- Προσαγωγή της Ευημερίας των Πολιτών και Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής
- Μεγιστοποίηση των Περιουσιακών Στοιχείων της Πόλης

Κύριος της Δράσης: Δήμος Αθηναίων

Εταίροι: Πανεπιστήμια, ερευνητικά κέντρα, Εταιρεία Ανάπτυξης και Τουριστικής Προβολής Αθηνών, δίκτυο πολιτισμού του δήμου Αθηναίων Athens Culture Net, πολιτιστικά ιδρύματα, Υπουργείο Ανάπτυξης και Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Υπουργείο Πολιτισμού, Βρετανικό Συμβούλιο

Νομοθετική Αρμοδιότητα:

Πηγές Χρηματοδότησης: Ίδιοι Πόροι, διαρθρωτικά ταμεία, ΕΣΠΑ 2014-2020

Χρονοδιάγραμμα: Μεσοπρόθεσμο

Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης:

A.2

Στρατηγικό Σχέδιο για τη Δημιουργική Οικονομία

A.2.1 Γνωμοδοτική Επιτροπή Δημιουργικής Οικονομίας

Η Αθήνα θα συστήσει μια γνωμοδοτική επιτροπή που θα προσδιορίσει και θα προτείνει μια ολοκληρωμένη προσέγγιση με στόχο τη χάραξη πολιτικής που θα εξασφαλίσει την άνθηση της δημιουργικής οικονομίας για τα επόμενα χρόνια. Αποστολή της επιτροπής θα είναι να διερευνήσει τις τρέχουσες τάσεις και τις δυνατότητες που προσφέρει η δημιουργική οικονομία στην πόλη. Η επιτροπή θα είναι υπεύθυνη για την κατάρτιση της στρατηγικής του δήμου Αθηναίων για τη δημιουργική οικονομία και θα εποπτεύει όλες τις σχετικές πρωτοβουλίες και εξελίξεις.

Κύριοι της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας, Γραφείο Καινοτομίας)

Εταίροι: Ακαδημαϊκή κοινότητα, πολιτιστικές οργανώσεις, εκπρόσωποι δημιουργικής βιομηχανίας, Υπουργείο Πολιτισμού, Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης

Πηγές Χρηματοδότησης: Ιδιοί Πόροι

Χρονοδιάγραμμα: Βραχυπρόθεσμο

A.2.2 Συλλογή Δεδομένων και Ανάλυση Οικονομικών Επιπτώσεων

Η δημιουργική βιομηχανία μπορεί να προσφέρει άπειρες ευκαιρίες ανάπτυξης. Ωστόσο, οι επιδράσεις της και η συμβολή της στην οικονομία της πόλης παραμένουν ασαφείς. Η Αθήνα θα αναλάβει μια διττή αξιολόγηση των δημιουργικών δραστηριοτήτων:

α) Καταγραφή, αξιολόγηση και οικονομική ανάλυση του τομέα δημιουργικής οικονομίας στην Αθήνα. Ο δήμος θα δημιουργήσει έναν κατάλογο όλων των δραστηριοτήτων που συνδέονται με τη δημιουργική οικονομία και, στη συνέχεια, θα αξιολογήσει τις οικονομικές επιδράσεις αυτών των δραστηριοτήτων στην τοπική οικονομία.

β) Ανάλυση οικονομικών και δημοσιονομικών επιπτώσεων των δημοτικών δαπανών για πολιτιστικές δραστηριότητες (ΟΠΑΝΔΑ, Τεχνόπολη Δήμου Αθηναίων, έργα της ΕΑΤΑ, δίκτυο πολιτισμού του δήμου Αθηναίων). Ο δήμος θα αναλάβει την ευρεία εκτίμηση της αξίας της τέχνης σε δημόσιους χώρους και των δαπανών για τον πολιτισμό στην Αθήνα, ξεκινώντας με την ανάλυση των δικών του μεγεθών.

Περαιτέρω αποφάσεις χρηματοδότησης πρέπει να βασίζονται στις μετρήσιες των δεικτών επιδόσης του έργου, το οποίο θα προλειπάνε το έδαφος για μια ολοκληρωμένη στρατηγική σχετικά με την πολιτιστική/δημιουργική οικονομία της Αθήνας.

Κύριος της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας)

Εταίροι: Πανεπιστήμια, Εταιρεία Ανάπτυξης και Τουριστικής Προβολής Αθηνών (ΕΑΤΑ)

Πηγές Χρηματοδότησης: Ιδιοί Πόροι

Χρονοδιάγραμμα: Βραχυπρόθεσμο

A.2

Στρατηγικό Σχέδιο για τη Δημιουργική Οικονομία

A.2.3 Δίκτυο Καλλιτεχνών και Φιλοξενίας

Η καλλιτεχνική σκηνή της Αθήνας ανθίζει με νέα ταλέντα από την Ελλάδα και άλλες χώρες. Η συνεχιζόμενη οικονομική ύφεση καθώς και σημαντικές εκδηλώσεις – όπως η σημαντική συνέργεια με το δήμο του Κάσελ για την έκθεση documenta14 – δημιουργεί ένα ελκυστικό αλλά απαιτητικό περιβάλλον για τους καλλιτέχνες.

Η Αθήνα θα δημιουργήσει ένα δίκτυο με τοπικούς και φιλοξενούμενους καλλιτέχνες ώστε να υποστηρίξει την αναδυόμενη καλλιτεχνική σκηνή της πόλης. Το δίκτυο θα προσέλκυσε διαφοριστικές, εργαλεία χρηματοδότησης και πλατφόρμες συνεργατικής πολιτιστικής επιχειρηματικότητας. Ειδικότερα, μέσω του δικτύου τοπικών και φιλοξενούμενων καλλιτεχνών η Αθήνα:

- α. θα πρωθήσει τα προγράμματα φιλοξενίας για καλλιτέχνες και ερευνητές. Η φιλοξενία παρέχεται ως πεδίο διαλόγου και έργων, δίνοντας στους καλλιτέχνες περισσότερες δυνατότητες ως συμμετέχοντες στη δημιουργία της πολιτιστικής ταυτότητας,
- β. θα προσφέρει στους καλλιτέχνες που βρίσκονται στην Αθήνα περισσότερες επαγγελματικές ευκαιρίες (π.χ. καλλιτεχνικοί περίπατοι και ημέρες ανοιχτών ατελιέ, παραγγελίες για έργα τέχνης σε δημόσιους χώρους, κ.λπ.),
- γ. θα εδραιώσει δομές ανάπτυξης δεξιοτήτων και εργαλεία για καλλιτέχνες και πολιτιστικούς επιχειρηματίες, θα οργανώσει master-classes και θα καλλιεργήσει εναλλακτικές εκπαιδευτικές ευκαιρίες,
- δ. θα πρωθήσει την πολιτιστική ταυτότητα της Αθήνας μέσω συμμετοχής και συμπράξεων με τοπικά και ξένα ιδρύματα καθώς και καλλιτέχνες,
- ε. θα υποστηρίξει τα υπάρχοντα και θα δημιουργήσει νέα καλλιτεχνικά φεστιβάλ.

Κύριος της Δράσης: Δήμος Αθηναίων

Εταίροι: Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών Αθήνας, ΟΠΑΝΔΑ, ΕΑΤΑ, δίκτυο πολιτισμού του δήμου Αθηναίων, προγράμματα φιλοξενίας, πολιτιστικοί οργανισμοί

Πηγές Χρηματοδότησης: Ιδιώτες χορηγοί, ίδιοι Πόροι

Χρονοδιάγραμμα: Βραχυπρόθεσμο

Βασικά Μεγέθη Επιλεγμένων Κλάδων της Ελληνικής Οικονομίας, 2014

Πηγή: Μελέτη για τη χαρτογράφηση της πολιτιστικής- δημιουργικής βιομηχανίας στην Ελλάδα, Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού - Ινστιτούτο Περιφερειακής Ανάπτυξης, Πάντειο Πανεπιστήμιο, 2016

© Δήμος Αθηναίων

Ολιστική Ταυτότητα της Πόλης

Περιγραφή:

Η Αθήνα θα αναπτύξει περισσότερο και θα πρωθήσει μια ταυτότητα της πόλης με στόχο ένα ταχέως αναπτυσσόμενο, ανοιχτό και υποστηρικτικό περιβάλλον τόσο για επιχειρηματίες όσο και για πολίτες και επισκέπτες.

Αυτή η εμβληματική δράση παραπέμπει σε μια μακροπρόθεσμη, ολιστική προσέγγιση για τις αποφάσεις χάραξης πολιτικής και πρωθητικές δράσεις που θα εξυψώσουν παγκοσμίως τη θέση της πόλης και θα προσελκύσουν επενδύσεις, επισκέπτες και πολίτες ενώ παράλληλα θα δημιουργήσουν ευκαιρίες για νέες θέσεις εργασίας.

Στόχος Α

Ενισχύουμε την Ταυτότητα του Δήμου και Υποστηρίζουμε Νέες Μορφές Συμμετοχής

Αξίες Ανθεκτικότητας:

- Υποστήριξη Χάραξης Πολιτικών που Βασίζονται σε Δεδομένα
- Βελτίωση και Προώθηση Διαύλων Επικοινωνίας με τον Πολίτη
- Ανάπτυξη Συνεργειών με Ενδιαφερόμενα Κοινά και Προώθηση της Συμμετοχής
- Υποστήριξη του Ολοκληρωμένου Σχεδιασμού και Ενίσχυση της Δημοτικής Διακυβέρνησης
- Ενίσχυση της Αναγνωρισιμότητας και της Εκτίμησης ως προς τις Δημοτικές Υπηρεσίες
- Μεγιστοποίηση της Δυναμικής της Αθηναϊκής Γειτονιάς
- Μέτρα Μετριασμού της Παραοικονομίας
- Συνδυασμός Βασικών Υπηρεσιών με τη Δυναμική Ανάπτυξη της Πόλης
- Ανάπτυξη Δεξιοτήτων σε Τοπικό Επίπεδο
- Προαγωγή των Ισότιμων, Συνεκτικών και Υποστηρικτικών Κοινοτήτων
- Ενίσχυση της Ταυτότητας της Πόλης
- Προώθηση της Τοπικής Κουλτούρας
- Υποστήριξη και Προώθηση του Τοπικού Ανθρώπινου Κεφαλαίου
- Παροχή Κινήτρων Οικονομικής Ανάπτυξης
- Υποστήριξη της Βιώσιμης Διαχείρισης και Ανάπτυξης
- Μεγιστοποίηση των Περιουσιακών Στοιχείων της Πόλης
- Προαγωγή της Ευημερίας των Πολιτών και Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής

Κύριος της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (ΕΑΤΑ, Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας)

Εταίροι: Bloomberg Associates, Παγκόσμια Τράπεζα, Επενδύσεων, σημαντικές εταιρείες και επενδυτές της πόλης, επαγγελματικές ενώσεις, Περιφέρεια Αττικής, Υπουργείο Τουρισμού και Πολιτισμού, Δίκτυο Πολιτισμού δήμου Αθηναίων, Aegean Airlines, Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών

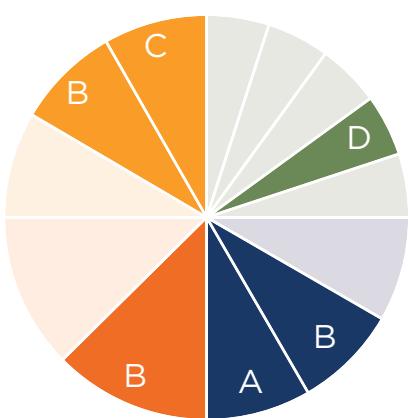
Νομοθετική Αρμοδιότητα:

Πηγές Χρηματοδότησης: Ιδιώτες χορηγοί, ίδιοι Πόροι

Χρονοδιάγραμμα: Μεσοπρόθεσμο

Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης:

A.3

Ολιστική Ταυτότητα της Πόλης

A.3.1 This is Athens, Συνεκτική Ταυτότητα Δημοτικών Προγραμμάτων

Μετά το παράδειγμα άλλων επιτυχημένων ονομάτων (brand) πόλεων και τη συναρπαστική αρχή με την τουριστική εκστρατεία του 2016, η Αθήνα θα υιοθετήσει προοδευτικά ένα κοινό όνομα για όλα τα εγχειρήματά της κάτω από το λογότυπο και την ταυτότητα This is Athens. Προς το παρόν, οι διαφορετικοί οργανισμοί, πρωτοβουλίες και προγράμματα του δήμου δεν έχουν συνεκτική ταυτότητα. Αυτό επιτείνει τη σύγχυση και την έλλειψη αναγνωρισμότητας σχετικά με τον δήμο Αθηναίων ενώ εμποδίζει την ανάπτυξη του πλήρους δυναμικού του ονόματος This is Athens.

To This is Athens θα πρέπει τελικά να συνδεθεί με τον δημοτικό επιχειρηματικό και στρατηγικό σχέδιασμό. Ο δήμος Αθηναίων θα προωθήσει την επικοινωνία και τη συνεργασία μεταξύ όλων των τμημάτων και προγραμμάτων του δήμου, τα οποία θα τροφοδοτούν και θα τροφοδοτούνται από την ολιστική ταυτότητα του This Is Athens.

Κύριοι της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (ΕΑΤΑ, Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας)

Εταίροι: Bloomberg Associates

Πηγές Χρηματοδότησης: Διαρθρωτικά ταμεία

Χρονοδιάγραμμα: Μεσοπρόθεσμο προς μακροπρόθεσμο

A.3.2 Ανάλυση Οικονομικών Επιπτώσεων Δημοτικών Επενδυτικών Έργων

Ο δήμος Αθηναίων θα πρέπει να πραγματοποιήσει μια ανάλυση των οικονομικών και δημοσιονομικών επιπτώσεων των δημοτικών επενδυτικών έργων. Αυτή η ανάλυση πρέπει να εμπνέεται από αξίες και στόχους της Στρατηγικής Ανθεκτικότητας. Ποτέ άλλοτε η πόλη δεν έχει αξιολογήσει την επίπτωση των οικονομικών επενδύσεών της ούτε έχει λάβει αποφάσεις με βάση σενάρια μελλοντικών κρίσεων και πιέσεων που θα αντιμετωπίσει.

Κύριοι της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας)

Εταίροι: Συνεργάτες του δικτύου των 100 Ανθεκτικών Πόλεων, ΕΑΤΑ

Πηγές Χρηματοδότησης: Ιδιοί Πόροι

Χρονοδιάγραμμα: Βραχυπρόθεσμο

A.3

Ολιστική Ταυτότητα της Πόλης

A.3.3 Συμπράξεις για την Ανάπτυξη της Πόλης και του Τουριστικού της Κεφαλαίου

Ακολουθώντας το παράδειγμα της σύμπραξης Athens Tourism Partnership (ATP) καθώς και του Athens Convention and Visitors Bureau (ACVB), η πόλη θα κλιμακώσει και θα μεγιστοποιήσει το δυναμικό των συμπράξεων της ώστε να συμπεριλάβει άλλους σημαντικούς επενδυτές της πόλης στη χρηματοδότηση και συν-δημιουργία σημαντικών πρωτοβουλιών του δήμου.

Η σύμπραξη Athens Tourism Partnership (ATP) - κοινή προσπάθεια του δήμου Αθηναίων, του Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών και της Aegean Airlines - συστάθηκε με σκοπό την ανάπτυξη του τουριστικού τομέα του δήμου, προβάλλοντας την Αθήνα ως σύγχρονο πολιτιστικό προορισμό. Η ATP συμφώνησε να συγκεντρώσει πόρους και να υποστηρίξει την εκστρατεία και τις δράσεις του This is Athens. Πρόκειται για το ξεκίνημα της ανάπτυξης συνεργειών της πόλης που θα δημιουργήσουν και θα ενοποιήσουν κοινές ιδέες και προσπάθειες, με την υποστήριξη επιπλέον επενδύσεων και προσελκύοντας όλο και περισσότερους παρόχους τουριστικού προϊόντος της Αθήνας.

Το σχέδιο αποκατάστασης του ιστορικού και εμπορικού τριγώνου της Αθήνας θα συνδεθεί στενά με τις συνέργειες και συμπράξεις της EATA. Το όραμα και το σχέδιο δράσης που δημιουργήθηκε για το κέντρο της Αθήνας θα αποτελέσει μοχλό για περισσότερες συνεργασίες και συμπράξεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα.

Κύριοι της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (EATA)

Πηγές Χρηματοδότησης: Δημοτικοί και ιδιωτικοί πόροι

Χρονοδιάγραμμα: Βραχυπρόθεσμο και μεσοπρόθεσμο

A.3.4 Σύνδεση του This Is Athens με τη Κάρτα Κατοίκου Αθήνας

Διερεύνηση όλων των πιθανών συσχετισμών ανάμεσα στην Κάρτα Κατοίκου της Αθήνας και του This Is Athens. Η Κάρτα Κατοίκου της Αθήνας θα προσφέρει ένα ευρύ φάσμα αγαθών και υπηρεσιών με έκπτωση από αθηναϊκές επιχειρήσεις, παράλληλα με μειωμένα εισιτήρια για μεγάλα μουσεία και άλλες ιδιωτικές και δημοτικές πολιτιστικές εκδηλώσεις. Επίσης, οι κάτοικοι της Αθήνας θα πρέπει να είναι οι πρώτοι και σημαντικότεροι πρεσβευτές της Αθήνας και του δήμου τους όταν έρχονται σε επαφή με επισκέπτες. Η αισθηση της υπερηφάνειας και της συλλογικής συνείδησης μπορεί να διοχετευτεί και να μεγιστοποιηθεί μέσω του προγράμματος και της Κάρτας Κατοίκου της Αθήνας.

Επομένως, η στενή συνεργασία μεταξύ της EATA και του Γραφείου Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας έχει κρίσιμη σημασία για τα βασικά σημεία μιας συνεκτικής και επιτυχημένης υλοποίησης αυτών των δύο προγραμμάτων.

Κύριοι της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας)

Εταίροι: Εταιρεία Ανάπτυξης και Τουριστικής Προβολής Αθηνών, Bloomberg Associates, TAPL

Πηγές Χρηματοδότησης: Δημοτικοί και ιδιωτικοί πόροι

Χρονοδιάγραμμα: Βραχυπρόθεσμο και μεσοπρόθεσμο

A.3.5 Δημοτική Υποστήριξη Απασχόλησης και Βιώσιμες Υπηρεσίες Φιλοξενίας

Για κάθε 60 άτομα που επισκέπτονται την Αθήνα δημιουργείται μια νέα θέση εργασίας, ενώ ο τουρισμός παρουσίασε σημαντική ανοδική πορεία το 2016 και τα στοιχεία για το 2017 αναμένονται ακόμη καλύτερα. Ο δήμος Αθηναίων μπορεί να διαπραγματευτεί με τον τουριστικό τομέα (π.χ. ξενοδοχειακές επιχειρήσεις, επιχειρήσεις εστίασης και καταστήματα) ένα πλαίσιο ανάπτυξης δεξιοτήτων σε σχέση με τη βιώσιμη τουριστική επιχειρηματικότητα ή και άλλα ανταποδοτικά για τον δήμο προγράμματα. Ο δήμος Αθηναίων θα πρέπει να εξετάσει την δημιουργία δημοτικού γραφείου απασχόλησης – που αποτελεί και προνόμιο του.

Κύριος της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (EATA)

Εταίροι: Επαγγελματικές ενώσεις, Περιφέρεια Αττικής

Πηγές Χρηματοδότησης: Ιδιωτικοί και ίδιοι πόροι

Χρονοδιάγραμμα: Μεσοπρόθεσμο

A.4

Πράσινοι και Πολιτιστικοί Αστικοί Διάδρομοι

Περιγραφή:

Η πόλη αναζητά την ευκαιρία να συνδέσει σημαντικούς πράσινους χώρους με πολιτιστικά ιδρύματα, κατασκευάζοντας πράσινους, περιπατητικούς, αστικούς διαδρόμους. Ήδη στο Σχέδιο Δράσης προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή, δύο διαφορετικές αλλά συμβατές δράσεις αναφέρονται στη δημιουργία πράσινων διαδρόμων: ενός με περισσότερο τοπικό χαρακτήρα εντός του δήμου Αθηναίων και ενός άλλου σε μητροπολιτική κλίμακα. Οι πράσινοι αυτοί διάδρομοι δημιουργούν ένα ασφαλές και ευχάριστο περιβάλλον για περπάτημα στην πόλη, ουσιαστικές πράσινες υποδομές με δύλα τα οφέλη που αυτές συνεπάγονται, ενισχύοντας τη δημόσια περιβάλλον δημιουργώντας ανοιχτούς χώρους που βελτιώνουν τον αστικό σχεδιασμό, τονίζοντας το τοπικό και το ανθρώπινο στοιχείο, στηρίζοντας την κοινωνική συνοχή μέσω της δυνατότητας συμμετοχής και αλληλεπίδρασης. Αυτές οι παρεμβάσεις σχεδιάστηκαν με στόχο την αναγέννηση του ιστορικού και του πολιτιστικού κέντρου της Αθήνας. Το ιστορικό κέντρο στο σύνολό του είναι διαμορφωμένο ως ένα «κανοιχτό και εκτεταμένο μουσείο» που περιλαμβάνει μια σειρά από αρχαιολογικούς χώρους, μνημεία, μουσεία, πολιτιστικά κέντρα καθώς και πιο εφήμερες πολιτιστικές εκδηλώσεις της καθημερινής ζωής.

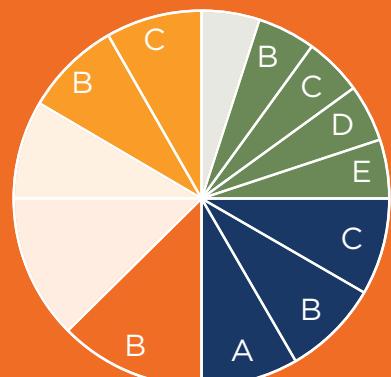
Οι υπάρχοντες χώροι πρασίνου του δήμου Αθηναίων είναι διασκορπισμένοι άνισα στα επτά διαμερίσματα. Η σύνδεσή τους θα δημιουργήσει πολύ καλύτερες μικρο-κλιματικές συνθήκες στην πόλη. Το ίδιο ισχύει για τα μείζονα ιστορικά ορόσημα και τα πολιτιστικά κέντρα της πόλης: η δικτύωσή τους, η οποία θα επιτρέψει τον περίπατο από το ένα στο άλλο, μεγιστοποιεί το δυναμικό τους. Με μικρές παρεμβάσεις, όπως η ανάπτυξη δεντροστοιχιών και θάμνων, θα μεγιστοποιηθούν οι θετικές επιδράσεις του υπάρχοντος πρασίνου. Στην περίπτωση στενών δρόμων, το σκεπτικό θα είναι να πρωθηθούν οι ζώνες ήπιας κυκλοφορίας, αυξάνοντας παράλληλα την επιφάνεια πρασίνου και το πλάτος του οδοστρώματος, να απομακρυνθούν οι χώροι στάθμευσης, να φυτευτούν σκιερά δέντρα και να δημιουργηθούν ποδηλατόδρομοι. Στην περίπτωση μεγαλύτερων λεωφόρων, το προτεινόμενο μοντέλο είναι μια στροφή στη δημιουργία φαρδιών αστικών λεωφόρων (βουλεβάρτα) με μεγάλα δεντροφυτεμένα πεζοδρόμια και άλλα σημαντικά στοιχεία πρασίνου.

Ο προτεινόμενος πράσινος και πολιτιστικός διάδρομος έχει ιδιαίτερη σημασία για την πόλη της Αθήνας σήμερα και συνδέει το Ωδείο Αθηνών με το Παναθηναϊκό Στάδιο, το Ζάππειο Μέγαρο και τον λόφο του Αρδηττού. Υπότερα συνεχίζει στους Στύλους του Ολυμπίου Διός, συνδέοντάς τους με το Μουσείο της Ακρόπολης και τον πεζόδρομο της Διονυσίου Αρεοπαγίτου. Αυτός ο διάδρομος θα πεζοδρομήσει τη λεωφόρο Βασιλίσσης Ολγας, δίνοντας πίσω την πρόσβασή του Ιλισού που βρίσκεται εκεί από τα αρχαϊκά χρόνια καθ' όλο το μήκος της.

Η προτεινόμενη πεζοδρόμηση έχει ήδη εγκριθεί από το αρμόδιο Υπουργείο και οι τεχνικές μελέτες της ΕΑΧΑ γι' αυτό το σημαντικό δημόσιο έργο έχουν ολοκληρωθεί. Η επόμενη λωρίδα θα συνδέει το Μουσείο της Ακρόπολης με το Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης (ΕΜΣΤ), τη Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών του Ιδρύματος Ωνάση και τέλος το Κέντρο Πολιτισμού του Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος (ΚΠΙΣΝ). Με αυτόν τον τρόπο, το κέντρο της πόλης θα ανοίξει μέσα από ένα όμορφο περιπατητικό πράσινο βουλεβάρτα που προσφέρεται για ποδηλασία, δηλαδή την μεταμορφωμένη λεωφόρο Συγγρού, έως τους μεγάλους κήπους, τη βιβλιοθήκη και τη λυρική σκηνή του ΚΠΙΣΝ και το Φάληρο: το φυσικό θαλάσσιο μέτωπο της πόλης.

Πιο σημαντικός αλλά και πιο μακρόπνοος θα είναι ένας παρόμιος πράσινος/ πολιτιστικός διάδρομος που θα συνδέει τελικά την Αθήνα με το λιμάνι του Πειραιά. Αυτός ο διάδρομος θα μεταμορφώσει αυτή την φορά τη λεωφόρο Πειραιώς σε βουλεβάρτο, συνδέοντας το Μουσείο Μπενάκη με την Τεχνόπολη του δήμου Αθηναίων, τον αρχαιολογικό χώρο του νεκροταφείου του Κεραμεικού και την Αρχαία Αγορά της Αθήνας. Επομένως, θα συνδέει αυτούς τους χώρους με τον πεζόδρομο που περιβάλλει την Ακρόπολη, από τα δυτικά. Μέρος του διαδρόμου θα συνεχίσει προς το Αιγάλεω αξιοποιώντας, αναδεικνύοντας και μεταμορφώνοντας την Ιερά Οδό και τους χώρους πρασίνου που βρίσκονται εκεί. Το άλλο σκέλος του πράσινου διαδρόμου, διασχίζοντας την Πλατεία Ομονοίας, θα συνεχίζει στο Αρχαιολογικό Μουσείο μεταμορφώνοντας τη λεωφόρο Πατησίων σε βουλεβάρτο που θα διασχίζει μερικές από τις γειτονιές της Αθήνας που έχουν πληγεί περισσότερο από την ύφεση. Αναφερόμαστε σε μια εξαιρετικά πυκνοδομημένη και πυκνοκατοικημένη περιοχή της πόλης, με ελάχιστους πράσινους και ανοιχτούς χώρους και τα υψηλότερα ποσοστά ανεργίας και φτώχειας.

Δύο σημαντικές πηγές θα μπορούσαν να αποτελέσουν πηγή έμπνευσης για τις μελλοντικές κινήσεις. Το 2013, η Περιφέρεια Αττικής, σε συνεργασία με τη Σχολή Αρχιτεκτονικής του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, υλοποίησε ένα ερευνητικό έργο με τίτλο «Διερεύνηση Στρατηγικών για τη Δικτύωση Αστικών Παρεμβάσεων στο Μητροπολιτικό Κέντρο Αθηνών». Αυτό το έργο προέβλεπε πράσινους και πολιτιστικούς μητροπολιτικούς διαδρόμους που συνδέουν τα περι-αστικά πράσινα βουνά με σημαντικά πολιτιστικά ορόσημα. Η άλλη σημαντική πηγή γνώσεων είναι οι μελέτες που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας/πτηρεσίας της Ενοποίησης Αρχαιολογικών Χώρων Αθηνών (ΕΑΧΑ). Πρόκειται για ένα από τα πιο φιλόδοξα και σημαντικά στρατηγικά σχέδια για την Αθήνα, μεγάλα μέρη του οποίου αποτελούν ήδη μέρος του αθηναϊκού τοπίου.

Αξίες Ανθεκτικότητας:

- Ανάπτυξη Συνεργειών με Ενδιαφερόμενα Κοινά και Προώθηση της Συμμετοχής
- Υποστήριξη του Ολοκληρωμένου Σχεδιασμού και Ενίσχυση της Δημοτικής Διακυβέρνησης
- Ενίσχυση της Αναγνωρισμότητας και της Εκτίμησης ως προς τις Δημοτικές Υπηρεσίες
- Μεγιστοποίηση της Δυναμικής της Αθηναϊκής Γειτονιάς
- Συνδυασμός Βασικών Υπηρεσιών με τη Δυναμική Ανάπτυξη της Πόλης
- Ανάπτυξη Δεξιοτήτων σε Τοπικό Επίπεδο
- Προαγωγή των Ισότιμων, Συνεκτικών και Υποστηρικτικών Κοινοτήτων
- Ενίσχυση της Ταυτότητας της Πόλης
- Προώθηση της Τοπικής Κουλτούρας
- Υποστήριξη της Βιώσιμης Διαχείρισης και Ανάπτυξης
- Παροχή Κινήτρων Οικονομικής Ανάπτυξης
- Υποστήριξη και Ενίσχυση του Φυσικού Περιβάλλοντος
- Μεγιστοποίηση των Περιουσιακών Στοιχείων της Πόλης
- Προαγωγή της Ευημερίας των Πολιτών και Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής

Στόχος Α

Ενισχύουμε την Ταυτότητα του Δήμου
και Υποστηρίζουμε Νέες Μορφές
Συμμετοχής

Κύριος της Δράσης: Δήμος Αθηναίων

Εταίροι: Περιφέρεια Αττικής, Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, πανεπιστήμια, Ελληνική Αρχαιολογική Υπηρεσία-Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, αρμόδιες υπηρεσίες του δήμου

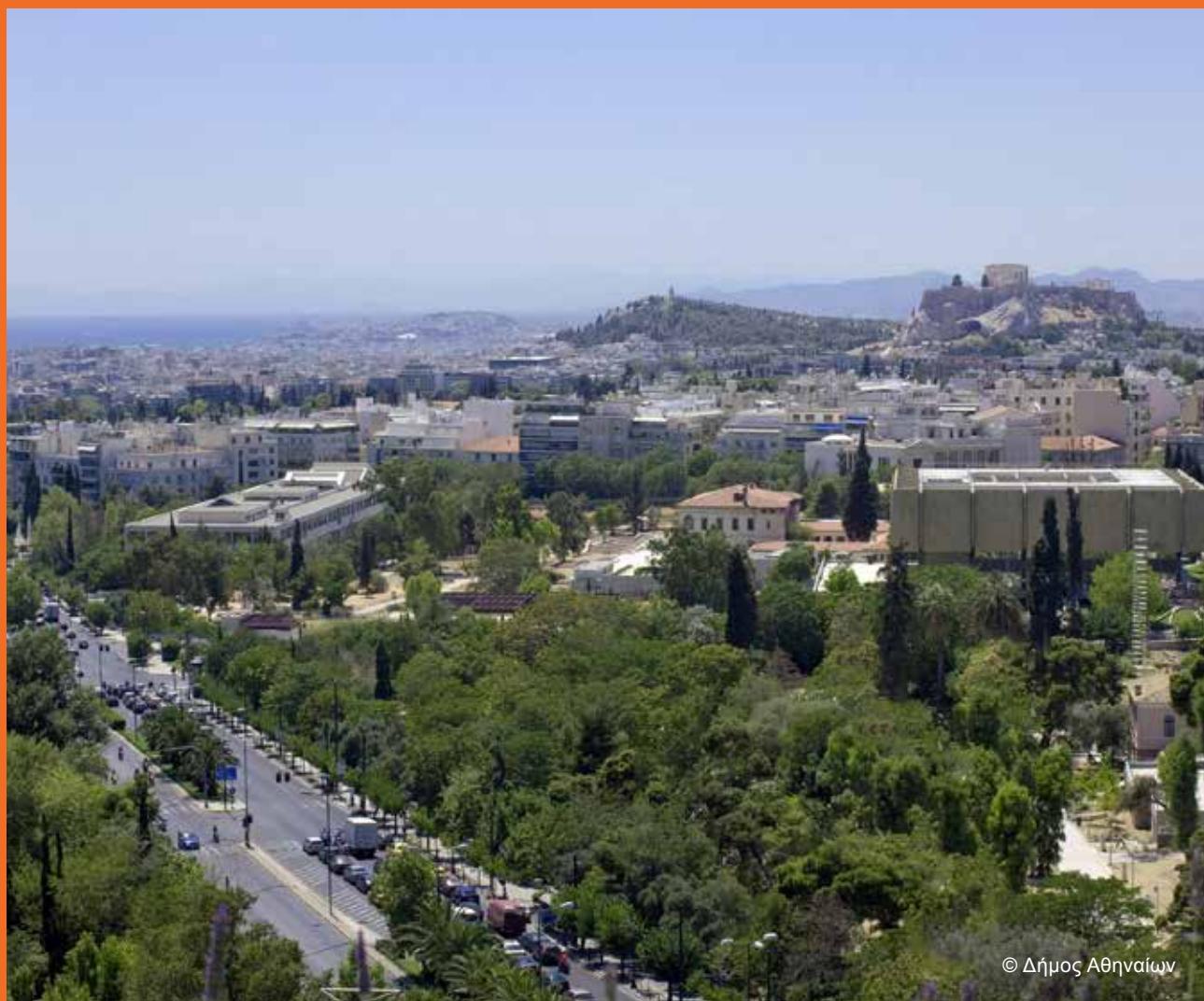
Νομοθετική Αρμοδιότητα:

Πηγές Χρηματοδότησης: Ίδιοι Πόροι, περιφερειακά ταμεία, διαρθρωτικά ταμεία, ιδιώτες χορηγοί

Χρονοδιάγραμμα: Μεσο-μακροπρόθεσμο

Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης:

© Δήμος Αθηναίων

Βιώσιμη Διαχείριση Δημοτικών Ακινήτων

Περιγραφή:

Η Αθήνα αποκαθιστά και ανοίγει στους πολίτες δημοτικά κτίρια προκειμένου να προσφέρει δυναμικούς χώρους στις γειτονίες της Αθήνας. Ο δήμος πρέπει να καταρτίσει βιώσιμα σχέδια ανάπτυξης για τη διαχείριση αυτού του κτιριακού αποθέματος που μπορεί να φιλοξενήσει κρίσιμες ή/και καινοτόμες βιομηχανίες και κοινότητες (δημιουργική οικονομία, καθαρές και καινοτόμες τεχνολογίες, κοινότητα νεοφυών επιχειρήσεων, κοινωνία των πολιτών και κοινωνική επιχειρηματικότητα).

Τα βιώσιμα αυτά σχέδια ανάπτυξης θα διδαχθούν από τις προσπάθειες εξεύρεσης του βέλτιστου προτύπου διαχείρισης της Δημοτικής Αγοράς της Κυψέλης και θα συνεχιστούν με πιλότο το πρόσφατα ανακαινισμένο Σεράφειο Συγκρότημα. Το συγκρότημα διαθέτει πισίνα, σημαντικές αθλητικές εγκαταστάσεις, παιδική χαρά καθώς και χώρους πολλαπλών χρήσεων και προσφέρει ευκαιρίες για εγκατάσταση μεγάλων φωτοβολταϊκών συστημάτων και άλλων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

Το Σεράφειο Συγκρότημα μπορεί να αποτελέσει βασικό σημείο εκκίνησης για τη δημιουργία εργαλείων με στόχο τη βιώσιμη ανάπτυξη σε σχέση με διαφορετικά δημοτικά κτίρια (αναφορά κύριων δεικτών επιδόσεων, ανάλυση σκοπιμότητας, σχέδια δράσης, κ.λπ.)

Στόχος Α

Ενισχύουμε την Ταυτότητα του Δήμου και Υποστηρίζουμε Νέες Μορφές Συμμετοχής

Αξίες Ανθεκτικότητας:

- Υποστήριξη του Ολοκληρωμένου Σχεδιασμού και Ενίσχυση της Δημοτικής Διακυβέρνησης
- Μεγιστοποίηση των Περιουσιακών Στοιχείων της Πόλης
- Προαγωγή της Ευημερίας των Πολιτών και Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής
- Μεγιστοποίηση της Δυναμικής της Αθηναϊκής Γειτονιάς
- Ανάπτυξη Δεξιοτήτων σε Τοπικό Επίπεδο

Κύριος της Δράσης: Δήμος Αθηναίων, Εταιρεία Ανάπτυξης και Τουριστικής Προβολής Αθηνών

Εταίροι: Σύμπραξη για την Αθήνα, Αντιδήμαρχος Κοινωνίας των Πολιτών και Κοινωνικής Καινοτομίας

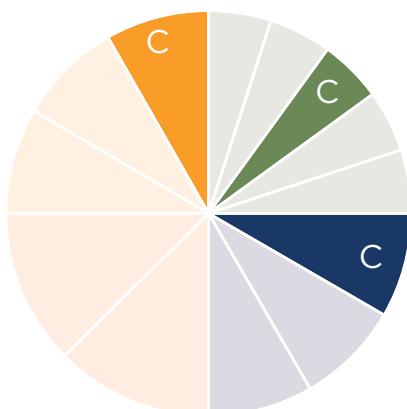
Νομοθετική Αρμοδιότητα:

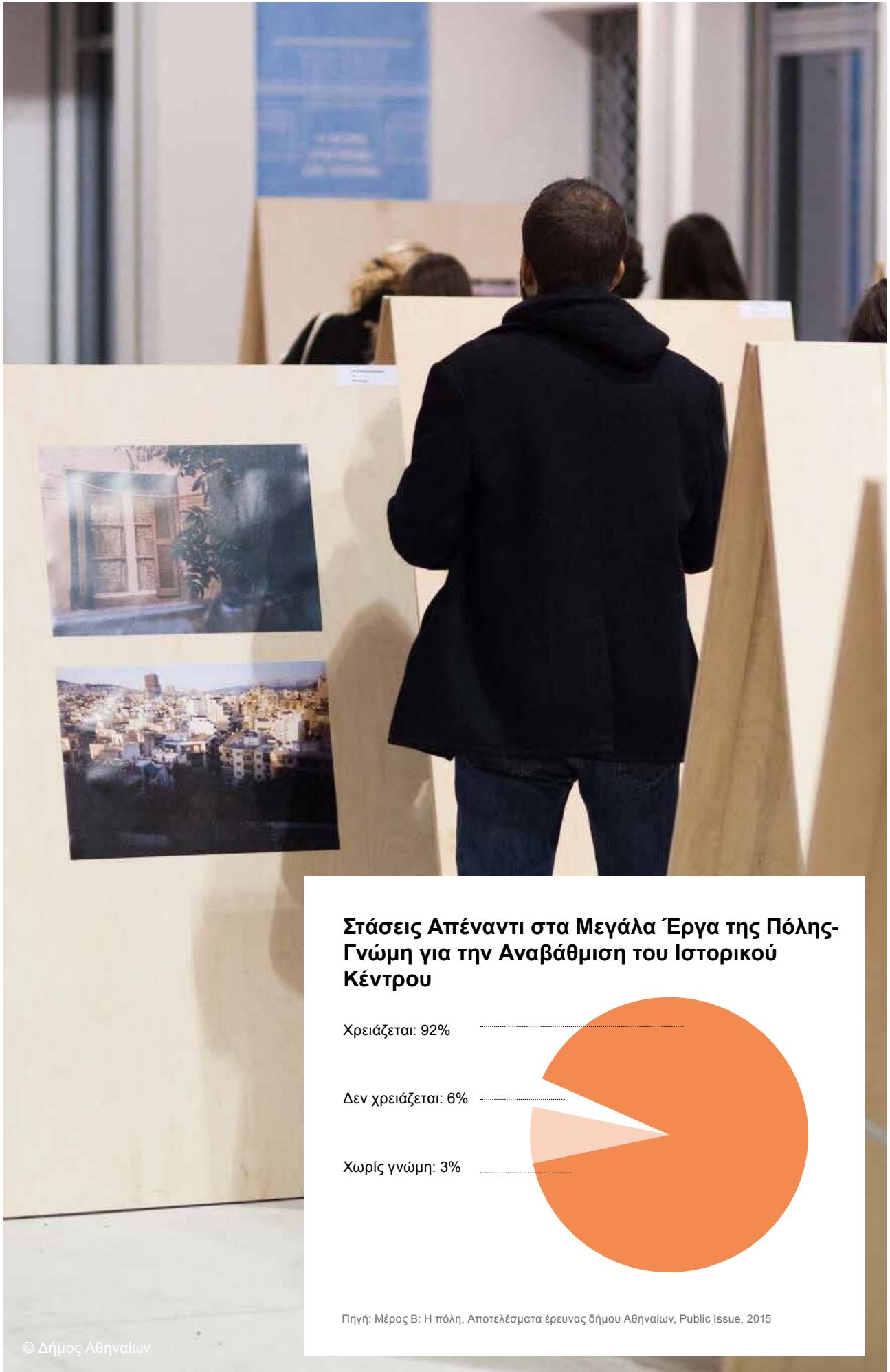

Πηγές Χρηματοδότησης: Ιδιοί Πόροι, διαρθρωτικά ταμεία, ιδιώτες χορηγοί

Χρονοδιάγραμμα: Μεσοπρόθεσμο

Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης:

A.6

Πρόγραμμα Ανάπλασης Του Κέντρου Της Αθήνας

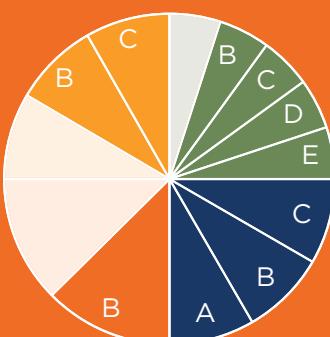

Περιγραφή:

Ο δήμος Αθηναίων έχει αναλάβει μια σημαντική πρωτοβουλία με τίτλο Τρίγωνο, ένα πιλοτικό πρόγραμμα για την ανάπλαση και αναζωγόνηση ενός μικρού μέρους του Εμπορικού και Ιστορικού Τριγώνου της Αθήνας. Η πιλοτική περιοχή αναμένεται να επεκταθεί σε ομάδες κύκλους σε όλο το κέντρο της πόλης και κατ' επέκταση να εφαρμοστεί με τον ίδιο τρόπο σε καθένα από τις 7 δημοτικές κοινότητες στο μέλλον. Η επέκταση αυτού του προγράμματος, δηλαδή ο σχεδιασμός της ανάπλασης και αναζωγόνησης του κέντρου της Αθήνας, χρειάζεται ένα όραμα και ένα μακροπρόθεσμο στρατηγικό σχέδιο που θα λάβει υπόψη τον ιδιαίτερο χαρακτήρα των περιοχών, καθώς και τις προκλήσεις και ευκαιρίες που παρουσιάζουν. Τόσο το όραμα όσο και η στρατηγική θα πρέπει να βασιστούν σε μια ανάλυση των θερμικών, ενεργειακών και σεισμικών χαρακτηριστικών του υπάρχοντος κτιριακού αποθέματος, μια λεπτομερή μελέτη κινητικότητας και μια ανάλυση οικονομικών και δημοσιονομικών επιπτώσεων διαφορετικών επενδύσεων. Η ανάπλαση του κέντρου της Αθήνας είναι εξαιρετικά σημαντική προοπτική για την πόλη. Θα δώσει ώθηση στην οικονομία της, τον τουρισμό και, το κυριότερο, θα αναζωγονήσει την καρδιά της πόλης προσδίδοντάς της ανθεκτικότητα που θα της επιτρέψει να επιβιώσει και να ευημερήσει.

Το πρόγραμμα Τρίγωνο (2016-2018), το οποίο υποστηρίζεται από το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος, στοχεύει στην αναβάθμιση της αισθητικής, της λειτουργίας και της συντήρησης μιας περιοχής του κέντρου, προάγοντας τη δυνατότητα περιπατητικών διαδρομών, την επιχειρηματικότητα και τη συμμετοχή των ενδιαφερόμενων φορέων, προκειμένου να αναζωγονηθούν ολοκληρωμένα περίπου 110.000 τετραγωνικά μέτρα.

Η περιοχή αυτή αποτελεί χαρακτηριστικό κομμάτι του Εμπορικού και Ιστορικού Τριγώνου, όπως αναφέρθηκε είναι η καρδιά της πόλης που περιλαμβάνει τους κεντρικούς δρόμους της, τη Βουλή των Ελλήνων και αρκετά υπουργεία, εξαιρετικά σημαντικά μνημεία, ξενοδοχεία και πλατείες καθώς και την κεντρική αγορά τροφίμων, την Πλάκα καθώς και σύγχρονους πολιτιστικούς χώρους. Όλα αυτά αποτελούν πολύτιμα υλικά αλλά και άυλα περιουσιακά στοιχεία της πόλης. Ωστόσο, τα πανταχού παρόντα αυτοκίνητα και η κυκλοφοριακή συμφόρηση, τα στενά, πεζοδρόμια και η παράνομη καταπάτηση δημόσιων χώρων, η επίδραση της αστικής θερμικής νησίδας και το γηρασμένο κτιριακό απόθεμα περιορίζουν τις οικονομικές δυνατότητες της περιοχής, δημιουργώντας αρνητικές εντυπώσεις για την πόλη στους επισκέπτες, τους επενδυτές και τους κατοίκους.

Στόχος Α

Ενισχύουμε την Ταυτότητα του Δήμου και Υποστηρίζουμε Νέες Μορφές Συμμετοχής

Αξίες Ανθεκτικότητας:

- Βελτίωση και Προώθηση Διαύλων Επικοινωνίας με τον Πολίτη
- Υποστήριξη της Διαφάνειας και της Υπευθυνότητας
- Ανάπτυξη Συνεργειών με Ενδιαφερόμενα Κοινά και Προώθηση της Συμμετοχής
- Υποστήριξη του Ολοκληρωμένου Σχεδιασμού και Ενίσχυση της Δημοτικής Διακυβέρνησης
- Ενίσχυση της Αναγνωρισμότητας και της Εκτίμησης ως προς τις Δημοτικές Υπηρεσίες
- Μεγιστοποίηση της Δυναμικής της Αθηναϊκής Γειτονιάς
- Μέτρα Μετριασμού της Παραοικονομίας
- Συνδυασμός Βασικών Υπηρεσιών με τη Δυναμική Ανάπτυξη της Πόλης
- Ανάπτυξη Δεξιοτήτων σε Τοπικό Επίπεδο
- Προαγωγή των Ισότιμων, Συνεκτικών και Υποστηρικτικών Κοινοτήτων
- Προστασία και Συντήρηση των Κρίσιμων Υποδομών
- Ενίσχυση της Ταυτότητας της Πόλης
- Προώθηση της Τοπικής Κουλτούρας
- Παροχή Κινήτων Οικονομικής Ανάπτυξης
- Υποστήριξη της Βιώσιμης Διαχείρισης και Ανάπτυξης
- Προαγωγή της Ευημερίας των Πολιτών και Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής
- Μεγιστοποίηση των Περιουσιακών Στοιχείων της Πόλης

Κύριος της Δράσης: Δήμος Αθηναίων

Εταίροι: Συνεργάτης του Δικτύου των 100 Ανθεκτικών Πόλεων, Σύμπραξη για την Αθήνα, εμπορικές επιχειρήσεις, Οργανισμοί Κοινής Ωφέλειας, ακαδημαϊκή κοινότητα, Bloomberg Associates, οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών

Νομοθετική Αρμοδιότητα:

Πηγές Χρηματοδότησης: Ιδιοί Πόροι, διαρθρωτικά ταμεία, σύμπραξη δημόσιου-ιδιωτικού τομέα, Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος.

Χρονοδιάγραμμα: Μεσο-μακροπρόθεσμο

Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης:

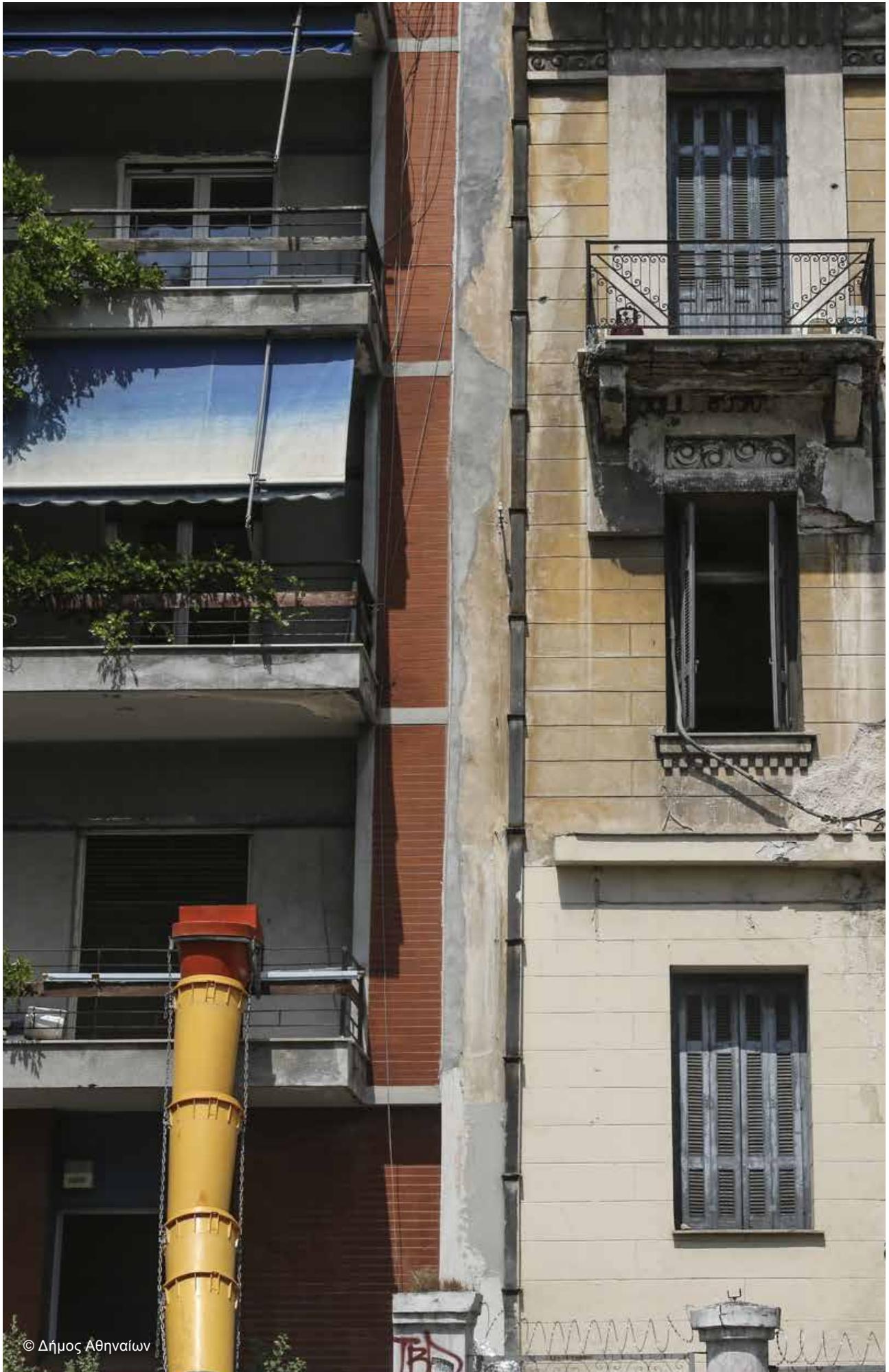
Στόχος Β

Μεγιστοποιούμε τους Πόρους της Πόλης και Υποστηρίζουμε την Απασχόληση

Πολλοί φυσικοί και ανθρωπογενείς πόροι της πόλης παραμένουν αναξιοποίητοι ή χρησιμοποιούνται ανεπαρκώς και ρημάζουν. Σε αυτά περιλαμβάνονται κενά κτίρια και διαμερίσματα, αδόμητα οικόπεδα, δημόσιοι και πράσινοι χώροι, ταράτσες και, φυσικά, μεγάλο μέρος του ανθρώπινου δυναμικού της πόλης. Με τις παρακάτω δράσεις, προτείνουμε μια αλλαγή κουλτούρας που θα επανεφεύρει και θα επανεπενδύσει σε όλα αυτά τα περιουσιακά στοιχεία που έχουν αγνοηθεί έως τώρα.

© Δήμος Αθηναίων

B.1

Κενά Κτίρια: Πολύτιμο Περιουσιακό Στοιχείο της Πόλης

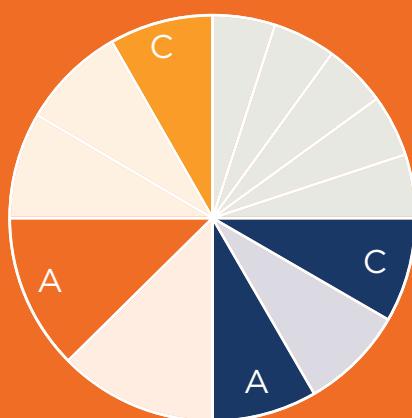
Περιγραφή:

Η Αθήνα θα παρουσιάσει ένα στρατηγικό σχέδιο με στόχο την αναζωγόνηση του κέντρου της πόλης μέσω της αποκατάστασης και της χρήσης κενών κτιρίων.

Με την πάροδο του χρόνου, το πυκνοκατοικημένο κέντρο της Αθήνας έχει πληγεί από τα υψηλά ποσοστά κενών χώρων, την επιδεινούμενη κατάσταση των υποδομών και την απουσία δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων. Αυτές οι συνθήκες καταπνίγουν το οικονομικό δυναμικό της περιοχής και δημιουργούν αρνητικές εντυπώσεις στους επισκέπτες και τους επενδυτές. Εντοπίζονται περίπου 1.800 εγκαταλειμμένα κτίρια στον δήμο, εκ των οποίων πάνω από το 10% έχουν επίσης ταξινομηθεί ως επικίνδυνα λόγω δομικών κινδύνων ή κινδύνων για τη δημόσια υγεία. Επιπλέον, η φθίνουσα αξία των ακινήτων, η αύξηση της εγκληματικότητας και οι δημοτικές δαπάνες αποδεικνύουν τις επιβλαβείς επιπτώσεις των κενών και εγκαταλειμμένων ακινήτων.

Ο δήμαρχος Αθηναίων έχει καταρτίσει μια νομοθετική πρόταση που θα δώσει τη δυνατότητα στον δήμο να διευκολύνει τους όρους διαχείρισης και μίσθωσης για τα εγκαταλειμμένα κτίρια. Αυτή η τροποποίηση δίνει τη δυνατότητα στους δήμους να αναζητήσουν ενδιαφερόμενα μέρη που θα μπορούσαν να αναλάβουν την ανακαίνιση κενών και εγκαταλειμμένων ακινήτων στο κέντρο της Αθήνας προκειμένου να επανέλθουν σε παραγωγική χρήση και συνακόλουθα να αναζωγονηθούν πληγείσες γειτονιές.

Ο δήμος θα πρέπει πρώτα να υποστηρίξει την ψήφιση της νομοθετικής τροποποίησης ώστε να είναι σε θέση να προχωρήσει στην υλοποίηση μιας αναπτυξιακής, διαφανούς, δίκαιης και ισότιμης στρατηγικής σχετικά με τα εγκαταλειμμένα κτίρια, καθώς και στη μέγιστη δυνατή αύξηση της αξίας τους. Το πρόγραμμα θα πρέπει να έχει ως οδηγό τις καλύτερες παρόμοιες πρακτικές από πόλεις της Ευρώπης και των ΗΠΑ, τη δυναμική μελέτη που αξιολογεί τα χαρακτηριστικά αυτών των 1.800 κτιρίων σε φοβερή λεπτομέρεια που εκδόθηκε από το Τμήμα Πολεοδομίας του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (με χορηγία του Ιδρύματος Ωνάση), καθώς και τις υφιστάμενες πρωτοβουλίες της ΕΑΤΑ σχετικά με τη σύνδεση κενών καταστημάτων με νέους και δημιουργικούς επιχειρηματίες.

Στόχος Β

Μεγιστοποιούμε τους Πόρους της Πόλης και Υποστηρίζουμε την Απασχόληση

Αξίες Ανθεκτικότητας:

- Υποστήριξη Χάραξης Πολιτικών που Βασίζονται σε Δεδομένα
- Βελτίωση και Προώθηση Διαύλων Επικοινωνίας με τον Πολίτη
- Ανάπτυξη Συνεργειών με Ενδιαφερόμενα Κοινά και Προώθηση της Συμμετοχής
- Υποστήριξη του Ολοκληρωμένου Σχεδιασμού και Ενίσχυση της Δημοτικής Διακυβέρνησης
- Ενίσχυση της Αναγνωρισιμότητας και της Εκτίμησης ως προς τις Δημοτικές Υπηρεσίες
- Μεγιστοποίηση της Δυναμικής της Αθηναϊκής Γειτονιάς
- Συνδυασμός Βασικών Υπηρεσιών με τη Δυναμική Ανάπτυξη της Πόλης
- Ανάπτυξη Δεξιοτήτων σε Τοπικό Επίπεδο
- Προαγωγή των Ισότιμων, Συνεκτικών και Υποστηρικτικών Κοινοτήτων
- Απλοποίηση των Γραφειοκρατικών Διαδικασιών
- Ενίσχυση της Ταυτότητας της Πόλης
- Παροχή Κινήτων Οικονομικής Ανάπτυξης
- Υποστήριξη της Βιώσιμης Διαχείρισης και Ανάπτυξης
- Υποστήριξη και Ενίσχυση του Φυσικού Περιβάλλοντος
- Προαγωγή της Ευημερίας των Πολιτών και Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής
- Μεγιστοποίηση των Περιουσιακών Στοιχείων της Πόλης

Κύριος της δράσης: Δήμος Αθηναίων (Γραφείο δημάρχου)

Εταίροι: Συνεργάτες του δικτύου των 100 Ανθεκτικών Πόλεων, πανεπιστήμια, ΕΑΤΑ, Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης, Περιφέρεια Αττικής

Νομοθετική Αρμοδιότητα:

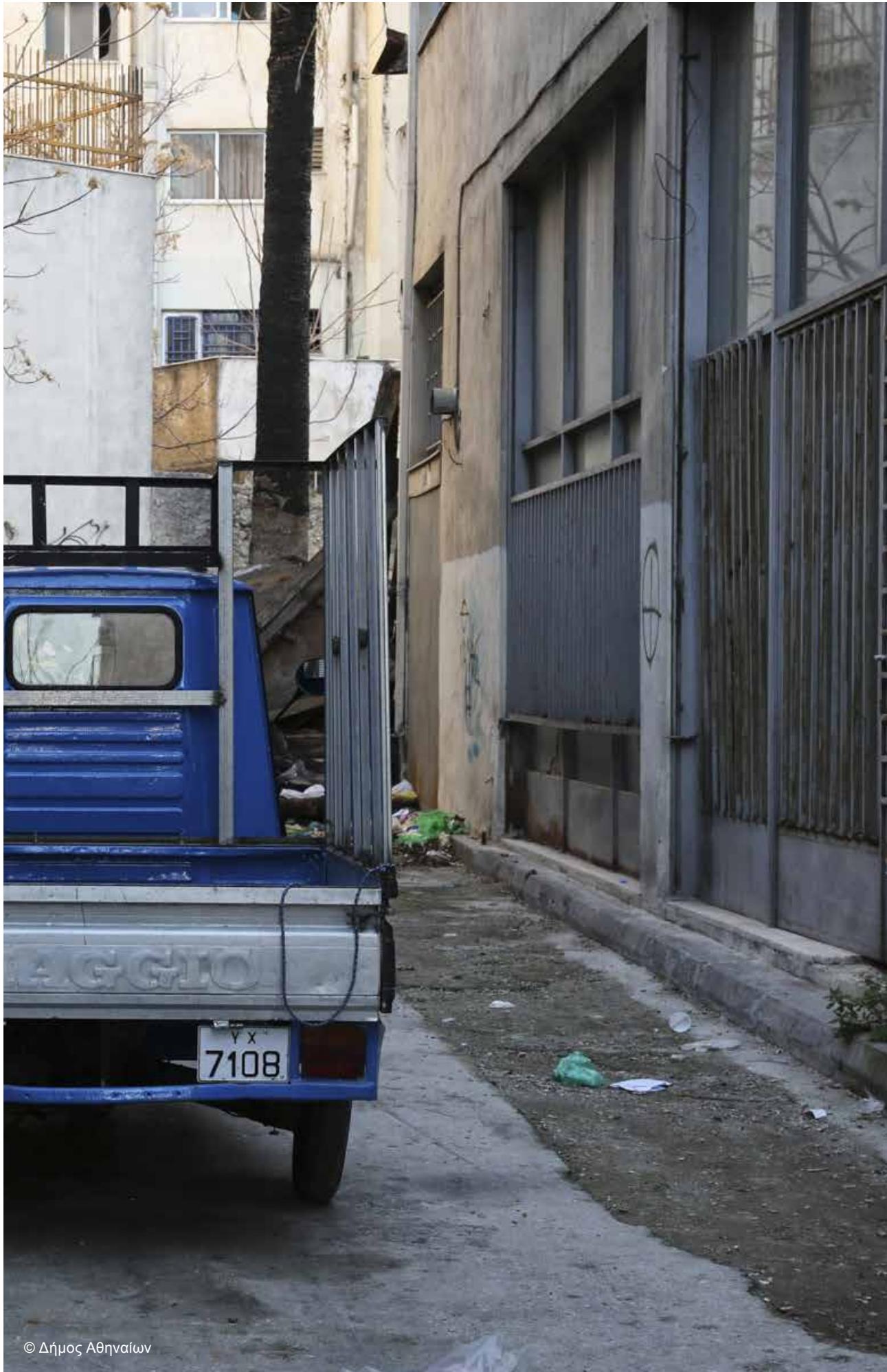

Πηγές Χρηματοδότησης: Συμπράξεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα

Χρονοδιάγραμμα: Μακροπρόθεσμο (λόγω νομικών εμποδίων)

Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης:

© Δήμος Αθηναίων

B.1

Κενά Κτίρια: Πολύτιμο Περιουσιακό Στοιχείο της Πόλης

B.1.1 Δημιουργικές Χρήσεις Αναξιοποίητων Χώρων

Λόγω του πολύπλοκου νομικού πλαισίου για την ιδιωτική ιδιοκτησία και της συνεχιζόμενης οικονομικής κρίσης, επί του παρόντος η Αθήνα διαθέτει πολλά αδόμητα οικόπεδα, ημιτελείς κατασκευές και εγκαταλειμμένα κτίρια και στις 7 δημοτικές κοινότητες. Η έννοια της προσωρινής χρήσης προσφέρει μια σειρά λύσεων, εμπνευσμένων από άλλες πόλεις ανά τον κόσμο ενώ ενσωματώνει την τοπική δυναμική, δημιουργώντας σήμερα το σωστό περιβάλλον για την από κοινού δημιουργία, τη συλλογική δέσμευση και τη συμμετοχή της κοινότητας.

Η Αθήνα θα δημιουργήσει ένα πλαίσιο δράσεων δημιουργικών χρήσεων για αναξιοποίητους χώρους, καλλιεργώντας τις μεθοδολογίες και τις βέλτιστες πρακτικές που παρουσιάζονται σε διεθνή δικτυα και συμπράξεις με πόλεις εντός και εκτός Ελλάδας.

α) Αξιολόγηση και υλοποίηση του επερχόμενου σχεδίου δράσης «Refill – Έργο για να ξαναγεμίσουμε την Αθήνα» του δικτύου URBACT, εστιάζοντας στη δημιουργία ενός σχεδίου δράσης με προτεινόμενες λύσεις για την προσωρινή χρήση κενών χώρων.

β) Διερεύνηση των πολλαπλών μελετών που συμπλήρωσαν το έργο Franziska Orzo Project (2016) σχετικά με την ημιτελή κατασκευή κτιρίων και εγκαταστάσεων στο Μεταξουργείο και τον Κεραμεικό.

γ) Εξέταση των δυνατοτήτων υλοποίησης της εμπειρίας της Βιέννης και του έργου "Urbanauagths/ Gratzelhotel" (Ξενοδοχείο γειτονιάς) για την Αθήνα μαζί με τις επενδυτικές τους δυνατότητες.

Κύριος της Δράσης: Δήμος Αθηναίων

Εταίροι: Δήμος Βιέννης, Εταιρεία Ανάπτυξης και Τουριστικής Προβολής Αθηνών, πρόγραμμα Refill του δικτύου URBACT

Πηγές Χρηματοδότησης: Ιδιώτες επενδυτές, Διαδικτυακές μικρο-χρηματοδοτήσεις

Χρονοδιάγραμμα: Μεσοπρόθεσμο / οραματικό

© Δήμος Αθηναίων

B.2 Πλαίσιο Δράσης για την Απασχόληση

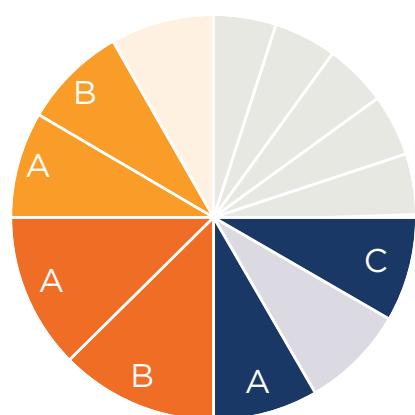

Περιγραφή:

Μετά από έξι χρόνια οικονομικής κρίσης, τα επίπεδα της ανεργίας στην Ελλάδα είναι τα υψηλότερα στην ευρωζώνη: 23,3% στον γενικό πληθυσμό και 44,2% μεταξύ των νέων [Ιανουάριος 2017: Eurostat].

Ο δήμος Αθηναίων, πλην του Δημοτικού Φορέα Απασχόλησης που επιτρέπεται από τον Καλλικράτη, δεν έχει άλλες αρμοδιότητες σχετικά με την απασχόληση και τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Ωστόσο, μέσω δύο αναπτυξιακών του εταιριών, της Εταιρείας Ανάπτυξης και Τουριστικής Προβολής Αθηνών και της Τεχνόπολης του Δήμου Αθηναίων, ο δήμος, στα χρόνια της οικονομικής κρίσης, μέσω συνεργασιών με Όλες τις επαγγελματικές ενώσεις της πόλης και σημαντικούς εταίρους από τον τομέα της επιχειρηματικότητας και της πληροφορικής, κατάφερε να προωθήσει την κοινωνική οικονομία αλλά και να ιδρύσει εκκλαπτήρια και επιταχυντές νεοφυών επιχειρήσεων. Το πιο επιτυχημένο είναι το INNOVATHENS που βρίσκεται στην Τεχνόπολη του Δήμου Αθηναίων.

Παρότι δεν εμπίπτει ακριβώς στη δικαιοδοσία, την εξουσία και το αντικείμενό του, ο δήμος, μέσω συμπράξεων, καινοτόμων ιδεών και νομοθετικών τροποποιήσεων, είναι έτοιμος να αναπτύξει και να παρουσιάσει μια σειρά από πρωτοβουλίες για την παροχή ισότιμων ευκαιριών, οι οποίες θα βοηθήσουν την απασχόληση και την ανάπτυξη κυρίως μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Στόχος Β

Μεγιστοποιούμε τους Πόρους της Πόλης και Υποστηρίζουμε την Απασχόληση

Αξίες Ανθεκτικότητας:

- Υποστήριξη Χάραξης Πολιτικών που Βασίζονται σε Δεδομένα Βελτίωση και Προώθηση Διαύλων Επικοινωνίας με τον Πολίτη
- Ανάπτυξη Συνεργειών με Ενδιαφερόμενα Κοινά και Προώθηση της Συμμετοχής
- Υποστήριξη του Ολοκληρωμένου Σχεδιασμού και Ενίσχυση της Δημοτικής Διακυβέρνησης
- Ενίσχυση της Αναγνωρισιμότητας και της Εκτίμησης ως προς τις Δημοτικές Υπηρεσίες
- Συνδυασμός Βασικών Υπηρεσιών με τη Δυναμική Ανάπτυξη της Πόλης
- Μέτρα Μετριασμού της Παραοικονομίας
- Μεγιστοποίηση της Δυναμικής της Αθηναϊκής Γειτονιάς
- Ανάπτυξη Δεξιοτήτων σε Τοπικό Επίπεδο
- Προαγωγή των Ισότιμων, Συνεκτικών και Υποστηρικτικών Κοινοτήτων
- Ενίσχυση της Ταυτότητας της Πόλης
- Προώθηση της Τοπικής Κουλτούρας
- Υποστήριξη και Προώθηση του Τοπικού Ανθρώπινου Κεφαλαίου
- Προαγωγή της Ευημερίας των Πολιτών και Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής
- Υποστήριξη της Βιώσιμης Διαχείρισης και Ανάπτυξης
- Μεγιστοποίηση των Περιουσιακών Στοιχείων της Πόλης
- Παροχή Κινήτρων Οικονομικής Ανάπτυξης

Κύριος της Δράσης: Δήμος Αθηναίων

Εταίροι: Εταιρεία Ανάπτυξης και Τουριστικής Προβολής Αθηνών, Διατλαντικό Εργαστήριο Πολιτικών, Τεχνόπολη Δήμου Αθηναίων, πανεπιστήμια, οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, επαγγελματικές ενώσεις, Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης

Νομοθετική Αρμοδιότητα:

Πηγές Χρηματοδότησης: Ίδρυμα Bertelsmann, κεντρική κυβέρνηση, ίδιοι Πόροι, διαρθρωτικά ταμεία και ιδιωτική χρηματοδότηση

Χρονοδιάγραμμα: Βραχυ-μακροπρόθεσμο

Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης:

B.2

Πλαίσιο Δράσης για την Απασχόληση

B.2.1 Πλατφόρμα Υποστήριξης Περιοδικής Εργασίας

Πρόκειται για μια πρόταση πολιτικής που αναπτύχθηκε στο πλαίσιο του Διατλαντικού Εργαστηρίου Πολιτικής (TAPL), μιας πρωτοβουλίας που υλοποιήθηκε στη Βοστόνη και την Αθήνα από τον Συνεργάτη του Δικτύου των 100 Ανθεκτικών Πόλεων, το Ίδρυμα Bertelsmann. Σκοπός της πρότασης είναι να καταστήσει την τοπική αγορά εργασίας πιο αποτελεσματική δίνοντας τη δυνατότητα στους ανθρώπους να συνδέονται και να εντοπίζουν ευκαιρίες απασχόλησης.

Η Πλατφόρμα υποστήριξης παροδικής εργασίας επικεντρώνεται στο πως ο δήμος μπορεί να υποστηρίξει την αγορά εργασίας, δημιουργώντας μια ψηφιακή πλατφόρμα στην οποία οι Αθηναίοι μπορούν να αναζητούν ευκαιρίες απασχόλησης. Αυτή η πρωτοβουλία θα συμβάλλει στο περιορισμό της μαύρης εργασίας, αυξάνοντας το ατομικό εισόδημα και συμβάλλοντας στην αύξηση του ΑΕΠ. Μέσω αυτής της πρωτοβουλίας, ο δήμος θα αξιολογήσει και θα αναγνωρίσει τη διαθέσιμη ζήτηση, θα προσελκύσει χρηματοδότες και θα διατηρήσει την αγορά για επιπλέον εργασία (η οποία είναι σήμερα κατά κύριο λόγο μαύρη και αδήλωτη εργασία) υπό δημόσιο έλεγχο.

Αρμόδιοι Φορείς Δράσης: Δήμος Αθηναίων (ΕΑΤΑ, Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας)

Πηγές Χρηματοδότησης: Ίδρυμα Bertelsmann και ίδιοι Πόροι

Χρονοδιάγραμμα: Βραχυ/μεσοπρόθεσμο

B.2.2 Κοινωνικές Επιχειρήσεις για την Ένταξη Ευπαθών Ομάδων στην Απασχόληση

Μετά από επτά χρόνια οικονομικής κρίσης με υψηλά επίπεδα ανεργίας μεταξύ γηγενών πληθυσμών και προσφύγων που είναι εγκλωβισμένοι στην πόλη, ο δήμος χρειάζεται να βρει τρόπους να βοηθήσει τους ανθρώπους να ενταχθούν στο εργατικό δυναμικό. Αυτό είναι ένα ζήτημα εξαιρετικής σημασίας για τα συστήματα και τις δομές της πόλης, καθώς η Αθήνα ουσιαστικά αδειάζει και χάνει τον πληθυσμό της, πολλές επιχειρήσεις έχουν κλείσει και πολλά σπίτια είναι κενά. Επιπλέον, ενώ οι ανάγκες της πόλης αυξάνονται το προσωπικό του δήμου συρρικνώνεται χωρίς ο δήμος να έχει τη δυνατότητα να προσλάβει νέους υπαλλήλους.

Το τμήμα δημοτικών κοινωνικών υπηρεσιών παρουσίασε το 2016 ένα πιλοτικό πρόγραμμα που συνδέει δικαιούχους κοινωνικής πρόνοιας με την κοινωνική επιχειρηματικότητα. Το πιλοτικό πρόγραμμα περιλαμβανε 20 δικαιούχους. Η πόλη θα πρέπει να κλημακώσει αυτό το πιλοτικό πρόγραμμα με βάση το παράδειγμα παρόμοιων προγραμμάτων στην Ευρώπη.

Το πρόγραμμα θα πρέπει να ενισχυθεί από την εμπειρία άλλων πόλεων και χωρών που έχουν προτείνει και εφαρμόσει πολιτικές επανένταξης ευάλωτων πληθυσμών από συμβατικές δομές πρόνοιας στις οποίες ήταν απλοί αποδέκτες στήριξης.

α. Παροχή εκπαίδευσης για τους υπαλλήλους κοινωνικών υπηρεσιών που υλοποιούν τη μεθοδολογία που ανέπτυξε το πρόγραμμα της ΕΑΤΑ για την κοινωνική επιχειρηματικότητα

β. Σύνδεση ωφελουμένων από ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού με κοινωνικούς επιχειρηματίες

γ. Παρακολούθηση της προόδου των ωφελουμένων

δ. Ανάπτυξη μιας εύρωστης μεθοδολογίας για την ένταξη των κοινωνικά ευάλωτων ομάδων σε κοινωνικές επιχειρήσεις

ε. Ανάπτυξη ενός προγράμματος μικροδανείων

Κύριος της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (Αρμόδιες δημοτικές διευθύνσεις, ΕΑΤΑ)

Εταίροι: Πανεπιστήμια

Πηγές Χρηματοδότησης: ίδιοι Πόροι και Σύμπραξη για την Αθήνα

Χρονοδιάγραμμα: Βραχυ/μεσοπρόθεσμο

B.2

Πλαίσιο Δράσης για την Απασχόληση

B.2.3 Άδειες Λειτουργίας Επιχειρήσεων Προσφύγων και Μεταναστών

Ενθάρρυνση των επιχειρηματικών προσπαθειών των προσφύγων και των μεταναστών που δικαιούνται άδειες εργασίας, απλουστεύοντας τις διαδικασίες του δήμου για την έκδοση αδειών μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Θα καταρτιστεί ένα σχέδιο πολιτικών προκειμένου να αποφευχθούν γραφειοκρατικά και άλλα στερεότυπα ή άλλοι ανασταλτικοί παράγοντες.

Περιλαμβάνει:

- α. Εκτίμηση και αξιολόγηση των υφιστάμενων και προβλεπόμενων αριθμών και ειδών αιτήσεων, καθώς και των ανταποδοτικών οφελών που μπορούν να προσφέρουν στην πόλη υπηρεσίες που μπορούν να προσφέρουν οι πρόσφυγες/μετανάστες.
- β. Εκπαιδευτικά σεμινάρια στις δημοτικές υπηρεσίες που εκδίδουν τις άδειες και έρχονται σε επαφή με τους μετανάστες.

Κύριος της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (Τμήμα Μετανάστευσης, Τμήμα Εμπορίου)

Εταίροι: Διατλαντικό Εργαστήριο Πολιτικής, Πανεπιστήμια, ΕΑΤΑ

Πηγές Χρηματοδότησης: Ίδιοι Πόροι, TAPL

Χρονοδιάγραμμα: Βραχυ/μεσοπρόθεσμο

B.2.4 Υποστηρικτικές Δράσεις για την Επανένταξη στην Αγορά Εργασίας Ανεργών Γυναικών

Ο δήμος θα θεσπίσει προγράμματα μακροπρόθεσμης ανάπτυξης δεξιοτήτων, ειδικά σχεδιασμένα για άνεργες γυναίκες, υποστηρίζοντας την επανένταξή τους στην αγορά εργασίας.

Κύριος της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (Διεύθυνση Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Υγείας, Διεύθυνση Παιδικής Ηλικίας, Παιδείας και Διά Βίου Μάθησης)

Εταίροι: Πανεπιστήμια, Women On Top

Πηγές Χρηματοδότησης: Υπουργείο Παιδείας, Ίδιοι Πόροι

Χρονοδιάγραμμα: Βραχυ/μεσοπρόθεσμο

B.2.5 Πρόγραμμα MyAthens: Ενίσχυση της Εκπαίδευσης, της Σταδιοδρομίας και της Αγωγής του Πολίτη

Το πρόγραμμα My Athens θα παρουσιαστεί πιλοτικά σε σχολεία του δου διαμερίσματος προκειμένου να προσφέρει σε παιδιά ηλικίας 11-13 ετών ένα εμπνευσμένο μαθησιακό περιβάλλον που θα τα ωθήσει να ενημερωθούν για τους θεσμούς της συμμετοχής στα κοινά. Το πρόγραμμα MyAthens επικεντρώνεται στην παροχή ενός μαθησιακού περιβάλλοντος μιας «πόλης σε μικρογραφία», όπου οι μαθητές περνάνε μια ημέρα ως υπάλληλοι, ιδιώτες και καταναλωτές, με την υποστήριξη δασκάλων, συντονιστών καθώς και δημόσιων και ιδιωτικών οργανώσεων. Έχοντας ως οδηγό τη βραβευμένη εκπαιδευτική πρωτοβουλία Me & MyCity, η Αθήνα θα παρουσιάσει πιλοτικά μια πρωτοβουλία στο δο διαμέρισμα με στόχο την ενίσχυση της βασικής εκπαίδευσης, ώστε να δοθεί ώθηση στην επιχειρηματικότητα, την οικονομική ανάπτυξη και την κοινωνική συνοχή. Το πρόγραμμα MyAthens θα στηριχτεί σε υπάρχουσες πρωτοβουλίες του δήμου και του δου διαμερίσματος.

Κύριος της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (Αντιδήμαρχος για τη Παιδί, Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας)

Εταίροι: Δάσκαλοι/ Διευθυντές σχολείων, μαθητές, συμβούλιο δημοτικού διαμερίσματος, Ανοιχτά Σχολεία του δήμου Αθηναίων, επιχειρηματική κοινότητα, ΜΚΟ, πανεπιστήμιο και Γραφείο Καινοτομίας

Πηγές Χρηματοδότησης: TAPL

Χρονοδιάγραμμα: Βραχυ/μεσοπρόθεσμο

Πρόγραμμα Κοινωνικής Κατοικίας

Περιγραφή:

Η συνεχιζόμενη οικονομική ύφεση σημαίνει ότι ένα σημαντικό πτοοστό του πληθυσμού αντιμετωπίζει τον κίνδυνο να μείνει χωρίς στέγη καθώς αδυνατεί να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του. Επομένως, η παροχή μιας ισότιμης, δίκαιης και βιώσιμης λύσης για την κοινωνική στέγαση αποτελεί ζωτική ανάγκη για την Αθήνα. Παρότι δεν εμπίπτει στη δικαιοδοσία τους, οι δημοτικές κοινωνικές υπηρεσίες έχουν ήδη χρησιμοποιήσει αρκετά κτίρια ώστε να καλύψουν ένα μικρό μέρος των αναγκών του πληθυσμού.

Ανθεκτικές και βιώσιμες λύσεις είναι εφικτές μόνο μέσω ισορροπημένων και προσεκτικά μελετημένων σχεδίων που λαμβάνουν υπόψη τους αστικούς και ανθρώπινους πόρους.

Ο δήμος, σε συνεργασία με την κεντρική κυβέρνηση, θα πρέπει να δημιουργήσει ένα πρόγραμμα για παροχή κοινωνικής στέγασης σε κενά κτίρια της Αθήνας με διάφορες ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού ως αφελούμενους. Το σύστημα θα πρέπει να βασιστεί σε ένα αξιοκρατικό, αυστηρό και δίκαιο μοντέλο αξιολόγησης των αφελουμένων.

Στόχος Β

Μεγιστοποιούμε τους Πόρους της Πόλης και Υποστηρίζουμε την Απασχόληση

Αξίες Ανθεκτικότητας:

- Βελτίωση και Προώθηση Διαύλων Επικοινωνίας με τον Πολίτη
- Υποστήριξη της Διαφάνειας και της Υπευθυνότητας
- Ανάπτυξη Συνεργειών με Ενδιαφερόμενα Κοινά και Προώθηση της Συμμετοχής
- Υποστήριξη του Ολοκληρωμένου Σχεδιασμού και Ενίσχυση της Δημοτικής Διακυβέρνησης
- Ενίσχυση της Αναγνωρισμότητας και της Εκτίμησης ως προς τις Δημοτικές Υπηρεσίες
- Μεγιστοποίηση της Δυναμικής της Αθηναϊκής Γειτονιάς
- Μέτρα Μετριασμού της Παραοικονομίας
- Συνδυασμός Βασικών Υπηρεσιών με τη Δυναμική Ανάπτυξη της Πόλης
- Ανάπτυξη Δεξιοτήτων σε Τοπικό Επίπεδο
- Προαγωγή των Ισότιμων, Συνεκτικών και Υποστηρικτικών Κοινοτήτων
- Υποστήριξη και Προώθηση του Τοπικού Ανθρώπινου Κεφαλαίου
- Προώθηση Αναπτυξιακών Λύσεων έναντι της Παροχής Ανθρωπιστικής Βοήθειας
- Ενίσχυση της Ταυτότητας της Πόλης
- Προώθηση της Τοπικής Κουλτούρας
- Υποστήριξη της Βιώσιμης Διαχείρισης και Ανάπτυξης
- Παροχή Κινήτρων Οικονομικής Ανάπτυξης
- Προαγωγή της Ευημερίας των Πολιτών και Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής
- Μεγιστοποίηση των Περιουσιακών Στοιχείων της Πόλης

Κύριος της δράσης: Δήμος Αθηναίων, Κεντρική Κυβέρνηση

Εταίροι: Ακαδημαϊκή κοινότητα, Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Κοινωνικής Πρόνοιας, Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης, Υπουργείο Ενέργειας και Περιβάλλοντος, Περιφέρεια ΑΤΤΙΚΗΣ

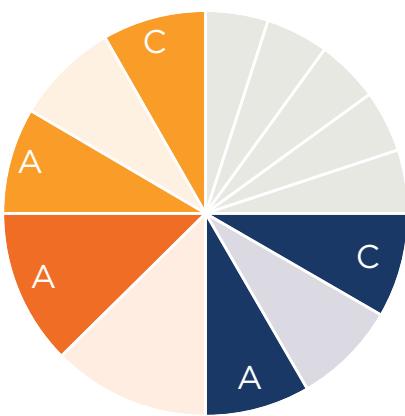
Νομοθετική Αρμοδιότητα:

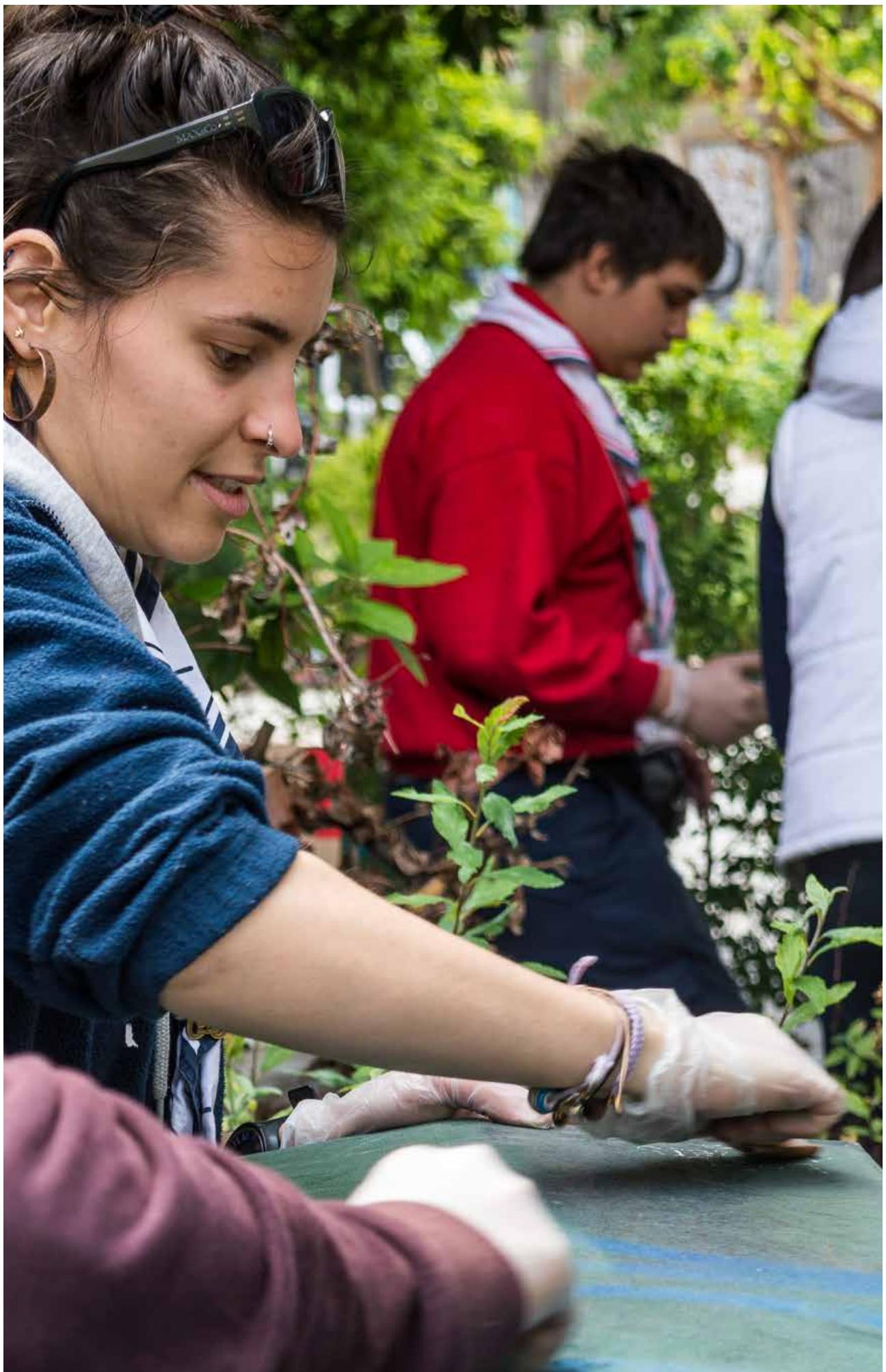

Πηγές Χρηματοδότησης: εθνικά και διαρθρωτικά ταμεία, Ίδιοι Πόροι

Χρονοδιάγραμμα: Μακροπρόθεσμο / οραματικό

Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης:

B.3

Πρόγραμμα Κοινωνικής Κατοικίας

B.3.1 Επέκταση του Προγράμματος Στέγασης των Προσφύγων σε Ευάλωτες Ομάδες του Πληθυσμού

Ο δήμος θα καταρτίσει ένα πρόγραμμα που θα παρέχει κοινωνική στέγαση, αξιοποιώντας τα κενά κτίρια της Αθήνας και συνδέοντάς τα με τις διάφορες ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού. Ως πιλότο για αύτην την προσπάθεια θα δίδαχθεί και θα χρησιμοποιήσει τις γνώσεις και τα δεδομένα που έχει αποκτήσει από το έργο παροχής καταλυμάτων σε πρόσφυγες προς μετεγκατάσταση (ΕΑΤΑ και Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες). Παράλληλα, θα αναπτυχθεί μια πλατφόρμα δίκτυωσης, η οποία θα καταγράψει και θα συνδέει πρόσωπα και ανάγκες, βοηθώντας τους ωφελούμενους να παρέχουν υπηρεσίες στην κοινότητα εν είδει ανταπόδοσης (για παράδειγμα προσφορά εργασίας για να ετοιμαστούν άλλα σπίτια αντί ενοικίου - αμοιβαιότητα) ή/και επί πληρωμή.

Κύριος της Δράσης: Δήμος Αθηναίων (Αντιδήμαρχος Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Πρόνοιας και Ισότητας, Αντιδήμαρχος Κοινωνίας των Πολιτών και Κοινωνικής Καινοτομίας, Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας)

Εταίροι: Εταιρεία Ανάπτυξης και Τουριστικής Προβολής Αθηνών

Πηγές Χρηματοδότησης: Ίδιοι Πόροι

Χρονοδιάγραμμα: Μακροπρόθεσμο

B.3.2 Διερεύνηση Δυνητικών Χρήσεων του Γηροκομείου

Το Γηροκομείο είναι ένα σημαντικό περιουσιακό στοιχείο της πόλης, παρότι αυτή την περίοδο αντιμετωπίζει πολλές διοικητικές δυσκολίες και οικονομικές δυσχέρειες.

Ο δήμος Αθηναίων θα πρέπει να εξετάσει προτεινόμενα προγράμματα από τον Αντιδήμαρχο για το Παιδί και τον Αντιδήμαρχο Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Πρόνοιας και Ισότητας για τη μερική χρήση του ως χώρο κοινωνικής στέγασης για σπουδαστές και ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού. Σε αντάλλαγμα, οι ωφελούμενοι θα καλλιεργούν σχέσεις με τους ηλικιωμένους ενοίκους και θα παρέχουν υπηρεσίες μικρής κλίμακας. Αυτό το μοντέλο αμοιβαιότητας θα πρωθήσει την κοινωνική ένταξη και συνύπαρξη μεταξύ διαφορετικών ομάδων του πληθυσμού.

Επίσης, το Γηροκομείο μπορεί να θεωρηθεί κόμβος κοινωνικής επιχειρηματικότητας που ειδικεύεται στην παροχή υπηρεσιών και προϊόντων που αφορούν τον ηλικιωμένο πληθυσμό.

Κύριος της Δράσης: Δήμος Αθηναίων

Εταίροι: Ακαδημαϊκή κοινότητα, Κοινωνία των Πολιτών, Υπουργείο Παιδείας, Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας

Πηγές Χρηματοδότησης: Ίδιοι Πόροι

Χρονοδιάγραμμα: Μακροπρόθεσμο / οραματικό

Εργαστήρια για την Προώθηση της Ανθεκτικότητας

Διοργάνωση ενός διαγωνισμού ιδεών για τις Πολυκατοικίες

Η πόλη πρέπει να επωφεληθεί από τη μοναδική και ιδιαίτερη τυπολογία των πολυκατοικιών και να ενθαρρύνει καλύτερους και νέους τύπους χρήσεων.

Από την αρχή της οικονομικής κρίσης, πολλοί από τους κατοίκους των ελληνικών πόλεων αρχίζουν να θεωρούν τις πολυκατοικίες ως μέρος της προσπάθειας να κατανοήσουν καλύτερα τις πόλεις τους και, κατ' επέκταση, τους ίδιους.

Θα οργανώσουμε έναν διαγωνισμό ιδεών στον οποίο οι σχεδιαστές, οι αρχιτέκτονες, οι πολεοδόμοι, οι ακαδημαϊκοί και άλλοι επαγγελματίες θα δώσουν προτεραιότητα στις υπάρχουσες ευκαιρίες και θα δημιουργήσουν νέες ιδέες για τον εκσυγχρονισμό και την επανεξέταση των πιθανών χρήσεων των πολυκατοικιών της Αθήνας. Τα πιθανά αποτελέσματα θα συνδέονται αυτό το συναρπαστικό στοιχείο της πόλης με τις ανθεκτικές δράσεις της και θα παράσχουν ιδέες για την αντιμετώπιση βασικών ζητημάτων όπως η ενεργειακή φτώχεια, η κλιματική αλλαγή και η κοινωνική ανισότητα.

B.4

Ανακαίνιση των Παλιών Σιδηροδρομικών Σταθμών της Πόλης

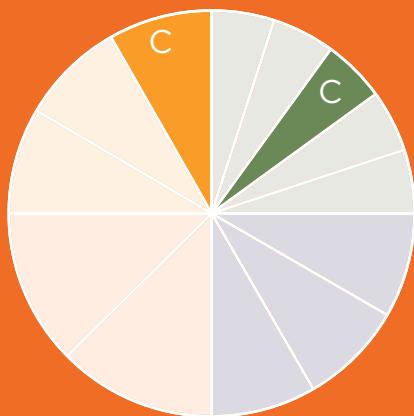

Περιγραφή:

Ο Σιδηροδρομικός Σταθμός Αθηνών, γνωστός ως Σταθμός Λαρίσης, είναι ο κεντρικός σιδηροδρομικός σταθμός της Αθήνας. Ο σταθμός εξυπηρετείται από το Μετρό και από την προαστιακή γραμμή που τον συνδέει, παρότι χρή απευθείας, με τον Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών. Ο σταθμός αποτελεί σημαντικό ορόσημο και πόρο της πόλης καθώς εξυπηρετεί μεγάλο αριθμό ατόμων σε καθημερινή βάση και αποτελεί ζωτικό κομμάτι της ιστορικής και κοινωνικοοικονομικής ζωής της Ελλάδας.

Ο Σιδηροδρομικός Σταθμός Αθηνών (Σταθμός Λαρίσης) εγκαινιάστηκε το 1904. Κατασκευάστηκε ακριβώς δίπλα σε έναν παλαιότερο σιδηροδρομικό σταθμό, τον Σταθμό Πελοποννήσου, ένα διατηρητέο κτίριο, που κατασκευάστηκε το 1884 και είναι εμπνευσμένο από την αρχιτεκτονική του σταθμού «Chemin de fer Orientaux» στην Κωνσταντινούπολη. Ο Σταθμός Πελοποννήσου έκλεισε το 2005 και όλες οι δραστηριότητές του μεταφέρθηκαν στον κοντινό Σταθμό Λαρίσης. Τα τελευταία χρόνια, ανεπίσημες οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και άλλοι ενδιαφερόμενοι φορείς έχουν οργανώσει επιτυχημένες εκδηλώσεις στις εγκαταστάσεις του κλειστού κτηρίου, αναδεικνύοντας την παλιά γοητεία του και τη δυνητική πολιτιστική, κοινωνική και οικονομική αξία του. Ένα σκέλος του προτεινόμενου έργου θα πρέπει να επικεντρωθεί στην ανάπτυξη του Σιδηροδρομικού Σταθμού Πελοποννήσου ως πολιτιστικού και επιχειρηματικού κόμβου πολλαπλών δράσεων μεγιστοποιώντας την ιστορική και αρχιτεκτονική σπουδαιότητά του.

Ο Σιδηροδρομικός Σταθμός Αθηνών (Σταθμός Λαρίσης) που αγνοείται να ανταποκριθεί στις καθημερινές ανάγκες της σύγχρονης Αθήνας πρέπει επίσης να ανακαίνιστε. Το κτίριο μπορεί να εμπνεύσει και να υποστηρίξει διάφορες αρχιτεκτονικές παρεμβάσεις για πολλαπλές χρήσεις ενώ ο χώρος παρέχει κίνητρα για σημαντική κοινωνική, οικονομική και περιβαλλοντική αστική ανάπτυξη. Η ανακαίνιση και η αποκατάσταση των δύο σταθμών θα προσφέρει νέες ευκαιρίες για την πολύπλευρη ανάπτυξη των παρακείμενων υποβαθμισμένων γειτονιών. Ο σταθμός θα μπορούσε να εξελιχθεί σε ζωντανό κομμάτι της καθημερινής ζωής της πόλης.

Στόχος Β

Μεγιστοποιούμε τους Πόρους της Πόλης και Υποστηρίζουμε την Απασχόληση

Αξίες Ανθεκτικότητας:

- Ενισχύει και προάγει τους διαύλους επικοινωνίας μεταξύ των πολιτών
- Υποστηρίζει τη διαφάνεια και την ανάληψη ευθυνών
- Αναπτύσσει συνέργειες με ενδιαφερόμενους φορείς της πόλης και ενισχύει τη συμμετοχή
- Υποστηρίζει τον ολοκληρωμένο προγραμματισμό και ενισχύει την ηγετική θέση του δήμου
- Καλλιεργεί την ευαισθητοποίηση και την εκτίμηση για τον δήμο και τις υπηρεσίες του
- Μεγιστοποιεί τη δυναμική της αθηναϊκής γειτονιάς
- Μετριάζει την παραοικονομία στην πόλη
- Συνδυάζει βασικές υπηρεσίες με δυναμική αστική ανάπτυξη
- Επενδύει στην ανάπτυξη του τοπικού δυναμικού
- Προωθεί τις ισότιμες, συνεκτικές και υποστηρικτικές κοινότητες
- Προστατεύει και συντηρεί κρίσιμες υποδομές
- Ενισχύει την ταυτότητα της πόλης
- Προάγει τον τοπικό πολιτισμό
- Υποστηρίζει και προωθεί το ανθρώπινο ταλέντο
- Παρέχει κίνητρα οικονομικής ανάπτυξης
- Προάγει τη βιώσιμη διαχείριση και ανάπτυξη
- Προάγει την ευημερία των κατοίκων και βελτιώνει την ποιότητα ζωής τους
- Μεγιστοποιεί την αξία των αστικών περιουσιακών στοιχείων

Κύριος τη Δράσης: Δήμος Αθηναίων

Εταίροι: Περιφέρεια Αττικής, Πανεπιστήμια, Εταιρεία Ανάπτυξης και Τουριστικής Προβολής Αθηνών, Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης, Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, Οργανισμός Αστικών Συγκοινωνιών Αθηνών, ΤΡΑΙΝΟΣΕ

Νομοθετική Αρμοδιότητα:

Πηγές Χρηματοδότησης: ΕΣΠΑ 2014-2020, ίδιοι Πόροι, ΕΡΓΟΣΕ

Χρονοδιάγραμμα: Μακροπρόθεσμο

Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης:

© Δήμος Αθηναίων

Νέοι Ελεύθεροι και Πράσινοι Δημόσιοι Χώροι

Περιγραφή:

Αναμφίβολα, η Αθήνα είναι μια γκρίζα πόλη με πυκνότητα πληθυσμού 17.040 κάτοικοι ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο. Η έλλειψη συνεκτικής προσέγγισης για την αύξηση ανοιχτών και πράσινων χώρων στην πόλη έχει χρόνια επίδραση στον αστικό ιστό και την ποιότητα ζωής.

Εφαρμόζοντας τη διαδικασία της απαλλοτρίωσης, ο δήμος θα δημιουργήσει νέους δημόσιους χώρους στις 7 δημοτικές κοινότητες.

Προς το παρόν, ο δήμος έχει ξεπεράσει όλα τα νομικά και γραφειοκρατικά εμπόδια προκειμένου να δεσμεύσει ακίνητα και να τα μετατρέψει σε ανοικτούς δημόσιους και πράσινους χώρους.

Ο δήμος θα πρέπει να αντλήσει επαρκείς πόρους, να σχεδιάσει και να υλοποιήσει όλα τα απαραίτητα για αυτή την μετατροπή, αλλά και να εξασφαλίσει την συντήρηση και την βιωσιμότητα τους. Η συμμετοχή των πολιτών είναι απαραίτητη και εδώ. Αυτή η δράση θα συμβάλλει δραστικά στην ποιότητα ζωής και την ευημερία των Αθηναίων, προσθέτοντας παράλληλα πράσινους χώρους στην πόλη.

Στόχος Β

Μεγιστοποιούμε τους Πόρους της Πόλης και Υποστηρίζουμε την Απασχόληση

Αξίες Ανθεκτικότητας:

- Ανάπτυξη Συνεργειών με Ενδιαφερόμενα Κοινά και Προώθηση της Συμμετοχής
- Υποστήριξη του Ολοκληρωμένου Σχεδιασμού και Ενίσχυση της Δημοτικής Διακυβέρνησης
- Μεγιστοποίηση της Δυναμικής της Αθηναϊκής Γειτονιάς
- Προσαγωγή των Ισότιμων, Συνεκτικών και Υποστηρικτικών Κοινοτήτων
- Απλοποίηση των Γραφειοκρατικών Διαδικασιών
- Προστασία και Συντήρηση των Κρίσιμων Υποδομών
- Ενίσχυση της Ταυτότητας της Πόλης
- Υποστήριξη της Βιώσιμης Διαχείρισης και Ανάπτυξης
- Υποστήριξη και Ενίσχυση του Φυσικού Περιβάλλοντος
- Προαγωγή της Ευημερίας των Πολιτών και Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής
- Μεγιστοποίηση των Περιουσιακών Στοιχείων της Πόλης

Κύριος της Δράσης: Δήμος Αθηναίων αρμόδιες υπηρεσίες

Εταίροι: Ιδιώτες φορείς, το Πράσινο Ταμείο

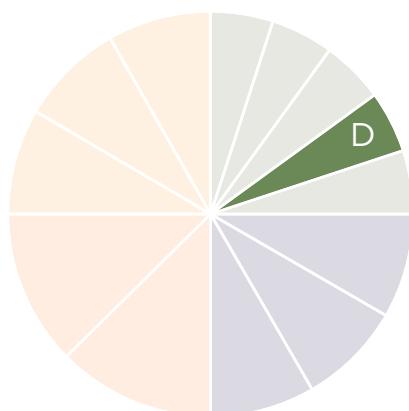
Νομοθετική Αρμοδιότητα:

Πηγές Χρηματοδότησης: Το Πράσινο Ταμείο, ίδιοι Πόροι

Χρονοδιάγραμμα: Μακροπρόθεσμο

Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης:

Ένα Επιχειρησιακό Σχέδιο για την Ανθεκτικότητα Εμπλεκόμενοι και Υλοποίηση

Ένα Επιχειρησιακό Σχέδιο για την Ανθεκτικότητα Εμπλεκόμενοι και Υλοποίηση

Ανθεκτική Αθήνα: Μια διαδικασία Συμμετοχική και Ανοικτή σε Όλους

Η βασική αρχή της Ανθεκτικότητας είναι η συμμετοχικότητα. Στην Αθήνα, όπως και στις υπόλοιπες 99 πόλεις του δικτύου των 100 Ανθεκτικών Πόλεων, το αντικείμενο και η μεθοδολογία του προγράμματος παρουσιαστήκαν αρχικά σε ημερίδα που πραγματοποιήθηκε στις 26 Μαΐου 2014. Τον Φεβρουάριο του 2016, η πόλη ξεκίνησε το ταξίδι της Ανθεκτικότητας υλοποιώντας την μεθοδολογία με τη συνεργασία μεγάλου αριθμού εμπλεκόμενων.

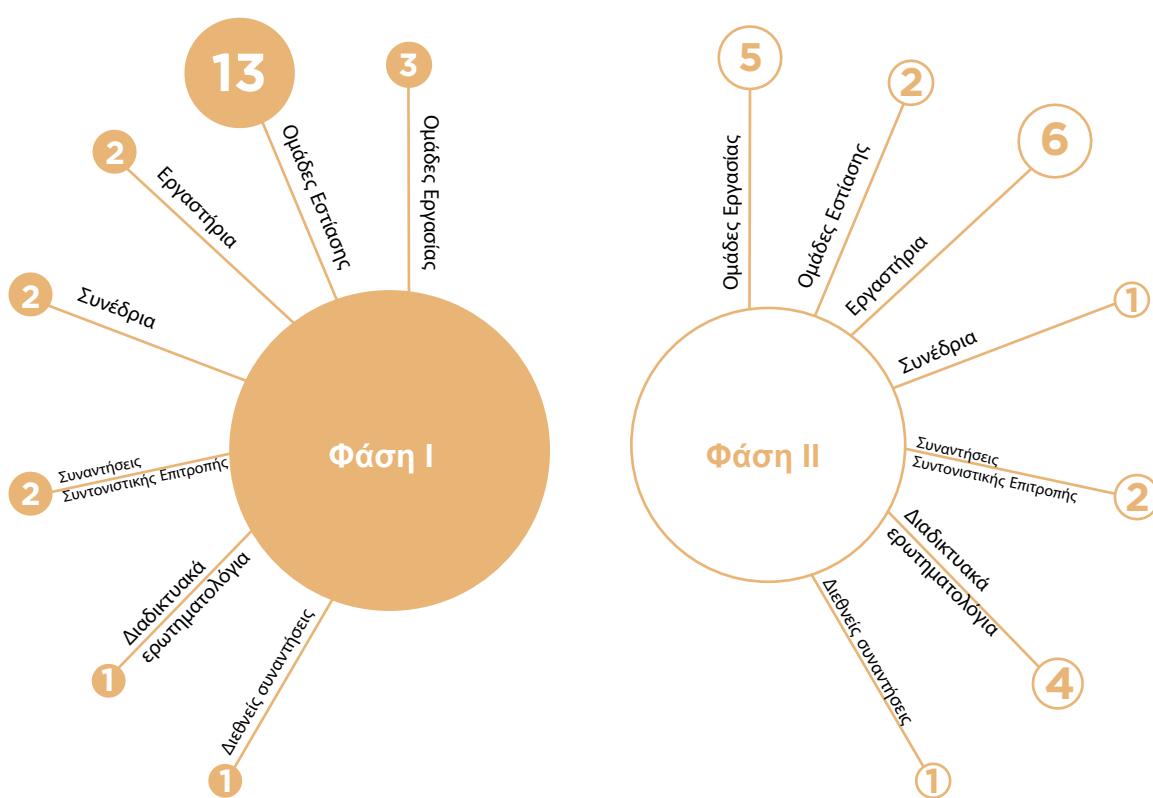
14 μήνες μετά, η Αθήνα έχει στα χέρια της την Στρατηγική Ανθεκτικότητας, καρπό της συνεργασίας μεταξύ αντιπροσώπων του δήμου, φορέων της κεντρικής κυβέρνησης, πανεπιστημιακών, μη κερδοσκοπικών οργανώσεων, επιχειρηματιών και μεγάλου αριθμού πολιτών και τοπικών ομάδων. Περισσότεροι από 140 συνεργαζόμενοι φορείς και 840 εμπλεκόμενοι συμμετείχαν σε 40 εργαστήρια, συνέδρια και δημόσιες εκδηλώσεις. Η Αθήνα υπήρξε οργανωτής και συνδιοργανωτής διεθνών συναντήσεων με την συμμετοχή πόλεων-μελών του δικτύου. Διεθνείς και τοπικοί εμπειρογνώμονες συνεργάστηκαν με σκοπό να κατανοήσουν καλύτερα τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει η πόλη μας και να αναζητήσουν ανθεκτικές λύσεις.

Πέραν των τριών διεθνών συνεργασιών στα θέματα της μετανάστευσης, της κλιματικής αλλαγής και της κοινωνικής δικαιοσύνης, συνδιοργανώσαμε με άλλους δήμους, εκπροσώπους της κεντρικής κυβέρνησης, ΜΚΟ και το ίδρυμα Heinrich Bell δύο μεγάλα συνέδρια με θέμα την Εξοικονόμηση Ενέργειας και την Ενεργειακή Φτώχεια με περίπου 200 συμμετέχοντες. Συνδιοργανώσαμε επίσης, σε συνεργασία με το Symbiosis ένα διήμερο εργαστήριο με θέμα τα Ανοικτά Δεδομένα και την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Στο εργαστήριο αυτό συμμετείχαν 100 ειδικοί, συμπεριλαμβανομένων στελεχών από τέσσερις δήμους, αρμόδια υπουργεία και οργανισμούς κοινής ωφέλειας.

Παράλληλα, οργανώσαμε τέσσερεις ομάδες εργασίας, στις οποίες συμμετείχαν πάνω από 100 άτομα από διάφορους τομείς και επίπεδα διακυβέρνησης καθώς και πολυάριθμα μικρά εργαστήρια με σκοπό την ενίσχυση της επικοινωνίας μεταξύ των δημοτικών διευθύνσεων και άλλων διοικητικών και θεσμικών φορέων της πόλης. Οι ομάδες εργασίας επικεντρώθηκαν στους καύσωνες και τις επιπτώσεις του φαινομένου της αστικής θερμικής νησίδας, το πρασίνισμα της πόλης, τα δυνατά και τα αδύνατα σημεία της Αθήνας, τη γυναικεία επιχειρηματικότητα, την μετανάστευση, τις βέλτιστες πρακτικές συνύπαρξης, την ανάδειξη της ταυτότητας της πόλης, τις συνεργασίες δημοσίου-ιδιωτικού τομέα και τέλος τον πολεοδομικό σχεδιασμό και τη βιώσιμη κινητικότητα. Τον Φεβρουάριο του 2017, 30 στελέχη από δημοτικές διευθύνσεις και 30 πολίτες συμμετείχαν σε Εργαστήριο που στόχο είχε την αναγνώριση των προκλήσεων και την εξέύρεση ρεαλιστικών λύσεων στα θέματα της διαχείρισης των αποβλήτων σε επίπεδο δήμου και της καθαριότητας της πόλης.

Σχεδόν όλα τα τμήματα και οι υπηρεσίες του δήμου μας συμμετείχαν σε συναντήσεις και συζητήσεις, αλλά και σε συνέδρια και εργαστήρια παρέχοντας σημαντικά στοιχεία σχετικά με την καθημερινή διαχείριση του δήμου και το ισχύον νομικό και ρυθμιστικό πλαίσιο της Ελληνικής τοπικής αυτοδιοίκησης.

Ουσιαστικός ήταν ο ρόλος της Συντονιστικής Επιτροπής της Ανθεκτικής Αθήνας. Η Επιτροπή αποτελείται από επιστήμονες και εμπειρογνώμονες από οργανισμούς, πανεπιστήμια, την Κοινωνία των Πολιτών και άλλους δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς. Πρόεδρος της Επιτροπής είναι ο δήμαρχος Αθηναίων, κος Γιώργος Καμίνης. Στόχος της Επιτροπής είναι η παροχή καθοδήγησης, γνώσεων και προτάσεων στην ανάπτυξη της στρατηγικών παρεμβάσεων για την Ανθεκτικότητα της Αθήνας. Η Συντονιστική Επιτροπή της Ανθεκτικής Αθήνας συνεδρίασε τέσσερις φορές παρέχοντας ανεκτίμητες πληροφορίες και έμπνευση στην πορεία της διατύπωσης της Στρατηγικής Ανθεκτικότητας της Αθήνας.

Ποια Είναι τα Επόμενα Βήματα

Η Στρατηγική Ανθεκτικότητας της Αθήνας είναι αποτέλεσμα του πολύτιμου χρόνου, γνώσεων και έμπνευσης ανθρώπων που συνεργάστηκαν με το Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας. Στο πλαίσιο πολυάριθμων συζητήσεων, συναντήσεων, δομημένων εργαστηρίων και ερευνών, αντιδημαρχοί, μέλη των δημοτικών κοινοτήτων, διεθνείς εμπειρογνώμονες, αρχιτέκτονες και πολεοδόμοι καθώς και φοιτητές, συμμετείχαν στο ταξίδι της ανθεκτικότητας με σκοπό την διερεύνηση ευκαιριών και δράσεων με στόχο ένα ολιστικό, μακροπρόθεσμο και ρεαλιστικό σχέδιο για την πόλη της Αθήνας. Η κοινή, συνεργατική αυτή διαδικασία θα συνεχίσει και στην επόμενη φάση της στρατηγικής. Μετά την δημοσίευση της στρατηγικής, το Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας θα αναπτύξει ένα σχέδιο υλοποίησης των δράσεων σε συνεργασία με τις υπηρεσίες του δήμου, την δημοτική ηγεσία αλλά και όλους τους εμπλεκόμενους φορείς της πόλης με σκοπό να εντοπιστούν τις δράσεις εκείνες που πρέπει να υλοποιηθούν βραχυπρόθεσμα. Υποστηρίζοντας και προώθοντας την στρατηγική αυτή, στόχος μας είναι να δημιουργήσουμε ισχυρούς δεσμούς με τους ανθρώπους της πόλης. Μέσα από τη δημιουργία νέων ομάδων εργασίας αλλά και την Συντονιστική Επιτροπή θα θα πολλαπλασιάσουμε και θα προάγουμε τις σχέσεις που δημιουργήσαμε κατά τη διάρκεια

των πρώτων 14 μηνών εργασιών του Γραφείου.

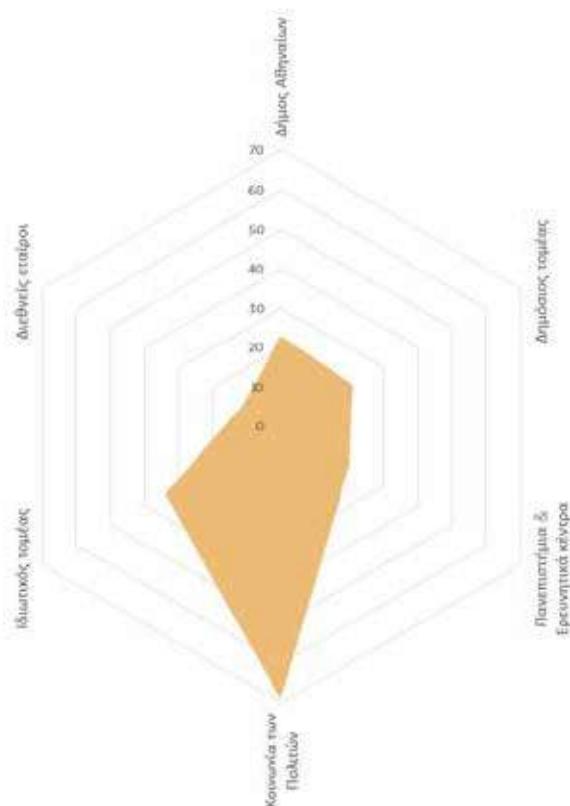
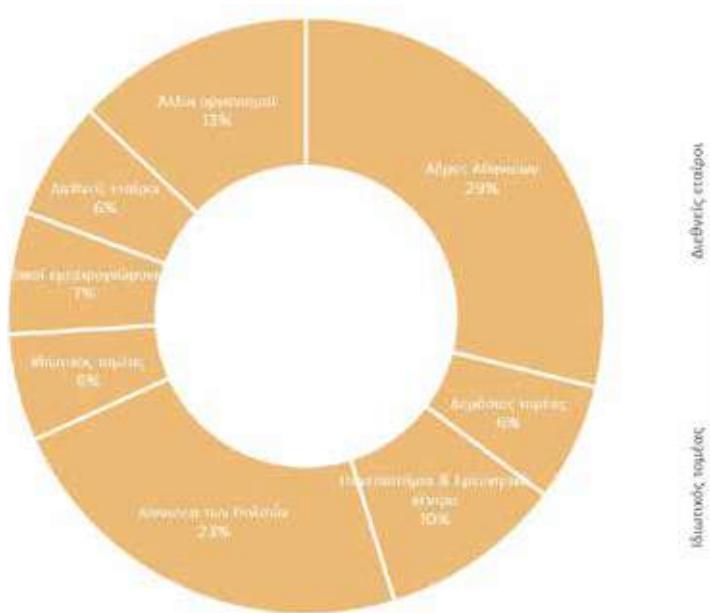
Σας προσκαλούμε να συμμετέχετε και εσείς στην προσπάθεια αυτή. Σας προσκαλούμε να αναζητήσετε δράσεις στις οποίες επιθυμείτε να συμμετέχετε και να μας ενημερώσετε σχετικά με πρακτικές που κατά την γνώμη σας συμβάλλουν ήδη στην επίτευξη των στόχων της Στρατηγικής. Αναζητούμε συνεχώς νέους συνεργάτες, νέους τρόπους εργασίας και χρηματοδότησης καθώς και νέους πόρους για την υλοποίηση των δράσεων οικοδόμησης ανθεκτικότητας της πόλης μας.

Επισκεφτείτε την ιστοσελίδα μας: resilientathens.wordpress.com

Επικοινωνήστε μαζί μας: resilient.athens@gmail.com

Ακολουθείστε μας στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης: Resilient Athens

#ResilientAthens

Σχέδιο Παρακολούθησης και Αξιολόγησης

Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας:

Από τον Δεκέμβριο του 2016, έχει τεθεί σε ισχύ το νέο οργανώγραμμα του δήμου σύμφωνα με την Επίσημη Εφημερίδα της Κυβερνήσεως υπ' αριθμόν 3812/Β'28-11-2016. Στα πλαίσια της εν λόγω διοικητικής δομής θεσμοθετείται, για πρώτη φορά σε επίπεδο δήμου, Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας, το οποίο αναφέρεται απευθείας στο γραφείο του δημάρχου Αθηναίων.

Μέχρι και σήμερα, το Γραφείο χρηματοδοτείται από το δίκτυο των 100 Ανθεκτικών Πόλεων ενώ καταβάλλονται μεγάλες προσπάθειες συμμετοχής του σε έργα συγχρηματοδοτούμενα από την Ε.Ε. μέσω της συνεργασίας του με οργανισμούς από όλη την Ευρώπη.

Υλοποίηση

Η ομάδα του Γραφείου εργάζεται πλέον για περισσότερο από 14 μήνες στην ανάπτυξη της Στρατηγικής Ανθεκτικότητας. Μέσα από τις δράσεις του γραφείου όλο αυτό το διάστημα, το Γραφείου κατέφερε να εδραιώσει τον ρόλο του στον δήμο ενώ τα ανώτατα διοικητικά στελέχη του δήμου συνεργάζονται πλέον στενά με την Ομάδα της Ανθεκτικής Αθήνας. Στο πλαίσιο αυτό, το Γραφείο έχει ήδη αναλάβει την υλοποίηση ειδικών δράσεων μεγάλης σημασίας για τον ίδιο τον δημάρχο Αθηναίων. Παρομοίως, η Ομάδα της Ανθεκτικής Αθήνας θα αναλάβει την υλοποίηση ειδικών δράσεων που θα της ανατεθούν στην φάση III, ενώ σε συνεργασία με τους φορείς του δήμου, όπως αντιδημάρχοι, δημοτικές αναπτυξιακές εταιρείες, κτλ., θα συμβάλει σε άλλες δράσεις ή θα παρέχει κάθε είδους στήριξη στην ομάδα διαχείρισης έργου των δράσεων αυτών.

Ειδικότερα, το Γραφείο θα προχωρήσει στις ακόλουθες άμεσες δράσεις:

- Συγκρότηση Εσωτερικής Ομάδας Παρακολούθησης υλοποίησης της Στρατηγικής Ανθεκτικότητας
- Προετοιμασία με το δίκτυο των 100 Ανθεκτικών Πόλεων της Φάσης III – Υλοποίηση. Διαθέσιμα εργαλεία και υπηρεσίες για την υλοποίηση στρατηγικών δράσεων organize meetings with the relevant Deputy Mayors in order to select and prioritize implementable actions for the upcoming 2 years
- Εργαστήριο με τις δημοτικές υπηρεσίες με αντικείμενο την παρουσίαση της Στρατηγικής Ανθεκτικότητας και τον προσδιορισμό συγκεκριμένων στόχων και προϋπολογισμών

Παρακολούθηση

Κύριος στόχος του γραφείου είναι να διασφαλιστεί η ορθή ανάπτυξη, υλοποίηση, και παρακολούθηση της προόδου των δράσεων που περιγράφονται στην Στρατηγική Ανθεκτικότητας. Επιπλέον, το Γραφείο θα συνεργαστεί στενά με τους αντιδημάρχους, τα διαμερισματικά συμβούλια και άλλους ενδιαφερόμενους παράγοντες εντός και εκτός της δημοτικής αρχής, με σκοπό την ωρίμανση και προώθηση των δράσεων ανθεκτικότητας. Η μεγαλύτερη πρόκληση για το Γραφείο, μετά την ίδρυσή του, είναι η εδραιώση της θέσης του παρά τις όποιες αλλαγές στην πολιτική ηγεσία καθώς και η δημιουργία γραφείου που θα στελεχώνεται από ειδικούς αλλά και θα διαθέτει εκείνες τις κατάλληλες γνώσεις που θα διασφαλίζουν την υλοποίηση σε υψηλό επίπεδο της Στρατηγικής Ανθεκτικότητας.

Το Γραφείο θα παρακολουθεί την υλοποίηση των δράσεων καθώς και τις επιπτώσεις με βάση τους δείκτες παρακολούθησης κάθε δράσης (βλ. παράρτημα) που έχουν αναπτυχθεί ειδικά για τον λόγο αυτό. Παράλληλα θα παρακολουθεί την απόδοση των δείκτων αυτών συγκριτικά με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης που υπάρχουν σε κάθε δράση. Οι δείκτες παρακολούθησης των ΣΒΑ καταρτίζονται από την Γενική Γραμματεία της Ελληνικής Δημοκρατίας. Επιπλέον, οι δείκτες παρακολούθησης και οι δείκτες επιδόσης του Σχεδίου Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης, των Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων και του Σχεδίου Ολοκληρωμένης Αστικής Παρέμβασης θα ισχύσουν για κάθε δράση ως δείκτες ειδικά αναπτυγμένοι στα πλαίσια των προαναφερθέντων Σχεδίων.

Αξιολόγηση

Κάθε μια από τις δράσεις της Στρατηγικής Ανθεκτικότητας θα παρακολουθείται μέσω ειδικών δείκτων αποδοτικότητας. Η αξιολόγηση των δράσεων αυτών θα γίνεται μέσω μετρήσεων με βάση τους εν λόγω δείκτες παρακολούθησης. Η αξιολόγηση και, εφόσον απαιτείται, η τροποποίηση των δράσεων καθώς και η αποτίμηση με το τι πήγε και τι δεν πήγε καλά θα ωφελήσει ουσιαστικά την Ανθεκτική Αθήνα, τόσο σε τοπικό επίπεδο, όσο και στα πλαίσια του δικτύου των 100 Ανθεκτικών Πόλεων. Κάθε δράση θα συνοδεύεται από έκθεση προόδου και αξιολόγησης που θα επικαιροποιείται σε τακτά χρονικά διαστήματα. Η αξιολόγηση θα περιλαμβάνει σχέδια διορθωτικών δράσεων και προτάσεις σχετικά με την αντιμετώπιση συγκεκριμένων εμποδίων.

Δείκτες Παρακολούθησης Δράσεων Αστικής Ανθεκτικότητας

Ένα επιχειρησιακό σχέδιο για την ανθεκτικότητα Εμπλεκόμενοι και υλοποιήση

ΔΡΑΣΗ	ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ
Ανοικτά Δεδομένα	1. Ψηφιακό Αποθετήριο	Αριθμός Κατηγοριών Δεδομένων που Ψηφιοποιήθηκαν Αριθμός ψηφιοποιημένων υπηρεσιών, Αριθμός online υπηρεσιών, Αριθμός πολιτών που εξηπηρετήθηκαν
	2. Σχέδιο Δράσης για την Διαφάνεια και την Λογοδοσία	Αριθμός κλίμακα αυτό-αξιολογήσεων ετησίως, Αριθμός πολιτών που συμμετείχαν σε διαδικτυακά ερωτηματολόγια, Αριθμός νέων δεδομένων που παρουσιάστηκαν στο ευρύ κοινό, Αριθμός έργων προτεραιοτήτων ή ποσό το οποίο καταναλώθηκε
	3. Ημερολόγιο- Μητρώο Τεχνικών Έργων	Αριθμός φορέων και ΟΚΩ που γράφτηκαν στο ημερολόγιο Αριθμός σχεδίων και έργων τα οποία υποβλήθησαν
	4. Πλατφόρμα Διαχείρισης Καυσίμων και Έξυπνο Σύστημα Παρακολούθησης της Διαχείρισης Αποβλητών	Αριθμός δεξαμενών καυσίμου, φορτηγών συλλογής αποβλήτων και εγκατεστημένων αισθητήρων Συνολικός αριθμός διαδρομών, συνολική ποσότητα καυσίμου, η οποία καταναλώνεται και αποθηκεύεται
	5. Ηλεκτρονικό Μητρώο δέντρων της πόλης	Επιφάνεια που καλύπτεται ετησίως σε τετραγωνικά μέτρα Αριθμός φυτεμένων δέντρων Ποσοστό αύξησης δεντροκάλυψης
	6. Δείκτες Αστικής Ανθεκτικότητας	Αριθμός των Νέων Δεικτών Ανθεκτικότητας που θεσμοθετήθηκαν Ποσοστό αναπροσαρμοσμένων και αναθεωρημένων δεικτών
Εκστρατείες Επικοινωνίας		Αριθμός εκστρατειών επικοινωνίας που θα υλοποιηθούν ετησίως Αριθμός ατόμων που επιτεύχθηκε, αριθμός “εμφανίσεων” που εντυπώθηκε
Αποτίμηση επιρροής Δημόσιων Εκδηλώσεων Μείζονος Σημασίας		Αριθμός σημαντικών δημόσιων εκδηλώσεων που πρέπει να αξιολογηθούν Οικονομικός αντίκτυπος σημαντικών δημόσιων εκδηλώσεων
Ψηφιακή Πολιτική		Αριθμός Δημοτικών Οργανισμών που συμμετέχουν στο Ψηφιακό Αποθετήριο Αριθμός νέων εφαρμογών / δικτυακών πύλων που ξεκίνησαν, κάλυψη% ασύρματου δικτύου ίντερνετ σε δύλη την πόλη
Έξυπνο Κέντρο Επιχειρήσεων		Αριθμός των δημόσιων δραστηριοτήτων που παρακολουθούνται, η αστική περιοχή η οποία καλύπτεται, οι δημοτικές υπηρεσίες οι οποίες παρακολουθούνται Η εγκυρότητα των απαντήσεων στους πολίτες
Κέντρα Υγείας και Κοινωνικών Υπηρεσιών		Αριθμός πολιτών οι οποίοι εξυπηρετήθηκαν, Μέσος χρόνος αναμονής εξυπηρέτησης
Χαρτογράφηση του Δημόσιου Χώρου		Αριθμός κοινόχρηστων χώρων που καλύπτονται σε τετραγωνικά μέτρα Χαρτογραφημένο ποσοστό των δημόσιων χώρων της πόλης χαρτογραφημένο

Πλατφόρμες Συνεργαζόμενων Φορέων	Αριθμός Πλατφόρμων Συνεργαζόμενων Φορέων
Το συνΑθηνά του δήμου Αθηναίων	Αριθμός εργαστηρίων που πραγματοποιήθηκαν, Αριθμός προγραμμάτων που δρομολογήθηκαν, Ποσό ιδιωτών το οποίο διατείθεται για τα προγράμματα του συνΑθηνά, Αριθμός ατόμων που παρακολούθησαν, Αριθμός φορέων που συμμετείχαν
Συνεργασίες δήμου & Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων	Αριθμός συνεργειών που πραγματοποιήθηκαν με τα Πανεπιστήμια, Ποσό που δεσμεύεται από τα Πανεπιστήμια
Σύμπραξη για την Αθήνα	Συνολικό ποσό που προήλθε από την Σύμπραξη για την Αθήνα, Αριθμός προγραμμάτων που ξεκίνησαν
Δίκτυο Πολιτισμού δήμου Αθηναίων	Αριθμός επισκεπτών της ιστοσελίδας του Δικτύου

Σχέδιο Δράσης για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή	1. Πράσινες και Μπλε Υποδομές	Αριθμός Σχεδίων που σχεδιάστηκαν, αναπτύχθηκαν, αναθεωρήθηκαν και υλοποιήθηκαν Αριθμός πολιτών που ενημερώθηκαν μέσω των καμπάνιων ευαισθητοποίησης Επιφάνεια των νέων χώρων πρασίνου σε τετραγωγικά μέτρα Ποσοστό τοπικής μείωσης της θερμοκρασίας Αριθμός νέων Πάρκων Τσέπης (Ενδέχεται να οριστούν περισσότεροι δείκτες ανά δράση/δραστηριότητα)
	2. Δομημένο Περιβάλλον	Αριθμός νέων πεζοδρομημένων περιοχών, Αριθμός ωφελούμενων πολιτών των νέων πεζοδρομημένων περιοχών, Περιοχή επιφάνειας χρησιμοποιημένων ψυχρών υλικών, Ποσοστό τοπικής μείωσης της θερμοκρασίας, Αριθμός βιοκλιματικών παρεμβάσεων, Ενδέκινυται διαχωρισμός δεικτών ανά δράση και χρήση μετρήσεων από το Σχέδιο Προσαρμογής
	3. Προστασία της Δημόσιας Υγείας	Συνολικός Αριθμός Δροσερών Σημείων (ψυσικών και κλιματιζόμενων), Αριθμός επωφελούμενων πολιτών, Αριθμός Σημείων Παροχής Πόσιμου Νερού, Αριθμός αυτοκινήτων που μειώθηκαν από το κέντρο, Ποσοστό του αυξανόμενου αριθμού επιβατών, οι οποίοι χρησιμοποιούν τα μέσα μαζικής μεταφοράς (Ενδέχεται να οριστούν περισσότεροι δείκτες ανά δράση/δραστηριότητα)
	4. Ενημέρωση ευαισθητοποίησης-Εκστρατεία #coolathens	Αριθμός ενημερωτικών φυλλαδίων που διανέμονται στους πολίτες, Αριθμός χρηστών της εφαρμογής TREASURE, Αριθμός πολιτών οι οποίοι χρησιμοποιούν τα δροσερά σημεία (Ενδέχεται να οριστούν περισσότεροι δείκτες ανά δράση/δραστηριότητα)
	Αρχή Διαχείρισης Μεγάλων Χώρων Πρασίνου	Αριθμός μεγάλων πράσινων περιοχών για τα οποία θα συσταθεί μια διαχειριστική αρχή, Ποσοστό των κατανεμημένων περιοχών
Τριπλή Πράσινη Ανάπλαση (Μείζον Έργο Ανθεκτικότητας)	Ενδέκινυται να διατεθούν δείκτες σύμφωνα με συγκεκριμένες δράσεις που θα καθοριστούν	
Ελαιώνας: μια Ανθεκτική Συνοικία (Μείζον Έργο Ανθεκτικότητας)	Ενδέκινυται να διατεθούν δείκτες σύμφωνα με συγκεκριμένες δράσεις που θα καθοριστούν	

Σχέδιο Δράσης για την Διαχείριση των Αποβλήτων	1. Βελτίωση απόδοσης των προγραμμάτων συλλογής και μεταφοράς απορριμάτων	Αριθμός αποτελεσματικών προγραμμάτων απόβλητων και καθαρισμού που εφαρμόζονται καθημερινά στην πόλη (ή ποσοστό), Μείωση του αριθμού διαδρομών συλλογής, τόνοι που υποβάλλονται σε επεξεργασία από τον νέο σταθμό μεταφοράς αποβλήτων
	2. Σχεδιασμός και ανάπτυξη καινοτόμου και αποδοτικού σχεδίου για την Ανακύκλωση και την Επαναχρησιμοποίηση των αποβλήτων	Ανάπτυξη νέων προγραμμάτων ροών αποβλήτων (απόβλητα τροφίμων, διαχωρισμός στην πηγή), Ποσοστό ανακύκλωσης στην Αθήνα/ Ρυθμός εκτροπής αποβλήτων (ανά είδος και σύνολο), τόνοι αποβλήτων από τρόφιμα που συλλέγονται
	3. Εμπλοκή των πολιτών στην διαχείριση των αποβλήτων	Αριθμός πολιτών που ασχολούνται με τη διαχείριση αποβλήτων, Ποσοστό ανακύκλωσης στην Αθήνα/ Ρυθμός εκτροπής αποβλήτων
	4. Ενσωμάτωση των δεδομένων που παρέχει η πόλη σε ημερήσια βάση	Αριθμός προγραμμάτων απόβλητων και καθαρισμού που παρακολουθούνται, Αριθμός συνόλων δεδομένων που συλλέγονται σε καθημερινή βάση, Αριθμός δεδομένων που δημοσιεύονται, Αριθμός πολιτικών που βασίζονται σε δεδομένα
	5. Δημιουργία αξίας και θέσεων εργασίας μέσω της Κυκλικής Οικονομίας	Αριθμός νέων θέσεων εργασίας που δημιουργήθηκαν, Αριθμός ροών αποβλήτων που ενσωματώνονται στο σύστημα κυκλικής οικονομίας
Οδικός Χάρτης για την Βιώσιμη Κινητικότητα	1. Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας	Μείωση των καυσίμων που χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά των πολιτών, Μείωση της συνολικής μεταφοράς χλμ, Αύξηση των επιβατών με τη δημόσια συγκοινωνία, Μετρήσεις που προσδιορίζονται στο Σχέδιο Αστικής Κινητικότητας.
	2. Σχέδιο Δράσης για τα ποδήλατα στη πόλη	Χλμ νέων περιοχών ποδηλασίας, Αριθμός πολιτών που χρησιμοποιούν ποδήλατα, Μερίδιο λειτουργίας για ποδηλασία, Ποσοστό πολιτών που χρησιμοποιούν ποδήλατα
	3. Επέκταση του δικτύου πεζοδρόμησης της πόλης	Επιφάνεια νέων πεζοδρομημένων περιοχών σε τετραγωνικά μέτρα
	4. Δημιουργία νέων αστικών δρομολογίων με ηλεκτροκίνητα λεωφορεία	Αριθμός ηλεκτρικών λεωφορείων που χρησιμοποιούνται σε νέες διαδρομές, Μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου από ηλεκτρικά λεωφορεία, Ποσοστό στόλου λεωφορείων τα οποία είναι ηλεκτρικά, Ποσοστό των διαδρομών των ηλεκτρικών λεωφορείων
Πρόγραμμα Αναζωογόνησης Δημόσιων Χώρων		Η επιφάνεια σε τετραγωνικά μέτρα, η οποία αναζωογονείται
Πλαίσιο Συνδυασμένης Ανάπτυξης των Δημόσιων Χώρων		Αριθμός παραστάσεων, πολιτιστικών εκδηλώσεων και πολιτιστικών παρεμβάσεων μικρής κλίμακας ανα δημοτικό διαμέρισμα ετησίως
Σχέδιο Βιώσιμης Διατροφικής Πολιτικής	1. Υλοποίηση Τοπικού Σχεδίου Δράσης	"Αριθμός ενδιαφερόμενων φορέων οι οποίοι θα συμμετάσχουν στο Εργαστήριο Διατροφικής Πολιτικής, Ενδέχεται να γίνει χρήση υπάρχουσων μετρήσεων από το Σχέδιο Δράσης Διατροφικής Πολιτικής "
	2. Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη της Βαρβακείου Αγοράς	"Αριθμός πρόσθετων προμηθευτών στην αγορά, Αριθμός πρόσθετων επισκεπτών, Ετήσιες πωλήσεις στην Αγορά, Αριθμός ατόμων, οι οποίοι απασχολούνται στην Αγορά"
	3. Μέτρα μείωσης των αποβλήτων τροφίμων	"Ποσοστό φαγητού που εκτρέπεται προς επεξεργασία Συνολική ποσότητα αποβλήτων τροφίμων"
	4. Πιλοτικό Έργο Υπαίθριων Σχολικών Αγορών	"Αριθμός πολιτών που θα συμμετάσχουν στο πιλοτικό πρόγραμμα School Street Market, Αριθμός μαθητών που θα απασχοληθούν"

Σχέδιο Δράσης για τη Μείωση Εκπομπών Αερίων Θερμοκηπίου	1. Δράσεις για δημοτικά κτίρια και εγκαταστάσεις	"Κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας (kWh), Θερμική κατανάλωση ενέργειας (kWh), Αριθμός κτιρίων τα οποία αναβαθμίστηκαν, Ετήσιος Λογαριασμός του Δήμου για την ενέργεια, Μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου στα δημοτικά κτίρια "
	2. Δράσεις για κτίρια οικιακού και εμπορικού τομέα	"Κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας (kWh), Αριθμός Νοικοκυριών που χρησιμοποιούν Φυσικό Αέριο, Αριθμός κτιρίων τα οποία αναβαθμίστηκαν, Μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου στα κτίρια προς κατοικία και εμπορευματική χρήση, Συνολική καταναλωθείσα ενέργεια kWh ανά τομέα, Ποσοστό νοικοκυριών που χρησιμοποιούν Φυσικό Αέριο (αντί αριθμού)"
	3. Δράσεις στο τομέα των μεταφορών	"Συνολικός αριθμός κατανάλωσης καυσίμου, Οδηγοί οι οποίοι συμμετέχουν σε εκστρατείες εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης, Ποσοστό του δημοτικού στόλου το οποίο λειτουργεί με εναλλακτικό καύσιμο, Μείωση των μιλίων που διανύθηκαν"
	4. Δράσεις στο τομέα της διαχείρισης των αποβλήτων	"Τόνοι οργανικών αποβλήτων που εκτρέπονται προς επεξεργασία (Αυτοί οι δείκτες θα συγχωνευτούν με κάποιους από το Σχέδιο Δράσης Αποβλήτων)"
Οδικός Χάρτης για τη Μείωση της Ενέργειακής Φτώχειας	1. Παραπηρητήριο Ενέργειακής Φτώχειας	Ποσοστό Νοικοκυριών τα οποία υποφέρουν από Ενέργειακή Φτώχεια
	2. Εκστρατεία ευαισθητοποίησης και υποστήριξης για την εξοικονόμηση ενέργειας	Αριθμός εκστρατειών ενημέρωσης, επικοινωνίας και ευαισθητοποίησης για την Εξοικονόμηση Ενέργειας ετησίως, Αριθμός εμφανίσεων των εκστρατειών
	3. Διαβατήριο ενέργειακής αναβάθμισης κτιρίου	Αριθμός κτιρίων που λαμβάνουν το Διαβατήριο Ενέργειακής Αναβάθμισης ετησίως, Αριθμός Διαβατηρίων Ενέργειακής Αναβάθμισης, Αριθμός ή ποσοστό κτιρίων με Διαβατήριο τα οποία βρίσκονται υπό την εκτέλεση εργασιών, Εξοικονόμησεις από ανακαίνισεις (GHG, kWh, ευρό)
Συνεταιρισμοί Ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές		Αριθμός νέων Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας Συνεταιρισμών, kWh που παράγονται από ΑΠΕ Αριθμός έργων ΑΠΕ

Σχέδια ετοιμότητας και διαχείρισης κρίσεων	1. Κανονιστικό πλαίσιο για την Πολιτική Προστασία	Αριθμός εξωτερικών οργανώσεων οι οποίες συμμετέχουν στο πλαίσιο Πολιτικής Προστασίας της Αθήνας,
	2. Συνεργασία με το Κέντρο Μελετών Ασφάλειας της Ελληνικής Αστυνομίας	Αριθμός ενδιαφερόμενων φορέων που ασχολούνται με την Πολιτική Προστασία της Αθήνας,
	3. Συσνέργειες ανάμεσα στο δήμο & την Περιφέρεια Αττικής	Αριθμός εγχειρίδιων που παράχθηκαν,
	4. Σχέδιο δράσης ετοιμότητας για την διαχείριση των σεισμών	Αριθμός συνεργατικών σχεδίων, πόρων (ανθρώπινων ή χρημάτων) στο πλαίσιο των συνεργατικών σχεδίων,
	5. Συνεργασία με το Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών (ΕΑΑ)	Αριθμός ενεργών χρηστών της εφαρμογής, Αριθμός ατόμων που έχουν κάνει εγγραφή ειδοποίησεων κλπ
Χάραξη Πολιτικών με Βάση Πιθανά Σενάρια Κρίσεων		Αριθμός Σεναρίων που αναπτύχθηκαν με βάση το Πρωτόκολλο Δημιουργίας Πολιτικών,
Μητροπολιτική Αθήνα και Άλλες Θεσμικές Μεταρρυθμίσεις		Αριθμός διαφορετικών συνεργασιών
Μελέτες Ανθεκτικότητας		Αριθμός Μελετών Ανθεκτικότητας που εκπονήθηκαν, Προτείνεται η χρήση ειδικών δεικτών, οι οποίοι θα προκύψουν από τα αποτελέσματα των μελετών

Απόσυρση Παλαιών Κτιρίων (Μείζον Έργο Ανθεκτικότητας)	Αριθμός κτιρίων που αποσύρθηκαν, Στρέμματα πράσινων χώρων που δημιουργήθηκαν	
Δίκτυο Δημοτικών Γειτονιών	Αριθμός εργαστηρίων και σεμιναρίων που πραγματοποιήθηκαν	
Ενδυνάμωση των Διοικητικών Λειτουργιών του Δήμου	Αριθμός δημοτικών υπαλλήλων και άλλων δημοτικών φορέων οι οποίοι εκπαιδεύτηκαν, Αριθμός Δράσεων για την ενδυνάμωση προσωπικού Αριθμός πολιτών οι οποίοι συμμετείχαν σε εκδηλώσεις ευαισθητοποίησης, Επιπλέον μετρήσις κατόπιν συμφωνία	
Ανοιχτά Σχολεία του δήμου Αθηναίων	Αριθμός σχολείων τα οποία είναι ανοιχτά στη γειτονιά, Αριθμός κατοίκων που συμμετέχουν στα προγράμματα, Αριθμός προσφερόμενων προγραμμάτων	
Σχέδια Δράσης για την Ένταξη των Μεταναστών	1. Επέκταση του προγράμματος στέγασης της ΕATA (Relocation Housing Scheme)	Αριθμός νέων διαμερισμάτων για τους πρόσφυγες, Αριθμός δικαιούχων που εξυπηρετούνται, Αριθμός θέσεων πλήρους απασχόλησης που δημιουργήθηκαν
	2. Κέντρο Συντονισμού και Παρατηρητήριο Μεταναστευτικών & Προσφυγικών Ροών	Συχνότητα συλλογής δεδομένων για τους πρόσφυγες, Συνεδριάσεις με την κεντρική κυβέρνηση, Αριθμός ατόμων που εξυπηρετήθηκαν
	3. Κοινοτικά-Διαπολιτισμικά κέντρα	Αριθμός κοινοτικών-διαπολιτιστικών κέντρων που δημιουργήθηκαν, Αριθμός πολιτών της ομάδας στόχου, Αριθμός ατόμων που εξυπηρετήθηκαν
	4. Δράσεις για την ενσωμάτωση μεταναστευτικών κοινοτήτων	Αριθμός αφελούμενου μεταναστευτικού πληθυσμού
Κάρτα Κατοίκου της Αθήνας	Αριθμός αφελούμενων, Αριθμός υπηρεσιών που παρέχονται μέσω της Κάρτας Κατοίκου της Αθήνας, Προϋπολογισμός των παρεχόμενων υπηρεσιών, Αριθμός συνεργασιών (όχι μόνο υπηρεσιών)	

Ένα επιχειρησιακό σχέδιο για την ανθεκτικότητα έμπλεκειν και υλοποιήσην

Στρατηγικό Σχέδιο για τη Δημιουργική Οικονομία	1. Γνωμοδοτική επιπροπή δημιουργικής οικονομίας	«Αριθμός KPIs που δημιουργήθηκαν στη δημιουργική οικονομία, Αξιοποίηση των διαθέσιμων μηχανισμών χρηματοδότησης, Αριθμός προγραμμάτων φιλοξενίας για καλλιτέχνες και ερευνητές, Αριθμός καλλιτεχνών που ασχολούνται με προγράμματα φιλοξενίας, Οικονομική Ανάπτυξη της δημιουργικής οικονομίας»
	2. Συλλογή δεδομένων και ανάλυση οικονομικών επιπτώσεων	
	3. Δίκτυο καλλιτεχνών και φιλοξενίας	
Ολιστική ταυτότητα της πόλης	1. This is Athens Συνεκτική Ταυτότητα Δημοτικών Προγραμμάτων	
	2. Ανάλυση Οικονομικών Επιπτώσεων Δημοτικών Επενδυτικών Έργων	Ποσοστό έργων για οποία έχουν υλοποιηθεί ΜΠΕ και τεχνοοικονομικές αναλύσεις
	3. Συμπράξεις για την Ανάπτυξη της Πόλης και του Τουριστικού της Κεφαλαίου	Αριθμός ενεργειών που εκτελούνται ετησίως, Αριθμός του στοχευμένου κοινού, Αριθμός επισκεπτών στην Αθήνα, Οικονομική δραστηριότητα που δημιουργείται
	4. Σύνδεση του This Is Athens με τη κάρτα κατοίκου της Αθήνας	Αριθμός Κοινών Συνεργειών
	5. Δημοτικός φορέας υποστήριξης της απασχόλησης στις βιώσιμες υπηρεσίες φιλοξενίας	Αριθμός νέων θέσεων εργασίας που έχουν δημιουργηθεί με βάση τους επισκέπτες
Πράσινοι και Πολιτιστικοί Αστικοί Διάδρομοι (Μείζον Έργο Ανθεκτικότητας)	Μήκος Αστικών Διαδρόμων (χλμ) Αριθμός Αθηναίων που προσλαμβάνονται για νέες θέσεις εργασίας	

Βιώσιμη Διαχείριση Δημοτικών Ακινήτων		Αριθμός κτιρίων που αποκαταστάθηκαν, Βιώσιμη Διαχείριση Σεράφειου, Αριθμός ατόμων οι οποίοι ζουν ή εργάζονται σε κτίρια τα οποία αποκαταστήθηκαν, Οικονομική δραστηριότητα η οποία δημιουργήθηκε
Πρόγραμμα Ανάπλασης Του Κέντρου Της Αθήνας (Μείζον Έργο Ανθεκτικότητας)		Έκταση επιφάνειας (τ.μ.) η οποία ανακατασκευάστηκε Αριθμός ανακανισμένων υποδομών Πεζοδρομημένες περιοχές οι οποίες ανασυγκροτήθηκαν Αριθμός αφελούμενων Χρήση μετρήσεων από την δράση σχετικά με τις πεζοδρομήσεις, Σύνδεση με τις μετρήσεις του εμπορικού τριγύνου, Ποσοστό κενών κτιρίων.
Κενά Κτίρια: Πολύτιμο Περιουσιακό Στοιχείο της Πόλης (Μείζον Έργο Ανθεκτικότητας)	Δημιουργικές χρήσεις αναξιοποίητων χώρων	Επιφάνεια των αναξιοποίητων χώρων (τετραγωνικά μέτρα), Αριθμός των αναξιοποίητων χώρων και άλλες μετρήσεις από το σχέδιο δράσης "URBACT REFILL"
Πλαίσιο Δράσης για την Απασχόληση	1. Πλατφόρμα υποστήριξης περιοδικής εργασίας	Αριθμός εγγεγραμμένων χρηστών/ δικαιούχων στην πλατφόρμα, Καθημερινό ποσοστό επίτευξης στόχου (αναζήτηση και εύρεση εργασίας), Αριθμός θέσεων εργασίας που δημιουργήθηκαν, Συνολικό ποσό των θέσεων εργασίας που δημιουργήθηκαν
	2. Κοινωνικές επιχειρήσεις για την ένταξη ευπαθών ομάδων στην απασχόληση	Αριθμός εκπαιδευμένων με σκοπό την αποσχόληση στις κοινωνικές επιχειρήσεις, Αριθμός ευάλωτου πληθυσμού που συνδέονται με κοινωνικούς επιχειρηματίες, Αριθμός ατόμων που εκπαιδεύτηκαν, Αριθμός κοινωνικών επιχειρήσεων που δημιουργήθηκαν, Αριθμός κοινωνικών επιχειρήσεων που εξακολουθούν να υπάρχουν μετά από ένα χρόνο, συνολικό ποσό δανείων μέσω προγράμματος μικρο-δανείων
	3. Άδειες λειτουργίας επιχειρήσεων προσφύγων και μεταναστών	Αριθμός μεταναστών και προσφύγων που λαμβάνουν άδειες εργασίας, Αριθμός εκπαιδευμένων δημοτικών υπαλλήλων, Αριθμός αιτήσεων, Ποσοστό αιτούντων που χορηγήθηκε άδεια
	4. Υποστηρικτικές δράσεις για την επανένταξη στην αγορά εργασίας άνεργων γυναικών	Αριθμός μακροπρόθεσμων προγραμμάτων ανάπτυξης ικανοτήτων τα οποία δημιουργήθηκαν, Αριθμός αφελούμενων γυναικών, Αριθμός γυναικών που ενεπλάκησαν, Αριθμός γυναικών που έλαβαν θέση εργασίας μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος
	5. Πρόγραμμα MyAthens: Ενίσχυση της εκπαίδευσης, της σταδιοδρομίας και της αγωγής του πολίτη	Αριθμός παιδιών (ηλικίας 11-13 ετών) τα οποία θα επωφεληθούν από αυτή την δράση, Επιπλέον μετρήσεις κατόπιν συμφωνία
Πρόγραμμα Κοινωνικής Κατοικίας	1. Επέκταση προγράμματος μετεγκατάστασης για ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού	Αριθμός αφελούμενου ευάλωτου πληθυσμού, Αριθμός ατόμων που μετεγκαταστάθηκαν, Αριθμός κτιρίων τα οποία μετατράπηκαν σε κοινωνική κατοικία
	2. Διερεύνηση δυνητικών χρήσεων του Γηροκομείου	Αριθμός αφελούμενου πληθυσμού (φοιτητές, Τρίτη ηλικία, ευάλωτος πληθυσμός)
Ανακαίνιση των Παλιών Σιδηροδρομικών Σταθμών της Πόλης (Μείζον Έργο Ανθεκτικότητας)		Αριθμός παλιού σιδηροδρομικού δικτύου το οποίο θα ανακαίνιστεί
Νέοι Ελεύθεροι και Πράσινοι σε Δημόσιο Χώροι		"Αριθμός επιφανειών (στρέμματα ή τετραγωνικά μέτρα) τα οποία θα απαλλοτροιωθούν, Σύνδεση με άλλες μετρήσεις δημοσίου/ πράσινου χώρου, Επιφάνεια και αριθμός απολλοτροιωθέντων Αριθμός ΟΤ και έκταση που έχει απαλλοτροιωθεί"

Καλές Πρακτικές από Άλλες Πόλεις των 100 Ανθεκτικών Πόλεων

#1 - Ανοικτά Δεδομένα (Δείκτες Αστικής Ανθεκτικότητας)

Η πόλη του Μπρίστολ (Ηνωμένο Βασίλειο), μέλος του δικτύου των 100 Ανθεκτικών Πόλεων, πραγματοποιεί έρευνα με σκοπό τον προσδιορισμό μιας σειράς δεικτών αστικής ανθεκτικότητας που θα χρησιμοποιηθούν ως βάση για τον σχεδιασμό και την αξιολόγηση μελλοντικών πολιτικών και προγραμμάτων από διάφορους φορείς και σε διάφορα πεδία άσκησης πολιτικής. Οι δείκτες θα μετρούν την πρόδο της πόλης με βάση νέες παραμέτρους όπως ο δείκτης ευημερίας και το μέγεθος του κοινωνικού αποκλεισμού, αλλά και με βάση παραδοσιακούς οικονομικούς δείκτες. Με την ανάπτυξη των δεικτών αυτών, τόσο η πόλη του Μπρίστολ προσανατολίζονται μελλοντικά προς έναν πιο ισότιμο και πιο βιώσιμο τρόπο ανάπτυξης. Στο πλαίσιο αυτής της δράσης, το Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας θα συνεργαστεί με το Μπρίστολ και τον Επικεφαλής Ανθεκτικότητας της πόλης με στόχο την ανταλλαγή τεχνογνωσίας και πληροφοριών.

#2 – Ανοικτά Δεδομένα

Η πόλη του Μπρίστολ διαθέτει περισσότερα από 130 πακέτα «ανοικτών» δεδομένων στο διαδίκτυο με στόχο να είναι άμεσα προσβάσιμα από τους πολίτες αλλά και τους ανθρώπους του δήμου. Στο πλαίσιο αυτό γίνεται σχεδιασμός ώστε να διευκολυνθεί η μεγαλύτερη εμπλοκή των πολιτών στη συλλογή των δεδομένων μέσα από την διοργάνωση ειδικών εργαστηρίων και διαγνωσμάτων για τα ανοιχτά δεδομένα.

#3 – Πρωτοβουλία 2066 Net-Zero Homes

Το Μπρίστολ αλλά και πολλές άλλες αποκεντρωμένες περιοχές του Ηνωμένου Βασιλείου χρησιμοποιούν στοιχεία από τους δείκτες ευημερίας κατά την λήψη πολιτικών αποφάσεων. Η πρωτοβουλία “Circular City initiative”, στην οποία συμμετέχουν πολλές πόλεις του Ηνωμένου Βασιλείου, έχει οδηγήσει σε σταδιακή αλλαγή της νοοτροπίας στον τρόπο χρήσης των διαθέσιμων πόρων. Ο δήμος του Μπάθ έχει αναγνωριστεί διεθνώς για την αποτελεσματική χρήση πόρων. Τέλος αξίζει να αναφερθεί ότι οι δήμοι του Σάουθμεντ, του Χένγκροβ και του Θόρνμπερι έχουν ξεκίνησε την προώθηση και υλοποίηση δράσεων για τη μείωσης των αποβλήτων. Στο πλαίσιο αυτό, νομιθετικές ρυθμίσεις υποχρεώνουν τους παραγωγούς να σχεδιάζουν προϊόντα κατάλληλα για αποσυναρμολόγηση και επαναχρησιμοποίηση. Παράλληλα, τα τελευταία χρόνια έγινε συντονισμένη προσπάθεια για την κατασκευή κατοικιών μηδενικής κατανάλωσης (net-zero homes) στην ύπαιθρο του Μπρίστολ καθώς και σε εγκαταλειμένες βιομηχανικές περιοχές ενώ παράλληλα αυξήθηκε σημαντικά η περιφερειακή παραγωγή τροφίμων. Το North Somerset πρωτοπόρησε στην κατασκευή ποιοτικών οικολογικών κατοικιών στο Ηνωμένο Βασίλειο. Τα έξυπνα συστήματα μέτρησης χρησιμοποιούνται σε κάθε είδους οικιακά και εμπορικά κτίρια συμβάλλοντας στην διαχείριση της ζήτησης ενέργειας και ύδατος. Περισσότερες από 500.000 νέες θέσεις εργασίας δημιουργήθηκαν ως αποτέλεσμα της πρωτοβουλίας αυτής.

#4 - Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού

Η πόλη του Ωκλαντ (Καλιφόρνια), μέλος του δικτύου των 100 Ανθεκτικών Πόλεων, σε συνεργασία με το συνεργάτη του δικτύου, Rebuild by Design, αναπτύσσει μια συνεργατική διαδικασία με την συμμετοχή των δημοτικών υπαλλήλων αλλά και της δημοτικής γησείας με σκοπό την αποτελεσματικότερη συμμετοχή των κοινοτήτων, την εξεύρεση ευκαιριών και πρακτικών για την εμπλοκή των πολιτών στην διαδικασία λήψης αποφάσεων. Το Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας της Αθήνας θα συνεργαστεί με την πόλη του Ωκλαντ και τον Επικεφαλή Ανθεκτικότητας με σκοπό την ανταλλαγή πληροφοριών και καλών πρακτικών.

#5 Πλαίσιο Δράσης για την Απασχόληση

Ο δήμος του Ωκλαντ (Καλιφόρνια) σε συνεργασία με την μη-κερδοσκοπική εταιρεία μικροχρηματοδότησης «Kina» και άλλους κορυφαίους φορείς προσφέρει δάνεια με μηδενικό επιτόκιο σε μικρούς επιχειρηματίες. Το πρόγραμμα φέρνει σε επαφή τους χρηματοδότες με σειρά δανειοληπτών υποστηρίζοντας τους επιχειρηματίες σε γειτονιές με χαμηλά εισοδήματα. Στο πλαίσιο εξεύρεσης νέων επενδυτικών λύσεων, το επενδυτικό αυτό σχήμα προτίθεται να συνεργαστεί με τους Επικεφαλής Ανθεκτικότητας των πόλεων για την εξεύρεση νέων καινοτόμων λύσεων και ανταλλαγής καλών πρακτικών.

#6 – Στρατηγικό Σχέδιο για τη Δημιουργική Οικονομία

Πολλές από τις πόλεις του δικτύου των 100 Ανθεκτικών Πόλεων επικεντρώνονται στην ανάπτυξη ολοκληρωμένων σχεδίων που θα τονώσουν την οικονομία και θα προάγουν τους τομείς της δημιουργικής οικονομίας. Παρά τη διαφορετικότητα των πόλεων, υπάρχει δυνατότητα συνεργασίας για την εξεύρεση σύγχρονων λύσεων αντιμετώπισης της παγκόσμιας χρηματοοικονομικής πρόκλησης αλλά και την εξασφάλιση ενός παραγωγικού μοντέλου για τους πολίτες και το μέλλον τους. Οι πόλεις που συμμετέχουν προς το παρόν στην προσπάθεια αυτή είναι το Σέμαρανγκ, το Rio ντε Τζανέιρο και το Πόρτο Αλέγρε.

#7 – Κοινωνική Κατοικία

Πόλεις όπως ο Λονδίνο (Ηνωμένο Βασίλειο), το Ωκλαντ (Καλιφόρνια, ΗΠΑ), το Μπρίστολ (Ηνωμένο Βασίλειο) και το Βανκούβερ (Καναδάς) βρίσκονται αντιμέτωπες με το κρίσιμο ζήτημα της παροχής οικονομικά προστής και κατάλληλης στέγασης, το οποίο συνιστά εξάλλου και βασικό ανθρώπινο δικαίωμα σύμφωνα με τα Ηνωμένα Έθνη. Το Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας θα συνεργαστεί με διάφορους δήμους και τους εκάστοτε αρμόδιους επικεφαλής Ανθεκτικότητας με στόχο την ανταλλαγή προσεγγίσεων και πληροφοριών.

#8 Σχέδιο Δράσης για την Βιώσιμη Κινητικότητα

Πολλές πόλεις εργάζονται με σκοπό την παροχή βιώσιμων εναλλακτικών επιλογών στους οδηγούς αυτοκινήτων. Εταιρίες όπως οι Lyft και Taxibeat παρέχουν ευρύ φάσμα λύσεων στο ζήτημα της καθημερινής μετακίνησης από και προς την πόλη. Η Ομάδα της Ανθεκτικής Αθήνας θα συνεργαστεί με το San Francisco και άλλες πόλεις-μέλη του δικτύου 100 Ανθεκτικών Πόλεων με σκοπό την εξέύρεση των πλέον ανθεκτικών λύσεων για την πρόκληση της αστικής κινητικότητας.

#9 – Σχέδιο Δράσης για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή

Τον Νοέμβριο του 2016, οι 100 Ανθεκτικές Πόλεις και το δίκτυο C40 υπέγραψαν μνημόνιο συνεργασίας με σκοπό την προσέλκυση και διαχείριση πόρων καθώς και την διευκόλυνση της συνεργασίας ανάμεσα στους δύο φορείς και τις πόλεις τους. Το Σχέδιο Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή της Αθήνας είναι καρπός της συνεργασίας ανάμεσα σε δύο παγκόσμια αστικά δίκτυα και διάφορους φορείς χάραξης πολιτικής. Κατά τη συγγραφή της Στρατηγικής, 39 πόλεις σε όλο τον κόσμο είναι μέλη και στα δύο δίκτυα, ανάμεσα τους και η Αθήνα.

#10 - Στόχος Β - Πόλη που Προετοιμάζεται για το Μέλλον

Η Θεσσαλονίκη, η δεύτερη Ελληνική πόλη πουν είναι μέλος του δικτύου των 100 Ανθεκτικών Πόλεων, βρίσκεται στη διαδικασία ανάπτυξης δράσεων με σκοπό την αναβάθμιση του ρόλου της γειτονιάς, αλλά και την πρόσδοτην δημοτικών διαμερισμάτων στα οποία ανήκουν. Η πόλη προτείνει μια σειρά πιλοτικών έργων, τα οποία θα εισάγουν νέες μεθόδους συμμετοχικής διακυβέρνησης, αποκέντρωση των αρμοδιοτήτων και βελτίωση της εμπιστοσύνης μεταξύ τοπικής αυτοδιοίκησης και πολιτών. Καθώς εξελίσσομαστε σε ένα κοινό θεσμικό περιβάλλον, το Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας θα συνεργαστεί με τον δήμο Θεσσαλονίκης και τον Επικεφαλής Ανθεκτικότητας με σκοπό την ανταλλαγή πληροφοριών και καλών πρακτικών.

#11 Βιώσιμη Διαχείριση Αποβλήτων

Ο δήμος του Όκλαντ (Νέα Ζηλανδία) εφαρμόζει ένα πρόγραμμα βιώσιμης διαχείρισης των αποβλήτων με στόχο την επίτευξη μηδενικών αποβλήτων μέχρι το 2040. Η πόλη του ξεκίνησε, το 2012, την εφαρμογή ενός έργου για την ανάκτηση ενέργειας από την επεξεργασία αποβλήτων συμβάλλοντας στην βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης σε όλη την πόλη. Στο πλαίσιο της δημιουργίας ενός ενιαίου φορέα διαχείρισης απορριμάτων, στόχος είναι η σταδιακή παροχή νέων υπηρεσιών μέχρι το 2020, όπως η δημιουργία κέντρων συλλογής και ανάκτησης αποβλήτων, η παροχή κάδων για τη συλλογή βιοαποβλήτων και εν γένει οργανικών αποβλήτων από τα νοικοκυριά.

#12 Συνεταιρισμοί Ανανεώσιμης Ενέργειας

Ο Κόμβος Παραγωγής Ενέργειας Bright Power είναι ένα μικρής κλίμακας εργοστάσιο παραγωγής ενέργειας, το οποίο παρέχει σε κτίρια άμεση εφεδρική ισχύ ηλεκτρικού ρεύματος για την κάλυψη των ενεργειακών τους αναγκών σε περιπτώσεις διακοπής παροχής ηλεκτρικού ρεύματος. Παράλληλα, σε κανονικές συνθήκες, το σύστημα αυτό συμβάλλει στην εξοικονόμηση ενέργειας από τα κτίρια. Η Νέα Υόρκη, μέλος του δικτύου των 100 Ανθεκτικών Πόλεων, έχει ξεκίνησε την υλοποίηση τέτοιων δικτύων μικρής κλίμακας εστιάζοντας κυρίως στις τοπικές επιχειρήσεις. Το Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας θα εξερευνήσει την καλύτερη δυνατή προσέγγιση για την Αθήνα σε συνεργασία με τους παραπάνω φορείς.

#13 Εκστρατείες Επικοινωνίας:

Στο πλαίσιο της μακροχρόνιας στρατηγικής για τη βελτίωση της σχέσης μεταξύ των κατοίκων και των μεταναστών, η πόλη της Βαρκελώνης ξεκίνησε μια καινοτόμα καμπάνια επικοινωνίας με στόχο την εξάλειψη των προκαταλήψεων που έχουν οι κάτοικοι σχετικά με τους μετανάστες. Η καμπάνια αυτή στηρίζεται σε αντίστοιχες καμπάνιες σχετικές με το κάπνισμα, το αλκοόλ και την απρόσεκτη οδήγηση, όπου μέσα από σειρά σατιρικών βίντεο προσπαθεί να σπάσει τα στερεότυπα. Η επικοινωνιακή στρατηγική στηρίζεται σε μια σειρά από βιβλία κόμικ τα οποία και διαμορφώστηκαν στις κοινωνικές δομές και βιβλιοθήκες της πόλης. Παράλληλα, η πόλη προσέλαβε και εκπαίδευσε ανθρώπους για την υλοποίηση δράσεων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης στις γειτονιές και στους πολίτες.

#14 Διαχείριση Αποβλήτων

Αιμάν: Η απότομη αύξηση του πληθυσμού της πόλης του Αιμάν, κυρίως λόγω αύξησης των προσφυγικών και μεταναστευτικών ροών, οδήγησε στην αύξηση των παραγόμενων αποβλήτων περίπου κατά 25%. Για την αντιμετώπιση της απότομης αυτής αύξησης, η πόλη ανέπτυξε ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα για την εναλλακτική διαχείριση των αποβλήτων και την προώθηση δράσεων όπως η ανάκτηση ενέργειας από την επεξεργασία των αποβλήτων, η μείωση των εκπομπών CO₂ αλλά και η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας στα προγράμματα της εναλλακτικής διαχείρισης. Στο ίδιο πλαίσιο προβλέπεται και η κατασκευή μονάδας ανάκτησης ενέργειας από την επεξεργασία των αποβλήτων.

#15 Οδικός Χάρτης για την Βιώσιμη Κινητικότητα:

Η πόλη του Μπανγκόκ έχει ως πρώτη προτεραιότητα τον στρατηγικό σχεδιασμό ενός ολοκληρωμένου προγράμματος κινητικότητας δίνοντας έμφαση στις δημόσιες συγκοινωνίες σε νερό και ξηρά. Στόχος του σχεδιασμού είναι η μείωση του έντονου κυκλοφοριακού προβλήματος της πόλης και η βελτίωση της κινητικότητας.

Συνεργασία με Εταίρους του Δικτύου των 100 Ανθεκτικών Πόλεων

Διατλαντικό Εργαστήριο Πολιτικής (TransAtlantic Policy Lab) | Προτάσεις για μια Ισότιμη και Ανθεκτική Αθήνα

Το ίδρυμα Bertelsmann, με την γενναιόδωρη υποστήριξη του ιδρυμάτος Open Society Foundations σε συνεργασία με το δίκτυο των 100 Ανθεκτικών Πόλεων του ιδρυμάτος Rockefeller και το German Marshall Fund των Ηνωμένων Πολιτειών (GMF) δημιούργησαν το Διατλαντικό Εργαστήριο Πολιτικής (TAPL). Μια αμερικανική πόλη (Βοστώνη) και μια ευρωπαϊκή πόλη (Αθήνα) επιλέχτηκαν ως πιλοτικοί εταίροι με σκοπό την αξιολόγηση, την ανάλυση και την υλοποίηση πολιτικών. Το Εργαστήριο συγκέντρωσε μια ομάδα εμπειρογνωμόνων σε διάφορους τομείς από την Αμερική και την Ευρώπη με σκοπό την εξεύρεση καινοτόμων προσεγγίσεων για την αντιμετώπιση του ζητήματος της κοινωνικής ανισότητας.

Στην ομάδα ανατέθηκε να εντοπίσει και να σχεδιάσει πολιτικές με σκοπό ορισμένες από αυτές να εφαρμοστούν σε κάθε πόλη-πιλότο.

Το Εργαστήριο της Αθήνας σχεδιάστηκε με σκοπό να στηριχθεί στα βασικά ευρήματα της Προκαταρκτικής Αξιολόγησης της Αθήνας, η οποία οργάνωσε και κατέταξε τις προτεραιότητες, που αποτελούν ευκαιρίες για την ανθεκτικότητα του δήμου με βάση το ενδιαφέρον και την συμμετοχή του κοινού. Οι προτάσεις αυτές ενσωματώθηκαν τελικά στην Στρατηγική Ανθεκτικότητας της Αθήνας.

Τον Ιούνιο του 2016 διεξάχθηκε στην Αθήνα ένα διερευνητικό σεμινάριο από μια ομάδα εμπειρογνωμόνων προερχόμενων από την τοπική αυτοδιοίκηση, το μη-κερδοσκοπικό και τον ιδιωτικό τομέα. Συμμετείχαν συνολικά οκτώ Αμερικανοί και οκτώ Ευρωπαίοι εμπειρογνώμονες από διάφορους τομείς. Οι 16 συμμετέχοντες χωρίστηκαν σε δύο ομάδες, την συνοδεία των οποίων ανέλαβαν τοπικού εμπειρογνώμονες. Κάθε ομάδα εμπειρογνωμόνων επικέντρωσε την προσοχή της στις δύο γειτονίες της Αθήνας: την πλατεία Βικτωρίας και την πλατεία Αυδή. Δύο θέματα επελέγησαν ως κύριο σημείο στο πεδίο της κοινωνικής ισότητας και της ανάπτυξης για δύο στην Αθήνα. Τα θέματα αυτά ήταν η δημιουργία θέσεων εργασίας, η απασχόληση και η επιχειρηματικότητα καθώς και η αναβίωση των δημόσιων χώρων για τους κατοίκους και τις επιχειρήσεις σε κάθε γειτονιά.

Το Εργαστήριο της Αθήνας αποτέλεσε μια εντατική, επιτόπια άσκηση ειδικά μελετημένη ώστε να παράγει στοχευμένες και υλοποιήσιμες προτάσεις στηριζόμενες στη πληροφορίες που αντλήθηκαν από την ίδια την κοινότητα. Τα ευρήματα του εργαστηρίου συνιστούν για τον δήμο Αθηναίων ένα υπόμονημα που οριοθετεί και περιλαμβάνει συγκεκριμένες προτάσεις βελτίωσης της κοινωνικής ισότητας και των οικονομικών ευκαιριών στις δύο συνοικίες στόχους καθώς και ανασκόπηση των βελτιστών πρακτικών (πολιτικών και έργων ή δράσεων). Καρπός της συνεργασίας του εργαστηρίου με τον δήμο Αθηναίων και τους τοπικούς ενδιαφέρομενους φορείς είναι οι ακόλουθες συστάσεις που αφορούν τρία θεματικά πεδία: Εμπιστοσύνη και υπευθυνότητα, επιχειρηματικότητα και αναβίωση του δημόσιου χώρου.

Η ομάδα που ανέλαβε το θέμα της εμπιστοσύνης, της υπευθυνότητας και της καινοτομίας υπέβαλλε προτάσεις που στηρίζουν έναν λειτουργικότερο, προστό και ανοικτό σε όλους δήμο που βελτιώνει την ευημερία και τις ευκαιρίες προσφέροντας σε όλους τους Αθηναίους την δυνατότητα να ευδοκιμήσουν. Η ομάδα αυτή προτείνει μια δημοτική πρωτοβουλία με σκοπό την αλλαγή της κουλτούρας που αφορά τον τρόπο με τον οποίο η κυβέρνηση εξυπηρετεί τους πολίτες. Αυτό συνεπάγεται τη διαφάνεια και την υπευθυνότητα από την μεριά του δήμου αλλά και οδηγεί στην κινητοποίηση και συνεργασία των πολιτών ώστε η Αθήνα να καταστεί λειτουργικότερη, προσιτή και ανθεκτική πόλη ανοικτή σε όλους.

Η ομάδα που ανέλαβε τη θεματική της επιχειρηματικότητας ανέπτυξε προτάσεις με σκοπό την προαγωγή της ανθεκτικότητας μέσω πρωτοβουλιών ενίσχυσης της εμπιστοσύνης, της παιδείας, της υγείας και της απασχόλησης. Σε επίπεδο πόλης, το εργαστήριο στόχευσε στην προαγωγή των επιχειρηματικών ευκαιριών μέσω υποστήριξης της ατομικής πρόσβασης σε νόμιμες περιοδικές δραστηριότητες καθώς και μέσω της εκμετάλλευσης του συγκριτικού πλεονεκτήματος της Αθήνας στον τομέα του ιατρικού τουρισμού. Σε επίπεδο γειτονιάς, το εργαστήριο στόχευσε στην υιοθέτηση στρατηγικών κινητοποίησης της νεολαίας και ανάπτυξης στερεών σχέσεων μεταξύ θεσμών και κοινότητας.

Η ομάδα της αναβίωσης του δημόσιου χώρου εστίασε την προσοχή της στην ανάπτυξη εξειδικευμένων τακτικών προσαρμοσμένων στο συγκεκριμένο πλαίσιο με στόχο την προαγωγή της κοινωνικής ισότητας στην Αθήνα. Ο επαναπροσδιορισμός του δημόσιου χώρου κατέχει θεμελιώδη ρόλο στην διάδικασία αυτή καθώς συνιστά σημείο συνάντησης των ανθρώπων, των ιδεών και των πολιτικών. Πράγματι, ο δημόσιος χώρος είναι το σημείο ανταλλαγής απόψεων των πολιτών αλλά το σημείο συνάντησης της συλλογικής κουλτούρας, της πολιτικής, της οικονομίας και της οικολογίας. Ο δήμος Αθηναίων οφείλει, συνεπώς, να καταβάλει συντονισμένες προσπάθειες ώστε να ενεργοποιήσει την συμμετοχή, τις απόψεις, την γνώση και τις πρακτικές των πολιτών μέσω του δημόσιου χώρου. Οι συστάσεις των εμπειρογνωμόνων της ομάδας αναβίωσες των εμπειρογνωμόνων της ομάδας αναβίωσες κατανέμονται σε τρία επίπεδα. Τα επίπεδα αυτά ευθυγραμμίζονται τόσο με βραχυπρόθεσμες, όσο και μακροπρόθεσμες ευκαιρίες αλλά και πολιτικές δράσεις που έχουν ως στόχο να αποτελέσουν κίνητρο για περαιτέρω έργα και δραστηριότητες.

Οι προτεινόμενες πολιτικές του Εργαστηρίου παρουσιάστηκαν στον Δήμαρχο και τους Αντιδημάρχους του δήμου της Αθήνας, στη Συντονιστική Επιτροπή Ανθεκτικότητας της Ανθεκτικής Αθήνας και σε σειρά άλλων ενδιαφερόμενων φορέων. Πολλές από τις ευκαιρίες αυτές έχουν ήδη ενσωματωθεί στην Στρατηγική Ανθεκτικότητας της Αθήνας και έχουν επηρεάσει βαθιά και συνολικά την ίδια τη στρατηγική, αλλά και την γενικότερη πορεία προς την ανθεκτικότητα.

Δίκτυο Ανταλλαγών Αθήνας: Παγκόσμια Μετανάστευση: Οι Ανθεκτικές Πόλεις στο Προσκήνιο

Το μαζικό κύμα προσφυγικών και μεταναστευτικών ροών έχει πλέον καταστεί μία από τις πιο σημαντικές προκλήσεις του 21ου αιώνα. Ενώ οι πόλεις βρίσκονται ήδη αντιμετώπεις με κρίσεις και πιέσεις όπως η κλιματική αλλαγή και οι γηρασμένες υποδομές, οφειλούν παράλληλα να μάθουν πώς να προσαρμόζονται στις αυξημένες προσφυγικές και μεταναστευτικές ροές. Σήμερα, περισσότερα από 60 εκατομμύρια ανθρώπων έχουν αναγκαστεί να εγκαταλείψουν τις οικίες τους εξαιτίας κυρίων των πολέμων. Πρόκειται για το μεγάλυτερο κύμα μετακίνησης ανθρώπων μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Ο αριθμός αυτός ωστόσο δεν συγκρίνεται με τον παγκόσμιο πληθυσμό μεταναστών, ο οποίος έφτασε το 244 εκατομμύρια το 2015. Ανεξάρτητα από τους λόγους που τους ωθούν να μεταναστεύσουν, η συντριπτική πλειοψηφία των ανθρώπων αυτών ζουν σήμερα στις πόλεις και συμβάλλουν στην διαμόρφωση του μέλλοντος των πόλεων αυτών.

Όπως συμβαίνει και σε άλλες περιπτώσεις, η μετανάστευση συνιστά εκτός από αστική πίεση και τεράστια ευκαιρία οικοδόμησης ανθεκτικότητας. Τον Σεπτέμβριο του 2016, οκτώ πόλεις-μέλη του δικτύου των 100 Ανθεκτικών Πόλεων με μεγάλη εμπειρία σε θέματα προσφυγικών και μεταναστευτικών ροών, συνεργάσανται στην Αθήνα με σκοπό να επικεντρωθούν στην αναζήτηση ευκαιριών και λύσεων για τις μεταναστευτικές και προσφυγικές ροές ως κρίσιμο παράγοντα στον αστικό σχεδιασμό. Οι Επικεφαλής Αστικής Ανθεκτικότητας της Αθήνας, της Θεσσαλονίκης, του Αιρμπού, του Παρισιού, του Μόντρεαλ, του Λος Αντζελες, της Ramallah και του Medellin αντάλλαξαν εμπειρίες σχετικά με τις δυσκολίες που αντιμετώπισαν, τις επιτυχίες και τις αποτυχίες τους και συνεργάστηκαν για την εξέύρεση πρακτικών λύσεων. Οι πόλεις αυτές διέθεταν επιπλέον στηρίζοντας από εταίρους όπως το IRC, η MasterCard, η ESRI, ο Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης, η οργάνωση Welcoming America, το Ινστιτούτο Brookings, η ΜΚΟ Mercy Corps και η Υπηρεσία Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες.

Εν μέσω της προσφυγικής κρίσης, οι συμμετέχοντες στην ανταλλαγή αυτή εκμεταλλεύτηκαν την ευκαιρία να τοποθετήσουν την μετανάστευση στο επίκεντρο της αστικής ατζέντας. Η εμπειρία της Αθήνας έξαλλου υπογραμμίζει με οδυνηρό τρόπο την ανάγκη να δοθεί προτεραιότητα σε λύσεις που παρέχουν πολλαπλά οφέλη μέσω μεμονωμένων παρεμβάσεων τόσο σε εποχές κρίσης, όσο και σε περιόδους ηρεμίας.

Δράση Παγκόσμια Μετανάστευση: Οι Ανθεκτικές Πόλεις στο Προσκήνιο αντιπροσωπεύει μια νηφάλια αποτίμηση εκ μέρους των συμμετεχόντων πόλεων των αστικών προκλήσεων που δημιουργεί

η μετανάστευση αλλά και μια συλλογική προσπάθεια διερεύνησης και αναζήτησης ευκαιριών μέσα σε αυτές τις προκλήσεις. Το έγγραφο, που χωρίζεται σε τέσσερις προσεγγίσεις, υπόδεικνύει βέλτιστες πρακτικές ενώ καταλήγει τον θίγοντας ότι οι πόλεις πρέπει να αναπτύξουν καλύτερες τοπικές, εθνικές και διεθνείς συμπράξεις ώστε να μπορέσουν να ενσωματώσουν με επιτυχία τους νεοφερμένους και να καταστούν ανθεκτικότερες και ως έκ τούτου καλύτερες για όλους τους κατοίκους τους.

Ενώ η μαζική μετανάστευση δημιουργεί πρωτόγνωρες προκλήσεις για τις πόλεις μας, εμείς οφείλουμε να συνεχίσουμε να επιδιώκουμε την ενσωμάτωση της παραμέτρου αυτής στα οράματά μας για ένα ανθεκτικό μέλλον. Μέσω του εγχειρίδιου αυτού, και της συνεργασίας πάνω στην οποία στηρίζεται, μπορούμε να οικοδομήσουμε πάνω στο έργο αντιμετώπισης των κινδύνων που δημιουργεί η μετανάστευση οδεύοντας παράλληλα προς τις ευκαιρίες που δημιουργούνται. Βρισκόμαστε σε ένα κρίσιμο σταυροδρόμι καθώς οι σημερινές μας ενέργειες μας θα επηρεάσουν το μέλλον όλων των κατοίκων αλλά και των επερχόμενων γενεών. Οφείλουμε λοιπόν να συνεργαστούμε με στόχο να αναγνωρίσουμε και να προσαρμοστούμε σε ένα μη προβλέψιμο μέλλον αλλά και να τηρήσουμε τις δεσμεύσεις μας όσον αφορά την ισότιμη προσαρμογή και μεταμόρφωση των πόλεων μας.

«Οι αριθμοί και τα στατιστικά στοιχεία που περιέχει το εγχειρίδιο Παγκόσμια Μετανάστευση: Οι Ανθεκτικές Πόλεις στο Προσκήνιο επιβεβιώνουν τον θεμελιώδη ρόλο των μεταναστευτικών ροών και των ροών προσφύγων που είναι και θα παραμείνουν μία από τις κυριότερες προκλήσεις για την πόλη μας. Μέσω από τις εργασίες του Athens Network Exchange (Δίκτυο Ανταλλαγών Αθήνας) και τις συζητήσεις μεταξύ συμμετεχουσών πόλεων και εμπειρογνωμόνων κατέστη σαφές ότι είναι απαραίτητο να εγκαταλείψουμε την προοπτική της αντιμετώπισης της προκλήσης αυτής ως ανθρωπιστικής κρίσης, την οποία καλούνται να αντιμετωπίσουν διάφορα κράτη και διεθνείς οργανισμοί. Μια ανθεκτική προσέγγιση αντιμετωπίζει την πληθυσμιακή αυτή εισορού ως ευκαιρία πολεοδομικής ανάπτυξης. Ωστρέπει να αντιμετωπίσουμε με επιτυχία την πρόκληση της ένταξης όλων εκείνων που θα επιλέξουν να παραμείνουν στην χώρα μας με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, στηρίζοντας παράλληλα την αναζωογόνηση της οικονομίας σε γειτονιά. Οι νεοφερμένοι πληθυσμοί μπορούν να αποτελέσουν να εμπλουτίσουν το σύγχρονο, πολυεθνικό και πολυυπολιτισμικό αστικό περιβάλλον της πόλης μας.»

Ελένη Μυριβήλη, Επικεφαλής Αστικής Ανθεκτικότητας της Αθήνας

Υπηρεσίες Διαχείρισης Αποβλήτων και Καθαριότητας

A) Δημοτική Συλλογή Αποβλήτων και Στρατηγική Καθαριότητας Δημοσίων Χώρων

Στόχος της στρατηγικής αυτής είναι να αναλυθούν οι ελλείψεις που παρουσιάζουν τα υφιστάμενα προγράμματα συλλογής και μεταφοράς αποβλήτων και τα προγράμματα καθαριότητας των δημοσίων χώρων σε σχέση με τους στόχους που έχει θέσει ο δήμος, εστιάζοντας πάντα στη βελτίωση της ανθεκτικότητας και του γενικότερου επιπλέον ποιοτήτας του συστήματος διαχείρισης αποβλήτων που εφαρμόζει. Στο πλαίσιο της στρατηγικής αυτής συνεργάστηκαν το δίκτυο των 100 Ανθεκτικών Πόλεων, η εταιρεία ARUP και ο δήμος Αθηναίων.

Καρπός της στρατηγικής είναι ένας μακρύς κατάλογος προτάσεων/λύσεων όπως:

- Προτάσεις για τον εξορθολογισμό των διοικητικών υπηρεσιών
- Προτάσεις για την αύξηση της αποδοτικότητας των προγραμμάτων
- Προτάσεις για την βελτίωση παροχής υπηρεσιών στην καθαριότητα των λαϊκών αγορών
- Σχεδιασμός προγραμμάτων καθαριότητας στο Εμπορικό Τρίγωνο
- Βελτίωση των προγραμμάτων οδοκαθαρισμού

B) Εργαστήριο Οριοθέτησης Προβλημάτων με θέμα «Διαχείριση Αποβλήτων και Υπηρεσίες Καθαριότητας»

Το Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας του δήμου Αθηναίων σε συνεργασία με το δίκτυο των 100 Ανθεκτικών Πόλεων και την εταιρεία Citymart, οργάνωσε εργαστήριο οριοθέτησης προβλημάτων με θέμα «Διαχείριση Αποβλήτων και Υπηρεσίες Καθαριότητας». Τα αποτελέσματα του εργαστήριου αυτού περιλαμβάνονται σε τρεις (3) εκθέσεις.

Έκθεση #1: Οικοδόμηση κουλτούρας υπευθυνότητας και ευαισθητοποίησης σε σχέση με την διαχείριση αποβλήτων

Η έκθεση περιλαμβάνει προσεγγίσεις και παραδείγματα πολιτικών και μεθόδων προγραμμάτων διαλογής αποβλήτων στη πηγή, εκπαιδευτικών προγραμμάτων, εκστρατειών ευαισθητοποίησης και επικοινωνίας καθώς και προγραμμάτων και πρωτοβουλιών αύξησης των επιπλέον κομποστοποίησης και ανακύκλωσης.

Έκθεση #2: Βελτίωση της υποδομής και του εξοπλισμού διαχείρισης αποβλήτων Στην έκθεση αυτή περιγράφονται προσεγγίσεις και παραδείγματα νέων εργαλείων και εξοπλισμού για τα προγράμματα καθαριότητας και απορριμμάτων με γνώμονα τον πολίτη και την ενίσχυση των προγραμμάτων ανακύκλωσης. Παράλληλα διευκολύνεται το έργο των δημοτικών υπάλληλων καθαριότητας κατά την συλλογή και μεταφορά των αποβλήτων. Στις προτάσεις περιλαμβάνονται προτάσεις για νέες εγκαταστάσεις ανακύκλωσης, υποδομές ορθής διαχείρισης αποβλήτων, έξυπνες λύσεις για τα απόβλητα καθώς και σύγχρονες εγκαταστάσεις επεξεργασίας αποβλήτων.

Έκθεση #3: Χρήση δεδομένων με σκοπό την βελτίωση της λήψης αποφάσεων στο πεδίο της διαχείρισης αποβλήτων αλλά και την βελτίωση της επικοινωνίας με τους κατοίκους.

Η έκθεση προσεγγίζει μέσα από καλές πρακτικές τη χρήση των διαθέσιμων δεδομένων με σκοπό την βελτίωση της λήψης αποφάσεων, αλλά και την καλύτερη ενημέρωση και επικοινωνία με τους κατοίκους.

Ευρετήριο Όρων

Ευρετήριο Όρων

Δράσεις: Στις δράσεις περιλαμβάνονται πολιτικές, έργα και πρωτοβουλίες. Οι δράσεις είναι απλές ή σύνθετες εργασίες, σε τοπικό ή μητροπολιτικό επίπεδο. Η υλοποίηση, ιδιοκτησία, παρακολούθηση των δεδομένων και αξιολόγηση των επιπτώσεων των δράσεων προϋποθέτει συνεργασία ανάμεσα σε διάφορους ενδιαφερόμενους φορείς και επίπεδα διακυβέρνησης. Οι δράσεις μπορεί να είναι:

- Βραχυπρόθεσμες: 1-2 έτη

- Μεσοπρόθεσμες: 3-5 έτη

- Μακροπρόθεσμες: 5-10 έτη

Φιλόδοξο: Απαιτείται περαιτέρω διερεύνηση πριν την υλοποίησή του

Ομάδα της Ανθεκτικής Αθήνας: Ομάδα υπαλλήλων του δήμου Αθηναίων και εξωτερικών συνεργατών που παρέχει τεχνογνωσία για συγκεκριμένα θέματα συμβάλλοντας στην ανάπτυξη και υλοποίηση των στόχων της Ανθεκτικής Αθήνας.

Επικεφαλής Αστικής Ανθεκτικότητας: Θέση χρηματοδοτούμενη από το δίκτυο των 100 Ανθεκτικών Πόλεων. Ο Επικεφαλής Αστικής Ανθεκτικότητας ηγείται των προσπαθειών οικοδόμησης και ενίσχυσης της ανθεκτικότητας της κάθε πόλης. Αναλαμβάνει τη σύνταξη της στρατηγικής ανθεκτικότητας της πόλης και την καθοδήγηση του μακρόπονου έργου της υλοποίησης της.

Πεδία Διερεύνησης: Οι κύριοι τομείς ενδιαφέροντος και θεματολογίας που διερευνώνται και αναλύονται κατά την Φάση II του Έργου.

Στόχοι: Συγκεκριμένοι μεσοπρόθεσμοι και μακροπρόθεσμοι στόχοι βρίσκονται στο επίκεντρο της εκπλήρωσης του οράματος και των πυλώνων της Στρατηγικής Ανθεκτικότητας.

Πυλώνες: Μακροπρόθεσμες δηλώσεις που εκφράζουν το διατυπωμένο όραμα και αναλύουν τον συνολικό αντίκτυπο του.

Προκαταρκτική Αξιολόγηση Αστικής Ανθεκτικότητας: Έγγραφο που οριοθετεί μια πρώτη, ποιοτική κατανόηση των δυνατών και αδύνατων σημείων της πόλης με βάση το Πλαίσιο Αστικής Ανθεκτικότητας (πρωτεύοντες και δευτερεύοντες άξονες).

Συντονιστική Επιτροπή της Ανθεκτικής Αθήνας: Ομάδα εκπροσώπων του δημοσίου, ιδιωτικού, μη κερδοσκοπικού και ακαδημαϊκού τομέα που είναι υπεύθυνοι για την καθοδήγηση και την επίβλεψη της υλοποίησης του Έργου.

Στρατηγική Ανθεκτικότητας: Σχέδιο οικοδόμησης ανθεκτικότητας σε μια πόλη. Η στρατηγική διατυπώνει τις προτεραιότητες ανθεκτικότητας της κάθε πόλης, ειδικές πρωτοβουλίες άμεσης υλοποίησης αλλά και μακροπρόθεσμα σχέδια.

Κρίση ή Απρόσμενη και Μεγάλη Κρίση: Ξαφνικό συμβάν που απειλεί την πόλη, όπως σεισμός, πλημμύρα, επιδημική έκρηξη ή τρομοκρατική επίθεση.

Ενδιαφερόμενος Φορέας: Άτομο, ομάδα ατόμων ή οργανισμός, εντός ή εκτός της δημοτικής αρχής που έχει την δυνατότητα ή την επιρροή να συμβάλει στην οικοδόμηση ανθεκτικότητας.

Πίεση (ή Χρόνια Πίεση): Μακροχρόνιο πρόβλημα που αδυνατίζει τον ιστό μιας πόλης σε καθημερινή ή κυκλική βάση. Παραδείγματα τέτοιων φαινομένων είναι η υψηλή ανεργία, το υπερβολικά ακριβό ή ανεπαρκές σύστημα δημόσιων μεταφορών, οι ενδημικές εκρήξεις βίας καθώς και οι χρόνιες ελλείψεις τροφίμων ή νερού.

Υπόσχεση του 10% για την Ανθεκτικότητα: Η Υπόσχεση του 10% για την Ανθεκτικότητα ενθαρρύνει τους δημάρχους του δικτύου των 100 Ανθεκτικών Πόλεων να αναλάβουν την πλέον φιλόδοξη δέσμευση υπέρ της ανθεκτικότητας της πόλης τους υποσχόμενοι να διαθέτουν το 10% του ετήσιου προϋπολογισμού της πόλης τους σε στόχους και έργα οικοδόμησης ανθεκτικότητας χωρίς συγκέντρωση επιπλέον χρημάτων ή επιβολή φόρων.

Συντομογραφίες

100RC	100 Ανθεκτικές Πόλεις – Μια πρωτοβουλία του Ιδρύματος Rockefeller
ACVB	Γραφείο Συνεδρίων και Επισκεπτών Αθηνών (Athens Convention and Visitors Bureau)
EATA	Εταιρεία Ανάπτυξης και Τουριστικής Προβολής Αθηνών
AMEN	Δίκτυο Ανταλλαγών Αθηνών για θέματα που αφορούν την Μετανάστευση (Athens Migration Exchange Network)
ATP	Σύμπραξη για την Τουριστική Προβολή των Αθηνών (Athens Tourism Partnership)
AP	Σύμπραξη για την Αθήνα
ART	Ομάδα Ανθεκτικής Αθήνας (Athens Resilient Team)
ΣΠΙΚΑ	Σχέδιο Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή
ΣΔΜΕΑΘ	Σχέδιο Δράσης για τη Μείωση των Εκπομπών Αερίων του Θερμοκηπίου (Climate Action Mitigation Plan)
ΓΓΠΠ	Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας
ΕΑΑ	Επικεφαλής Αστικής Ανθεκτικότητας
ΑΕΠ	Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
ΕΤΕ	Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων
ΕΔΕΤ	Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία European Structural and Investment Funds
ΕΣΙΦ	Διεθνές Συμβούλιο Τοπικών Περιβαλλοντικών Πρωτοβουλιών (Local Governments for Sustainability)
ΔΣΤΠΠ	Τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνίας International Rescue Committee
ΤΠΕ	Κέντρο Συντονισμού για θέματα Μεταναστών και Προσφύγων (Migration and Refugee Coordination Centre)
IRC	Μημόνιο Συνεργασίας
ΚΣΜΠ	Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών
ΜΣ	Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο
ΕΑΑ	Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς
ΕΜΠ	Οργανισμός Αντισεισιμού Σχεδιασμού και Προστασίας
ΕΣΠΑ	Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης
ΟΑΣΠ	Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας
ΟΟΣΑ	Προκαταρκτική Αξιολόγηση Ανθεκτικότητας Συντονιστική Επιτροπή
ΓΑΒ	Μικρομεσαίες επιχειρήσεις
ΠΑΑ	Εκπαιδευτική, Επιστημονική και Επιμορφωτική Οργάνωση των Ηνωμένων Εθνών (ΟΥΝΕΣΚΟ)
ΣΕ	Έγκαρη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες
MME	
UNESCO	
UNHCR	

Ευχαριστίες

Ο σχεδιασμός της Στρατηγικής Ανθεκτικότητας της Αθήνας υλοποιήθηκε χάρη στην γενναιόδωρη υποστήριξη του Ιδρύματος Rockefeller και του δικτύου των 100 Ανθεκτικών Πόλεων (Πρωτοβουλία του Ιδρύματος Rockefeller).

Ευχαριστούμε επίσης τον στρατηγικό μας εταίρο, ARUP, για την συνεχή καθοδήγηση και υποστήριξή του. Θα θέλαμε επίσης να αναφερθούμε στην εκτεταμένη συνεισφορά του ιδρύματος Bertelsmann, του δικτύου 40 Cities για το Κλίμα, το Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών και της εταιρείας Bloomberg Associates.

Επιθυμούμε επίσης να ευχαριστήσουμε τους παρακάτω Επικεφαλής Αστικής Ανθεκτικότητας για την στενή τους συνεργασία στα πλαίσια του Δικτύου Ανταλλαγών Αθηνάς Λίνα Λιάκου (Θεσσαλονίκη),

Sebastien Maire (Παρίσι)

Fawzi Masad (Αμμάν),

Marissa Aho (Λος Άντζελες),

Santiago Uribe Rocha (Medellin),

Louise Bradette (Μόντρεαλ),

Mohammed Saheen (Ramallah).

Το έργο της Ανθεκτικής Αθήνας συνιστά καρπό των προσπαθειών και της συνεργασίας μιας πλειάδας δημοτικών στελεχών, εκπροσώπων οργανισμών και φορέων εντός και εκτός του δήμου καθώς και μελών ανεπισήμων και τοπικών οργανώσεων. Πολλοί πολυάσχολοι άνθρωποι αφιέρωσαν χρόνο συμμετέχοντας σε εργαστήρια, συναντήσεις, συνέδρια και καθημερινές συζητήσεις. Επλίζουμε ότι θα συνεχίσουν να συμμετέχουν και να συμβάλλουν και στα στάδια της υλοποίησης, αξιολόγησης και επέκτασης των δράσεων που θα κάνουν την πόλη μας ανθεκτική στις δικαιούσεις που έρχονται.

Ιδιαίτερες ευχαριστίες στη Συντονιστική Επιτροπής της Ανθεκτικής Αθήνας για τη συνολική καθοδήγηση και υποστήριξη στην πορεία του Έργου:

Αρίστος Δοξιάδης, Οικονομολόγος, Εταίρος στο Open Fund Γιάννης Ζερβάκης, Διοικητικός Διευθυντής, Ιδρυμα Σταύρος Νιάρχος

Μαρία Καλτσά, Αρχιτέκτονας, Πρώην Γενική Γραμματέας

Χωροταξίας και Αστικού Σχεδιασμού

Βασίλης Καρύδης, Καθηγητής Εγκληματολογίας και

Μετανάστευσης, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Ερμιόνη Κυπριανίδου, Αντιπεριφερειάρχης Κεντρικού Τομέα Αθηνών

Δημήτρης Λάλας, Μηχανικός Περιβάλλοντος, Σύμβουλος για θέματα βιωσιμότητας, ενέργειας και περιβάλλοντος

Ηλίας Λυμπερόπουλος, Σύμβουλος Δημάρχου

Νικόδημος Μάινα Κινίουα, Ελληνικό Φόρουμ Μεταναστών,

Πρόεδρος Μη Κυβερνητικής Οργάνωσης ASANTE

Ελεωνόρα Μαρίνου, Αρχιτέκτονας

Νικόλαος Μέλλιος, Μέλος ΔΣ, CSR Hellas & Global Compact Network Hellas

Θεοδότα Νάντου, Επικεφαλής Περιβαλλοντικής Πολιτικής, WWF Ελλάς

Δάφνη Μπαρμπαγιαννέρη, πρώην Οργανισμός Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθήνας (ΟΡΣΑ)

Χάρης Μπίσκος, Αρχιτέκτονας

Γιάννης Ορφανός Αρχιτέκτονας

Αλεξάνδρα Πάλλη, CSR Hellas & Global Compact Network Hellas

Γεράσιμος Παπαδόπουλος, Διευθυντής Ερευνών Γεωδυναμικού Ινστιτούτου – Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών

Ευστράτιος Παπαδημητρίου, Πολιτικός Μηχανικός-

Συγκοινωνιολόγος, Καθηγητής Συστημάτων Μεταφορών στο Τμήμα Ναυτιλιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πειραιώς

Πάνος Παπούλιας, Διοικητικός Διευθυντής, Ιδρυμα Σταύρος Νιάρχος

Αχιλλέας Πληθάρας, Υπεύθυνος εκστρατειών , WWF Ελλάς Γιώργος Πολενάκης, Οικονομολόγος, Evaluation Expert στα Ηνωμένα Έθνη και στην Παγκόσμια Τράπεζα Σπύρος Πολλάλης, Πρόεδρος των Κολλεγίου Αθηνών – Κολλεγίου Ψυχικού, Καθηγητής Σχεδιασμού, Τεχνολογίας και Διαχείρισης , Harvard Graduate School of Design Ιωάννης Σαγιάς, Αναπληρωτής Καθηγητής Ε.Μ.Π., Βοηθός Συνήγορος του Πολιτή Γιάννης Τούντας, Καθηγητής Κοινωνικής Ιατρικής, Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών Νίκος Χρυσόγελος, Άνεμος Ανανέωσης, Πρώην Ευρωβουλευτής Πρασίνων Αθανάσιος Χουλιάρας, Δικηγόρος

Δήμος Αθηναίων:

Φίόνα Ανδρικοπούλου, Σύμβουλος Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων

Γιώργος Αποστολόπουλος, Αντιδήμαρχος Αστικής Υποδομής

Κατασκευών και Κτιριακών Έργων

Τζένη Βαρβαγιάννη, Πρόεδρος Ομάδας Διαχείρισης Έργου

Στέλιος Διακούλακης, Σύμβουλος Δημάρχου

Γιάννης Ευμολπίδης, Σύμβουλος Δημάρχου

Αμαλία Ζέπου, Αντιδήμαρχος Κοινωνίας των Πολιτών και

Καινοτομίας

Αθανάσιος Ζησιμόπουλος, Ειδικός Σύμβουλος Επικοινωνίας του Δημάρχου

Μαρία Ηλιοπούλου, Αντιδήμαρχος για το Παιδί

Ελένη Ζωντήρου, Πρόεδρος της θης Δημοτικής Κοινότητας

Γιώργος Μπρούλιας, Αντιδήμαρχος Διαχείρισης Απορριμμάτων

Κώστας Χαμπίδης, Chief Digital Officer

Λευτέρης Καστανάκης, Γενικός Γραμματέας του δήμου Αθηναίων

Αντιγόνη Κοτανίδη, Σύμβουλος Δημάρχου

Μαρία Λογοθέτη, Διευθύντρια Γραφείου Δημάρχου

Αλέξανδρος Μοντιάνο, Αντιδήμαρχος Πρασίνου και Αστικής Πανίδας

Λευτέρης Παπαγιαννάκης, Αντιδήμαρχος Μεταναστών,

Προσφύγων και Δημοτικής Αποκέντρωσης

Σπύρος Παπαγεωργίου, Σύμβουλος Δημάρχου για το Ποδήλατο στην Πόλη

Κανέλλα (Νέλλη) Παπαχελά, Αντιδήμαρχος Εμπορίου

Ανάπτυξης και Διαχείρισης Κοινοχρήστων Χώρων

Ειρήνη Σκουλά, Σύμβουλος για την Αθήνα, C40 Cities Climate Leadership Group

Γιώργος Σταματόπουλους, Υπεύθυνος του Γραφείου Τύπου του δημάρχου Αθηναίων

Μαρία Στρατηγάκη, Αντιδήμαρχος Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Πρόνοιας και Ισότητας

Στις 100 Ανθεκτικές Πόλεις:

Andrew Brenner, Senior Manager, Global Communications

Konstantina Karydi, Associate Director, Europe & Middle East

Paul Nelson, Network and Learning Director

Guilherme Johnston, Senior Program Manager, Europe & the Middle East

Scott Rosenstein, Head of Research, City Solutions

John White, Associate Director for Global Delivery

Vittoria Zanuso, Network and Learning Manager

και ιδιαιτέρως στην Bryna Lipper, Αντιπρόεδρο των 100 Ανθεκτικών Πόλεων

Στο στρατηγικό μας εταίρο , ARUP:

Johnny Ojeil, Director

Paula Kirk , Director

Dima Zogheib , Associate

Laura Frost , Associate

Alexandra Clement-Jones, Senior Consultant

Lisa Solovieva, Graphic Designer

Υποστηρικτικά μέλη της ομάδας της Ανθεκτικής Αθήνας:
Μαίρη Σαραντάρη, Εξωτερικός Συνεργάτης Γραφείου Αστικής Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας
Μαρία Λαχανιώτου, Γραμματέας Γραφείου Αστικής Ανθεκτικότητας
Αναστασία Γκίκα, Εξωτερικός Συνεργάτης Γραφείου Αστικής Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας
Anna Herberichs, Πρακτική Άσκηση
Αλέξανδρος Μωραϊτάκης, Πρακτική Άσκηση
Ηλέκτρα Ευθυμίου, Πρακτική Άσκηση

Σε όσους συμμετείχαν στο σχεδιασμό των δράσεων διάγνωσης και διερεύνησης:

Athens Comics Library,
Εταιρεία Ανάπτυξης και Τουριστικής Προβολής Αθηνών (ΕΑΤΑ)
Σύμπραξη για την Αθήνα,
Bloomberg Associates,
C40 Cities Climate Leadership Group,
Citymart ,
Europe Direct δήμος Αθηναίων,
Ίδρυμα Heinrich Böll,
ΚΟΙΝΣΕΠ «Άνεμος Ανανέωσης»
Διατλαντικό Εργαστήριο Πολιτικής (TAPL),
The Bertelsmann Foundation,
The German Marshall Fund,
Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών,
Urban Dig Project,
WWF Greece

Ειδικές ευχαριστίες στους παρακάτω φορείς, οργανισμούς, πρωτοβουλίες:

Γράμματα στο Δήμαρχο | Ελληνική Εκδοχή,
ΔΑΕΜ Α.Ε. - Ανώνυμη Αναπτυξιακή Εταιρεία Μηχανογράφησης & Επιχειρησιακών Μονάδων ΟΤΑ του Δήμου Αθηναίων
Δήμος Βιέννης.
Δίκτυο ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ SOS,
Δίκτυο Πολιτισμού Δήμου Αθηναίων,
Εταιρεία Ελεύθερου Λογισμικού / Λογισμικού Ανοικτού Κώδικα (ΕΕΛ/ΑΑΚ),
Εργαστήριο Περιβαλλοντικής Μηχανικής, Τμήμα Χημικών Μηχανικών, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης , Θεωρία και Σχεδιασμός Ψηφιακών Παιχνιδιών, Τμήμα Πολιτισμικής Τεχνολογίας και Επικοινωνίας, Πανεπιστήμιο Αιγαίου ,
Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου Αθηνών, Ινστιτούτο Goethe-Παράρτημα Αθήνας, Ερευνητικό Κέντρο Καινοτομίας στις Τεχνολογίες της Πληροφορίας, των Επικοινωνιών και της Γνώσης -“Αθηνά», ΕΥΔΑΠ Α.Ε.,
Κέντρο Μελετών Ασφαλείας (ΚΕΜΕΑ), ΟΑΣΑ,
Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών,
Οργανισμός Πολιτισμού Αθλητισμού και Νεολαίας του δήμου Αθηναίων (ΟΠΑΝΔΑ),
Οργανισμός Αντισεισμικού Σχεδιασμού και Προστασίας, Περιοδικό Δρόμου Σχεδία, Τεχνόπολη Δήμου Αθηναίων, Τμήμα Επικοινωνίας, Μέσων και Πολιτισμού, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, Τμήμα Γεωγραφίας, Χαροκοπείου Πανεπιστημίου Τμήμα Επικοινωνίας και ΜΜΕ, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Athens Comicdom, Alternative Tours of Athens (ATA), Caravan Project, Deltametropolis Association, Greenpeace, Erasmus Student Network Greece (ESN Greece), ICLEI - Local Governments for Sustainability European Secretariat,

INNOVATHENS –Κόμβος Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας της Τεχνόπολης του Δήμου Αθηναίων, International Rescue Committee, Melissa Network, Mercycorps, Orange Grove, Salvation Army, Story Makers, Symbiosis Center for Political Studies –Council of Europe, TAF_The Art Foundation, The Hackable City, Women On Top, Μπούκη Μπαμπαλού-Νουκάκη, Καθηγήτρια Κούρκουλας Ανδρέας, Καθηγητής Σερίφη Χριστίνα, Αρχιτέκτονας Χαζάπης Αντώνης, Αρχιτέκτονας

Ειδικές ευχαριστίες στις παρακάτω δημοτικές διευθύνσεις και τμήματα:

Τμήμα Διεθνούς Συνεργασίας και Δημοσίων Σχέσεων
Τμήμα Πολιτικής Προστασίας
Τμήμα Πρασίνου και Αστικής Πανίδας
Τμήμα Σχεδίου Πόλεως και Αστικού Περιβάλλοντος
Τμήμα Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Υγείας
Διεύθυνση Στρατηγικού Σχεδιασμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής
Διεύθυνση Καθαριότητας και Ανακύκλωσης

Με ευχαριστίες σε όλους τους παραπάνω και πολλούς περισσότερους, η ομάδα της Ανθεκτικής Αθήνας

Ελένη Μυριβήλη, Επικεφαλής Αστικής Ανθεκτικότητας Αθήνας
Κώστας Γεωργίου, Υπεύθυνος Διαχείρισης Έργου
Ανθή Χρήστου, Υπεύθυνη Επικοινωνίας and Εμπλοκής
Ενδιαφερόμενων Κοινών

Παράρτημα

Πίνακας Συσχετισμού των Πυλώνων, Στόχων και Δράσεων με άλλα Στρατηγικά Σχέδια

Προσιτή Πόλη

Στόχος	Nº	Δράση	Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης	Σχέδιο Ολοκληρωμένης Αστικής Παρέμβασης (ΣΟΑΠ)	ΕΣΠΑ 2014-2020	Κύριος του έργου
A Προωθούμε τη διαφάνεια και την λογοδοσία	1	Ανοικτά Δεδομένα – Δημιουργία Ψηφιακών Συστημάτων, Δομών και Αποθετηρίων	3	13	2C	ΔΑΕΜ
	2	Εκστρατείες Επικοινωνίας	1	11 13	2C	ΕΑΤΑ
	3	Αποτίμηση επιρροής Δημοσίων Εκδηλώσεων Μείζονος Σημασίας	-	-	8C	ΕΑΤΑ
B Βελτιώνουμε και απλουστεύουμε τις δημοτικές διαδικασίες	1	Ψηφιακή Πολιτική	2	13	2C	ΟΠΑΝΔΑ
	2	Έξυπνο Κέντρο Επιχειρήσεων	-	-		Γραφείο Γενικού Γραμματέα
	3	Κέντρα Υγείας και Κοινωνικών Υπηρεσιών	4	-	9A	Δ/νση Τεχνικών Έργων
			9	-	9D	Δ.νση κοινωνικής πρόνοιας και υγείας
			4	-	9A	Δ.νση κοινωνικής πρόνοιας και υγείας
	4	Χαρτογράφηση του Δημόσιου Χώρου	-	-	-	-
C Καλλιεργούμε τη συνεργασία και το αίσθημα ευθύνης	1	Πλατφόρμες Συνεργαζόμενων Φορέων	-	-	-	-
	2	Το συνΑθηνά του δήμου Αθηναίων	-	-	-	-
	3	Συνεργασίες δήμου & Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων	-	-	-	-
	4	Σύμπραξη για την Αθήνα (Athens Partnership)	-	-	-	-
	5	Δίκτυο Πολιτισμού δήμου Αθηναίων	-	-	-	-

Πράσινη Πόλη

Στόχος	Nº	Δράση	Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης	Σχέδιο Ολοκληρωμένης Αστικής Παρέμβασης (ΣΟΑΠ)	ΕΣΠΑ 2014-2020	Κύριος του έργου
Α Υποστηρίζουμε περιβαλλοντικές υποδομές μέσα στον αστικό ιστό	1	Σχέδιο Δράσης για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή	3		6E	Διεύθυνση Πρασίνου και Περιβάλλοντος
			3	38.41	4C	Διεύθυνση Πρασίνου και Περιβάλλοντος
			2		6E	Δ/νση Δημόσιου χώρου
	2	Αρχή Διαχείρισης Μεγάλων Χώρων Πρασίνου				
Β Αξιοποιούμε αποτελεσματικά τα απόβλητά μας	1	"Σχέδιο Δράσης για την Διαχείριση των Αποβλήτων "		20	6A	Δ/νση Καθαριότητας
				37	6A	Δ/νση Καθαριότητας
				20	6A	Δ/νση Καθαριότητας
	2	Οδικός Χάρτης για τη Βιώσιμη Κινητικότητα	3		6E	Δ/νση Δημόσιου χώρου
C Προωθούμε τη Βιώσιμη Κινητικότητα και συνδημιουργούμε Δημόσιους Χώρους	2	Πρόγραμμα Αναζωογόνησης Δημόσιων Χώρων				
	3	;Πλαίσιο Συνδυασμένης Ανάπτυξης των Δημόσιων Χώρων	2		6E	Δ/νση Δημόσιου χώρου
			2		6E	Δ/νση Δημόσιου χώρου
D Υποστηρίζουμε μία Βιώσιμη Διατροφική Πολιτική	1	Σχέδιο Βιώσιμης Διατροφικής Πολιτικής	3		6E	Διεύθυνση Πρασίνου και Περιβάλλοντος
Ε Υποστηρίζουμε μία βιώσιμη και δίκαιη ενεργειακή πολιτική	1	Σχέδιο Δράσης για τη Μείωση Εκπομπών Αερίων του Θερμοκηπίου	3	25, 36	4C	Δ/νση Τεχνικών Έργων
			3		4C	Δ/νση Τεχνικών Έργων
			3	25, 27, 36	4C	Δ/νση Τεχνικών Έργων
			3	36	4C	Δ/νση Τεχνικών Έργων
	2	Οδικός Χάρτης για το Μετριασμό της Ενέργειακής Φτώχειας				
	3	Συνεταιρισμοί Ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές				

Προνοητική Πόλη

Στόχος	N°	Δράση	Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης	Σχέδιο Ολοκληρωμένης Αστικής Παρέμβασης (ΣΟΑΠ)	ΕΣΠΑ 2014-2020	Κύριος του έργου
Α Ενισχύουμε τον προγραμματισμό ενόψει σοβαρών κρίσεων	1	Σχέδια ετοιμότητας και διαχείρισης κρίσεων	-	-	-	-
	2	Χάραξη Πολιτικών με Βάση Πιθανά Σενάρια Κρίσεων	-	-	-	-
	3	Μητροπολιτική Αθήνα και Άλλες Θεσμικές Μεταρρυθμίσεις	-	-	-	-
	4	Μελέτες Ανθεκτικότητας	-	-	-	-
	5	Απόσυρση Παλαιών Κτιρίων (μείζον έργο ανθεκτικότητας)	-	-	-	-
Β Υποστηρίζουμε τη δημόσια διοίκηση και ενισχύουμε το ρόλο των τοπικών κοινοτήτων	1	Δίκτυο Δημοτικών Γειτονιών	-	-	-	-
	2	Ενδυνάμωση των Διοικητικών Λειτουργιών του Δήμου	-	-	-	-
C Υποστηρίζουμε Συνεργασίες σε Τοπικό Επίπεδο	1	Ανοιχτά Σχολεία του δήμου Αθηναίων	4	-	9B	Δ/νση Δια βίου Μάθησης
			4	-	9B	Δ/νση Δια βίου Μάθησης
	2	Σχέδια Δράσης για την Ένταξη των Μεταναστών	4	-	9B	Δ.νση κοινωνικής πρόνοιας και υγείας
			4	-	9B	Δ.νση κοινωνικής πρόνοιας και υγείας

Ζωντανή Πόλη

Στόχος	Nº	Δράση	Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης	Σχέδιο Ολοκληρωμένης Αστικής Παρέμβασης (ΣΟΑΠ)	ΕΣΠΑ 2014-2020	Κύριος του έργου
Α Ενισχύουμε την Ταυτότητα του δήμου και Υποστηρίζουμε Νέες Μορφές Συμμετοχής	1	Α.1 Κάρτα Κατοίκου της Αθήνας	-	-	-	-
	2	Στρατηγικό Σχέδιο για τη Δημιουργική Οικονομία	1		9E	ΕΑΤΑ
	3	Ολιστική ταυτότητα της πόλης	1	11, 12, 61, 62	3D	ΕΑΤΑ
	4	Πράσινοι και Πολιτιστικοί Αστικοί Διάδρομοι (Μείζον Έργο Ανθεκτικότητας)	-	-	-	-
	5	Βιώσιμη Διαχείριση Δημοτικών Ακινήτων	-	-	-	-
	6	Πρόγραμμα Ανάπτλασης Του Κέντρου Της Αθήνας (μείζον έργο ανθεκτικότητας)	-	-	-	-
Β Μεγιστοποιούμε τους πόρους της πόλη και θα υποστηρίζουμε την απασχόληση	1	Κενά Κτίρια: Πολύτιμο Περιουσιακό Στοιχείο της Πόλης	-	-	-	-
	2	Πλαίσιο Δράσης για την Απασχόληση	1	7, 8, 9	1B	ΕΑΤΑ
			1	7, 8, 9, 14, 15, 16	3A	ΕΑΤΑ
			4	-	9A	Αθήνα 984
			4	-	9B	Δ/νση Δια βίου Μάθησης
	3	Πρόγραμμα Κοινωνικής Κατοικίας	4	-	9B	Δ.νση κοινωνικής πρόνοιας και υγείας
	4	Ανακαίνιση των Παλιών Σιδηροδρομικών Σταθμών της Πόλης (μείζον έργο ανθεκτικότητας)	2	-	8C	ΓΑΙΟΣΕ
	5	Νέοι Ελεύθεροι και Πράσινοι σε Δημόσιο Χώροι	-	-	-	-

Συνοπτικός Πίνακας Πυλώνων, Στόχων και Δράσεων

ΑΞΟΝΑΣ	ΣΤΟΧΟΣ	ΔΡΑΣΗ	ΥΠΟΔΡΑΣΗ	ΚΥΡΙΟΣ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΕΤΑΙΡΟΙ	ΧΡΟΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
I ΠΡΟΣΤΗ ΠΟΛΗ	A Προωθούμε τη Διαφάνεια και τη Λογοδοσία	A.1 Ανοικτά Δεδομένα – Δημιουργία Ψηφιακών Συστημάτων, Δομών και Αποθετήρων	A.1.1. Ψηφιακό Αποθετήριο"	Δήμος Αθηναίων (Επικεφαλής Ψηφιακής Πολιτικής), Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας, Αντιδημαρχός Διαχείρισης Αποβλήτων.	Citymart, Έλληνες πάροχοι υπηρεσιών, Διατλαντικό Εργαστήριο Πολιτικής, Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Οργανισμόι Κοινής Ωφελείας, Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών, C40 και άλλοι ακαδημαϊκοί φορείς.	Βραχύ- μεσοπρόθεσμο	Νέα Δράση
			A.1.2. Σχέδιο Δράσης για την Διαφάνεια και την Λογοδοσία				Νέα Δράση
			A.1.3. Ημερολόγιο- Μήτρω Τεχνικών Έργων				Νέα Δράση
			A.1.4. Πλατφόρμα Διαχείρισης Καυσίμων και Έξυπνο Σύστημα Παρακολούθησης της Διαχείρισης Αποβλήτων				Νέα Δράση
			A.1.5. Ηλεκτρονικό Μήτρω δέντρων της πόλης				Συνεχιζόμενο
			A.1.6. Δείκτες Αστικής Ανθεκτικότητας				Νέα Δράση
	B Βελτιώνουμε και απλοστεύουμε τις δημοτικές διαδικασίες	A.2 Εκστρατείες Επικοινωνίας		Δήμος Αθηναίων (ΟΠΑΝΔΑ, Τεχνόπολη του Δήμου Αθηναίων, ΕΑΤΑ, Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας)	Bloomberg Associates, Εταιρείες Μάρκετινγκ και Επικοινωνίας	Βραχυπρόθεσμο	Συνεχιζόμενο
		A.3 Αποτίμηση επιρροής Δημόσιων Εκδηλώσεων Μειζονος Σημασίας		Δήμος Αθηναίων	Πανεπιστημιακά και Ερευνητικά Κέντρα, Διεθνείς Οργανισμοί, Τεχνόπολη του Δήμου Αθηναίων, Bloomberg Associates	Μεσοπρόθεσμο	Νέα Δράση
		B.1 Ψηφιακή Πολιτική		Δήμος Αθηναίων (Επικεφαλής Ψηφιακής Πολιτικής)	Συνεργάτες του δικτύου των 100 Ανθεκτικών Πόλεων, δημοτικοί οργανισμοί (ΕΑΤΑ, ΔΑΕΜ), Πανεπιστήμια, Ερευνητικά Κέντρα, Ιδιωτικές Εταιρείες	Μεσοπρόθεσμο	Νέα Δράση
		B.2 Έξυπνο Κέντρο Επιχειρήσεων		Δήμος Αθηναίων (Γραφείο Γενικού Γραμματέα και Τύμα συλλογής αιτημάτων 1595)	Αρμόδιες Δημοτικές Υπηρεσίες	Μεσοπρόθεσμο	Νέα Δράση
		B.3 Κέντρα Υγείας και Κοινωνικών Υπηρεσιών		Αντιδημαρχός Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Πρόνοιας & Ισότητας	Σύμπραξη για την Αθήνα, Bloomberg Associates	Βραχυπρόθεσμο	Νέα Δράση
		B.4 Χαρτογράφηση του Δημόσιου Χώρου		Αντιδημαρχός Εμπορίου, Ανάπτυξης και Διαχείρισης Δημόσιων Χώρων	Πανεπιστημιακά ιδρύματα, Ερευνητικά Κέντρα, ΕΑΤΑ, Ιδιωτικός τομέας	Βραχυπρόθεσμο	Νέα Δράση

		C	Καλλιεργούμε τη Συνεργασία και το Αίσθημα Ευθύνης	C.1	Πλατφόρμες Συνεργαζόμενων Φορέων		Δήμος Αθηναίων (Αντιδήμαρχος Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Πρόνοιας και Ισότητας, Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιώσιμότητας)	Λοιποί Αντιδήμαρχοι και αρμόδιες δημοτικές υπηρεσίες, Bloomberg Associates, ΜΚΟ, Κοινωνία των Πολιτών, Ιδιωτικός τομέας	Μεσοπρόθεσμο	Συνεχιζόμενο
				C.2	Το συναθηνά του Δήμου Αθηναίων		Δήμος Αθηναίων (Αντιδήμαρχος για την Κοινωνία των Πολιτών και την Κοινωνική Καινοτομία και Γραφείο Καινοτομίας)	Bloomberg Philanthropies, ΜΚΟ, Κοινωνία των Πολιτών	Μακροπρόθεσμο	Συνεχιζόμενο
				C.3	Συνεργασίες Δήμου & Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων		Δήμος Αθηναίων (Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιώσιμότητας)	Πανεπιστήμια, Πανεπιστημιακά Ερευνητικά Ινστιτούτα, ΕΑΤΑ, ΔΑΕΜ, INNOVATHENS, ΟΠΑΝΔΑ, Αρμόδιες Δημοτικές Υπηρεσίες	Μεσοπρόθεσμο	Νέα Δράση
				C.4	Σύμπραξη για την Αθήνα		Δήμος Αθηναίων (Αντιδήμαρχος Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Πρόνοιας και Ισότητας)	Χορηγοί, Bloomberg Associates	Βραχυπρόθεσμο	Συνεχιζόμενο
				C.5	Δίκτυο Πολιτισμού δήμου Αθηναίων		Δήμος Αθηναίων (Γραφείο Δημάρχου)	Κοινοπραξία για την Αθήνα, Μεγάλοι Πολιτιστικοί Θεσμοί, Λοιπά καλλιτεχνικά και πολιτιστικά δίκτυα	Βραχυπρόθεσμο	Συνεχιζόμενο

ΑΞΟΝΑΣ		ΣΤΟΧΟΣ		ΔΡΑΣΗ		ΥΠΟΔΡΑΣΗ	ΚΥΡΙΟΣ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΕΤΑΙΡΟΙ	ΧΡΟΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
II	ΠΡΑΣΙΝΗ ΠΟΛΗ	A	Υποστηρίζουμε Περιβαλλοντικές Υποδόμες μέσα στον Αστικό Ιστό	A.1	Σχέδιο Δράσης για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή	A.1.1. Πράσινες και Μπλε Υποδομές	Δήμος Αθηναίων	Όμοροι δήμοι, Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Δίκτυο C40	Βραχυπρόθεσμο	Συνεχιζόμενο
						A.1.2. Δομημένο Περιβάλλον		Συνεχιζόμενο		
						A.1.3. Προστασία της Δημόσιας Υγείας		Συνεχιζόμενο		
						A.1.4. Ενημέρωση ευαισθητοποίησης-Εκστρατεία #coolathens		Συνεχιζόμενο		
				A.2	Αρχή Διαχείρισης Μεγάλων Χώρων Πρασίνου		Δήμος Αθηναίων (Τίμημα Πρασίνου και Πάρκων σε συνεργασία με το Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιώσιμότητας)	Όλοι οι αρμόδιοι φορείς, Urban Lab, ΜΚΟ, Κοινωνία των Πολιτών, ιδιωτικός τομέας	Μακροπρόθεσμο	Νέα Δράση
				A.3	Τριπλή Πράσινη Ανάπτυξη (Μείζον Έργο Ανθεκτικότητας)		Εμπίπτει σε πολλαπλές δικαιοδοσίες	Δήμος Αθηναίων, Περιφέρεια Αττικής, Κεντρική Κυβέρνηση, Συνεργάτες του δικτύου των 100 Ανθεκτικών Πόλεων, ΕΑΤΑ, Ιδιωτικός τομέας, Όμοροι δήμοι, Ποδοσφαιρικός Όμιλος Παναθηναϊκός, Πανεπιστήμια και Ερευνητικά Κέντρα, ΜΚΟ, Κοινωνία των Πολιτών	Μακροπρόθεσμο	φιλόδοξο

			A.4	Ελαιώνας: μια Ανθεκτική Συνοικία (Μείζον Έργο Ανθεκτικότητας)		Δήμος Αθηναίων (Αρμόδιες διευθύνσεις και Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας)	Περιφέρεια Αττικής, Συνεργάτες του δικτύου των 100 Ανθεκτικών Πόλεων, ΕΑΤΑ, Πανεπιστημιακά Ιδρύματα, Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης, Δημιουργικές Επιχειρήσεις	Μακροπρόθεσμο	φιλόδοξο
B	Αξιοποιούμε Αποτελεσματικά τα Απόβλητα μας	B.1	Σχέδιο Δράσης για την Διαχείριση των Αποβλήτων	B.1.1. Βελτίωση απόδοσης των προγραμμάτων συλλογής και μεταφοράς απορριμάτων	Δήμος Αθηναίων (Δήμαρχος, Γενικός Γραμματέας, Αντιδήμαρχος Διαχείρισης Αποβλήτων, Υπηρεσία Καθαριότητας, Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας)	Citymart, Findyr, Ερευνητικό Κέντρο ΑΘΗΝΑ	Βραχυπρόθεσμο	Συνεχιζόμενο	
				B.1.2. Σχεδιασμός και ανάπτυξη καινοτόμου και αποδοτικού σχεδίου για την Ανακύλωση και την Επαναχρησιμοποίηση των αποβλήτων			Βραχυπρόθεσμο	Συνεχιζόμενο	
				B.1.3. Εμπλοκή των πολιτών στην διαχείριση των αποβλήτων			Βραχυπρόθεσμο	Νέα Δράση	
				B.1.4. Ενσωμάτωση των δεδομένων που παρέχει η πόλη σε ημερήσια βάση			Βραχυπρόθεσμο	Νέα Δράση	
				B.1.5. Δημιουργία αξίας και θέσεων εργασίας μέσω της Κυκλικής Οικονομίας			Βραχυπρόθεσμο	Νέα Δράση	
C	Γ: Πρωθούμε τη Βιώσιμη Κινητικότητα και συνδημιουργούμε Δημόσιους Χώρους	C.1	Οδικός Χάρτης για την Βιώσιμη Κινητικότητα	C.1.2. Σχέδιο Δράσης για τα ποδήλατα στη πόλη	Δήμος Αθηναίων (Γενικός Γραμματέας και αρμόδια τμήματα)	Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Πράσινο Ταμείο, Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας	Μεσοπρόθεσμο	Συνεχιζόμενο	
				C.1.3. Επέκταση του δικτύου πεζοδρόμησης της πόλης			Μεσοπρόθεσμο	Συνεχιζόμενο	
				C.1.4. Δημιουργία νέων αστικών δρομολογίων με ηλεκτροκίνητα λεωφορεία			Μεσοπρόθεσμο	Συνεχιζόμενο	
				C.2 Πρόγραμμα Αναζωγόνησης Δημόσιων Χώρων	Δήμος Αθηναίων, Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας	Πανεπιστήμια, συναθήνα, Αντιδήμαρχος Κοινωνικής Καινοτομίας και Κοινωνίας των Πολιτών, Κοινωνία των Πολιτών, Δημοτικά διαμερίσματα, ΟΠΑΝΔΑ, Πολιτιστικό Δίκτυο Αθήνας, Μεγάλοι Πολιτιστικοί Οργανισμοί	Μεσοπρόθεσμο	Συνεχιζόμενο	
		C.3	Πλαίσιο Συνδυασμένης Ανάπτυξης των Δημόσιων Χώρων		Δήμος Αθηναίων (Αντιδήμαρχος Εμπορίου, Ανάπτυξης και Διαχείρισης Δημόσιων Χώρων και Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας)	TAPL, Πανεπιστημιακά Ιδρύματα, ΜΚΟ και ΟΠΚ, Ερευνητικά Κέντρα, Urban Lab, Αντιδήμαρχος Κοινωνικής Καινοτομίας και Κοινωνίας των Πολιτών, Δημοτικές κοινότητες, ΟΠΑΝΔΑ	Μεσοπρόθεσμο	Συνεχιζόμενο	

		D	Υποστηρίζουμε μία Βιώσιμη Διατροφική Πολιτική	D.1	Σχέδιο Βιώσιμης Διατροφικής Πολιτικής	D.1.1.. Υλοποίηση Τοπικού Σχεδίου Δράσης	Δήμος Αθηναίων (ΕΑΤΑ, Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας)	Δίκτυο C40, Συντονιστική Επιπροτήτη του Συμφώνου Αστικής Πολιτικής Τροφίμων του Μιλάνου, Bloomberg Associates, Αντιδήμαρχος για το παιδί, Αντιδήμαρχος Μεταναστών, Προσφύγων και Δημοτικής Αποκέντρωσης, Αντιδήμαρχος Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Πρόνοιας και Ισότητας	Βραχυπρόθεσμο	Συνεχιζόμενο
		E	Υποστηρίζουμε μία Βιώσιμη και Δίκαιη Ενέργειακή Πολιτική	E.1	Σχέδιο Δράσης για τη Μείωση Εκπομπών Αερίων του Θερμοκηπίου	D.1.2.Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη της Βαρβακείου Αγοράς			Βραχυπρόθεσμο	Συνεχιζόμενο
						D.1.3. Μέτρα μείωσης των αποβλήτων τροφίμων			Βραχυπρόθεσμο	Συνεχιζόμενο
						D.1.4. Πιλοτικό Έργο Υπαίθριων Σχολικών Αγορών			Βραχυπρόθεσμο	Συνεχιζόμενο
						E.1.1. Δράσεις για δημοτικά κτίρια και εγκαταστάσει	Δήμος Αθηναίων (αρμόδιες διευθύνσεις και Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας)	Δίκτυο C40, συνεργάτες του δικτύου 100RC, πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα	Βραχυπρόθεσμο	Συνεχιζόμενο
						E.1.2. Δράσεις για κτίρια οικιακού και εμπορικού τομέα			Βραχυπρόθεσμο	Συνεχιζόμενο
						E.1.3. . Δράσεις στο τομέα των μεταφορών			Βραχυπρόθεσμο	Συνεχιζόμενο
						E.1.4. Δράσεις στο τομέα της διαχείρισης των απορριμμάτων			Βραχυπρόθεσμο	Συνεχιζόμενο
		E	Οδικός Χάρτης για το Μετριασμό της Ενέργειακής Φτώχειας	E.2	Οδικός Χάρτης για το Μετριασμό της Ενέργειακής Φτώχειας	E2.1.Παρατηρητήριο Ενέργειακής Φτώχειας	Δήμος Αθηναίων (Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας)	ΚΑΠΕ και σχετικά τμήματα του δήμου	Μεσοπρόθεσμο	Νέα Δράση
				E.2.2. Εκστρατεία ευαισθητοποίησης και υποστήριξης για την εξοικονόμηση ενέργειας		Μεσοπρόθεσμο			Νέα Δράση	
				E.2.3. Διαβατήριο ενέργειακής αναβάθμισης κτιρίου		Μεσοπρόθεσμο			Νέα Δράση	
		E.3	Συνεταιρισμοί Ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές				Δήμος Αθηναίων (Αθηναϊκό Αέριο Α.Ε.: Διαδημοτική Ανώνυμη Εταιρεία Φυσικού Αερίου και Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας)	KOINΣΕΠ «Άνεμος Ανανέωσις», Υπουργείο Ενέργειας και Περιβάλλοντος	Μεσοπρόθεσμο	Νέα Δράση

ΑΞΟΝΑΣ	ΣΤΟΧΟΣ	ΔΡΑΣΗ	ΥΠΟΔΡΑΣΗ	ΚΥΡΙΟΣ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΕΤΑΙΡΟΙ	ΧΡΟΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
III Προνοητική Πόλη	A Ενισχύουμε τον Προγραμματισμό ενόψει Σοβαρών Κρίσεων	A.1 Σχέδια Ετοιμότητας και Διαχείρισης Κρίσεων	A.1.1. Κανονιστικό πλαίσιο για την Πολιτική Προστασία	Δήμος Αθηναίων (Τμήμα Πολιτικής Προστασίας, Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας)	Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο, Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας, Κέντρο Μελετών Ασφαλείας, Οργανισμός Αντισεισμικού Σχεδιασμού και Προστασίας (ΟΑΣΠ), Περιφέρεια Αττικής, Παγκόρδιμα Τράπεζα, άλλοι συνεργάτες του δικτύου των 100 Ανθεκτικών Πόλεων, ερευνητικά κέντρα και πανεπιστήμια	Βραχυπρόθεσμο	Νέα Δράση
			A.1.2. Συνεργασία με το Κέντρο Μελετών Ασφαλείας της Ελληνικής Αστυνομίας		Βραχυπρόθεσμο	Νέα Δράση	
			A.1.3. Συσυνέργειες ανάμεσα στο δήμο & την Περιφέρεια Αττική		Βραχυπρόθεσμο	Νέα Δράση	
			A.1.4. Σχέδιο δράσης ετοιμότητας για την διαχείριση των σεισμών		Βραχυπρόθεσμο	Νέα Δράση	
			A.1.5. Συνεργασία με το Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών (ΕΑΑ)		Βραχυπρόθεσμο	Νέα Δράση	
		A.2 Χάραξη Πολιτικών με Βάση Πιθανά Σενάρια Κρίσεων		Δήμος Αθηναίων (Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας, Γενικός Γραμματέας)	Πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα	Βραχυπρόθεσμο	Νέα Δράση
		A.3 Μητροπολιτική Αθήνας και Άλλες Θεσμικές Μεταρρυθμίσεις		Δήμος Αθηναίων (Νομική υπηρεσία, Γραφείο Δημάρχου)	Επαρεία Ανάπτυξης και Τουριστικής Προβολής Αθηνών, νομικοί εμπειρογνώμονες, πανεπιστήμια	Μεσοπρόθεσμο	φιλόδοξο
		A.4 Μελέτες Ανθεκτικότητας		Δήμος Αθηναίων	Πανεπιστήμια, ερευνητικά κέντρα, EATA, αρμόδιες δημοτικές διευθύνσεις, οργανισμοί κοινής αφέλειας	Βραχυπρόθεσμο	Νέα Δράση
		A.5 Απόσυρση Παλαιών Κτηρίων (Μείζον Έργο Ανθεκτικότητας)		Αρμόδιες δημοτικές διευθύνσεις	Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Υπουργείο Ανάπτυξης, ιδιωτικός τομέας, συνεργάτες του δικτύου 100RC	Μακροπρόθεσμο	φιλόδοξο
	B Υποστηρίζουμε τη Δημόσια Διοίκηση και ενισχύουμε το Ρόλο των Τοπικών Κοινοτήτων	B.1 Δίκτυο Δημοτικών Γειτονιών		Δήμος Αθηναίων (Αντιδημάρχος Μεταναστών, Προσφύγων και Δημοτικής Αποκέντρωσης, Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας)	Συνεργάτες του δικτύου των 100 Ανθεκτικών Πόλεων, δημοτικά διαιμερίσματα, πανεπιστήμια, Υπουργείο Εσωτερικών, Γραφείο Καινοτομίας, Εργαστήριο Αστικού Σχεδιασμού, Ανοιχτά Σχολεία, συναθηνά, οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, ΜΚΟ	Μεσοπρόθεσμο	φιλόδοξο
		B.2 Ενδυνάμωση των Διοικητικών Λειτουργιών του Δήμου		Δήμος Αθηναίων (Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας, Αντιδημάρχος Μεταναστών, Προσφύγων και Δημοτικής Αποκέντρωσης)	Διατλαντικό Εργαστήριο Πολιτικής (TAPL), δίκτυο C40, συνεργάτες του δικτύου των 100 Ανθεκτικών Πόλεων, ακαδημαϊκή κοινότητα, Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, Γραφείο Καινοτομίας, ερευνητικά κέντρα, ιδιωτικός τομέας	Μεσοπρόθεσμο	Νέα Δράση

		C	Γ: Υποστηρίζουμε Συνεργασίες σε Τοπικό Επίπεδο	C.1	Ανοιχτά Σχολεία του δήμου Αθηναίων		Δήμος Αθηναίων (Αντιδημαρχός Για το Παιδί)	Σύμπραξη για την Αθήνα, Ίδρυμα Νιάρχου, Πανεπιστήμιο Κρήτης, Οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, συνΑθηνά	Βραχυπρόθεσμο	Συνεχιζόμενο
				C.2	Σχέδια Δράσης για την Ένταξη των Μεταναστών	C.2.1. Επέκταση του προγράμματος στέγασης της EATA (Relocation Housing Scheme)	Δήμος Αθηναίων (Αντιδημαρχός Μεταναστών, Προσφύγων και Δημοτικής Αποκέντρωσης)	Δίκτυο Athens Migration Exchange, Αντιδημαρχός Για το Παιδί, IRC, Mercy Corps, τοπικές και διεθνείς ΜΚΟ, εκπαιδευτικά προγράμματα BBC, οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών	Μεσοπρόθεσμο	Συνεχιζόμενο
						C.2.2. Κέντρο Συντονισμού και Παραπρητήριο Μεταναστευτικών & Προσφυγικών Ροών			Μεσοπρόθεσμο	Συνεχιζόμενο
						C.2.3. Κοινωνικά-Διαπολιτισμικά κέντρα			Μεσοπρόθεσμο	Συνεχιζόμενο
						C.2.4. Δράσεις για την ενσωμάτωση μεταναστευτικών κοινοτήτων			Μεσοπρόθεσμο	Συνεχιζόμενο

ΑΞΟΝΑΣ	ΣΤΟΧΟΣ	ΔΡΑΣΗ	ΥΠΟΔΡΑΣΗ	ΚΥΡΙΟΣ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΕΤΑΙΡΟΙ	ΧΡΟΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ		
IV	ΖΩΝΤΑΝΗ ΠΟΛΗ	A	Ενισχύουμε την Ταυτότητα του δήμου και Υποστηρίζουμε Νέες Μορφές Συμμετοχής	A.1 Κάρτα Κατοίκου της Αθήνας		Δήμος Αθηναίων (Τραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας)	Εμπορικές επιχειρήσεις, οργανισμοί κοινής αφέλειας, πανεπιστήμια, Bloomberg Associates, σημαντικά πολιτιστικά ιδρύματα	Βραχυπρόθεσμο	Νέα Δράση
				A.2 Στρατηγικό Σχέδιο για τη Δημιουργική Οικονομία	A.2.1. Γνωμοδοτική επιπροτότητή δημιουργικής οικονομίας	Δήμος Αθηναίων	Πανεπιστήμια, ερευνητικά κέντρα, Εταιρεία Ανάπτυξης και Τουριστικής Προβολής Αθηνών, δίκτυο πολιτισμού του δήμου Αθηναίων Athens Culture Net, σημαντικά πολιτιστικά ιδρύματα, Υπουργείο Ανάπτυξης και Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Υπουργείο Πολιτισμού, Βρετανικό Συμβούλιο	Βραχυπρόθεσμο	Νέα Δράση
					A.2.2. Συλλογή δεδομένων και ανάλυση οικονομικών επιπτώσεων			Βραχυπρόθεσμο	Νέα Δράση
					A.2.3. Δίκτυο καλλιτεχνών και φιλοξενίας			Βραχυπρόθεσμο	Νέα Δράση
				A.3 Ολιστική Ταυτότητα της Πόλης	A.3.1. This is Athens Συνεκτική Ταυτότητα Δημοτικών Προγραμμάτων	Δήμος Αθηναίων (ΕΑΤΑ, Γραφείο Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας)	Bloomberg Associates, Παγκόσμια Τράπεζα Επενδύσεων, σημαντικές εταιρίες και επενδύτες της πόλης, επαγγελματικές ενώσεις, Περιφέρεια Αττικής, Υπουργείο Τουρισμού και Πολιτισμού, Δίκτυο Πολιτισμού δήμου Αθηναίων, Aegean Airlines, Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών	Μεσοπρόθεσμο	Συνεχιζόμενο
					A.3.2. Ανάλυση Οικονομικών Επιπτώσεων Δημοτικών Επενδυτικών Έργων			Βραχυπρόθεσμο	Νέα Δράση
					A.3.3. Συμπράξεις για την Ανάπτυξη της Πόλης και του Τουριστικού της Κεφαλαίου			Μεσοπρόθεσμο	Συνεχιζόμενο
					A.3.4. Σύνδεση του This Is Athens με τη κάρτα κατοίκου της Αθήνας			Μεσοπρόθεσμο	Νέα Δράση
					A.3.5. Δημοτικός φορέας υποστήριξης της απασχόλησης στις βιώσιμες υπηρεσίες φιλοξενίας			Βραχυπρόθεσμο	Νέα Δράση

		A.4	Πράσινοι και Πολιτικοί Αστικοί Διάδρομοι (Μείζον Έργο Ανθεκτικότητας)		Δήμος Αθηναίων	Περιφέρεια Αττικής, Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, πανεπιστήμια, Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, σχετικά δημοτικά τμήματα, Ελληνική Αρχαιολογική Υπηρεσία	Μεσο-μακροπρόθεσμο	Νέα Δράση
		A.5	Βιώσιμη Διαχείριση Δημοτικών Ακινήτων		Δήμος Αθηναίων, Εταιρεία Ανάπτυξης και Τουριστικής Προβολής Αθηνών	Σύμπραξη για την Αθήνα, Αντιδημάρχος Κοινωνίας των Πολιτών και Κοινωνικής Καινοτομίας	Μεσοπρόθεσμο	Νέα Δράση
		A.6	Πρόγραμμα Ανάπτυξης Του Κέντρου Της Αθήνας (Μείζον Έργο Ανθεκτικότητας)		Δήμος Αθηναίων	Εταίρος πλατφόρμας, Σύμπραξη για την Αθήνα, εμπορικές επιχειρήσεις, Οργανισμοί Κοινής Ωφέλειας, ακαδημαϊκή κοινότητα, Bloomberg Associates, οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, πανεπιστήμια	Μεσο-μακροπρόθεσμο	Συνεχιζόμενο
B	Μεγιστοποιούμε τους Πόρους της Πόλης και υποστηρίζουμε την Απασχόληση	B.1	Κενά Κίρια: Πολύτιμο Περιουσιακό Στοιχείο της Πόλης (Μείζον Έργο Ανθεκτικότητας)	B.1.1.Δημιουργικές χρήσεις αναξιοποίητων χώρων	Δήμος Αθηναίων (Γραφείο δημάρχου)	Συνεργάτες του δικτύου των 100 Ανθεκτικών Πόλεων, πανεπιστήμια, ΕΑΤΑ, Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης, Περιφέρεια Αττικής	Μακροπρόθεσμο (λόγω νομικών εμποδίων)	Νέα Δράση
		B.2	Πλαίσιο Δράσης για την Απασχόληση	B.2.1. Πλατφόρμα υποστήριξης περιοδικής εργασίας	Δήμος Αθηναίων	Εταιρεία Ανάπτυξης και Τουριστικής Προβολής Αθηνών, Διατλαντικό Εργαστήριο Πολιτικών, Τεχνόπολη Δήμου Αθηναίων, πανεπιστήμια, οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, επαγγελματικές ενώσεις, Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης	Βραχυ/ μεσοπρόθεσμο	Νέα Δράση
				B.2.2.Κοινωνικές επιχειρήσεις για την ένταξη ευπαθών ομάδων στην απασχόληση			Βραχυ/ μεσοπρόθεσμο	Συνεχιζόμενο
				B.2.3. Άδειες λειτουργίας επιχειρήσεων προσφύμων και μεταναστών			Βραχυ/ μεσοπρόθεσμο	Νέα Δράση
				B.2.4. Υποστηρικτικές δράσεις για την επανένταξη στην αγορά εργασίας άνεργων γυναικών			Βραχυ/ μεσοπρόθεσμο	Συνεχιζόμενο
				B.2.5.Πρόγραμμα MyAthens: Ενίσχυση της εκπαίδευσης, της σταδιοδρομίας και της αγωγής του πολίτη			Βραχυ/ μεσοπρόθεσμο	Συνεχιζόμενο
		B.3	Πρόγραμμα Κοινωνικής Κατοικίας	B.3.1. Επέκταση προγράμματος μετεγκατάστασης για ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού	Δήμος Αθηναίων, Κεντρική Κυβέρνηση	Ακαδημαϊκή κοινότητα, Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Κοινωνικής Πρόνοιας, Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης, Υπουργείο Ενέργειας και Περιβάλλοντος, Περιφέρεια Αττικής	Μακροπρόθεσμο	φιλόδοξο
				B.3.2. Διερεύνηση δυνητικών χρήσεων του Γρηγορομείου			Μακροπρόθεσμο	φιλόδοξο
		B.4	Ανακαίνιση των Παλιών Σιδηροδρομικών Σταθμών της Πόλης (Μείζον Έργο Ανθεκτικότητας)		Δήμος Αθηναίων	Περιφέρεια Αττικής, Πανεπιστήμια, Εταιρεία Ανάπτυξης και Τουριστικής Προβολής Αθηνών, Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης, Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, Οργανισμός Αστικών Συγκοινωνιών Αθηνών, ΤΡΑΙΝΟΣΕ	Μακροπρόθεσμο	φιλόδοξο
		B.5	Νέοι Ελεύθεροι και Πράσινοι σε Δημόσιο Χώροι		Δήμος Αθηναίων (σχετικά τμήματα)	Ιδιώτες φορείς, το Πράσινο Ταμείο	Μακροπρόθεσμο	Νέα Δράση

